Fütuhat-ı Mekkiye'de Geçen Hadisler

**Bu derleme ile, Şeyh-i Ekber Muhyiddin-i Arabi'nin Fütuhat-ı Mekkiye adlı 18.ciltlik eserinin içinde yer alan Hz.Muhammed(sav)'e ait tüm hadislerin toplu halde insanların bilgisine sunulması amaçlanmıştır.*
**Bazı hadislerin daha iyi anlaşılması açısından Arabi'ye ait yorum ve açıklamalar bırakılmıştır.*

CİLT 1 2
CİLT 2 9
CİLT 3 21
CİLT 4 33
CİLT 5 49
CİLT 6 65
CİLT 7 78
CİLT 8 87
CİLT 9 94
CİLT 10 100
CİLT 11 108
CİLT 12 118
CİLT 13 125
CİLT 14 135
CİLT 15 145
CİLT 16 153
CİLT 17 158
CİLT 18 162

CİLT 1

*'Allah ilmi âlimlerin gönlünden çekip almaz, âlimlerin canını almakla ilmi alır'

*‘Allah’ın elçisinden iki kap aldım. Birinciyi yaydım, diğerini size bildirseydim şu boğazım (bulğum) kesilirdi.’

*‘Dikkat ediniz, tebliğ ettim mi?’ Orada hazır bulunanlar ‘Tebliğ ettin, Ey Allah’ın peygamberi!’ diye karşılık verince Hz. Peygamber ‘Allah’ım!Tanık ol’ demiştir. 94

*Kuşkusuz ‘İnci ve yakut Refrefinde en büyük nur’ vb. hadisler rivayet edilmiştir. (105)

*Güvenilir keşfin verdiği bilgiyle şöyle derim: ‘Allah var idi ve O’nunla beraber başka bir şey yoktu.' Burada Hz.Peygamber’in sözü bitmiştir. Bundan sonra gelen ilâve, hadisin anlamında içkindir. Bu ek, sûfîlerin ‘O şimdi de nasıl idiyse öyledir’ ifadeleridir. (106)

- Allah şöyle buyurur: ‘Dikkat ediniz! Halis din Allah’ındır.’ 121

*Kendini bilen Rabbini bilir'

*‘Hz. Peygamber bir şey yediğinde şöyle derdi: Allah'ım bu yemeği bizim için mübarek eyle, daha mübareğini bize yedir.’ Süt içtiğinde ise şöyle derdi:‘Allah'ım! Onu bize mübarek eyle ve ondan fazlasını bize ver. Çünkü Hz.Peygamber’e fazlasını istemek emredilmişti. Bu nedenle Peygamber, sütü gördüğünde İsrâ gecesi içtiği sütü hatırlardı. O gecede Cebrail (süt ve şarap kadehlerinden sütü tercih ettiğinde) şöyle demiş: ‘Fıtrata uydun! Allah ümmetine senin vasıtanla iyilik nasip edecektir.’ 154

* Hz.Peygamber uykusunda kendisi içip kalanını Hz. Ömer’e verdiği sütü böyle yorumlamıştır. ‘(Rüyada görülen) Sütün tabiri nedir, ey Allah'ın peygamberi?’ diye sorulduğunda, ‘İlimdir’ diye cevap vermiştir. 154

*Hz.Peygamber şöyle buyurmuştur: ‘İman yetmiş küsur şubedir.' 161

*Nitekim Hz.Peygamber ‘Allah var idi ve O’nunla beraber başka şey yoktu' buyurmuştur. 165

** (Hz.Peygamber şöyle buyurmuştur): ‘Amin deyişi meleklerin amin deyişine muvafık olan kimse.’ Bunu fakihlerden olan avam ihlas, sûfîler huzur, muhakkikler himmet, ben ve benim gibi olanlar ise inayet diye isimlendirir. ‘Bu kimsenin duasına icabet edilir.’ 166

*Bu nedenle, peygamber şöyle buyurmuştur: ‘Rabbimin bana ve size ne yapacağını bilmem.’ Başka bir ayette ise ‘Ben de sizin gibi bir insanım’ buyurmuştur. 168

*Hz.Peygamber ‘Allah var idi. O’nunla birlikte başka bir şey yoktu’ derken Hakkı nitelemiş, ‘şimdi de Öyledir’ ifadesi hadise sokulmuş, böylece Hz.Peygamber’in söylemediği bir şey ona katılmıştır. Bu ifadeyi hadise ekleyen sûfîlerin kastı şudur: Allah için alem yaratılmazdan önce zorunlu olan bir nitelik, alem yaratıldıktan sonra da Allah’a aittir. (176)

* Allah, peygamberimize de merhamet etsin ve esenlik versin. Umrenin hacca dahil olması hakkında kendisine ‘Her sene mi hac edeceğiz?’ diye soran birisine şöyle cevap vermiş: ‘Sonsuza kadar.’ Kast edilen, ezelilik diyarında kalan ruhanîliktir. 206

* Elif ve Lâm harfte bulunmasa bile, Hz.Peygamber buna şöyle işaret etmiştir. 'Senin gazabından

rızana sığınırım.' ‘Senin rızan (bi-rızake)' Elifin, 'senin azabından' ise Lam'ın yönelmesidir. Burada sedef, bir isim kelimesidir. ‘Cezalandırmandan bağışlamana sığınırım.' ‘Bağışlamana (bi-muafetike)' Elif'in, ‘cezalandırmandan' ise Lam’ın yönelmesidir. Burada sedef, fiil kelimesidir. ‘Sana (bike)’ Elifin, ‘minke (senden)' Lam’ın yönelmesidir. Burada sedef, zati kelimedir. 207

*‘Zaman Allah’ın kendisini yarattığı günkü haline döndü.' (216)

*‘Allah’ın doksan dokuz ismi vardır, onları ezberleyen cennete girer.’ 219

* ‘Allah’ın yetmiş bin perdesi vardır' (219)

*** Çünkü keşif yolundan öğrendiğimize göre, furkan Hz. Peygamber’de ayet ve sureleri ayrıntılı olarak belirlenmemiş belirsiz bir Kur’an olarak sabitti. Bu nedenle Hz. Peygamber, Cebrail kendisine vahyi indirirken söz konusu furkan sayesinde ‘acele ediyordu.’ Bunun üzerine kendisine şöyle denildi: ‘Kur’an’ı acele okuma', yani yanında bulunan Kur’an’ı. Böylece vahyi belirsiz olarak aktarır ve senin ne söylediğin anlaşılmaz. ‘Sana vahyi gönderilmezden önce' Burada kast edilen ise ayrıntılı bir furkan olarak vahyedilmesidir. ‘Rabbim bilgimi artır de' Yani, içime özet olarak yerleştirdiğin anlamları tafsilleştirerek bilgimi artır. 223

***Bu bağlamda Allah şöyle buyurur: ‘Bu besmeleyi Süleyman’a inanmış hayvanlara veriniz. Onlar, sadece kendi peygamberlerine inanmakla sorumludur. Bu nedenle hayvanlar Süleyman’ın değerini anlayıp ona iman ettiklerinde, insana ait rahmetten bir pay onlara verilmiştir. İşte bu pay, müşriklerden çekip alınmış Besmele’dir. 223

* Hz.Peygamber İsrâ gecesinde ürktüğünde, kendisine Ebû Bekir’in sesiyle nida edilmiş ve Ebû Bekir’in sesine ünsiyet etmiştir. Çünkü Hz. Peygamber ve Ebû Bekir, aynı topraktan yaratılmış, Hz. Muhammed öne geçmiş ve Ebû Bekir geride kalmıştır, ‘ikinin İkincisi. Onlar mağarada iken arkadaşı ona ‘Üzülme, Allah bizimle beraberdir' demişti.' Böylelikle her ikisinin sözü Allah’ın kelamı olmuştur. 226

* Hz.Peygamber şöyle buyurur:‘Bana cevâmiül-kelim(bütün hakikatleri toplama özelliği) verildi.’ 234

**Hz. Peygamber’in ‘Allah nerededir?' deyişini verebiliriz. Bu soru üzerine zenci cariye göğü işaret etmiş, Hz. Peygamber de onun iman sahibi olduğunu belirtmiştir. 243

* ‘Allah kulunun tövbesiyle sevinir. Allah taşkınlığı olmayan gence şaşırır.' 244

*Nitekim Hz. Peygamber ‘Kalpler demirin paslandığı gibi paslanır’ buyurur. Bu anlamda başka bir hadis ‘Kalplerin cilâsı Allah’ı zikretmek ve Kur'an okumaktır' der.(251)

* Hz.Peygamber şöyle buyurur: ‘Allah gözlerden perdeli olduğu gibi akıllardan da perdelenmiştir. Yine kuşkusuz Mele-i a’lâ (Yüce topluluk) da sizler gibi O’nu talep eder. 264

*‘Müminin kalbi Allah’ın iki parmağı arasındadır.’(265)

*Hz. Peygamber ‘Ey kalpleri çeviren! Benim kalbimi senin dininde sabit tut' buyurur. (266)

*Bu hadis hakkında Hz. Peygamber’in eşlerinden birisi kendisine şöyle sormuş: ‘Ey Allah’ın Peygamberi! Yoksa sen de mi korkuyorsun?’ Hz. Peygamber cevap vermiş: ‘Müminin kalbi Allah’ın parmaklarından iki parmak arasındadır.’(266)

*‘Allah’ın her iki eli de sağ eldir’(267)
*Çünkü Hz. Peygamber şöyle derdi: ‘Sizi beslediği nimetleri nedeniyle Allah’ı seviniz.’270

*Hz.Peygamber şöyle buyurur: ‘Rüzgâra sövmeyiniz, çünkü o Rahman’ın nefesindendir.’
* ‘Rahman’ın nefesinin bana Yemen yönünden geldiğini duymaktayım.’(270-271)

*‘Saba rüzgârıyla yardım aldım.’ ‘Ben nefesi Yemen yönünden buluyorum, başka bir ifadeyle, Rahman’ın kullarından güçlükleri kaldırmasını görüyorum demiştir. (271)

*Hz.Peygamber şöyle buyurur: ‘Rabbimi bir delikanlı suretinde gördüm.’ 271

* ‘Allah Âdem’i kendi sureti üzerinde yaratmıştır’ (271)

*‘Kâfirin Cehennemde ensesinin genişliği Uhud kadar, derisinin kalınlığı ise el-Cebbâr’ın kulacıyla kırk kulaçtır.’

*Bir rivayette Hz. Peygamber'in şöyle buyurduğu bildirilmiştir: ‘Kâfirin Cehennemde ensesinin genişliği Uhud kadar, derisinin kalınlığı ise el-Cebbâr’ın kulacıyla kırk kulaçtır.’ 272

*‘el-Cebbar ayaklarını cehenneme koyar.’(272)

* Nitekim Allah şöyle buyurur: ‘ İnsanlar için yapılmış ilk ev mübarek Mekke’de yapılmış olandır. O âlemlere hidayettir ve onda apaçık ayetler ve İbrahim’in makamı vardır. Oraya giren kişi (korkulan her şeyden) emindir.’ 276

* Çünkü dünya Hz. Peygamber’in buyurduğu gibi gübrenin yetiştirdiği tatlı bir meyve ya da kötü yataktaki güzel bir cariyedir. 291

*Hz.Peygamber şöyle buyurur: ‘Allah var idi ve O’nunla beraber başka bir şey yoktu.' 293

*Hz.Peygamber şöyle buyurur: ‘Allah Âdem’i kendi suretine göre yarattı.’297

* ‘Allah Âdem’i Rahman’ın suretine göre yaratmıştır’ 297

* ‘Rabbim! Senden yine sana sığınırım.’(305)

*‘Senden sana sığınırım.’(305)

* Allah ‘De ki: ister Allah’a ister Rahman’a dua edin, en güzel isimler O’na aittir’ buyurur 306

*Hz.Peygamber’e sorulmuş: ‘Ne zaman peygamber oldun?' Şöyle cevap vermiş: ‘Adem su ve toprak arasında iken.’ 306

* ‘Benden sonra ne bir resul ne de bir nebi vardır.’ 306

*Bu nedenle Hz.Peygamber şöyle buyurur: ‘Hatta sizden bile (daha çok olabilir): Ciddi olunuz ve çalışınız.’307

* Arzusuna göre konuşmayan Efendimiz şöyle buyurur: ‘Ümmetim salih bir ümmet olursa onlar için bir gün, bozuk olurlarsa onlar için yarım gün vardır.’ 308

* Allah şöyle buyurur: ‘Onlar galip olmuşlardır.’Hz.Peygamber de şöyle buyurur: ‘Allah’tan başka

ilah yok ve ben de O'nun peygamberiyim deyiniz.' 311
** 'Arkadaşına 'üzülme Allah bizimle beraberdir' diyordu.' Ebû-Bekir arkadaşıyla birlikte Hz. Muhammed ise bu esnada Allah ile beraberdi. 311

*'Bir dost edinseydim Ebû-Bekir'i dost edinirdim.'(312)

** Bu nedenle Hz. Peygamber, Mushaf ile beraber düşman toprağına yolculuk etmemek hususunda ikaz etmiştir. 315

*Kutsî bir hadiste Allah şöyle buyurur: 'Namazı benimle kulum arasında ikiye ayırdım. Yarısı bana, yarısı kuluma aittir. Kuluma istediği verilecektir.' İstemek senden, vermek O'ndandır. Nitekim emir vererek ve yasaklayarak istemek O'ndan, emre uymak ise senin görevindir. Kul: 'Hamd âlemlerin Rabbi Allah'adır' der. Allah buna karşılık şöyle der: 'Kulum beni övdü.' Kul: '(Allah) Rahman ve rahimdir' dediğinde Allah: 'kulum beni methetti' der. Kul: 'Din gününün sahibi' dediğinde Allah: 'Kulum beni yüceltti',başka bir rivayette ise 'kulum işleri bana havale etti' der. Bu ise îlahî birlemedir. Bir rivayete göre kul: 'Rahman ve Rahîm Olan Allah'ın adıyla' dediğinde, Allah:'Kulum beni zikretti' der. Kul, 'Ancak sana ibadet eder senden yardım umarız' dediğinde, Allah 'bu benim ile kulum arasındadır, kuluma istediği verilecektir' der. Burada kulun istediği ile kast edilen, ihsan ve lütuflardır. Her iki yerde de, iyyâke (ancak sana) kelimesi, ilahî tekliğe eklenmiştir. Kul: 'Bizi dosdoğru yola ulaştır, nimet verdiklerinin yoluna, kızdıklarının veya sapmışların yoluna değil' der. İşte bunlar 'kuluma aittir' denilen şeylerdir. Ayrıca bu, kulun yani İlâhlının birlemesidir. 'Kuluma istediği verilecektir.' 316

*Nefsini bilen Rabbini bilir' (317)

** 'Ey Âdem! Rabbin sana merhamet ediyor. Seni zaten bunun için yarattım. Böylece Allah'ın rahmeti gazabını geçmiştir.' 318

* 'Mümin mümin kardeşinin aynasıdır' 319

* Hz.Peygamber şöyle buyurur: 'Kim visal orucu tutarsa seher vaktine kadar tutsun. Seher, 'Kabirlerde olan şeylerin diriltilme vaktidir.' 331

* Allah şöyle buyurur: ' Allah göklerde ve yeryüzünde olan her şeyi size amade kılmıştır.' 344

* 'Allah Adn cennetini eliyle yaratmış, Tevrat'ı eliyle yazmış, Tuba ağacını eliyle dikmiştir.' Allah Âdem'i - ki o insandır- iki eliyle yaratmış ve İblis'e karşı Âdem'in üstünlüğüne dikkat çekmek üzere şöyle buyurmuştur: 'iki elimle yarattığıma secde etmekten seni alıkoyan nedir?' 353

* Çünkü Allah sağ elinde mutluların, sol elinde ise bedbahtların bulunduğunu bize bildirmiştir. Bununla beraber (Hz. Peygamber'in buyurduğu gibi) 'Rabbimin her iki eli de sağ-mübarek eldir.' Şöyle buyurur: 'Bunlar cennete, cennet ehlinin amelini işlerler; şunlar cehenneme, onlar cehennem ehlinin amelini işlerler.' 357

*'Allah Âdem'i suretine göre yaratmıştır' (358)

*'ben seni hakkıyla övemem' (364)

*'Allah melekleri nurdan, cinleri ateşten,insanı ise size söylenen şeyden yarattı.' (379)

* Hz.Peygamber Rahman suresini sahabesine okuduğunda şöyle demiş: 'Ben bu sureyi cinlere de okudum. Onlar sizden daha iyi dinledi. Onlar 'Rabbinizin rahmetinden hangisini yalanlarsınız'

ayetini okuduğumda, ‘Rabbimizin rahmetinden hiçbir şeyi yalanlamayız’ diyorlardı.’ 381
*‘Kemikler cin kardeşlerinizin gıdasıdır.’ 383

* ‘Allah cinler için kemiklerde rızık yaratmıştır’ 383

* Melekler ‘Rabbimiz! Ateşten daha güçlü bir şey yarattın mı?’ diye sormuş, Allah ‘Evet! Suyu yarattım’ demiş. Böylece Allah suyu ateşten daha güçlü yapmıştır. Cinlerin yaratılışında bulunan hava unsuru ateşle tutuşmasaydı, hiç kuşkusuz cinler Âdemoğullarından daha güçlü olurdu. Çünkü hava unsuru sudan daha güçlüdür. Melekler bu hadisin devamında şöyle demiş: ‘Ya Rabbi! Havadan daha güçlü bir şey yarattın mı? Allah, ‘Evet Âdemoğlunu yarattım’ demiştir. (386)

*Hz.Peygamber’in şeytanı -ki onunla beraberdi ve kendisiyle görevlendirilmiş şeytandır-hakkındaki ‘Allah bana ona karşı yardım etmiş ve Müslüman olmuştur' hadisini tevil etmiştir. (387)

* Hz.Peygamber ‘Şeytanım bana ancak iyiyi emreder' demiştir 387

*‘Ben Âdemoğullarının efendisiyim, yine de bununla iftihar etmem.’(389)

* Sahih-i Müslim’de ‘Ben kıyamet günü insanların efendisiyim’ hadisi aktarılır. 390

*Hz.Peygamber şöyle buyurur: ‘Âdem su ve toprak arasında iken ben peygamberdim.’ 390

*Musa yaşasaydı bana uymaktan başka yapacak bir şey bulamazdı’ 390

* Âhir zamanda Meryem oğlu İsa’nın inişine dair ise şöyle buyurur: ‘İsa bize bizden imamlık eder.’ Başka bir anlatımla, bizim içimizde Peygamberimizin sünnetiyle hüküm verir. ‘Haçı kırar ve domuzu öldürür.’ 390

*‘Hz.Peygamber beni peygamberlerden üstün tutmayınız’ buyurur. 391

*‘Musa yaşamış olsaydı bana uymaktan başka yapacak bir şey bulamazdı.’392

* Bunun üzerine Hz. Peygamber şöyle demiş: ‘İş sizin zannettiğiniz gibi değildir. Allah burada zulüm ile öğüt verirken Hz.Lokman’ın oğluna söylediğini kastetmiştir. ‘Allah'a şirk koşma, kuşkusuz şirk en büyük zulümdür.’ 392

*‘Ey Muhammed!Sen olmasaydın göğü, yeri, cenneti ve cehennemi yaratmazdım.' (kutsi hadis) 395

* ‘Bana cevâmiu’l-kelim verilmiştir.’ 396

* ‘Rabbim İki eliyle omuzlarımın arasına vurdu ve parmaklarının serinliğini göğsümde hissettim. Böylece öncekilerin ve sonrakilerin ilmini öğrendim.’396

* ‘Bana öncekilerin ve sonrakilerin bilgisi öğretildi.’ 413

*‘Zaman Allah'ın yarattığı günkü haline döndü.’ 416

* ‘Kuşkusuz zaman Allah’ın yarattığı günkü haline döndü. 417

* ‘Musa yaşasaydı, bana uymaktan başka yapacak bir şey bulamazdı’ 417

* ‘Ben öncekilerin ilimlerini öğrendim.’ Söz konusu kimseler, önceki milletlerdir. Sonra şöyle

eklemiş: ‘Sonrakilerin ilmini de öğrendim." 417
* Hz. Peygamber sahabesine şöyle derdi: ‘Siz dünya işlerinizi benden daha iyi bilirsiniz.’ 418

* İmam Müslim es-Sahih’inde şöyle bir hadis aktarır: ‘Bir adam Hz.Peygamber’e şöyle demiş:
-Ey Allah’ın peygamberi! Ben ayakkabımın, kıyafetimin güzel olmasını isterim.Hz.Peygamber şöyle cevap vermiş:-Allah güzeldir ve güzeli sever.' 422

* Hz.Peygamber şöyle buyurur:‘Bana önceki hiçbir peygambere verilmemiş altı şey verilmiştir.’ (Bu altı şeyden birisi, yalnız Hz. Peygamber’in bütün insanlara gönderilmiş olması, dolayısıyla risâletinin umumîliğidir. Bu ayrıcalık, Allah’ın dördüncü göğe vahyettiği emirden kaynaklanır. (Başka bir ayrıcalık olarak) Hz. Peygamber düşmanın kalbine korku salmakla yardıma mazhar olmuştur. Bu ise Hakkın üçüncü göğe vahyettiği emirdendir. Hz. Peygamber’e tahsis edilen şeylerden birisi de, savaş ganimetlerinin ona (ve ümmetine) helâl kılınması, bütün yeryüzünün onun için mescit ve temiz sayılmasıdır. Bu ayrıcalık, ikinci göğe vahyedilmiş emirden kaynaklanır. Hz. Peygamber’e bütün hakikatleri toplama özelliğinin verilmesi ise altıncı göğe vahyedilmiş emirden kaynaklanır. Allah'ın bu göğün emrinden Hz. Peygamber’e tahsis ettiği başka bir ayrıcalık ise yeryüzü hazinelerinin anahtarlarını kendisine vermesidir.)

* ‘Adem toprak ve su arasındayken ben peygamber idim.’ 423

*‘Allah senin hırsını artırsın.’(425)

*‘Kişiye ayakkabısının bağı ailesinin yaptığını konuşarak bildirmeden kıyamet kopmaz.’(426)

* ‘Çok konuşmasaydınız ve kalplerinizdeki karışıklık olmasaydı benim gördüğümü görür, duyduğumu duyardınız.’ 426

** Arş’ı taşıyanların sayısı vardır. Hz.Peygamber onların dünyadaki hükümlerini dört, kıyamette ise sekiz yapmıştır. Bu bağlamda ‘Rabbinin Arş'ını o gün sekiz kişi taşır’ ayetini okumuş, ardından ‘onlar bugün dünyada dört kişidir’ demiştir. ‘O gün sekiz kişi’ demesi ise ahiret gününde demektir. 428

**Râvileri bakımından sahih nice hadis vardır ki, bu mazharı müşahede eden veli onu öğrenir ve Hz.Peygamber’e bu ‘sahih’ hadisi sorar. Hz.Peygamber de o hadisi reddeder ve şöyle cevap verir: ‘Ben onu söylemedim ve ona göre hüküm vermedim.’ (435)

* Hz.Peygamberden gelen bir rivayette, ‘Bu ümmetin bilginleri İsrailoğullarının peygamberleri gibidir’ denilmiştir. 436

* Hz.Peygamber’e sorulmuş:-Ne zaman peygamber oldun? Cevap vermiş:-Ben Adem toprak ve su arasında iken peygamberdim. 438

* :‘Kuşkusuz Rahman'ın nefesi bana Yemen yönünden gelmektedir.’ 441

* Ona Hızır adının verilmesinin sebebi sorulduğunda, Hz. Peygamber şöyle cevap vermiş: ‘Hangi taşın üstünde otursa altında yeşillik filizlenir.’ 444

* ‘Dehr’e sövmeyiniz, çünkü Allah Dehr’dir’ 454

*‘Allah var idi ve O’nunla beraber başka bir şey yoktu’ (454)

*‘Dehr’e sövmeyiniz, çünkü Allah Dehr’dir’ (454)

***

Eserin içinde yer alan Arabi risaleleri:

- Uyûnü’l-Mesâil

- el-Mebadi ve'l-gayat

- İnşaü’d-Devair ve’l- Cedavil

- Kitabul-Cem’ ve't-Tafsil fi-Mâfireti Maâni't-Tenzil

-ez-Zaman ve Mârifetü'd-dehr-

- el-Ukletü’l-Müstevfiz

- el-Mev'ızetü'l-Hasene

CİLT 2

*Çünkü Hz. Peygamber bütün yılı oruçla ve geceyi namazla geçiren kişiye şöyle demiştir: ‘Nefsinin senin üzerinde hakkı vardır, gözünün üzerinde hakkı vardır. Bazen oruç tut, bazen tutma, bazen namaz kıl, bazen kılma.’ [22]

*Hz. Peygamber'in, 'Allah ilmi âlimlerin göğüslerinden çekip almak şeklinde kaldırmaz, fakat âlimlerin canlarını almakla ilmi alır' 26

*‘Rahman’ın nefesinin bana Yemen yönünden geldiğini görüyorum.’ 32

*Hz. Peygamber cehennemlikler hakkında şöyle der: ‘Onlar cehennemde ne ölür ne de dirilirler.’ 35

*Hz. Peygamber şöyle buyurmuştur: ‘Ben Âdemoğlunun efendisiyim, iftihar etmem!’ 47

*Hz. Peygamber şöyle buyurur: ‘İşte bunlar size dönecek amellerinizdir.’53

*Hz. Peygamber şöyle buyurur: ‘Mümin, mümin kardeşinin aynasıdır.’ 57

*Hz. Peygamber şöyle buyurur: ‘Bunlar amellerinizdir, size iade olunurlar.’ 59

*Hz.Peygamber kutsi bir hadiste Rabbinden şöyle aktarır: ‘Benim katımda en gıpta edilir velim, namazdan payı olan, gizlide ve açıkta Rabbine güzelce ibadet ve itaat eden ve insanlar içinde gizli kalan bir mümindir.' 69

*Hz.Peygamber kutsi bir hadiste Rabbinden şöyle aktarmıştır: ‘Bana bir karış yaklaşana ben bir kulaç yaklaşırım.’99

* ‘Namazı kulum ile kendi aramda iki yarıma böldüm, yarısı bana yarısı kuluma aittir, kuluma istediği verilecektir’ (kutsi hadis) 101

*‘Kavmin kölesi, onlardandır.’ 111

*‘Kuran ehli, Allah’ın ehli ve seçkinleridir.’111

*Hz.Peygamber, bir hadiste şöyle buyurur: ‘Muhammed’in kızı Fatıma bile hırsızlık yapmış olsaydı, hiç kuşkusuz elini keserdim.’116

**Hz. Peygamber’den iki ilim aldım.Birincisi size bildirdiğimdir. İkincisini açıklamış olsaydım, şu gırtlağım (bulgum)kesilirdi.’ Hadiste geçen *bulgum*, yemek borusu demektir. 124

*Hz. Peygamber’in ‘kuşkusuz Allah, Adem’i kendi suretine göre yaratmıştır’ sözünde zamir Allah’a döndürüldüğünde hadisin tevili söz konusu ifadeye benzer. 124

*‘Ümmetim içinde sezgi sahipleri var ise, Ömer onlardan biridir.’125

* 'Ömer! Şeytan bir mevzide senle karşılaşsa, yolunu değiştirir.’125

*Hz.Peygamber ise şöyle buyurmuştur: ‘Doğruluk Ömer’de bir gedik bırakmamış!’ 126

* ‘Allah şöyle buyurur: Bana yaklaşan kullarım, farz kıldığım şeyleri yerine getirmekten daha sevimli bir şeyle bana yaklaşmamıştır.’ (kutsi hadis) 132

*Nitekim birine ‘ailene ne bıraktın’ (Hz. Peygamber’in Hz.Ebû Bekir’e söylediği söz) denilmiş ‘Allah ve peygamberini bıraktım’ diye yanıt vermiş, aynı soru başkasına sorulmuş, o ise, ‘malımın yarısını bıraktım’ diye yanıt vermiştir. Hz.Peygamber de ‘Aranızdaki fark, kelimelerinizin arasındaki farktır’ buyurdu. 137

*Hz.Peygamber, bir hatibin Allah’ı ve peygamberini ‘o ikisine isyan eden’ sözüyle tek zamirde birleştirdiğini duyduğunda, ‘ne kötü hatipsin’ demiştir. 139

*‘İnsanlar uykudadır, öldüklerinde uyanırlar’ 144

* ‘Ameller niyetlere göredir. Kişi için niyet ettiği vardır. Hicreti Allah’a ve peygamberine olan kişinin hicreti Allah’a ve peygamberinedir. Dünya için hicret eden ise, onu elde eder. Ya da bir kadın için hicret eden, onunla evlenir ve hicreti de hicret ettiği şeyedir.’ 150

*'Hesaba çekilmeden önce, nefislerinizi hesaba çekiniz.' 156

** Nitekim Hz. Peygamber de, Rabbine göçünceye kadar, kendisi için ev yapmamıştır.159

**Sağırlık, ‘Dünya bir köprüdür’ gibi şeyleri söyleyen peygamberi dinlemede söz konusudur 159

* Hz.Peygamber şöyle buyurur: ‘Allah iki eliyle omuzlarımın arasına vurdu, parmaklarının serinliğini göğsümde hissettim ve öncekilerin ve sonrakilerin bilgisini öğrendim.’ 164

* İlah, bu makamın efendisine -ki Hz.Muhammed’dir- Ri’l, Zekvan ve Usayye kabilelerine beddua edip ‘falan ve falancayı sana havale ediyorum’ deyip o kavimden bazı kimseleri zikrettiğinde, şöyle demiştir: ‘Allah seni, söven veya lanetleyen biri olarak değil, rahmet olarak göndermiştir.’ Böylece Hz.Peygamber, onlara beddua ve lanet etmekten ve de sevmeyecekleri işlerden men edilmiş, Allah onun hakkında şu ayeti indirmiştir: ‘Seni âlemlere rahmet olarak gönderdik.' 166

* Nitekim Hz. Peygamber’i taşladıklarında şöyle demiştir: ‘Allah’ım! Kavmime hidayet et, çünkü onlar bilmiyor.’ 166

* Hz.Peygamber’e şöyle sorulmuş: ‘Alemi yaratmazdan önce Rabbimiz neredeydi.' Şöyle cevap vermiştir: ‘Altında ve üstünde hava bulunmayan Amâ’da idi’.167

* Hz.Peygamber, bu yakın göğe indiğinde Allah’ın şöyle söyleyeceğini bildirmiştir: ‘Tövbekâr yok mu, tövbesini kabul edeyim? Bağışlanmak isteyen var mı, ona mağfiret edeyim. Bir şey isteyen var mı, ona vereyim. Dua eden var mı, ona karşılık vereyim.' 168

* ‘Beni, yerim ve göğüm sığdıramadı, mümin kulumun kalbi sığdırdı’ (kutsi hadis) 169

* ‘Allah Adem’i kendi suretine göre yaratmıştır.’ 169

* Hz.Peygamber şöyle buyurur: ‘Biz peygamberler topluluğu, miras bırakmayız. Bizim miras bıraktığımız şey, sadakadır.’ 177

* Bu bağlamda doğru sözlü, sahih bilgi ve sarih keşif sahibi Şâri’ şöyle demiştir: ‘Ölüm, kıyamet günü sevimli bir koç biçiminde getirilir. Herkes onu tanır ve hiç kimse ondan çekinmez. Bu koç, cennet ile cehennem arasında kurban edilir.’ 178

** Başka bir rivayette ise, şöyle bildirilir. ‘İnsanın ameli kendisiyle beraber iyi veya kötü biçimde kabrine girer. Sahibi ona kim olduğunu sorar, o da yanıt verir: ‘Ben senin amelinim.’ 178

* Sahih kutsi bir hadiste, Allah'ın nafile ibadetlerle kendisine yaklaşmasıyla sevdiği kul hakkında şöyle buyurduğu bildirilmiştir: 'Onu sevdiğimde kendisiyle duyduğu kulağı, kendisiyle gördüğü gözü olurum. Böylece Allah vasıtasıyla duyar, görür, konuşur, tutar ve yürür.' 183

** Hz.Peygamber, İsrâ gecesi Hz. Musa'nın kabrine uğramış, onu kabrinde namaz kılarken görmüş. Sonra, onunla birlikte göğe yükseltilmiş. Hz. Peygamber İsrâ mucizesini ve onda gerçekleşen peygamberlerle konuşmasını aktarmıştır. Hz. Peygamber, kabrinde namaz kılarken Hz. Musa'yı altıncı kat gökte görmüştür. 184

**Bu nedenle bir rivayette 'Alimler peygamberlerin varisleridir' buyrulmuş ve özel bir peygamberin varisleridir denilmemiştir. 187

* Hz.Peygamber 'Bu ümmetin bilginleri diğer ümmetlerin peygamberidir', başka bir rivayette ise, 'İsrailoğullarının peygamberleri gibidir' demiştir. 187

* Hz.Peygamber böyle bir şahıs hakkında şunu demiştir: 'Onun iki kat ücreti vardır.' 187

* 'Bu Cebrail'dir. Sormadığınızda, size öğretmek istedi.' Başka bir rivayette ise, 'İnsanlara dinlerini öğretmek için gelmiştir.' Başka bir rivayette ise, 'Size dininizi öğretmek için gelmiştir' buyruldu. 188

* 'O'nu görmesen bile, kuşkusuz Allah seni görür.' 188

* Çünkü Hz.Peygamber şöyle demiştir: 'Hz. İsa'nın bir vârisi, Irak bölgesindeki şu dağa yerleşmiştir. 191

* Hz.Peygamber şöyle buyurur: 'Musa yaşasaydı, bana uymaktan başka yapacağı bir şey yoktu.' 192

* Hz.Peygamber, istemeden kendisine yöneticilik verilen kimse hakkında şöyle demiştir: 'Allah yönetimde onun yardımcısıdır. Allah ona kendisini destekleyecek bir melek gönderir.' 192

* 'Benim ümmetimin içinde sezgi alanlar var ise, Ömer onlardan biridir.' 192

* Hz.Peygamber'in 'insanlardan uzaklaşmış ve rableriyle baş başa kalan ruhbanları' öldürmeyi yasakladığı ve şöyle buyurduğu sabittir: 'Onları yöneldikleriyle baş başa bırakınız.' 192

* Çünkü Hz.Peygamber, İsrâ gecesinde götürülürken Hz. İsa hakkında şöyle demiştir: 'İnancı artsaydı, havada yürürdü.' 194

* Hz.Peygamber bir leş hakkında şöyle buyurmuştur: 'Dişleri ne kadar da parlak!' 196

* Hz. Peygamber, belirli bir tarzda yılanların öldürülmesini emretmiş ve ' Allah yılanı öldürmede bile cesaret sever' buyurmuş olsa bile, Mina'da mağaradayken kendisine el-Mürselat süresi nazil olmuş -ki dağ günümüze kadar Mürselât adıyla bilinir, ben de teberrüken oraya girmiştim- ansızın bir yılan çıkmış, sahabe yılanı öldürmeye kalkışmış, Hz. Peygamber ise onları engellemiş ve şöyle buyurmuştur: 'Allah onu sizin kötülüğünüzden sizi de onun kötülüğünden korumuştur. 196

* Allah, Hz. İsa'nın da arasında bulunduğu önceki peygamberleri zikrederken, peygamberine şöyle hitap etmiştir: 'Onlar Allah'ın hidayet ettiği kimselerdir ve onların hidayetine uyulur.' 196

* O halde peygamber, bir şahsa kötülüğü açıklarsa, bu açıklama vahye göre yapılır. Nitekim bir şahıs için ‘Aşiretin oğlu ne kötüdür' demiştir. 196

* Cabir b. Abdullah, Hz. Peygamber’e at sırtında duramadığından şikâyet etmiş. Bunun üzerine Hz. Peygamber, eliyle göğsüne vurmuş, artık bir daha at üstünden düşmemiş. Hz. Peygamber, bir sahabesinin altında bulunan ve en geride kalmasına yol açan tembel bir bineğe eliyle dokunmuş. Dokunur dokunmaz, sahibi artık bineğini durduramamış, bütün bineklerin önüne geçmiş. Hz. Peygamber, bir gün Ebû Talha’ya ait yavaş yürüyen bir ata binmiş, sonra o at hakkında şöyle demiş: ‘Biz onu bir derya olarak gördük. Artık at bir daha hiç geçilmemiş! 198

* Ebû Hureyre, dinlediklerini unutması hakkında Hz. Peygamber’e serzenişte bulunmuş. Bunun üzerine Hz. Peygamber şöyle demiştir: ‘Ebû Hureyre! Elbiseni aç!’ Ebû Hureyre elbisesini yaymış, Hz.Peygamber bir veya üç avuç havayı almış, Ebû Hureyre’nin örtüsüne atmış ve ona şöyle demiş: ‘Örtünü sırtına giy.' Ebû Hureyre elbisesini giydikten sonra bir daha duyduğu hiçbir şeyi unutmamış. 199

* Hz.Peygamber’in şöyle söylediği bildirilmiş: ‘Kuşkusuz risalet ve peygamberlik bitmiştir. Benden sonra artık ne resul ne peygamber vardır.’ 204

* ‘Burada bulunan, bulunmayana tebliğ etsin.’ 204

* Hz.Peygamber şöyle buyurmuştur: ‘Allah, sözümü duyup ezberleyen ve duyduğu gibi ulaştırana merhamet etsin.’ 204

* Allah kulluktan ve kulluk makamından bizi kovması bağlamında şöyle buyurmuştur: ‘Namazı kendim ile kulum arasında ikiye böldüm.’ 205

* Kul, ‘Hamd âlemlerin rabbi Allah'adır’ deyince, Allah şöyle karşılık verir: ‘Kulum bana hamd etti.’ 205

* ‘Pişmanlık tövbedir.’ 213

* Kutsi bir hadiste bu durum dile getirilmiştir. Allah’ın yeryüzünü yaratıp yeryüzünün hareketlenmeye başlamasından söz eden bir hadisin sonunda melekler şöyle sorar: ‘Allah’ım! Rüzgardan daha güçlü bir şey yarattın mı?’ Allah şöyle cevap verir: ‘Sağ eli ile verdiğini sol eli bilmeyecek şekilde sadaka veren mümini yarattım.’ 240

* ‘Âdem ve diğer peygamberler sancağımın altındadır.’ 247

* Hz. Peygamber şöyle buyurur:‘Kavmin hizmetkarı onların efendisidir. 248

* ‘Allah’ım! Bütün iyilik senin elindedir’ ‘Kötülük ise sana ulaşamaz.’252

*‘Sana kuşku veren şeyi kuşku vermeyene bırak!’ Başka bir hadiste ise, şöyle buyurur: ‘Fetva sahipleri sana fetva verse bile, sen fetvayı kendi kalbine sor.’ 252

** Kendisine vahiy geldiğinde Hz.Peygamber’in korkudan titrediği bize bildirilmiştir. Her yanı ürpertiden titrerken Hatice’ye gelir ve şöyle derdi: ‘Beni örtünüz, beni örtünüz.’ 261

* ‘Âlimler peygamberlerin varisleridir.’ 268

*‘Peygamberler para veya dirhem miras bırakmaz. Onlar, bilgiyi miras bırakır.’ 268

* ‘Abdest alıp abdest suyunu parmakları arasına girdiren, sonra da içinden bir şey konuşmadan iki rekat namaz kılan kimseye cennetin sekiz kapısı açılır, dilediğinden içeri girer.’ 273

* Şâri (Hz.Peygamber) kendisine şöyle der: ‘Günahtan tövbe eden kimse, günahsız gibidir.’ 284

* Hz.Peygamber, kendisinden aktarılan sahih bir hadiste şöyle buyurmuştur: ‘Kulun ilk bakılacak ibadeti namazdır. Allah şöyle der: Kulumun namazına bakınız, onu tam mı yapmış yoksa eksik mi bırakmıştır. Namaz tam ise, onun adına tam olarak yazılır. Namazdan bir şey eksik ise, Allah şöyle buyurur: Bakınız, kulumun nafile namazı var mıdır? Nafile namazı var ise, şöyle der: Kulumun farz namazındaki eksiği nafile namazından tamamlayınız. Sonra, ameller bu tarzda ele alınır.’ 285

* ‘Namaz nurdur, sadaka burhandır, sabır (oruç ve hac) aydınlıktır, Kur’an lehinde veya aleyhinde delildir. Sabahlayan herkes nefsini satın alır; ya onu azat eder ya da köleleştirir.’ 285

** Hz.Peygamber, başka bir hadiste ise ‘Allah’tan başka ilah yoktur’ ifadesine hiçbir şeyin denk olamayacağını bildirmiştir. 285

* ‘Sabahlayan herkes nefsini satar ya da azat eder.’ 285

* Allah sahih bir kutsi rivayette şöyle buyurur: ‘Beni içinden zikrederse, ben de onu içimden zikrederim.Beni bir toplulukta zikrederse, ben de kendisini o topluluktan daha hayırlı bir toplulukta zikrederim.’ 286

* Allah kutsi hadiste şöyle buyurur: ‘Sadaka burhandır.’ 288

* Hz.Peygamber Rabbi hakkında şöyle buyurur: ‘O’nun perdesi nurdur.’ 289

*Başka bir hadiste ise, şöyle buyurur: ‘Allah’ın karanlık ve ışıktan yetmiş -başka bir rivayette yetmiş bin- perdesi vardır.’ 289

* Hz.Peygamber’e şöyle sorulmuş: Rabbini gördün mü? Şöyle cevap vermiş:‘Nuranîdir, nasıl göreyim?’ 289

* Hz.Peygamber kutsî bir hadiste Rabbinin şöyle söylediğini bildirir: ‘Âdemoğlunun her ameli kendisine aittir. Oruç ise öyle değildir. Oruç bana aittir, onun ödülünü ben vereceğim.’ 289

* Hz.Peygamber, bir adama şöyle demiş: ‘Oruç tutmalısın, orucun dengi yoktur.’ 289

* Bu nedenle Allah şöyle buyurur: ‘Oruçlunun iki sevinci vardır: Birincisi iftar vaktindeki sevincidir.’ ‘İkincisi ise rabbine kavuştuğu andaki sevincidir.’ 289

* Allah şöyle der: ‘Namazı kendim ile kulum arasında ikiye böldüm, yarısı bana, yarısı kuluma aittir. Kuluma istediği verilecektir.’ Kul, ‘hamd âlemlerin rabbi Allah’adır’ der. Allah şöyle der: ‘Kulum beni övdü.’ 290

* ‘sabır aydınlıktır’ 291

* Allah kutsi bir hadiste şöyle buyurur: ‘Yaptığım hiçbir işte tereddüt etmedim.’ 297

* Hz.Peygamber şöyle buyurur: ‘Allah’ım! Senden kendini isimlendirdiğin veya herhangi bir yaratığına öğrettiğin veya ilminde kendine ayırdığın ismin adına istiyorum.’ 304

* ‘Rabbimin bana ve size ne yapacağını bilmiyorum. Ben sadece bana bildirilen vahye uyuyorum.’ 304

* ‘Rabbime Allah’ın bana bildirdiği şimdi bilmediğim övgülerle hamd ederim’ 305

* Hz. Peygamber, ‘bana öncekilerin ve sonrakilerin bilgisi verildi’ buyurur. 305

* ‘Kulun Allah’a en yakın olduğu yer secdesidir.’ 307

* Allah şöyle buyurur: ‘Beni yerim ve göğüm sığdıramadı, mümin kulumun kalbi sığdırdı.’ 308

* Hz. Peygamber de Rabbini nitelerken şöyle buyurur: ‘Terazi onun elindedir, alçaltır ve yükseltir.’ 309

* ‘Ben Rahman’ın Nefesinin Bana Yemen Yönünden geldiğini görüyorum’ 313

* Hz.Peygamber şöyle buyurur: ‘Rabbimiz yakın göğe iner.’ 314

* ‘Ben Rahman’ın nefesinin bana Yemen yönünden geldiğini buluyorum.’ 314

* Sahih bir rivayette Hz. Peygamber Allah’tan şöyle aktarır: ‘Âdemoğlu beni yalanladı. Bu, ona yakışmadı. Kendisine yakışmadığı halde beni kötülemiştir.’ 318

* ‘Sıkıntıya Allah’tan daha çok sabreden yoktur’ 318

* Hz.Peygamber, Davud’a verdiği ömrü unutup inkar ettiğinde, (dedesine işaretle) Âdem hakkında şöyle demiştir: ‘Âdem unutmuş, zürriyeti de unutmuş. Âdem inkâr etmiş zürriyeti de inkar etmiştir. Rabbinin merhamet ettiği ve koruduğu kimse bunun dışındadır.’ 319

* Bu nedenle Allah bize şöyle bildirmiştir: ‘Rahmeti gazabını geçti.’ 320

* Hz.Peygamber şöyle buyurur: ‘Allah’ım! Sendeki hayretimi artır.’ 324

* ‘Ben senin övgünü yapamam. Sen, kendini övdüğün gibisin.’ 325

** Hz.Peygamber, Allah’ın zatı hakkında düşünmeyi yasaklamıştır. 325

* Allah, suret yapanlar hakkında peygamberinin diliyle şöyle der: ‘Benim yarattığım gibi yaratan nereye gitti.’ 339

* Allah peygamberi hakkında şöyle der: ‘Bilmediği şeyi sana öğretmiştir.’ 349

* Hz. Peygamber, kendisine isabet etsin diye yağdığında göğsünü ve başını yağmura açardı. Bunun nedeni kendisine sorulduğunda şöyle derdi: ‘O rabbimin katından yeni gelmektedir.’ 352

* Müşriklerden Süheyl adında biri elçi olarak gelince, Hz.Peygamber şöyle buyurur: ‘İş kolay olacak (Sehüle’l-emr).’ 353

* Hz.Peygamber’in iyi bir adet başlatana onun ücreti ve o adeti yerine getirenlerin ücreti verilir’ buyurmasıdır. 356

* Hz. Peygamber’in ‘bana kasıtlı olarak yalan isnat eden kişi, cehennemdeki yerine hazırlansın’

*‘bana iftira eden, herhangi birine iftira etmiş gibi değildir. Bana iftira eden, cehennemdeki yerine hazırlansın’ 356

* Hz. Peygamber namaz hakkında şöyle der: ‘Allah kulunun diliyle, ‘Allah kendisine hamd edeni işitti’ diye buyurur. 357

* İmam Müslim, es-Sahih’te Allah’ın şöyle buyurduğu kutsi bir hadis aktarır: ‘Melekler şefaat eder, peygamberler şefaat eder, müminler şefaat eder, geride ise, merhametlilerin en merhametlisi kalır. 362

* Sahih bir kutsî hadiste ise şöyle buyurur: ‘Ben kulumun bana olan zannı üzereyim. Kulum benim hakkımda iyi zanda bulunsun.’ 362

** Hz. Peygamber, uyuduğu veya unuttuğu için namaz vaktini kaçıran kişinin uyandığında ve hatırladığında namaz kılmasını söylemiştir.

*Hz. Peygamber’e bu soru sorulmuş, o ise şöyle yanıt vermiştir:‘Allah size faizi yasaklamışken sizden faiz almaz.’ 364

* ‘meleğin insanda bir tesiri bulunduğu gibi şeytanın da bir tesiri vardır' 368

* Bunun üzerine Allah, peygamberine şöyle demeyi emretti: ‘Her şey Allah katındandır. Bu kavme ne oluyor ki, sözü anlayamıyorlar?’ 368

* Hz. Peygamber, kendisi böyle bir şey söylemediği halde, bir hatibin Allah’ı ve peygamberini tek bir zamirde bir araya getirip ‘o ikisine isyan eden’ dediğini duyunca, ‘ne kötü hatipsin sen!’demiştir.

* Nitekim Hz. Peygamber ‘ne kötü hatipsin sen’ derken edebe uymuştur. 369

* Onlar Allah’ın, ‘bana koşarak gelene ben daha hızla giderim’ dediğini, müminin kalbinin Allah’ın celal ve büyüklüğünü sığdırdığını duymuşlardır. 376

* Allah ‘kuşkusuz burada’ -müşahede yönünden Allah’ı bilmeye işaret etmektedir-‘kalbi olan kimse için öğüt vardı’ buyurur. 376

*‘Kalp, Rahman’ın iki parmağı arasındadır, onu dilediği gibi başkalaştırır.’ 377

* ‘cehennem ehli cehennemde kalıcıdır. Onlar orada ne ölür ne de dirilir’ 380

** Allah’ın dilemesi, iradesi, bilgisi ve kudreti O’nun zatıdır. Allah, zatında bir çokluğun bulunmasından münezzeh ve mütealdir. Bilakis Allah, mutlak birlik sahibidir. O, birdir, tektir, Allah’tır, es-Samed’dir, doğurmamıştır -böylece öncül olmamıştır-, doğrulmamıştır -dolayısıyla netice olmamıştır-. O’nun dengi yoktur. Aksi halde, alemin varlığı iki öncülden meydana gelen bir netice olurdu ki söz konusu iki öncül, Hak ve (kendisine) denk olan şey olurdu. Allah böyle bir şeyden münezzehtir! Hz. Peygamber’e Rabbinin özelliği sorulduğunda, Allah, kitabında kendisini böyle nitelemiştir. 382

* Hz.Peygamber, Deccal’in günleri hakkında şöyle buyurmuştur: ‘Onun bir günü, bir sene, bir günü bir ay, bir günü bir hafta, diğer günleri ise, sizin günleriniz gibidir.’ 383

* Hz. Aişe, Hz. Peygamber’e, ‘böyle bir günde namaz nasıl kılınabilir?’ diye sorunca, Hz.

Peygamber şöyle cevap vermiş: ‘Namaz için gün hesaplanır.’ 383

** Hz. Peygamber’in gönlünde parmakların serinliğini bulup öncekilerin ve sonrakilerin bilgisini öğrendiğini belirttiği hadis buraya dayanır. 389

* ‘Cehennem ehli cehennem ehlidir. Onlar ne ölür ne diri kalır.’ 392

* ‘Adil olurlarsa, bu durum, sizin ve onların lehinedir. Zalim olurlarsa bu, sizin lehinize onların aleyhinedir.’ 395

* ‘Nefsinin senin üzerinde hakkı vardır.’ 395

* Kutsi hadiste Allah şöyle der: ‘Acıktım beni doyurmadın,susadım beni içirmedin, hastalandım beni ziyaret etmedin.’ 400

* Hz.Peygamber’den bize aktarılan en sırlı hadislerden biri şudur: Hz. Peygamber sahabesiyle birlikte mescitte otururken, büyük bir gürültü duyup irkilmişler. Hz. Peygamber şöyle demiş: ‘Bu gürültünün ne olduğunu biliyor musunuz?’ Onlar da, Allah ve peygamberi daha iyi bilir, demiş. Hz. Peygamber şöyle buyurmuş: ‘Yetmiş sene önce cehennemin zirvesinden atılmış bir taş, henüz cehennemin dibine ulaştı. Taşın cehennemin dibine ulaşması ve düşmesi, bu gürültüye yol açmıştır.’
Hz.Peygamber (sav.) sözünü bitirir bitirmez, münafıklardan birisinin evinde vaveyla kopmuş: Adam, yetmiş yaşında olduğu halde ölmüş. Bunun üzerine Hz. Peygamber ‘Allahu ekber (Allah en büyüktür)’ demiş. 401

* ‘bir peygamberin yanında tartışmak uygun değildir’ 402

* ‘el-Cebbar (olan Allah), ayağını ateşe koyar ve cehennem ‘yeter, yeter’ der.’ 415

* Hz.Peygamber şöyle buyurur: ‘Kötü bir adet çıkaran kişi, o adetin günahını olduğu gibi daha sonra onu işleyecek insanların günahlarını da üstlenir. Bununla birlikte, onu yapanların günahları eksilmez.’ 416

**... Allah şöyle buyurur: ‘Onların derileri olgunlaştığında.’ Derilerin olgunlaşması, daha önce belirttiğimiz gibi, hissizleşmesi demektir. Derilerin olgunlaşma ve değişme süresinde acılardan kurtulurlar. Çünkü olgunluk süresi tamamlandığında, onların hakkında ateş söner. Böylece onlar ateşte ‘cehennemlik olmadıkları halde’ ateşe giren bir toplum gibi kalır. Allah, onları bir şekilde öldürür. Böylece ateşin bedenlerinde yaptığı şeyi hissetmezler.’
Bu hadis, İmam Müslim tarafından es-Sahih’inde zikredilmiştir. Bu durum, Allah’ın rahmeti ve ihsanındandır. 417

* ‘Allah’ı sanki görürcesine ibadet et’ 419

** Ayrıca el-Bari Teala’nın, ‘insanların O’nu göreceği en aşağı surette tecelli edebileceği’ ve ‘insanların O’nu tanıyacakları suretten surete gireceği’ hakkında sahih hadiste geçen ifadelerin anlamı da öğrenilir. 422

* Sahih (kutsi) bir hadiste şöyle denilmiştir: ‘Ben bana yaklaşan kulumun kendisiyle gördüğü gözü olurum.’ 422

** Şâri (Hz. Peygamber) -ki o doğru sözlü olandır- ölümden sonra kendisine göçeceğimiz ve nefislerimizi kendisinde müşahede edeceğimiz bu berzah mertebesini ‘suretler’ ve ‘sur’ diye

isimlendirdi. 423

* Hz.Peygamber'e suretlerin mahiyeti sorulduğunda şöyle yanıt vermiş: 'O, İsrafil'in parça parça yediği nurdan yaratılmış boynuzdur.' 424

*Hz. Peygamber hayal hakkında, daha doğru bir ifadeyle o makamdan söz ederken şöyle buyurur: 'Allah'a sanki O'nu görürcesine ibadet et.' 424

* 'Allah namaz kılanın kıblesindedir.' 424

** Dikkat ediniz! Allah'ın yarattığı ilk şey kalem'dir. Ona (ilk) akıl da diyebilirsin. Nitekim Hz. Peygamber onu böyle isimlendirdi. 427

* Dikkat ediniz! Hz.Peygamber, bir adamın rüyasını tabir eden Ebû Bekir'e şöyle demiş: 'Bir kısmını doğru, bir kısmını ise yanlış tabir ettin.' 428

** Bir adam rüyasında boynunun vurulup başının yere düştüğünü görmüş. Ardından yere düşen kafa yuvarlanmaya başlamış, bir yandan adamla konuşuyor, adam da onunla konuşuyormuş. Hz. Peygamber o kişi hakkında şöyle demiş: 'Şeytan onunla oynuyor.' Hz.Peygamber adamın gördüğü şeyin suretini anlamış, fakat adama 'hayalin bozuktur' dememiştir. Çünkü adam doğruyu görmüş, fakat tevil ederken yanılmıştır. Bunun üzerine Hz. Peygamber o rüya sahibine gördüğü şeyin gerçeğini bildirmiştir. 428

* Örnek olarak Hz. Peygamber'in 'Bana şu duvarın ortasında cennet gösterildi' dediği hadisi verebiliriz. 428

* 'Ali b. Ebû Talib'in yanında oturuyordum. Yanında Abdullah b. Abbas, etraflarında ise Hz. Peygamber'in ashabından birkaç kişi vardı. Ali şöyle dedi: 'Hz.Peygamber şöyle buyurdu: 'Kıyamette her birinin süresi bin yıl olan elli durak vardır. İlk durak şudur: İnsanlar kabirlerinden kalkar ve kabirlerinin kapılarında bin sene çıplak, yalın ayak, aç susuz kalırlar. Kabrinden Rabbine, peygamberine, cennet ve cehennemine, dirilişe ve kıyamete, iyisiyle kötüsüyle kaza ve kadere iman etmiş; Hz. Muhammed'in Rabbinin katından getirdiği şeyleri doğrulayarak kalkan kimse kurtulur, başarıya erer, kazanç sağlar ve mutlu olur. Zikredilenlerden herhangi birinde kuşkuya kapılan ise açlık, susuzluk, keder, üzüntüsü içinde bin sene kalır. En sonunda Allah dilediği şekilde onun hakkında hüküm verir.'
'İnsanlar bu makamdan mahşer yerine sevk edilir. Böylece, ateşten merdivenler üzerinde güneşin sıcaklığı altında bin sene ayakta beklerler. Sağlarından, sollarından, önlerinden ve arkalarından ateş onlara vurur, güneş ise tepelerindedir. Bu esnada Arş'ın gölgesinden başka gölge yoktur. Kendisini müşahede ederek, peygamberi Hz. Muhammed'i onaylayarak ihlaslı bir şekilde Allah'a kavuşan kimse, Rahman'ın Arş'ı altında gölgelenir ve çektiği tasalardan kurtulur. Böyle bir insan ortak koşmaktan ve sihirden uzak durmuş, Müslümanların kanlarını akıtmaktan kendini korumuş, Allah'a ve peygamberine karşı samimi olmuş, Allah'a ve peygamberine itaat eden kimseleri sevmiş, Allah'a ve peygamberin emrine isyan etmiş kimselerden nefret etmiştir. Bu yoldan ayrılan ve tek bir kelimeyle bile olsa bu günahlardan birine düşen ya da kalbi değişen veya dininden herhangi bir konuda kuşkuya kapılan ise, bin sene sıcaklık, üzüntü ve azap içinde kalır. En sonunda Allah onun hakkında dilediği şekilde hüküm verir.' 'Sonra yaratıklar nur ve karanlığa sevk edilir. Böylelikle o karanlık içinde bin sene kalırlar. Allah'a kavuşup O'na herhangi bir şeyi ortak koşmayan, kalbinde hiçbir şekilde ikiyüzlülük bulunmayan, dininin herhangi bir konusunda kuşkuya kapılmayan, üzerindeki hakkı veren, doğru söyleyen ve insanlara karşı insaflı olan, görünür ve görünmeyen işlerde Allah'a itaat eden, Allah'ın takdirinden razı olan, Allah'ın verdiğiyle yetinen kimseler, göz açıp kapatıncaya kadar yüzü beyazlamış olarak karanlıktan nura çıkar. Böyle bir insan bütün

tasalardan kurtulmuş kimsedir. Bunlardan herhangi birisine aykırı hareket eden ise, bin sene gam içinde kalır. Sonra yüzü kararmış bir halde oradan çıkar. Bu durum, Allah'ın iradesidir. Allah dilediğini yapandır.'

'Sonra yaratıklar, sayıları on olan hesap merdivenlerine sevk edilir. Her birisinde bin sene kalırlar. Birinci merdivende Ademoğlu haramlardan sorguya çekilir. Herhangi bir haramı işlememişse ikinci merdivene geçer. Bu kez arzularından sorguya çekilir. Arzularından da kurtuluşa ererse, üçüncü merdivene geçer. Bu kez ana-baba haklarından sorguya çekilir. Ana-babasına karşı haksızlık yapmamışsa dördüncü merdivene geçer. Bu kez, Allah'ın, işlerini kendisine havale ettiği insanların onun üzerindeki haklarından sorguya çekilir. Onlara Kuran ve dinle ilgili meseleleri ve saygıyı öğretip öğretmediğinden sorguya çekilir. Bunları yapmışsa, beşinci merdivene geçer. Bu kez mülkiyeti altındaki insanların hakları sorulur. Onlara karşı iyi davranmışsa, altıncı merdivene geçer. Orada akrabalarının hakları kendisine sorulur. Haklarını yerine getirmişse yedinci merdivene geçer. Orada yakın akraba ilişkilerinden sorguya çekilir. Yakın akrabasını ziyaret etmişse, sekizinci merdivene geçer. Orada çekememezlik duygusundan sorguya çekilir. Hasetçi bir insan değilse dokuzuncu merdivene geçer. Bu kez hilekârlıktan sorguya çekilir. Herhangi bir insana karşı hile yapmamışsa onuncu merdivene geçer. Bu kez aldatmadan sorguya çekilir. Kimseyi aldatmamışsa, kurtulur. Artık gözleri aydınlanmış, kalbi sevinçle dolu ve dudaklarında tebessüm olduğu halde Allah'ın Arşının gölgesine yerleşir. Bu özelliklerden herhangi birinden kaybederse, her özelliğin durağında bin sene aç, susuz, üzüntülü, gamlı ve endişeli olarak kalır. Ona herhangi bir şefaatçinin şefaati fayda vermez.'

(Mahşer ve On Beş Durağı)

'Sonra sağ ve sol elleriyle kitaplarını (amel defterlerini) almaya götürülürler. Bu esnada on beş durakta hesaba çekilirler. Her durak bin senedir. İlkinde, sadakalardan ve Allah'ın mallarına farz kıldığı şeylerden sorguya çekilirler. Sadakaları ve mallarındaki hakları tam veren kimse ikinci durağa geçer. Burada, doğru sözlülük ve insanları bağışlamak huyundan sorguya çekilirler. İnsanları bağışlayan kimseyi, Allah da bağışlar. Böylece üçüncü durağa geçer. Bu kez iyiliği emretmekle ilgili sorguya çekilir. İyiliği emretmiş ise, dördüncü durağa geçer. Burada kötülükten alıkoyup koymadığından sorguya çekilir. Kötülükten alıkoymuşsa, beşinci durağa geçer. Burada ise, iyi ahlaktan sorguya çekilir. İyi ahlâklı ise, altıncı durağa geçer. Burada Allah için sevmek ve Allah için nefret etmekten sorguya çekilir. Allah için seven ve Allah için nefret eden birisiyse, yedinci durağa geçer. Burada haram maldan sorguya çekilir. Haram maldan herhangi bir şey almamışsa, sekizinci durağa geçer. Bu kez şarap içmekten sorguya çekilir. Şaraptan biraz bile içmemişse, dokuzuncu durağa geçer. Orada zinadan sorguya çekilir. Zina etmemişse, onuncu durağa geçer. Bu kez yalan konuşmaktan sorguya çekilir. Yalan söylememişse, on birinci durağa geçer. Orada yalan yeminden sorguya çekilir. Yalan yere yemin etmemişse, on ikinci durağa geçer. Bu kez faizden sorguya çekilir. Faiz yememişse, on üçüncü durağa geçer. Bu kez iffetli kadınlara iftira edip etmediğinden sorguya çekilir. İffetli kadınlara iftira etmemiş ya da herhangi bir insana iftira atmamışsa, on dördüncü durağa geçer. Bu kez yalan tanıklıktan sorguya çekilir. Yalan yere tanıklık etmemişse, on beşinci durağa geçer. Orada bühtandan sorguya çekilir. Bir Müslüman'a bühtanda bulunmamışsa, geçer ve Hamd Sancağının altına yerleşir. Bu insanın defteri sağ elinden verilir, defteri (hangi eliyle alacağının) sıkıntısından ve korkusundan kurtulur, kolay bir şekilde hesaba çekilir. Bu günahlardan birini işleyip dünyadan tövbe etmeksizin ayrılırsa, on beş duraktan her birinde korku, tasa, endişe, üzüntü, açlık ve susuzluk içinde bin sene kalır. En sonunda Allah, onun hakkında dilediği şekilde hüküm verir.

(Defterlerin Sağ veya Sol Elden Alınması ve Okunması)

'Sonra insanlar, bin seneliğine defterlerinin okunma (durağına) yerleştirilir. İnsan, malını yoksulluk, ihtiyaç ve yitiklik günü için önceden göndermiş cömert biriyse, defterini okur ve okuması kolaylaşır, cennet elbiselerinden giyer, cennet taçlarından başına taç konulur, Rahman'ın Arşının altında güvenli ve mutmain bir şekilde oturtulur. Malını yoksunluk ve ihtiyaç günü önceden harcamamış bir cimri ise defteri sol tarafından kendisine verilir. Ona ateşten bir parça kesilerek verilir.

Yaratıkların tepesinde, bin sene açlık, susuzluk, çıplak, üzüntü, keder, hüzün, rezillik içinde bekler.

En sonunda Allah onun hakkında dilediği şekilde hüküm verir. ‘Sonra insanlar (amellerin tartıldığı) teraziye götürülür. Terazi bin sene boyunca oraya yerleştirilmiştir. İyilikleri ağır basan kimse, başarıya erer ve göz açıp kapatmalık bir sürede kurtulur. Terazisinin iyilikler yönü hafif gelip günahları ağır basan kimse ise, terazide bin sene tasa, üzüntü, hüzün, azap, açlık, susuzluk içinde hapis kalır. En sonunda Allah, onun hakkında dilediği şekilde hüküm verir.

(Allah’ın Önünde Durulan On İki Durak)

‘Sonra yaratıklar Allah’ın önündeki on iki duraktan birine çağrılır. Her bir durakta (kalmanın süresi) bin senedir. İlk durakta insan köle azat edip etmediğinden sorguya çekilir. Köle azat etmişse, Allah onun boynunu ateşten azat eder ve ikinci durağa geçer. Bu kez Kuran’dan, Kuran’ı ezberlemek ve okumaktan sorguya çekilir. Bunları tam yapmışsa, üçüncü durağa geçer. Burada ise, cihattan sorguya çekilir. Allah yolunda sadece O’nun rızası için cihat etmişse dördüncü durağa geçer. Burada ise, dedikodudan sorguya çekilir. Gıybet etmemişse beşinci durağa geçer. Burada söz taşımaktan sorguya çekilir. Söz taşımamış birişiyse altıncı durağa geçer. Bu kez yalandan sorguya çekilir. Yalancı birisi değilse yedinci durağa geçer.’

‘Bu kez bilgi peşinde koşup koşmamaktan sorguya çekilir. Bilgiyi aramış ve onunla amel etmişse sekizinci durağa geçer. Bu kez kendini beğenmek duygusundan sorguya çekilir. Dindarlığında ya da dünyevi bir işinde veya bilgisiyle ilgili bir konuda kendini beğenmiş değilse dokuzuncu durağa geçer. Bu kez büyüklenme duygusundan sorguya çekilir. Herhangi bir insana karşı büyüklük taslamamışsa onuncu durağa geçer. Bu kez Allah’ın rahmetinden sorguya çekilir. Allah’ın rahmetinden ümit kesmemişse on birinci durağa geçer. Bu kez Allah’ın tuzağından güvende olup olmamaktan sorguya çekilir. Allah’ın tuzağından emin olmamışsa on ikinci durağa geçer. Bu kez komşu hakkından sorguya çekilir.Komşu hakkını yerine getirmişse gözleri parlak, kalbi rahat, yüzü aydınlık,elbiselerini giymiş, güleç, sevinçli bir şekilde Allah’ın önüne oturtulur. Rabbi ona -hoş geldin- der, kendisinden razı olmakla onu müjdeler. Bu esnada kul sadece Allah’ın bilebileceği şekilde sevinir. Bunlardan herhangi birini eksik yapmış ve tövbe etmeden ölmüşse, her durakta bin sene kalır. En sonunda Allah onun hakkında dilediği gibi hüküm verir.’

(Cehennem Üzerindeki Köprü)

‘Sonra yaratıklara sırat’a gitmeleri emredilir, onlar da sırata ulaşır. Daha önce, sıratta cehennem üstünde köprüler kurulmuştur. Bu köprüler, kıldan ince kılıçtan keskindir. Köprüler kırk bin sene cehennemde gizli kalmıştır. Cehennemin alevi ise, köprünün yanlarından yükselir. Köprülerin üzerinde, dikenler, kancalar ve çengeller vardır. Köprülerin sayısı yedidir. Bütün kullar köprülerin üzerinde toplanır. Her köprü üzerinde ise, toplamı üç bin senelik yolu olan sarp tepeler vardır. Yolun bin senesi yokuş, bin senesi düz, bin senesi ise iniştir. Bu durum, ‘Rabbin gözetleme yerindedir’ ayetinde belirtilir. Başka bir ifadeyle, Rabbin o köprüler üzerinde bulunur. Melekler ise, kulları Allah’a iman edip etmediklerinden sorguya çekmek üzere, köprüler üzerinde yaratıkları gözetler. Bir insan Allah’a iman etmiş olarak ihlaslı ve inancına kuşku ve tereddüt karıştırmaksızın imanını

getirmişse ikinci köprüye geçer.

İkinci köprüde, namazdan sorguya çekilir. Namazı tam olarak getirmişse, üçüncü köprüye geçer. Bu kez zekâttan sorguya çekilir. Zekâtı tam olarak getirmişse dördüncü köprüye geçer. Bu kez oruçtan sorguya çekilir. Orucu tam olarak getirmişse beşinci köprüye geçer. Bu kez hacdan sorguya çekilir. Onu tam olarak getirmişse altıncı köprüye geçer. Bu kez temizlikten sorguya çekilir. Temizliği tam olarak getirmişse yedinci köprüye geçer. Bu kez haksızlık yapıp yapmadığından sorguya çekilir. Herhangi bir insana haksızlık yapmamışsa, cennete geçer. Bunlardan herhangi birisinde eksikliği varsa, her köprüde bin sene hapsedilir. En sonunda Allah, onun hakkında dilediği şekilde hüküm verir. Ravi, hadisi sonuna kadar zikretti. Hadisin devamı -Allah izin verirse- cennet bahsinde gelecektir. 437

* ‘Kim ölmüşse, onun kıyameti kopmuştur.’ 442

* Hz.Peygamber‘İnsanlar uykudadır, öldüklerinde uyanırlar’ buyurur 447

*Hz. Peygamber şöyle buyurmuştur: ‘İnsanlar birbirlerine şöyle derler: ‘Haydi! Babamız Âdem’e gidelim ve içinde bulunduğumuz durumdan bizi kurtarması için Rabbimize yalvarmasını rica edelim. Uzun süredir, böyle bekliyoruz.’ Âdem’e gelirler ve isteklerini bildirirler. Âdem şöyle der: ‘Allah bugün daha önce hiçbir benzeri olmayacak şekilde öfkelenmiştir. Daha sonra da bir daha böyle öfkelenmeyecektir.’ Onlara kendi hatasını hatırlatır ve Rabbinden (kulları o halden çıkarmasını) istemekten utanır. Bu kez insanlar, Nuh’a gelir ve aynı şeyi ondan isterler. Nuh da Âdem’in söylediğinin benzerini söyler. Kavmine yaptığı bedduayı ve ‘Onlar günahkâr ve kâfirden başkasını doğurmazlar’ demesini hatırlatır. Bu bağlamda Nuh’un azarlandığı husus, bizzat (bed)dua etmesi değil, ‘Onlar günahkâr ve kâfirden başkasını doğurmaz’ demesiydi. Sonra İbrahim Peygamber’e gelip daha önceki peygamberlere söylediklerini ona söylerler. İbrahim de önceki peygamberlerin söylediklerini söyler. Söylediği ‘üç yalanı’ onlara hatırlatır. Sonra insanlar, Musa ve İsa’ya gelir ve her birisine Âdem’e söylediklerinin benzerini söylerler. Peygamberler de Âdem’in verdiği cevabın benzerini verir. En sonunda, kıyamet günü insanların efendisi olan Hz. Muhammed’e gelirler ve ona peygamberlere söylediklerini arz ederler. Bunun üzerine Hz. Muhammed ‘Şefaat benim işim!’ der. Kastedilen şey, Allah’ın kıyamet günü kendisine vermeyi taahhüt ettiği makam-ı mahmûd’dur (övülmüş makam). Hz. Muhammed gelir, secdeye kapanır, o esnada Allah’ın kendisine ilham ettiği ve peygamberin daha önce bilmediği çeşitli övgülerle O’nu över. Sonra yaratıklar için şefaat kapısını açmasını ister. Bunun üzerine Allah, o kapıyı açar. Böylece meleklere, peygamberlere,nebilere ve müminlere şefaat etme izni verilir.’ 447

* Hz.Peygamber şöyle buyurur: ‘Bilerek ölen.’ 450

* ‘Allah’tan başka ilah olmadığını bilerek ölen kimse, cennete girer.’ 450

* ‘Hz.Peygamber’e ‘Kolay bir şekilde hesaba çekilecektir’ayetinin anlamı sorulunca, şöyle yanıt vermiştir: ‘Aişe! Kastedilen sunumdur. Hesaba çekilmede zorlanan kimseye azap edilmiştir.’ 451

** Sahih bir rivayette şöyle bildirilir: ‘Allah kıyamet günü şöyle der: ‘Bana kavuşmayacağını mı zannettin?’ 452

* Hz.Peygamber ‘Allah’a hamd olsun teraziyi doldurur’ buyurur. 452

* Allah bize şöyle der: ‘Bu benim dosdoğru yolumdur, ona uyunuz. Başka yollara uymayınız, sizi yolundan ayırır.’ Hz. Peygamber bu ayeti okuyunca, önce bir çizgi çizmiş, sonra da onun sağında ve solunda şöyle bir takım çizgiler daha çizmiştir. 454

* Hz. Peygamber şöyle demiştir: ‘İnsanlarla ‘Allah’tan başka ilâh yoktur’ diyene kadar savaşmak bana emredildi.’ 454

* Hz.Peygamber onun hakkında susmamış ve yanıt olarak şöyle demiştir: ‘Allah’ın ilmindedir.’ 455

** Bir rivayette şöyle bildirilir: ‘(Cehennem üzerindeki) Sırat köprüsü kıyamet günü insanlara sahip oldukları nur ölçüsünde görünür. Böylece köprü bir grup hakkında incelirken, bir grup hakkında genişler.’ Bu rivayeti, ‘onların nuru önlerinde yürür’ ayeti doğrular. 455

* ‘Ölüm mümin için bir hediyedir.’ 457

***

CİLT 3

*(Nebi Aleyhisselam'dan) Şöyle bir hadis aktarılır: 'Cennet Bilal, Ali, Ammar ve Selman'ı özler.'

* Bilal! Beni cennette hangi amelinle geçtin? Cennetten nereye gitsem, hışırtını önümde duydum.' Bilal de şöyle demiş: 'Ey Allah'ın peygamberi! Abdestsiz kesinlikle bir şey söylemem. Abdest aldığımda ise mutlaka iki rekat namaz kılarım.' Bunun üzerine Hz. Peygamber: 'İşte bu ikisiyle!' demiş.

*Hz.Peygamber, hangisinden istenirse ondan içeri girileceği cennetin sekiz kapısını zikrederken, Ebu Bekir şöyle demiştir: 'İnsanın sekiz kapıdan birden girmesi için ne yapması gerekir?' Hz. Peygamber ise, şöyle karşılık vermiştir: 'Ey Ebu Bekir! Umarım, onlardan biri olursun.'(15)

*Hz. Peygamber, kendisinin peygamberler arasındaki yerini göstermek için şöyle buyurdu: 'Peygamberler içindeki durumum, bir duvar yapıp bir tuğla eksik bırakan adamın durumuna benzer. İşte O eksik tuğla benim. Artık, benden sonra ne bir resul ne de bir nebi vardır.'

***Hadiste şunlar zikredilmiştir: Peygamberliğinin genelliği, savaş ganimetlerinin helal kılınması, [düşmanların kalplerine] korku salmakla yardım alması, bütün yeryüzünün kendisine mescit kılınması, yeryüzü toprağının onun adına temiz sayılması ve yeryüzünün hâzinelerinin anahtarlarının kendisine verilmesi. (18)

* 'Orada ne gözlerin gördüğü ne kulakların işittiği ne de herhangi bir insanın kalbinin düşündüğü şeyler bulunur.' 20

*Kıyametin duraklarıyla ilgili Ebu Bekir en-Nakkaş'tan aktarılan ve tamamını zikredeceğimiz bir hadiste Hz. Peygamber şöyle demiştir:
'Allah şöyle der: Kullarım selam olsun size! Merhaba! Allah size hayat versin! Rahman ve Rahim'den, el-Hay ve el-Kayyum'dan size selam olsun! 'Ne güzel davranışlarda bulundunuz! Sonsuza değin giriniz cennete !'Cennet size helal-i hoş olsun. Siz de, ebedi nimet, el-Kerim'in ödülü ve sürekli kalmayla nefislerinizi hoş tutunuz. Siz, iman etmiş [ve eman almış] müminlersiniz! Ben de, el-Mümin ve el-Müheymin olan Allah'ım. İsimlerimden birine sizi ortak ettim. Size hiçbir korku olmadığı gibi siz mahzun da olmayacaksınız. Sizler benim dostlarım, komşularım, seçtiklerim, özel adamlarım ve sevdiklerimsiniz. Evimde, size selam olsun!'
'Ey benim müslüman kullarım!
Siz müslüman, ben ise es- Selâm'ım! Evim ise, selam evidir [darü's-selam, esenlik evi]. Sözümü duyduğunuz gibi, yüzümü de göstereceğim size.Size tecelli edip yüzümden perdeleri kaldırdığımda, bana hamd ediniz! Benden perdelenmeksizin, esenlikle ve güvenle evime giriniz! Bana doğru gelip etrafımda oturunuz ki bana bakasınız ve beni yakından göresiniz! Ben de size hediyeler vereyim, sizi ödüllerle ödüllendireyim, size nurumu tahsis edeyim, güzelliğimle sizi kuşatayım, size mülkümden vereyim. Gülmemle neşelenin, sizi ellerimle sarayım ve size kokumu duyurayım.'
'Ben, beni görmediğiniz halde taptığınız, sevdiğiniz ve korktuğunuz Rabbinizim! İzzetim, celalim, yüceliğim, büyüklüğüm, güzelliğim ve nezihliğime yemin olsun ki, hepinizden hoşnuttun ve hepinizi sevdiğim gibi sevdiklerinizi de seviyorum. Benim katımda, canlarınızın çektiği ve gözlerinizin haz aldığı şeyler vardır. Peşinden gittiğiniz ve arzuladığınız her şey, benim nezdimdedir. Siz neyi isterseniz, ben de onu isterim. Artık benden isteyiniz! Korkmayın ve utanmayınız! Çekinmeyiniz! Kuşkusuz Ben cömert, bol bol veren, sözünde vefalı (sözüne sadık) ve doğru sözlü Allah'ım!' 'İşte sizi evime yerleştirdim, cennetimi size helal kıldım, size kendi nefsimi gösterdim. İşte cömert ve koruyucu elim açıktır ve size uzatılmıştır, onu sizden çekmeyeceğim. Size bakıyorum, gözümü sizden ayırmam. Artık, neyi dilerseniz ve arzularsanız benden isteyiniz. Kuşkusuz size yakınlık gösterdim. Ben sizinle oturuyor ve size yoldaş oluyorum. Artık, ebediyen ne

bir ihtiyaç ne bir yoksunluk ne bir ümitsizlik ne bir yoksulluk ne bir çaresizlik ne bir yaşlılık ne bir öfke ne bir güçlük ve ne de hallerin değişmesi vardır.'
'Nimetiniz, ebedidir. Siz, güvenli bir şekilde [cennete] yerleşenler, [beni görmeyi] bekleyenler, İkrama mazhar olanlar ve nimetlenenlersiniz. Bana itaat etmiş ve yasaklarımdan kaçınmış şerefli-efendilersiniz. Artık, ihtiyaçlarınızı bana bildiriniz ki, onları sizin için benden bir cömertlik ve nimet olarak karşılayayım.'
'Onlar şöyle derler: 'Rabbimiz! Ne böyle bir şey ummuş ne de beklemiştik. Fakat tek dileğimiz, sonsuza değin senin saygın yüzüne bakmak ve senin bizden razı olmandır.'Yücelerin Yücesi, Mülkün Sahibi, Cömertlerin Cömerdi Allah Teala da şöyle buyurur: 'İşte yüzüm! Ebediyen ve sonsuza kadar size görünecektir. Ona bakınız ve sevininiz! Çünkü ben sizden razıyım. Artık nimetleniniz! Eşlerinize gidin, birbirinize sarılın ve birleşin. Evlatlanızla mutlu olun. Odalarınıza girin, bahçelerinizde gezinin! Bineklerinize binin! Döşeklerinize uzanın! Cennetlerdeki cariye ve odalıklarınıza karışın! Rabbinizden size gelen hediyelerinizi kabul edin! Elbiselerinizi giyin! Meclislerinize gidin ve sohbet edin!'
'Sonra, bir süre istirahat edin (kaylûle)! Bu istirahat esnasında ne uyuklama ne kendinden geçme söz konusudur. İstirahat, gölge sahibinin gölgesinde, dinlendirenin sağladığı güvenlilere ve el Celîl'in yakınlığında dinlenmeden ibarettir. Sonra, kevser nehrine, kafura, temizleyici suya, serinlik verene, içilmesi serbest ve serin suya gidiniz! Orada yıkanınız ve nimetlenin. Ne mutlu size! Sonunuz ne güzeldir! Sonra dinleniniz. 'Yeşil koltuklara uzanınız! Uzatılmış gölgede yükseltilmiş döşeklerde ve serin suda ve bol meyveler içinde dinleniniz. Bunlar ne biter ne de onlardan engellenirsiniz.Ardından Hz.Peygamber şu ayeti okudu: 'Cennetlikler o gün iyi bir meşguliyet içindedir. Onlar ve eşleri kanepeler, sedir üzerinde uzanmıştır.'Sonra da şu ayeti ekledi: 'Cennet ehli o gün en iyi yerde ve en güzel dinlenme yerindedirler . '(20)

***Hz. Peygamber'in şöyle bir adam hakkında söylediği bir hadis aktarılır: Biçare ve yoksul bir adam, zengin ve Hakkın inayetine mazhar olmuş birinin sadaka verdiğini, malını köle azat etmek için harcadığını, insanlara cömertlik yaptığını, akrabalarını gözettiğini, mescitler yaptığını ve ancak zengin insanların yerine getirebileceği ameller yaptığını görür. Bunun yanı sıra, kendisinin yerine getirme gücüne sahip olmadığı ibadetleri daha iyi bir şekilde yerine getirenleri görür ve arkadaşı gibi parası ve gücü olsaydı, onun yaptığını yapabilmeyi temenni eder. Hz. Peygamber, böyle bir insan hakkında şöyle demiştir: 'Bu iki insan, sevapta eşittir.'(25)

*Hz.Peygamber ise, şöyle buyurdu: 'İslâm, Allah'tan başka ilâh olmadığına ve Muhammed'in onun elçisi olduğuna tanıklık etmendir.' (37)

*'Allah'tan başka ilâh olmadığını bildiği halde ölen insan cennete girmiştir.'(38)

* 'Beni gönderen Allah, 'Allah'tan başka ilâh olmadığını' söyleyiniz buyurdu'

*Hz.Peygamber 'çizgi ilmi' hakkında şöyle der: 'Allah'ın bir peygamberi onunla gönderildi.'41

*Hz.Peygamber çizgiyle amel eden bilginler hakkında şöyle der: 'Çizgisi uygun düşen kimse.'

* 'İnsanlarla 'Allah'tan başka ilâh yoktur' deyinceye kadar savaşmakla emrolundum. Bunu söyleyince, İslâm'ın hakkının dışında,benden kanlarını ve mallarını kurtarırlar. Hesapları ise Allah'a kalmıştır.' 42

***Hz. Peygamber el-Melik isminden [hareketle] şöyle buyurur: 'İslam beş şey üzerine kuruludur.' Böylece İslam'ı bir yapıya dönüştürmüştür. 'Allah'tan başka ilah olmadığına tanıklık etmek.' İşin kalbi budur. 'Muhammed'in O'nun peygamberi olduğuna tanıklık etmek' kapının teşrifatçısı, 'namaz kılmak' sağ yön, 'zekat vermek' sol yön, 'oruç tutmak' ön taraf ve 'hacca gitmek' arka taraftır. 43

* ‘Duaların en faziletlisi, Arefe günü yapılan duadır.' 43

*‘Ben ve benden önceki peygamberlerin söylediği en faziletli cümle ise ‘Allah'tan başka ilah yoktur’ cümlesidir.’ (44)

* ‘Nefsini bilen Rabbini bilir.’(46)

***İbn Ömer hadisinde şöyle ekler: ‘Allah’tan başka ilah olmadığına iman edip bana ve getirdiğime inanıncaya kadar insanlarla savaşmakla emrolundum.’(48)

*Nitekim Hz. Peygamber onun hakkında şöyle buyurur: ‘Nur üstüne nurdur.’(54)

*Hz.Peygamber ise, kutsi bir hadiste Rabbinin şöyle buyurduğunu bildirir: ‘Beni yerim ve göğüm sığdıramadı, mümin kulumun kalbi sığdırdı.’(55)

* ‘Nefsini bilen Rabbini bilir.’(56)

*‘Kur’an benim dilimde indirilmiştir.’(57)

*Sahih bir hadiste şöyle bildirilir.‘Şeytan insanın kalbine gelir ve ona der ki: Şunu kim yarattı? Bunu kim yarattı? En sonunda sorar: Peki Allah’ı kim yarattı?’(61)

**‘Allah'ın eli cemaatin [topluluk] üzerindedir.’‘Sürüden ayrılmış kuzuyu kurt kapar.’ Hadiste geçen kasibe, sürüden uzaklaşmış ve ayrılmış hayvandır. 62

**Yalancı İblis bir keresinde doğru söylemiş! İblis, peygamberle karşılaşmış, Hz.Peygamber de ona şöyle sormuş: ‘Ne haber?’ İblis cevap vermiş: ‘Ey Allah’ın Peygamberi! Bilmen gerekir ki Allah seni hidayet için yarattı. Buna rağmen hidayette bir katkın yoktur. Allah beni saptırmak için yarattı. Saptırmada da benim bir etkim yoktur.’ Bu konuda Hz. Peygamber İblis’in sözüne bir şey eklemeyip ayrılıp gitmiş. Ardından melekler İblis ile Hz. peygamber (sav.) arasına perde olmuştur.

* Hz.Peygamber şöyle buyurur: ‘Ateş, Rabbine şikayette bulunur ve şöyle der: Ya Rab! Bir parçam diğerini yiyor!’ Allah Cehenneme iki nefeslik izin verir. Birincisi kışta, diğeri ise yazdadır.’ 66

*Hz.Peygamber şarap içen, hırsızlık yapan ve zina eden mümin hakkında şöyle buyurur: ‘Bir mümin mümin iken böyle günah işlemez.’Başka bir hadiste ise şöyle buyurur: İmanı bu esnada -yani o fiili işlerken- kendisinden çıkar.’ 69

*‘Kul zina ettiğinde, iman kendisinden çıkar ve bir gölge gibi üzerinde dolaşır. Zina fiilinden uzaklaştığında ise iman tekrar kendisine döner.’69

*Farklı düşünen kimse, Hz.Peygamber’in ‘elinin nerede gecelediğini bilemez’ hadisini dikkate alır ve bilgisiz ile uyuyan kişi, uykuda ortak olur. 74

* ‘Abdestliyken abdest almak, nur üstüne nurdur.’89

*Hz.Peygamber’e şöyle söylenildiğini bildirdi: ‘Ey Allah'ın peygamberi!Allah'ın velileri kimdir? Hz.Peygamber şöyle yanıt verdi: ‘Görüldüklerinde Allah hatırlanan kimseler!’105

*Allah’ın peygamberi şöyle der: ‘Ben bir beşerim. İnsanların kızdığı gibi ben de kızarım, insanlar hoşnut olduğu gibi ben de hoşnut olurum.’116

*Hz. Peygamber ‘Allah suyu temiz yarattı, onu hiçbir şey pisletemez.’ 118

*Çünkü Şari [Hz.Peygamber] şöyle der: ‘Suyu herhangi bir şey pisletmez.' 119

*Hz.Peygamber şöyle buyurur: ‘Nefsini bilen,Rabbini bilir.’124

*Hz.Peygamber şöyle der: ‘Hurma temiz, su da temiz.' 127

*Nitekim Hz. Peygamber şöyle buyurur: ‘Bir insan nereye varacağını hesap etmeden insanları güldürmek için Allah'ı kızdıracak bir söz söyler. Bu sözü nedeniyle de cehennemde yetmiş kuyııya yuvarlanır. 129

* ‘ Allah'tan daha sabırlı kimse yoktur.'135

*Allah [kutsi bir hadiste] şöyle der: ‘Beni ne göğüm ne yerim sığdıramadı. Mümin kulumun kalbi sığdırdı.’142

*Allah şöyle buyurur: ‘Namazı kendimle kulum arasında ikiye böldüm.’152

*Hz.Peygamber’in ‘[Uyanınca görülen] Su, sudandır [meni]' hadisinin hükmü bu konuda geçerlidir. 156

*Hz. Peygamber şöyle buyurur: ‘İki sünnet yeri birleştiğinde, yıkanmak şarttır.’157

*Hz.Peygamber bir hadiste şöyle buyurur:‘Yeryüzü bana mescit yapıldı.’163

*Hz. Peygamber’in bize öğretmek maksadıyla söylediği ‘Allah'ı sanki görürcesine ibadet et’ hadisinde de bu konuya dönük işaret vardır. 166

*Bu bağlamda Allah peygamberine şöyle demiştir: ‘Allah'ın kelamını dinleyinceye kadar onu yakınında tut.’168

*Nitekim peygamber kendisine verilen selamı almak için teyemmüm etmiş ve ‘Allah'ı abdestsiz zikretmek istemedim’ ya da ‘abdestliykeıı zikretmek istedim’ demiştir. 169

*Hz.Peygamber ise şöyle buyurur: ‘Kim kasıtlı olarak bana iftira ederse, ateşteki yerine hazırlansın.’171

*Hz.Peygamber hayızlı birine şöyle dedi: ‘Nifaslısın.’ Böylece hayız ile nifası aynı anlamda kullanmıştır. 173

*Hz. Peygamber şöyle buyurur: ‘Bir insan yalan söylediğinde, yalanın kötü kokusu nedeniyle melek kendisinden otuz mil uzaklaşır.’174
*Hz. Peygamber’e sorulmuş: ‘Mümin zina eder mi?’ Cevap vermiş: ‘Evet!’ ‘Peki mümin şarap içer mi?’ Hz. Peygamber ‘Evet’ demiş. ‘Mümin hırsızlık yapar mı?’ diye sorulmuş, peygamber ‘Evet’ diye yanıt vermiş. ‘Mümin yalan söyler mi?’ diye sorulduğunda ise Hz.Peygamber, ‘Hayır’ diye karşılık vermiş. 176

*Çünkü [Allah insanı kendi suretine göre yarattı hadisinde] suretin anlamı ve zamirin kimi gösterdiği hakkında görüş ayrılığı vardır.190

*Hz. Peygamber, velisi olduğu bir insanın öldürülmesi nedeniyle katile kısas yapılmasını isteyen bir adama affetmesini veya kan parası almasını teklif etmiş ve ‘diyet al’ demiştir. Adam diretince Hz. Peygamber şöyle demiştir: ‘[Diyet almak yerine] Onu öldürürse, öldüren gibi olur.’199

*Hz.Peygamber bu âyetle ilgili olarak şöyle buyurur: ‘Allah Âdem'i yarattığında, avucunu beline vurmuş, tıpkı zerrelere benzeyen şeyleri çıkarmış ve onları kendilerine karşı tanık tutmuştur.’ 207

*Hz.Peygamber, kendi arzusundan değil -çünkü o kendi arzusundan konuşmaz- Rabbinden aktardığı bir hadiste şöyle der: ‘Allah'a sanki O'nlu görürcesine ibadet et.’213

*Hz.Peygamber ‘Ben gerçek bir müminim’ diyen birine şöyle demiş: ‘İmanının hakikati nedir?’ Sahabe, ‘Sanki Rabbimin Arş’ı ortaya çıkmış, ben de ona bakıyorum’ demişti. Burada da, sanki ve görme [bakma] kelimeleri zikredilmiştir. Bu cevap üzerine Hz. Peygamber kendisine ‘Bildin, öyle devam et' demiştir.214

** Nitekim bir rivayette şu aktarılır: Bir bedevi, mescide idrarını yapmış. İnsanlar kendisine bağırmışlar. Hz. Peygamber ise ‘Adamı bırakın!’ demiş. Adam idrarını yapınca, Hz. Peygamber bir kova su getirilmesini ve idrarın üzerine dökülmesini emretmiş.’ 216

**Hz. Peygamber, Allah’ın namaz kılan müminin kıblesinde bulunduğunu ve namaz esnasında kulun Rabbiyle yüzyüze (karşı karşıya) geldiğini bildirdi. 218

*Hz.Peygamber şöyle buyurur: ‘Allah merhametli kullarına merhamet eder. 224

*Hz.Peygamber şöyle buyurur:‘İslâm beş şey üzerine kurulmuştur: Allah’tan başka ilah olmadığına tanıklık etmek, namaz kılmak, zekât vermek, oruç tutmak ve hacca gitmek.’226

*Hz.Peygamber şöyle buyurur: ‘Zaman Allah’ın kendisini yarattığı ilk haline döndü.’ 228

*‘Güneşi gördüğünüz gibi Rabbinizi göreceksiniz’235

*‘Diğerinin vakti girmeden bir namaz vakti çıkmaz.’236

* Cebrail’in Hz. Peygamber’e imamlık yaptığını bildiren bir hadiste şöyle denilir: ‘Cebrail, ikinci gün öğle namazını birinci gün ikindi namazını kıldığı vakitte kılmıştı.’ 239

* Başka bir sahih hadiste ise, Hz. Peygamber’in şöyle buyurduğu bildirilir: ‘Öğle namazının vakti, ikindi namazının vakti girmeden çıkar.’ 239

* Başka bir hadiste ise ‘Bir namazın vakti,başka bir namazın vakti girmeden çıkmaz’ buyrulmuştur. 239

*Hz.Peygamber şöyle buyurur: ‘Beni Rabbim edeplendirdi, ne de güzel edeplendirdi. 241

*Hz.Peygamber'in bildirdiği gibi, akşam namazı gündüz namazlarının vitridir [tek]. Bu ise, gece namazı vitrinin ilave edilmesinden önceydi. Hz.Peygamber, ‘Allah namazlarınıza namaz kattı' buyurarak vitir namazını zikretmiştir: ‘Ey Kuran elıli! Vitir namazını kılınız' buyurur. 245

*Hz.Peygamber Allah'ın geceleyin kılınan vitir namazını emredip onu içlerinde gündüzün vitir namazı olan akşam namazının bulunduğu farz namazlara eklediğini görünce, şöyle dedi: ‘Allah tektir, teki sever.' 245

*‘Allah tektir ve teki sever' 245

*Bu nedenle Hz.Peygamber vitir namazını nafile namazlara katmayıp ‘Allah namazınıza namaz kattı’ demiştir. 246

*Sonra soruyu soran sahabeye şöyle demiştir: ‘Vakit bu ikisinin [başlangıç ve son vakit] arasındaki süredir.’246

* ‘Allah kulunun diliyle ‘Allah kendisine hamd edeni duydu'der. 248

***Aynı şey, Allah’ın Hz. Muhammed’e bir bedevi için söylediği ‘Allah’ın kelamını duyması için onu komşu edin’ ayeti için geçerlidir. 248

*‘O namazı cemaatle kılan kimse, sanki gecenin yarısını ibadetle geçirmiş gibidir.' Bu hadiste, ‘yatsının vakti gece yarısına kadardır' diyen kimseyi [doğrulayan] bir koku vardır. 248

*Hak, bu kısımda iner ve ‘kulumun kalbi beni sığdırdı’ anlamındaki kutsi hadiste belirtilen durum budur. 251

*Allah’ın peygamberi şöyle der: ‘Allah'ı görürcesine ibadet et. Sen O'nu görmesen bile, O seni görür.’ 255

*Hz.Peygamber ise sahih bir rivayette şöyle der: ‘Allah seni görür.’ 256

*‘Kendini bilen Rabbini bilir’ derken peygamber sözü ne kadar yücedir! 259

**Namaz, bir hadiste yer aldığı gibi, en önemli iştir. 264

*‘kim iyi bir adet başlatırsa, onu işleyenlerin ödülünü alır’ hadisine uymuş demektir. 264

** Allah’ın peygamberi bir toplulukla savaşacağı zaman, sabahı beklerdi. Ezan duyarsa savaşmaz, duymazsa hücum ederdi.’ 264

*‘Yolculuktayken ezan okuyun ve kamet getirin.’ 265

*Bilal, gece ezan okurdu ve Hz.Peygamber Ramazan ayında ya da başka bir vakitte oruç tutmak söz konusu olduğunda ‘Bilal’in ezanı sizi yemekten ve içmekten engellemesin’ derdi. ‘Çünkü Bilal gece ezan okuyabilir. [Peygamber’in diğer müezzini olan ama] Ümmü Mektûm ‘ezan okuyuncaya kadar yiyin ve için.’ Ümmü Mektûm ama bir adamdı ve ‘sabah oldu, sabah oldu’ denilinceye kadar, ezan okumazdı. 265

**..Hz.Peygamber’in ‘Bilal gece çağırır’ deyip ‘ezan okur’ dememiş olmasıdır. 267

*Bu hadisi rivayet eden kişi şöyle der: ‘Bilal’inki ile Ümmü Mektûm’un nidası arasında birinin inip diğerinin çıkması ölçüsünde bir süre vardı.’ 267

* Hz. Peygamber Bilal için ‘geceleyin nida eder’ dediği için, Ümmü Mektûm hakkında da ‘nida eder’ kelimesini kullanmıştır. 267

*‘Hz. Peygamber Bilal’a dönüp ‘Dikkat ediniz! Kul uyuyor’diye nida etmesini emretmiştir.’

*Hz.Peygamber şöyle buyurur: ‘Karşılığında bir şey almaya en hak sahibi olduğunuz şey, Allah'ın

kitabıdır.' Bu ifadeyi, yılanın soktuğu bir insana Fatiha suresi okuyup onun iyileşmesine vesile olan birine söylemiştir. Hz.Peygamber: 'Benim içinde ondan bir pay ayırın' demiştir. 270

*Hz. Peygamber: 'bana da bir pay ayırın' demiştir, çünkü yılan sokmuş kimseyi tedavi edeceği şeyi [Fatiha suresi] kendisine veren peygamberdi. Bu hadise yakın bir hadis olan Büreyre hadisinde Hz.Peygamber'in 'onun için sadaka, bizim için hediyedir' demesidir. 270

*Bu durum Hz. Peygamber'in şu ifadesinde dile getirilen durumdur: 'Benden bir kelime duyup onu öğrenen ve duyduğu gibi başkasına ulaştıran kimsenin yüzü ak olsun! Belki ulaştırılan kişi, benden duyandan daha iyi anlar.' 272

*ikinci durum, Hz. Peygamber'in bir konuda hüküm veren hakkında söylediği şu hadisinde dile getirilir: 'Tarttığında,tercih yap.' 274

**Bir rivayette şöyle denilir: 'Namazı beklediği süre içerisinde insan namazdadır.' 275

**Bu nedenle Şari, namaz esnasında -görüyorsa- Kabe'ye dönmeyi, görmediğinde ise yönünü oraya çevirmeyi emretti. 278

**Hz. Peygamber'in müçtehit hakkındaki 'isabet edebilir de, yanılabilir de' demesinin anlamı, müçtehidin isabet etmesi görmeyle değil,yönle ilgilidir. 278

**Doğru sözlü kişi [peygamber], hadisinde bunu böyle kayda bağlamıştır. 'Kalbi olan kimse için bunda öğüt vardır.' 280

*Bir şair peygamberin huzurunda şöyle bir mısra okumuş ve peygamber de dinlemiştir:
Yemin olsun ki Allah olmasaydı ne doğru yolu bulurduk
Ne sadaka verirdik, ne de namaz kılardık
Allah'ın peygamberi de, bu sözü beğenmiş ve onu onaylamıştır.281
Hz.Peygamber bu mısra hakkında 'Arapların söylediği en doğru söz' demiştir. Şiirde geçen batıl, yokluk demektir. 282

* 'Namazınızı benim kıldığımı gördüğünüz gibi kılın!' 300

**[Duadaki] Kar [serinlik] ise, güvenilir bir hadiste geçen 'parmakların serinliği' gibi 'inancın serinliği'nden gelir. 301

*Hz.Peygamber ise, şöyle buyurur: 'Sanki O'nu görüyormuş gibi Allah'a ibadet et.'302

**Namaz kılan insan 'kıblesinde Rabbiyle yüz yüze bulunur.' Nitekim Hz.Peygamber'in böyle söylediği aktarılmıştır. 302

**Bu nedenle 'namazı kulum ile aramda ikiye ayırdım' dediğinde Allah, kendisiyle nasıl konuşacağını ve hangi sözle miinacat edeceğini ona bildirir. Sonra şöyle der: 'Kul övgü alemlerin Rabbi Allah'adır' der. Bu ifade, kula Rabbiyle hangi sözle konuşacağını öğreten bir bildirimdir. Allah 'kulum beni övdü' der...305 -kutsi hadis

*** Kişi sözlerinde bilinç ve huzur sahibiyse, Allah 'kulum beni övdü' der ve Allah'ın ihsanıyla daha önce zikredilen şeyleri elde eder. 309

***Çünkü kalp 'beni kulumun kalbi sığdırdı' anlamındaki kutsi hadiste Hakkı barındıran Rabbin elbisesidir. 311

*Hz.Peygamber, ‘Yüce Rabbinin adım tesbih et' ayeti indiğinde ‘rükûlarınızda [Hakkı] tesbih edin’ diyerek pekiştirdi. ‘En yüce Rabbinin adını tesbih et' ayeti indiğinde ise, Hz. Peygamber ‘bunu da secdelerinizde okuyun’ diye emretti. 312

*Hz.Peygamber şöyle der: ‘Allah’ım, beyaz elbise kirden nasıl temizleniyorsa beni de hatalarımdan öyle temizle.' 314

*Hz.Peygamber duasmda şöyle der: ‘Allah'ım! Hatalarımı su, kar ve yağmur ile temizle.’ 314

*Hz.Peygamber’in şöyle buyurduğu rivayet edilir: ‘Allah'ım! Sende hayretimi artır.’ 324

*Bu, Kur’an-ı Kerîmin buyruğudur ve sahih hadiste de ‘Kovulmuş şeytandan duyan ve bilen Allah’a sığınıyorum’ şeklinde yer almıştır. 326

*Bu durum, ‘Senden Sana sığınırım’ hadisinin anlamıdır. 326

*Allah kutsi hadiste şöyle buyurur: ‘Büyüklük örtüm, azamet perdemdir. Bu ikisi hakkında benimle çatışanı yok ederim.’326

*Hz. Peygamber gece namazına kalkıp ‘ihram [yasaklama, başlama tekbiri]’ tekbirini getirdiğinde şöyle derdi: ‘Allahu ekber kebiran... Yani, Allah en büyüktür, Allah en büyüktür, Allah en büyüktür. O 'na sonsuz övgüler! O'na sonsuz övgüler, O'na sonsuz övgüler! Sabah-akşam Allah'ı tenzih ederim, sabah-akşam Allah'ı tenzih ederim, sabah-akşam Allah'ı tenzih ederim. Kovulmuş şeytanın üflemesinden ve vesvesesinden [hemze] Allah'a sığınırım.’328

*Bu nedenle Hz. Peygamber ‘sehiv secdesi şeytanı öfkelendirir’ der. 328

*Hz. Peygamber Allah’ın şöyle dediğini aktarır: ‘Kul namazda kendisiyle konuşurken ‘Rahman ve rahim Allah'ın adıyla’ dediğinde, Allah‘kulum beni zikrediyor’ der’. 329

*Hz. Peygamber şöyle buyurur: ‘Bir insan Fatiha suresini okumadan namaz kılarsa, kıldığı namaz eksiktir, tam değildir. Bu sözü üç kez tekrarlamıştır.’ 329

*‘Çünkü ben, Hz. Peygamber’in şöyle buyurduğunu duydum: ‘Namazı kendim ile kulumun arasında ikiye ayırdım. Kulum için istediği vardır.Kulum namaza başladığmda ‘rahman ve rahim Allah'ın adıyla’ der.Böylece kulum beni zikreder. Kul ‘Övgü âlemlerin Rabbi Allah'adır’ der. Allah, ‘kulum beni övdü’ der.’329

*Kutsi hadiste Allah şöyle buyurur: ‘Kul namazda ‘Övgü alemlerin Rabbi Allah'adır' dediğinde, Allah ‘kulum beni övdü der.332

*Hz. Peygamber, Allah’tan şöyle aktarır: ‘Kul namazda ‘Rahman-Rahim’ deyince Allah, ‘kulum beni övdü’ der.’333

*Cebrail Hz. Peygamber’e ihsanın anlamını sorduğunda, şöyle der: ‘Allah’ı görür gibi ibadet etmendir.’336

*Kutsi hadiste Allah şöyle der: Kul ‘Bizi dosdoğru yola, nimet verdiklerinin yoluna ulaştır, öfkelendikerinin ya da sapkınların yoluna değil'der. 339
*Bu hükümler, Hz. Peygamber’in ‘ [Kelime-i şehadet getlrenle savaşmam hadisinde] İslam’ın hakkı

dışında hesapları Allah'a kalmıştır' hadisinde dile getirdiği 'İslam'ın hakkı'dır. 340

*Bu nedenle Hz. Peygamber, Yüce Rabbinin ismini teşbih et 'ayeti indirildiğinde, Allah sözünün anlamına göre şöyle buyurdu: 'Bu teşbihi rükûlarınızda yapınız.' Sonra 'En yüce Rabbinin adını tesbih et'ayeti indiğinde ise, Hz. Peygamber 'bunu da secdelerinizde yapın' demiştir.342

*Hz. Peygamber şöyle buyurur: 'Rabbinizin yüceliğini düşüklükten (hudu') tenzih ediniz.' 342

*Teşehhütlerden biri, Hz. Ömer'in teşehhüdüdür: 'Et-tahiyyatu lillahi, ez-zakiyatu lillahi, es-selamu aleyke, eyyuhe'n-nebiyyü ve rahmetullahi ve berekatuhu, es-selamu aleyıia ve ala 'ibadillahi's-salihin,eşhedü en la ilahe illallah ve eşhedü enne Muhammeden 'abduhu ve rasûluhu.'
'Selamlar ve temiz şeyler, Allah'a aittir. Ey peygamber! Allah'ın selamı, rahmeti, bereketleri senin üzerine olsun! Selam bize ve Allah'ın Salih kullarının üzerine olsun. Allah'tan başka ilah olmadığına ve Muhammed'in O'nun kulu ve peygamberi olduğuna tanıklık ederim.'Bir grup bunu benimsemiştir.
Abdullah b. Mesud'un teşehhüdü ise şöyledir: 'Ettahiyyatu lillahi, ve's-selavatü, ve't-tayyibatu, es-selamu aleyke eyyuhe'n-nebiyyü ve rahmetullahi ve berekatuhu, es-selamu aleyna ve ala 'ibadillahi's-salihin, eşhedü en la ilahe illallah ve eşhedü enne Muhammeden 'abduhu ve rasûluhu.
'Selamlar, salatlar ve iyi şeyler Allah'a aittir. Ey peygamber! Allah'ın selamı, rahmeti, bereketleri senin üzerine olsun. Selam, bize ve Allah'ın salih kullarının üzerine olsun. Allah'tan başka ilah olmadığına ve Muhammed'in O 'nun kulu ve peygamberi olduğuna tanıklık ederim.' İnsanların çoğu, rivayeti sahih olduğu için bunu benimsemiştir.
İbn Abbas'ın teşehhüdü ise şöyledir: 'Ettahiyyatül mübarekatu, es- selavâtüt tayyibâtu lillahi, es-selamu aleyke eyyuhel-nebiyyü ve rahmetullahi ve berekatuhu, es selamu aleyna ve ala 'ibadillahi's-salihin eşhedü en la ilahe illallah ve enne Muhammeden abduhu ve rasûluhu.
'Mübarek selamlar ve iyi salatlar Allah'a aittir. Ey peygamber! Allah'ın selamı, rahmeti, bereketleri senin üzerine olsun. Selam, bize ve Allah'ın salih kullarının üzerine olsun (Bize ve Salih kullarının üzerine selam olsun). Allah'tan başka ilah olmadığına ve Muhammed'in O'nun kulu ve peygamberi olduğuna tanıklık ederim.' Bir grup da bunu kabul etmiştir. Bunların hepsi, Hz. Peygamberden aktarılmış sözlerdir. 347

*Hz.Peygamber'e 'Rabbim! Bilgimi artır 'demesi emredildi. 349

*[Yerim, göğüm beni sığdıramadı, mümin kulumun kalbi beni sığdırdı] 350

*Hz.Peygamber 'Allah'a 'selam olsun' demeyin, çünkü Allah Selam'dır' demişti. 350

*Hz.Peygamber şöyle buyurur: 'Risalet ve nebilik kesilmiştir. Benden sonra ne resul ne de nebi vardır.' 351

***..Hz. Peygamber eşi Hatice'nin evine gelip korkarak ve titreyerek nasıl da 'Beni örtün, beni örtün, beni örtün' diyordu? Bunun nedeni, sesleri duyulacak şekilde eklemlerinin titremesi ve ruhsal nurun onun zatının bütün noktalarına yayılmış olmasıydı. 353

*Hz.Peygamber'in 'Allah'ım! Kendini isimlendirdiğin ya da yaratıklarından birine öğrettiğin ya da gaybının ilminde kendine ayırdığın isimlerini bilmeyi senden istiyorum' hadisinde yer alır. 355

*'benim namaz kıldığımı gördüğünüz gibi namaz kılın' 356

* 'İmam, 'Allah kendisini öveni duydu' dediğinde, siz de 'Allah'ım, Rabbimiz! Övgü sana aittir' deyiniz. Çünkü Allah, kulunun diliyle 'Allah kendisini öveni duymuştur' demiştir.' 359
* 'Benden önce hiçbir peygambere verilmeyen altı şey bana verildi.' Bu altı şeyi zikretti ve 'Bana

cevamiül kelim (bütün hakikatleri toplama) özelliği verildi’ dedi.366

*Hz.Peygamber kutsi bir hadiste bize bildirdiğine göre, şöyle demişsin: ‘Hasta oldum, beni ziyaret etmedin.’ Buna karşı ben ‘Sen âlemlerin Rabbi iken, nasıl hasta olursun’ dedim. Hz.Peygamber senin bana şöyle karşılık verdiğini bildirdi: ‘Falan kulum hastaydı, onu ziyaret etmedin. Onu ziyaret etseydin, beni yanı başında bulurdun.’ 366

*Hz.Peygamber’in vitir namazındaki kunutta şu duayı okuduğu sabittir: ‘Allah’ım! Hidayet verdiğin kimsenin yoluna beni ulaştır ve beni afiyet verdiklerine kat. İşlerimi sen üstlen. Bana verdiğin şeyleri mübarek eyle, belirlediğin şeylerin kötülüğünden koru. Çünkü sen hüküm verirsin, sana karşı hüküm verilmez. Çünkü senin velisi olduğun kimse, hor ve zelil olmaz; hidayet ettiğin, sapmaz; sen mübarek ve münezzehsin.’ 367

***Bazı bilginler ise, ikinci rekâttan kalktığında elleri kaldırmak gerektiği görüşündedir. Bu da, Malik b. el-Huveyris’in Hz. Peygamberden aktardığı hadistir. 371

*Hz. eygamber ‘benim namaz kıldığımı gördüğünüz gibi namaz kılınız’ buyurdu. 372

*Hz.Peygamber’in iki ordunun birbirini gördüğü savaş esnasında şöyle buyurduğu rivayet edilir: ‘Bu kılıcın hakkını kim verir? Ebu Dücane kılıcı almış ve böbürlenerek safların arasına doğru yürümüş. Hz. Peygamber ‘bu yürüyüş Allah ve peygamberinin bu yerin dışında sevmediği bir yürüyüştür. 375

*Hz.Peygamber’in namazın farzlarını öğrettiği bir adama şöyle söylediği rivayet edilir:
'Tam olarak eğilinceye kadar rükû et, tam olarak ayakta duracağın şekilde ayakta dur.’ 376

*Allah’ın peygamberi şöyle buyurur: ‘Ben bir kulum ve kulun [köle] oturduğu gibi otururum.’ 376

*Birinci hadis, Buhari’nin Ebu Hureyre’den aktardığı hadistir. Ebu Hureyre mescide gidip namaz kılan birine Hz.Peygamber’in ‘dön yeniden kıl, çünkü sen namaz kılmadın’ buyurduğu bir hadis aktarmıştır. Adam ‘ey Allah'ın peygamberi!Nasıl namaz kılacağımı bana öğret’ demiş, Hz. Peygamber şöyle demiş: ‘Namaza niyetlendiğinde güzelce abdest al. Kıbleye yönel ve tekbir getir. Sonra Kur'an-ı Kerîm'den kolayına gelen ayetleri oku. Sonra tam eğilecek şekilde rükuya git. Sonra dimdik duracak şekilde ayağa kalk.Sonra tam secde edecek şekilde secde et. Sonra tam oturacak şekilde otur. Namazının bütün kısımlarında bunları yap.’ Hadisin başka bir rivayet zinciri daha vardır. Orada ‘İkimiz ayakta eşit oluncaya kadar kalk’ denilir. Kastedilen, ikinci secdeden kalkmaktır. 387

*Ali b. Abdülaziz Rıfaa b. Rafı’nin bu hadis hakkında şöyle söylediğini aktarır: Bir adam, Hz. Peygamber’e şöyle demiş: ‘Beni hangi konuda eleştirdiğini anlamadım.’ Bunun üzerine Hz. Peygamber şöyle demiş: ‘Bir insanın namazı şunları yapmadan tamamlanmaz: Önce Allah'ın kendisine emrettiği şekilde abdesti tam olarak alır. Yüzünü ve dirseklerine kadar ellerini yıkar. Başını ve ayaklarını topuklara kadar mesheder. Sonra tekbir alıp Allah'a hamd eder ve Kur’an-ı Kerîm'den Allah'ın kendisine müsaade ettiği ve kolayına geldiği kadarını okur. Sonra, tekbir alarak rükûya gider. Avuçlarını dizlerine koyup bütün eklemleri rahatlayıncaya kadar eğilir. Sonra ‘Allah kendisini duyanı işitti’der. Her kemiği kendi yerini alıp beli doğrulacak şekilde tekbir getirir.
Sonra tekbir getirir ve secdeye gider. Eklemleri rahatlayacak şekilde yüzünü tam olarak toprağa koyar. Sonra tekbir getirir ve başını kaldırır.Tam olarak oturur ve beli doğrulur.’ Burada Hz. Peygamber, namazın bütününü tanımlamıştır. Sözlerini bitirince şöyle demiştir: ‘Böyle yapmadan namazınız tamam olmaz.’ 387

* ‘Böyle yaptığında namazın tamamdır. Bunlardan birini eksik yaptığında ise, namaz eksilir, ama bütünüyle geçersiz olmaz.’ Hadisin başında da şöyle der: ‘Allah'ın sana emrettiği gibi abdestliyken namaza kalktığında, kelime-i şehadet getir, sonra ayağa kalk ve tekbir getir.’ Ebu Ömer b. Abdülber şöyle der: ‘Bu, sahih bir hadistir.’

**İkinci hadis, Ebu Davud’un peygamberin nasıl namaz kıldığıyla ilgili olarak Muhammed b. Amr b. Ata’dan aktardığı hadistir. Şöyle der: Ebu Humeyd es-Saidi’nin peygamberin on sahabesinin yanındaki biride Ebu Katade idi- şöyle söylediğini duydum: ‘Size Allah'ın peygamberinin nasıl namaz kıldığım öğreteceğim.’ Bunun üzerine ‘Niçin’ diye sormuşlar. ‘Allah'a yemin olsun ki! Sen bizden daha çok onunla olmuş ya da bizden daha çok sohbetinde bulunmuş değilsin.’ O da ‘Haklısınız’demiş. Yine de orada bulunanlar ‘Anlat bakalım!’ demişler. O da söze başlamış:
‘Hz. Peygamber namaza durduğunda ellerini kulaklarına paralel olacak şekilde kaldırırdı. Sonra her bir kemiği dengeli bir şekilde yerli yerine yerleşinceye kadar tekbir getirirdi. Sonra okur, sonra tekbir getirir ve ellerini omuzlarına paralel getirecek şekilde kaldırır, rükûya gider,avuçlarını diz kapaklarına koyar, tam denge haline gelir, başmı kaldırmaz ya da eğmezdi. Rükûdan başını kaldırıp şöyle derdi: ‘Allah kendisini öveni duydu.’ Ellerini dengeli bir şekilde omuz hizasına kadar kaldırır ve ‘Allahu Ekber’ derdi. Secdeye gider, ellerini alnından önce koyar, sonra başını kaldırır, sol ayağını yatırır ve üzerine otururdu. Secde ettiğinde, ayak parmaklarını açar ve öyle secde ederdi. Sonra şöyle derdi: ‘Allahu Ekber.’ Başını kaldırır ve sol ayağını yatırır, üzerine otururdu. Her organı kendi yerine dönerdi. Sonra diğer rekatta da aynı şeyi yapardı. İki rekatı tamamlayıp ayağa kalktığında, tekbir getirir, namazın başlangıcında yaptığı gibi omuzlarının hizasına gelecek şekilde ellerini kaldırırdı. Namazın kalan kısımlarında da böyle yapardı. Selam verilen secdeye geldiğinde ise, sol ayağını geride bırakıp sol yanı üzerine tam otururdu.’ Orada bulunan sahabeler ‘doğru söyledin, Hz.Peygamber böyle yapardı.'demişlerdir. Ebu İsa Muhammet b. Sevre et-Tirmizi bu hadis hakkında şöyle demiştir: ‘Hz. Peygamber namaza kalktığında tam olarak ayakta durur,omuzlarının hizasına gelecek şekilde ellerini kaldırırdı.' Rükûdan kalkma hakkında ise, ‘her kemiği dengeli bir şekilde yerli yerine dönecek şekilde tam olarak ayağa kalkar ve iki secde arasında da böyle yapardı.'demiştir. Hadisin sonu hakkında ise, ‘sonra selam verirdi.' demiştir. Tirmizi bu hadisin sahih-hadis olduğunu belirtir. 388

* ‘Siz bıkmadıkça Allah bıkmaz’ 390

*Kutsi bir hadiste ise, ‘Beni içinden zikredeni, içimden zikrederim, bir toplulukta zikredeni onlardan daha hayırlı bir toplulukta zikrederim' buyrulur. 391

*Şari, namaz için [Hak ile] karşılıklı konuşmayı belirlediğinde, Hz. Peygamber namaz hakkında şöyle demiştir: ‘Gözümün nuru, namaz kılındı.’ Böylece, ‘ihsan’ın tanımında ‘Allah’ı görür gibi ibadet etmendir’ derken [kendisine] uyan insanlardan daha yetkin bir şekilde Hakkı namazda gördüğünü bildirdi. ' 392

*Hz. Peygamber şöyle buyurur: ‘Kur'an-ı Kerîm i en iyi okuyan kişi topluluğa imam olur.' 'Okumaları eşit ise, sünneti en iyi bilen imam olsun.' ‘Sünneti bilmede eşit iseler, kim daha önce [Medine'ye] hicret etmişse imam odur. Aynı zamanda hicret etmişlerse, daha önce müslüman olan imamdır. Bir adam, sultanına imam olamayacağı gibi izni olmadıkça misafir, ev sahibine imam olamaz. 395

**Hz.Peygamber, Abdurrahman b. Avf'ın arkasında namaz kılmış ve kaçırdığı kısmı kaza etmiştir. Bu konuda hiçbir görüş ayrılığı yoktur. Ardından şöyle demiş: ‘Aferin!' 403
* ‘Nefsinin üzerinde hakkı vardır.’405

*Güvenilir bir hadiste, ‘imam amin dediğinde, siz de amin deyiniz’ buyrulur. Başka bir hadiste ise ‘İmam, sapkınların yoluna değil’ dediğinde, siz de ‘amin’ deyin’ buyrulur. 406

*Hz.Peygamber'in 'insan namazı beklediği sürece namazdadır' demesi de ona bir yarar sağlamaz. c3-407

*Hz.Peygamber namazda şaşırdığında, Kur'an-ı Kerîm hafızı olan Ubey'e 'niçin hatırlatmadın' demiştir. 409

*Hz.Peygamber şöyle buyurur: 'Allah size yasaklarken, O sizden faiz almaz.' 411

*Hz.Peygamber'in birinci safta namaz kılmayı teşvik ettiği ve birinci safla ilgili şöyle dediği aktarılır: '[Melekler safa gelir] Birinci safa gelir ve yerleşecek yer bulamazlar..' 412

***Çünkü Hz. Peygamber, saf arkasında yalnız başına namaz kılanın namazını yinelemesi gerektiğini bildirmiştir. Bu, Vabısa b.Mabed'in rivayet ettiği bir hadistir. 416

***Bu nedenle rükû ederken safa girmek için hareketlenen bir sahabeye -ki o Ebu Bekre'dir- 'Allah hırsını artırsın, bir daha koşma' demiştir. 419

*Nitekim Hz.Peygamber 'kalbi korksaydı organları da korkardı' diye buyurur. 419

*Hz.Peygamber'in 'beni görünceye kadar ayağa kalkmayın' buyurduğu rivayet edilir. Bu hadis sahih ise, onunla amel etmek ve onu göz ardı etmemek gerekir. 420

**Nitekim Hz.Peygamber'e 'de ki, ben bir insanım ' demesi emredildi. 423

*Bu nedenle Hz. Peygamber şöyle buyurdu: 'imam kendisine uyulsun diye imamdır. O tekbir getirdiğinde siz de tekbir getiriniz. İmam tekbir almadan siz tekbir almayınız, rükûya gittiğinde siz de rükûya gidiniz. imam rükûya gitmeden rükûya gitmeyiniz, imam 'Allah kendisini öveni duydu' dediğinde ise 'Allah'ım! Rabbimiz! Övgü sana aittir'deyiniz. Secde ettiğinde secde ediniz, imam secde etmeden secde etmeyiniz.'424

*Çünkü Hz. Peygamber'in imam olduğu bir namazda şöyle söylediği rivayet edilir: 'Allah kendisini öveni duydu, Rabbimiz övgü sana aittir.' 424

**Çünkü Hz. Peygamber şöyle buyurur: 'Benden sonra kimse oturarak imamlık yapmasın.' Bu hadis, oldukça zayıf bir hadistir, çünkü hadisin rivayet zincirinde Cabir b. Yezid el-Cuafî vardır. Bu nedenle hadis kanıt değildir. Zayıf olmakla birlikte hadis, mürsel hadistir. Sahih rivayet ise, oturanın imamlığını caiz gören hadistir. 425

*Hz.Peygamber şöyle buyurur: 'İmam tekbir almadan tekbir almayınız!' 426

*Hz.Peygamber 'Hükümdar Allah'ın yeryüzündeki gölgesidir'der. 427

***

*** (teşehhüd esnasında 4 şeyden sığınmayı içeren dua)***356

CİLT 4

*Hz. Peygamberden gelen bir rivayette şöyle denilir: Cuma namazı dört kişiye farz değildir. Köle, kadın, çocuk ve hasta.' Başka bir rivayette ise beş kişi denilmiş ve yolcu da zikredilmiştir. 12

*Çünkü Allah kıyamette görülmesine güneş ile örnek vermiş, peygamberinin diliyle 'öğlen vakti güneşi gördüğünüz gibi Rabbinizi göreceksiniz' buyurmuştur. 16

*Hz.Peygamber 'doğuya yönelin, batıya yönelmeyin' buyurur. 17

*Bu durum Hz. Peygamber'in 'Kendini bilen rabbini bilir' hadisinde dile getirilir. 19

***Bir rivayette Hz. Peygamber ilahi isimlerle (dua ederken) Veya bilinmeyen ilminde kendine ayırdığın isimler hürmetine' demiştir. 32

*'Yasin suresinin okunması Kur'an-ı Kerîm'in on kere okunmasına denktir' hadisi rivayet edilir. 35

*Başka bir hadiste ise Tebareke suresini okumak kabirde sahibini korur' veya'Zilzal suresi Kur'an-ı Kerım'in yarısına denktir' veya 'Kafirûn suresi Kur'an-ı Kerîm'in çeyreğine denktir' veya Nasr ve İhlas sureleri Kur'an-ı Kerîm 'in çeyreğine denktir' şeklinde rivayetler aktarılmıştır. 35

***'İki çiçek, yani Bakara ve Al-i İmran sureleri, Kıyamet günü okuyanının lehinde tanıklık etmek üzere iki gözü, iki dili ve dudakları olarak gelir.' Bu konudaki hadisler pek çoktur.

*Hz.Peygamber, Peygamberleri birbirine üstün tutmayın'diye yasaklamasaydı, hiç kuşkusuz, en üstünlerinin kim olduğunu belirtilirdi. Fakat Allah peygamberlerin bir kısmını diğerlerinden üstün yaptığını bize bildirmiştir. 36

*'Cebrail Hz. Muhammed'e içinde bir nokta bulunan cilalanmış bir aynayla gelmiş ve şöyle demiştir: 'Elimdeki ayna Cuma günüdür. Şurası ise öyle bir saattir ki, bu saatte namaz kılan her müslümanı Allah bağışlar.' Bunun üzerine Hz.Peygamber şöyle demiştir: 'Allah, Ehl-i kitabın görüş ayrılığına düştüğü bir konuda bize doğru yolu göstermiştir.' 39

*Hz.Peygamber ise cihat hakkında 'nefisle cihat etmek cihadın en büyüğüdür' der. 43

*Çünkü Allah namaz hakkında 'namazı kendimle kulum arasında ikiye böldüm, yarısı benim yarısı kulumundur der. Bu hadis, kulun sahip olduğu kısmın geçerliliğine kanıttır. 43

*Hz. Peygamber, misvak hakkında şöyle der: 'Misvak ağzı temizler, Rabbi hoşnut eder.'45

* 'Misvak Allah ile kulu arasındaki perdeleri kaldırır' 45

*Hz.Peygamber'in 'Dişleri misvaklayarak namaz kılmak, böyle yapmadan kılınan yetmiş namazdan daha hayırlıdır' hadisinde geçen 'daha hayırlı' sözü bu anlama işaret eder. 45

**Bir hadiste Allah'ın yetmiş perdesi olduğu bildirilir. 45

**Diğer süs ise 'ben onun kulağı, gözü, eli, ayağı ve dili olurum' hadisinde geçtiği üzere 'Rabbiyle süslenmektir.' Hadiste kul zamirle zikredildi ve Allah, bütün ibadetlerinde kulu kendisiyle süsledi. 46

**Çünkü nas hükmündeki güvenilir bir hadiste Enes (b. Malik) şöyle aktarır: Hz. Peygamber, güneş batıya dönmeden yolculuğa çıktığında ikindiyle beraber kılmak üzere öğle namazını ertelerdi. Bu, daha önce söylediğimiz gibi yoruma açık bir hadistir. Güneş tepe noktasından sapmışken yolculuğa çıktığında ise sadece öğleni kılar, sonra yola koyulur, ikindiyi öğlenin vaktine almazdı (cem-i takdim). 56

*Hz.Peygamber şöyle buyurur: 'Birisinin evinde ancak sahibinin izniyle ve ağırlamasıyla oturabilir. 57

*Hz.Peygamber şöyle buyurur: 'Kendisini bilen rabbini bilir.' 59

**Mesela hadiste 'yürürken acele eden kişi' denilir. 59

*'Allah'ın dini kolaydır' 60

*Allah peygamberine bilgisinin artırılmasını istemeyi emredip şöyle demiştir:'Rabbim bilgimi artır ! 63

**Hz. Ayşe şöyle der: Hz.Peygamber her anında Allah'ı zikrederdi.'

** Allah 'beni mümin kulumun kalbi sığdırdı' der.71

**Nitekim Hz.Peygamber 'Rabbinin yüce adını tespih et' ayeti indiğinde 'bunu rükularınızda yapınız' demiş ve eğilme halini kastetmiştir. 89

***Başka bir ayette ise peygambere salat (şefaat ve dua) etmede melekleri de kendisine katarak şöyle buyurmuştur: 'Allah ve melekleri peygambere salat ederler. Ey iman edenler! Siz de ona salat getirin .' Allah peygambere de karşılık vermesini emrederek şöyle demiştir: 'Sen de onlara salat et. Çünkü senin salatın onlar için dinginliktir.' 90

* 'Hastaydım, beni ziyaret etmedin, acıktım beni doyurmadın,
susadım beni içirmedin' (kutsi hadis) 91

*'İmam, uyulsun diye imamdır, ondan farklı hareket etmeyin.' 92

*Bir hadiste 'yetiştiğinizi kılın, kaçırdığınızı tamamlayın' buyrulur. Başka bir rivayette ise 'yetiştiğinizi kılın, kaçırdığınızı kaza edin' denilir. 94

*İnsana 'görürcesine Allah'a ibadet et denildiği gibi başka bir rivayette 'Allah namaz kılanın kıblesindedir' buyrulur. 96

*Hz.Peygamber'Nefsini bilen rabbini bilir 'buyurduğu gibi Rabbinden önce kendisine bakan ise selamdan sonra secde etmiş sayılır. c4-98

*Şari kadınlara ince konuşmayı yasaklamış ve şöyle buyurmuştur: 'Sözü ince söylemeyin, kalbinde hastalık bulunan kişi tamah eder.' 109

*Bedevi, 'Ey Allah'ın peygamberi! Kılmam gereken başka namaz var mıdır?' dediğinde Hz. Peygamber 'Hayır, istersen nafile kılarsın' demişti. 111

*Allah, güvenilir bir kutsi hadiste şöyle der: 'Kulum bana nafile ibadetlerle yaklaşır.' 113

*Hz. Peygamber ise ‘Hayır, dilersen gönüllü kılarsın’ demiştir. 113

*Hz. Peygamber’e küsuf hakkında soru sorulmuş, o da şöyle buyurmuştur: ‘Allah neye tecelli ederse, o şey Allah’a boyun eğer.’113

*Ebu Davud Ebu Eyyub el-Ensari’den Hz. Peygamber’in şöyle dediğini aktarır: ‘Vitir, bütün Müslümanlar üzerinde bir haktır. Kim üç rekat vitir kılmak isterse, bunu yapsın. Kim bir rekat vitir kılmak isterse, o da öyle kılsın.' Ebu Davud başka bir hadis daha aktarır: Hz. Peygamber yedi, dokuz ve beş rekat vitir kılardı. 115

*Nesai ise İbn Ömer’den Hz. Peygamber’in şöyle söylediğini aktarır: ‘Akşam namazı, gündüz namazının vitridir. Siz de gece namazını vitir (tek sayılı) kılınız.’115

*Konuyla ilgili hadislerden birini Ebu Davud, Harice b. Huzafe’den aktarır. Ravi şöyle der: ‘Bir gün Hz. Peygamber yanımıza gelerek şöyle dedi: ‘Allah sizin için kırmızı nimetlerden (altın) daha hayırlı olan bir namazla size yardım etmiş, onu yatsıyla fecrin doğuşu arasındaki vakte yerleştirmiştir.’ 115

*‘Vitir bir haktır, kılmayan bizden değildir. Vitir bir haktır, kılmayan bizden değildir. Vitir bir haktır, kılmayan bizden değildir.' . 116

* Ebu Davud, Ali (isnadıyla) Hz.Peygamber’in şöyle dediğini aktarır: ‘Ey kuran ehli! Vitir namazı kılınız. Çünkü Allah, tektir ve teki sever.’ 116

**Tek rekâtla vitir kılınması ise (Hz.Peygamber’in) ‘ (ayette geçen) saldırganlık demirle (kılıç) gerçekleşir'.sözüne benzer. Üç rekâtı bir selamla ayıran kişi, söz konusu hadisi dikkate almış ve mutlak birliğin hükmüne uymuştur. 117

**Peygamber ‘bir çift nafile namaz kalmaksızın kesinlikle vitir (tek) kılmamıştır.' Şu var ki Hz. Peygamber; akşam namazının gündüz namazının vitri olduğunu belirtir. 118

*Hz.Peygamber ‘bir gecede iki vitir yoktur' der. 123

*Hz.Peygamber ‘Her iki ezan arasında bir rekât vardır' demiştir. 124

* ‘İki ezan arasında bir namaz vardır' hadisidir. Burada ezan ve kamet kastedilmiştir. Hz.Peygamber, kameti ezan diye isimlendirmiştir. 125

*Hz.Peygamber, ‘Allah’ın kıyamet günü bütün kullarını hesaba çekme süresi, fecir namazının iki rekatı kadardır' buyurur. 126

*Güvenilir bir hadiste şöyle denilir: ‘Kıyamet günü Kuran okuyan kimseye şöyle denilir: Oku ve yüksel. Varacağın yer, okuyacağın son ayetin katında bulunmaktadır.’ 128

*Hz.Peygamber bu konuda kızardı ve bunu yapana hoşnutsuzluğunu gösterirdi.Sabah namazı kılınırken bu iki rekâtı kılan birine, ‘Sabah namazını dört rekât mı kılıyorsun?’ diyerek davranışından hoşlanmadığını göstermiş ve bu sözünü tekrarlamıştı. 131

***Sahih bir rivayette, Hz. Peygamber’in fecir namazından sonra uzanıp istirahat ettiği aktarılmıştır. Ebu Hureyre’nin rivayet ettiği bir hadiste, fecir namazının iki rekatını kılan herkese uzanmak emredilmiştir. 33

*Hz. Peygamber'e sünnet yapacağı şeyleri sünnet yapmak emredildi ve bu meyanda şöyle derdi: 'Size bıraktıklarımla yetininiz. 136

* 'Namaz en hayırlı iştir' 136

***Peygamber'in geceleyin kalktığında kıldığı namazı hakkında şöyle aktarılır: 'Hz. Peygamber iki rekat kılar, fakat onları güzel ve uzunca kılardı'. 136

* 'inanarak ve sevabını Allah'tan umarak Ramazan ayını geçirenin geçmiş günahları affedilir.' 137

*Hz.Peygamber şöyle buyurur: 'Sizin için Allah'ın peygamberinde güzel örnek vardır .137

***Bu nedenle kutsi bir hadiste Allah, insanoğlunun her ameli kendisine ait iken orucun kendisine ait olduğunu bildirmiştir.

*Hz.Peygamber, namaz hakkında şöyle der: 'Namaz nurdur.'Oruç hakkında da 'Oruç aydınlıktır' buyurur. 139

***Allah ona şöyle demişti:'Oruç bana aittir, sana değil. 140

***Bize bildirildiği üzere Allah'ın kendisine kavuşmayı oruçlunun iftarına benzeterek şöyle dediğini gördük: 'Oruç tutanın iki sevinci vardır:Birincisi orucunu bozduğundaki sevincidir.' Çünkü iftar, onun bedeninin gıdasıdır ve o insanı perdeleyen gıdadır. Çünkü gıdayı veren, gerçekte Allah'tır. 'Bir de Rabbine kavuştuğuna sevinir.140

*İnsanların bu gün kıldığı namaza benzer bir namaz için Hz. Peygamber bir adama şöyle demiştir: 'Dön, tekrar namaz kıl, çünkü sen namaz kılmadın.' 142

**Gece namazının ikişer rekatla kılınacağı bir hadiste bildirildiği gibi teravih namazı da ikişer rekat kılınır. 142

**Hz. Peygamberce tutulmanın mahiyeti sorulmuş, o da şöyle yanıt vermiştir: 'Allah bir şeye tecelli ettiğinde, o şey kendisine boyun eğer.' Bu hadis, rivayet yoluyla güvenilir olmasa bile, anlam bakımından doğrudur. 144

***Bu durum 'Ben kulumun işitmesi ve görmesi oldum' ifadesinde dile getirilir. Hadiste tüm organlar zikredilmiştir. Her varlık bir zahir ve bir batına sahip olarak meydana gelir. 'Nefsini bilen rabbini bilir. 149

*Allah Hz. Peygamber'e 'De ki rabbim! ilmimi artır' diye emretti. Bu dua yağmur duasının ta kendisidir. 155

*Güvenilir kutsi bir hadiste Allah şöyle buyurur: 'Kulum! Su istedim, bana su vermedin.' Kul 'Sen âlemlerin rabbi iken, sana nasıl su verebilirim' der. Allah ise 'falanca kulum su istedi, ona vermedin ya' diye cevap verir. 155

*Allah bunu namazın dışmda hiçbir ibadette yapmamış ve namaz hakkında şöyle demiştir: 'Namazı kendimle kulum arasında ikiye böldüm.' 156

*Dikkat ediniz! Şari namaz kılana iki secde arasında oturduğunda 'Allah'ım! Beni bağışla, bana merhamet et, beni rızıklandır, benim yaramı sar' demeyi emretmiştir.157

*Hz. Peygamber geçmiş ve gelecek bütün günahlarının affedilmesiyle müjdelendiği halde ayakları şişinceye kadar nafile namaz kılardı. Sebebi sorulduğunda şöyle derdi: ‘Şükreden bir kul olmayayım mı?160

*Hz.Peygamber’in ‘Vitir namazını akşam namazına benzetmeyin' dediği sabittir.162

*Hz.Peygamber güvenilir bir hadiste onlar hakkında şöyle der: ‘Doğru sözlü tacir kıyamet günü peygamber,sıddik ve şehitlerle birlikte haşredilir.' 165

* Hz.Peygamber şöyle buyurur: ‘Bildiğiyle amel edene, Allah bilmediğini öğretir.’167

*Hadiste Hz. Peygamber şöyle der: ‘Allah gökte olduğu gibi yeryüzündedir. Siz O ’nu aradığınız gibi Yüce Topluluk (Mele-i Ala) da O’nu arar.’168

*Bu hadisle ilgili kesin bir emir hakkında şöyle der: ‘Size bir şeyi emrettiğimde, gücünüz ölçüsünde onu yapınız'. 174

*Hz. Peygamber ‘Mescit bütün takva sahiplerinin evidir' 175

*Hz. Peygamber güvenilir bir hadiste Allah’ın şöyle buyurduğunu belirtir: ‘Namazı kendim ile kulum arasında ikiye böldüm.’176

*Nitekim cahiliye devrinin büyüklerinden bir zorba, Hz. Peygamber’in huzuruna gelerek ‘E y Muhammed! Getirdiğini bana oku da bir dinleyeyim?’ demiş. Bunun üzerine Hz.Peygamber ona ‘Ha, Mim, yüz çevirirlerse de ki, Ad ve Semudun çığlığı gibi bir çığlıkla sizi korkuttum' ayetini okumuş. Ayette geçen kimseler, Arap idi ve onların hikayeleri Hicaz’da meşhurdu. Bu ayeti duyduğunda kemikleri titremiş ve rengi sararmış ve duyduğu şeyin gücünden ve onu bilmesinden dolayı kıpkırmızı olmuş ve şöyle demiş: ‘Bu bir zorbanın sözüdür.’ c4-185

*Allah’ın peygamberi ise şöyle der: ‘Kur'an’ı teganniyle okumayan bizden değildir.’192

*Bu nedenle Hz. Peygamber kendi şeytanı, yani onunla ‘sorumlu yakını' hakkında şöyle der: ‘Allah bana ona karşı yardım etmiş, o da müslüman olmuştur. 200

*Hz.Peygamber selam almak için teyemmüm almış ve şöyle demiştir: ‘Allah'ı temiz olmadan zikretmeyi nahoş gördüm.’ 201

*Hz.Peygamber şöyle der: ‘Oruç tutanın iki sevinci vardır: Birincisi orucunu açtığındaki, İkincisi ise Rabbine kavuştuğundaki sevincidir.’ 204

*Hz.Peygamber şöyle buyurur: ‘Benim oruç tuttuğumu gördüğünüz gibi oruç tutun.' Hac için de şöyle der: ‘Haccın uygulamalarını benden öğrenin.’ 207

*Bayram günü Hz. Peygamber’in evine iki şarkıcı kadın girmiş,şarkı söylemişler ve Hz. Peygamber de onları dinlemişti. Hz.Ebu Bekir içeri girdiğinde onlara müdahale etmek istemiş, peygamber ise ‘Bırak onları Ebu Bekir! Bu gün bayram günüdür’ demişti. 209

**‘Cenazeyi hızla götürünüz, çünkü o omuzlarınızdan indirmeniz gereken bir kötülüktür.’ Mutlunun taşınması hakkında ise ölüyü dikkate alarak şöyle demiştir: ‘Onu acele götürün. Çünkü acele götürülmesi onun adına bir iyiliktir.’ Şari’nin hükmü ne kadar incedir! 213

*Bazı âlimler ise Hz. Peygamber'in 'ölüyü üç veya beş kere yıkayın' ifadesine dayanarak, vacip olduğunu söylemişlerdir. Mahrem hakkında ise 'onu yıkayınız' demişti. 214

*Hz.Peygamber açlıktan Allah'a sığınır ve şöyle derdi: 'Açlık; ne kötü döşek!' 217

*Hz.Peygamber Allah'ın kendisiyle konuştuğu Hz. Musa hakkında şöyle der: 'Musa yaşasaydı bana uymaktan başka bir şey yapamazdı.' 219

*Hz.Peygamber ashabına, 'Siz dünya işlerinizi daha iyi bilirsiniz' diyerek onların görüşüne dönmüş olmasıdır. Hz.Peygamber Bedir savaşında suyun başında konaklamak konusunda sahabenin görüşüne uymuştu. 220

**Bunun üzerine Peygamber şöyle demiştir: 'Keşke benimle onun arasında olsaydı. c4-225

*Abdestte üç kereden fazla yıkayan kişi hakkında Hz.Peygamber şöyle demiştir: 'Günah işlemiş ve haddi aşmış, haksızlık etmiştir. 230

*Hz.Peygamber, büyük suç işlemiş olarak ölen biri hakkında 'İki elbisede kefenlensin' demişti. 238

**Çünkü Allah kendisi hakkında hüsnü zan sahibi olmayı teşvik etmiş ve 'Ben kulumun bana olan zannına göreyim, benim hakkımda iyi zanda bulunsun' demiştir. Bir rivayete göre Allah'a şöyle sorulmuş: 'Hangisi daha sevimli gelir:(Sürekli tebessüm eden) İsa mı, (yoksa sürekli ağlayan) Yahya mı?' Allah şöyle cevap vermiş: 'Bana daha iyi zan besleyen!' Yani İsa, çünkü Yahya'ya baskın olan hal, korkuydu. 239

**Hz.Peygamber, bir yahudinin cenazesini görünce ayağa kalkmış. 'O bir Yahudi cenazesiydi' denilmiş,Hz.Peygamber ise 'onunla beraber bir melek yok mu?' diye yanıt vermiştir.Başka bir defasında 'kuşkusuz ölüm korkunçtur', başka bir ifadesinde ise 'o bir nefs değil midir?' demişti. Her sözün bir yorumu vardır. Bu sözlerin en uygunu ise meseleyi anlayan için 'o bir nefs değil midir?'ifadesidir. 240

**Bir hadiste Hz.Peygamber'in cenazeye dört, beş, altı, yedi ve sekiz kez tekbir getirdiği, başka bir rivayette ise üç tekbir getirdiği aktarılır. Habeş hükümdarı Necaşi öldüğünde, Hz. Peygamber cenaze namazını kılmış ve dört tekbir getirmiştir. Allah, kendisini katına alıncaya kadar, cenaze namazında dört tekbir getirdiği sabittir. 242

*Hz.Peygamber bize şunu bildirmiştir: Her kim Peygamber için Allah'tan vesile isterse, onun adına şefaat helal olur. 243

*İnsan dördüncü tekbir olan şükür tekbirinin ardından selam verir.Bu selam, ölüden ayrılış selamıdır. Başka bir ifadeyle (ölüye, artık sen)'es-Selam olan Rabbinle karşılaştın demektir. Bu nedenle Hz. Peygamber ölüleri kötü yâd etmeyi yasaklamıştır. 244

*Ölünün geldiği yer ise Şari Teala'nın nitelediği gibi bir yerdir. 'Oradaki insanlar bevl etmez, def-i hacet etmez ve sümkürmez.' 248

*Çünkü Hz. Peygamberden şöyle rivayet edilir: 'Mümin insan gıyabında kardeşine dua ettiğinde bir melek 'bir misli de sana, iki misli de sana diye' karşılık verir. 248

**Bu nedenle Şari, cenaze namazında Kuran'dan Fatiha suresini okumayı emretti. Çünkü bu sure, kutsi bir hadise göre Allah ile kulu arasında ikiye taksim edilmiştir. Allah onu salat [namaz] diye isimlendirmiş ve şöyle demiştir: 'Namazı kendim ile kulum arasında ikiye böldüm.' 249

*Güvenilir bir rivayette Hz.Peygamber'in şöyle buyurduğu bildirilir: 'Allah'a övülmekten daha sevimli gelen bir şey yoktur.' 249

**Güvenilir bir rivayette, kıyamet günü çatıp Hz.Peygamber şefaat etmek istediğinde öncelikle Allah'a hamd edeceği bildirilir. Hz.Peygamber şefaatten önce, şimdi bilmediği bütün övgülerle Allah'a hamd eder. Bunlar, kıyamet gününün gerektirdiği övgülerdir. Çünkü nezdinde şefaat istenilenin övülmesi, haklarında şefaat istenilenlerin (ümmet) suçlarına göre yapılır. Bu nedenle şefaatçi şefaatinden önce o yerin gerektirdiği hale göre övgüsünü sunar. Kıyamet yeri ise şimdi görülmemiş ve var olmamıştır. Bu nedenle Hz. Peygamber, 'şimdi bilmediğim' demiştir. 250

*Hz.Peygamber kalp için şöyle der: 'Bedende bir organ vardır, düzgün olduğunda bedenin diğer kısımları da düzelir, bozulduğunda ise bedenin diğer kısımları da bozulur. Dikkat edin! O kalptir. '253

*Nitekim Hz. Peygamber yağmur hakkında şöyle demiş: 'Yağmur Rabbinin katından yeni gelmektedir.' 256

*Çünkü Allah bir kutsi hadiste şöyle der: 'Beni zikretmenin benden bir şey istemekten alıkoyduğu kimseye dua edenlere verdiğimden daha hayırlısını veririm . 258

*Hz.Peygamber'in şöyle söylediği sabittir: 'Kabrinde gömüldükten sonra ölüye namaz kılınabilir.' 259

*Hz.Peygamber'in şöyle buyurduğu Sabittir: "Benim şefaatim ümmetimden büyük günah işleyenler içindir.' 260

*Hz.Peygamber 'Allah'tan başka ilah yoktur diyen herkesin (men kâle: kim derse) namazını kılm' demiş, herhangi bir ayrıntı veya özel durum zikretmemiş, 'men' [o kişi, herhangi bir kimse] edatıyla ifadesini genellemiştir. 260

**'İntihar edenin ebedi olarak cehennemde kalacağı' ve 'cennetin intihar edene haram olduğu' bildirilmiştir. 263

*'Nefsini kesici bir şey ile öldüren', yani bir müşrik, 'elindeki kılıcıyla cehennem ateşine döner ve orada ebedi kalır.' 264

*Allah şöyle der: 'Ben kulumun zannına göreyim, hakkımda iyi zanda bulunun.'264

**Güvenilir bir rivayette şöyle denilir: 'Kalbinde zerre miktarı iman bulunan herkesi cehennemden çıkarın.'265

*Tıfıla (bebek) namaz kılınır, varis olamaz, ses çıkarıncaya kadar kendisine varis olunur. 267

*'Tıfıla namaz kılınır' 268

**'Kabir ise ahiret menzillerinden ilk menzildir.' Hadiste 'ölüm' denilmemiştir. 270

*Çünkü Hz.Peygamber şöyle buyurur: 'Beni gören beni görmüştür, şeytan beni oluşturamaz [tekevvün].'272

*Hz Peygamber, Allah'ın kendisi vasıtasıyla hidayete ulaştırdığını kendilerine söylediği Ensar'a şöyle demiştir: 'Seni kovulmuş bulduk, himaye ettik; zayıf bulduk, yardım ettik' diyeceksiniz,deyiniz.'285

*'Allah kıyamet günü yaratıklarını barıştırır. Mazluma başını kaldırmasını emreder, o da yücelere (illiyyîn) bakar. Orada güzelliği inşam şaşırtan şeyler görür ve şöyle der: 'Bu güzellik hangi peygamberin veya hangi şehidindir?Allah 'bana ürün (semen) verenindir' der. Kul 'buna kim sahip olabilirki?' der. Allah ise 'falan kardeşini affetmen karşılığında sen sahip olabilirsin' der. Bunun üzerine kul 'onu affettim' der. Allah ise 'o halde kardeşinin elinden tut ve cennete gir' der. Hz. Peygamber bu hadisi söylediğinde 'Allah'tan korkun ve birbirinizle barışın' ayetini okumuştur. 287

*Hz.Peygamber şöyle der: 'Namaz iyilik ve dinginliğe dayanır.' 290

*Çünkü 'En Yüce Rabbinin adını tespih ettiğinde, Hz.Peygamber 'bunu secdelerinizde yapın' demişti. 293

*Bu da daha önce zikrettiğimiz gibi A'la suresi hakkında Hz.Peygamber'in ' (bu tespihi) rükûda okuyun' veya 'onu secdede okuyun' ifadesidir. 294

*Bu nedenle Peygamber şöyle der: 'Namaz nurdur.' 294

*Hz. Peygamber ise 'gözümün aydınlığı namaz yapıldı' der. 294

*Müminler, onlara Allah'ın peygambere getirmelerini emrettiği salatı bizzat peygambere sormuş, o da şöyle demişti: 'Şöyle deyiniz. Allah'ım! Muhammed'e, Muhammed'in ailesine, İbrahim ve İbrahim'in ailesine salat (merhamet) ettiğin gibi salat et!' 296

*Hz. Peygamber Kur'an-ı Kerim'i ezberleyen kişi için şöyle der: 'Nebilik onun içine girmiştir.' Ya da benzer bir şey söylemiştir. 297

* 'Doğru rüya peygamberliğin bir parçasıdır' .297

* 'Benden sonra nebi veya resul yoktur' 298

*Peygamber şöyle demiştir: 'Allah'ım! Muhammed'e ve Muhammed'in ailesine merhamet et' deyiniz.' 298

*Hz.Peygamber 'benden sonra resul ve nebi yoktur' ifadesiyle bu durumu açıklamış ve pekiştirmiştir. 298

**Hz.Peygamber'in şöyle söylediği rivayet edilir: 'Bu ümmetin alimleri, diğer ümmetlerin peygamberleri gibidir.' Başka bir rivayette ise 'İsrailoğullarınm peygamberleri gibidir'demiştir. Hadisin rivayeti güvenilir değildir. Fakat okuyucuyu bu ümmetin alimlerinin mertebe bakımından peygamberlere katıldığına ikna etmek için hadisi zikrettik.

*Başka bir hadiste şöyle denilir: 'Kıyamet günü nebi ve şehit olmadıkları halde bir grup için minberler konulacaktır. Nebi ve şahitler (şehitler) onlara gıpta edecektir.'300

*Bu durum güvenilir bir rivayette Allah'ın, 'Acıktım, beni doyurmadın' demesine benzer. Kul Allah'a, 'Sen âlemlerin Rabbiyken,ben seni nasıl doyurabilirimki der. Allah ise 'Falan kulum senden yemek istedi, ona yemek vermedin, şayet verseydin onu benim yanımda bulurdun' der. Bu rivayet, meşhur ve güvenilir bir rivayettir. 304

*Güvenilir bir rivayete göre bir bedevi, Peygamber'e bir elçisinin mallarında sadaka hakkı bulunduğunu söylediğini aktarmış. Bunun üzerine Hz.Peygamber şöyle demiş: 'Doğru söylemiş!' Bedevi başka bir vükümlülüğüm var mı diye sorunca Hz.Peygamber, gönüllü verdiğinin dışında yoktur demiştir. 304

* 'Sadaka alıcının eline düşmezden önce, Rahman'ın eline düşer. 305

*Hz.Peygamber 'kimseyi Allah karşısında tezkiye etmem' demiştir. 315

*Hz.Peygamber şöyle buyurur: 'Bir kavmin kölesi, onlardandır.' 316

* 'Bana ve getirdiğime inanmalısınız' 324

*Hz.Peygamber şöyle der: 'Babanın yerine hacca git.' 327

*Hz.Peygamber şöyle der: 'Bu Allah ve sizin hatırınız içindir' diyen kimsenin ameli sizin içindir, Allah'a ait onda bir şey yoktur.' 329

*Sonra Hz.Peygamber bu söz sahibine şöyle demeyi emretmiştir: 'Bu amel Allah içindir, sonra falanca içindir.' 329

*Hz.Peygamber, cahiliye döneminde iyilik yapmış Hizam kabilesinden Hakim müslüman olduğunda şöyle demiştir: 'Geçmişte yaptığın iyiliklere göre müslüman oldun.' 334

*Hz.Peygamber şöyle buyurur: 'Hikmeti ehli olmayanlara vermeyiniz, yoksa hikmete zulmedersiniz. Hikmeti ehlinden de sakınmayınız,yoksa onlara zulüm yapmış olursunuz.' 336

*'Sorulan şeyin cevabını gizleyen kimseyi Allah ateşe koyar. 336

*'hikmeti ehlinden başkasına verip ona zulmetmeyin' 337

*Hz.Peygamber, 'insanın her damarına (sülamî) sadaka düşer' demiştir. 342

*Bu durum kutsi bir hadiste dile getirilen, 'Onun kulağı ve gözü olurum' ifadesinin anlamıdır. 352

*Çünkü Hz.Peygamber, Veda Haccında Safa ve Merve arasında koşmaya geldiğinde 'Safa ve Merve Allah'ın ayetlerindendir ' ayetini okumuş, sonra 'Allah'ın başladığıyla başlayacağım' demiştir. 352

*Hz. Peygamber 'Küçük cihattan büyük cihada döndük' demişti. 357

*Hz. Peygamber'in 'Nefsinin senin üzerinde hakkı vardır, gözünün senin üzerinde hakkı vardır, eşinin senin üzerinde hakkı vardır' hadisinde dile getirilir. 358

**Hz. Peygamber, koyun ağıllarında namaz kılmamızı emretmiştir(kılabileceğimizi söylemiştir).
**Hz. Peygamber'in deve ağıllarında namaz kılmayı yasakladığını görmez misin? Buna neden olarak, o mekânların şeytan (mekanları) olduğunu göstermiştir. 359

*Tohum (buğday) ve hurmada beş vesak (birim) ulaşıncaya kadar sadaka yoktur. Bunların dışındakilerde de beş zevd'e ulaşıncaya kadar sadaka yoktur. Diğer şeylerde ise beş evaka ulaşmadan sadaka yoktur.' 361

*‘Kim kırk gün ihlaslı sabahlarsa, hikmet pınarları kalbinden diline dökülür. 362
*Buharı, Hz. Peygamberden şöyle bir hadis aktarır: ‘Yağmurla sulanan ekinlerde öşrün varisi, sulanmadığında ise bir öşür verilir. 362

*‘İki karışık şey bir havuzda bir araya gelmez; çoban ve at.' 363

*Hz.Peygamber şöyle buyurur: ‘Avamüe (develer) sadaka yoktur, cepheye (atlar) sadaka yoktur.’Hadisi Darekutni Hz.Ali’den aktarır. Avamil, çalıştırılan develer;cephe ise atlardır. 364

*Ebu Davud, Muaz b. Cebel’in Hz.Peygamber’in onu Yemen’e gönderirken şöyle söylediğini aktarır: ‘Buğdaydan buğdayı, sürüden koyunu, inekten ineği (zekât olarak) al.' 365

*Ebu Davud Hz. Peygamber’in bir mektubunda şöyle dediğini aktarır: ‘Sadakada kör, topal veya zekât toplayıcısı istemedikçe sürüden teke alınmaz.’ 365

*Hz.Peygamber ‘dinç bir şekilde namaz kılın’ der.' 366

*Hz. Peygamber’in şöyle söylediği rivayet edilir: ‘Kulun ilk bakılacak ameli namazıdır. Namazı tam ise onun adına tam olarak yazılır; eksik ise Allah şöyle der: Bakınız kulumun nafile namazı var mıdır? Nafile namazı var ise ‘kulumun farz namazını nafilesinden tamamlayın' der.’ Hz.Peygamber şöyle devam etmiş: ‘Sonra bütün amelleri böyle ele alınır.' 366

*‘Definede (rikaz) beşte bir zekat vardır.' 367

*Hz.Peygamber kendisinden kılıcı hakkını vermek üzere alıp onunla safların arasına kahramanca yürüven Ebu Dücane’nin savaştaki böbürlenmesini gördüğünde şöyle demişti: ‘Bu yürüme savaşın dışında Allah'ın sevmediği bir yürüme tarzıdır.' 367

*Hz.Peygamber’e ‘Define' sorulmuş, oda şöyle demiştir: ‘Define, Allah’ın gökleri ve yeri yaratırken toprakta yarattığı altındır.’ 368

*Bir rivayette Hz.Peygamber’in böyle bir mala sahip olan kişi hakkında şöyle dediği aktarılır: ‘Elindeyken üzerinden bir yıl geçmeden böyle bir mala zekât düşmez. 368

*‘Mikdad hacet gidermeye çıkmıştı. Bir farenin delikten bir altın çıkardığını görmüş. Ardı ardına dinar çıkarmayı sürdürmüş en sonunda sayı on yedi dinara ulaşmış. Sonra bir dinar daha çıkarmış, sonra içinde dinar bulunan kızıl bir hırka çıkarmış. Toplam on dokuz dinar olmuş. Mikdad, bunları Hz. Peygamber’e götürmüş ve‘bu dinarların sadakasını al’ demiş. Hz. Peygamber ‘Sen deliğe yaklaşmış miydin?' diye sormuş. O da ‘hayır’ diye cevap vermiş. Bunun üzerine Hz. Peygamber ‘Allah bunları sana mübarek etsin'demiş. 368

**Ravi şöyle der: Hz. Peygamber bize alış veriş yaptığımız şeylerden sadaka vermemizi emrederdi. 369
**Abbas Hz. Peygamber’e farz olmadan önce zekatım verip veremeyeceğini sormuş, Hz. Peygamber de ona izin vermiştir. Başka bir rivayette ise ‘ona ruhsat vermiştir' denilir. 3 69
**Hz. Peygamber, fitreyi küçük-büyük herkese vacip kılmıştır. 372

**Dârekutnî, İbn Ömer’in şöyle dediğini aktarır: Hz. Peygamber, küçük veya büyük, hür veya köle herkesin fitre vermesini emretti.’ 372

***Ebu’l-Hasen ed-Dârekutnî (r.a.), kitabında Hz. Peygamber’in Yahudi ve Hrıstiyanlardan fitre zekâtı aldığını aktarır. 373

*Hz. Peygamber, bir Yahudi cenazesinde ayağa kalkmış ve şöyle demiştir: ‘O bir nefis değil midir?’ 373

**Hz. Peygamber, fitre zekâtının insanlar bayram namazına çıkmazdan önce verilmesini emretmişti.Meselenin bâtınî yorumu şudur: Muhtaç olanlara rahatı ulaştırmada acele edip sonra namaz kılmaya gitmek gerekir. ‘(Peygamberle) Konuşmanızdan önce sadaka verin’ ayetinde belirtilen durum budur. Hz.Peygamber ise ‘Namaz kılan kişi Rabbiyle konuşur’ der. 375

*Bir ravi Hz.Peygamber’in şöyle dediğini aktarır: ‘Sadakada aşırı giden onu vermeyen gibidir.’ Hadisi Ebu Davud aktarmıştır. 375

*Tirmizi îbn Ömer’den Hz.Peygamber’in şöyle söylediğini aktarır: ‘Balın her on tulumundan birinde bir tulum zekat vardır. 376

*Hz.Peygamber şöyle buyurur: ‘Azat edilinceye kadar sözleşmeli kölenin malına zekat yoktur.' Hadisi Dârekutnî, Cabir’den aktarır. 376

*Bu ise ‘Acıktım, beni doyurmadın, hasta oldum beni ziyaret etmedin’ hadisinde belirtilen durumdur. 377

*Nitekim Allah (kendisine bunun anlamını soran kuluna verdiği) cevapta şöyle der: ‘Falan kulum hasta oldu, onu ziyaret etmedin. Onu ziyaret etsevdin, beni onun yanında bulurdun.’377

**Ebu Davud, Hz. Peygamberden sadakaların evlerindeyken alınacağını belirten bir hadis aktarır. 378

*Ebu Davud, Hz.Peygamber’in zekat alımı ve zekatı vermeyen kişiyle ilgili bir hadiste şöyle dediğini aktarır: ‘Rabbimizin büyüklüğünün bir gereği olarak, biz hem zekatı hem de malının yarısını alırız. 378

*Haris b. Ebi Usame, Müsned'inde Enes’in şöyle söylediğini zikreder: ‘Süleymoğullarından bir adam gelmiş ve şöyle demiş: Ey Allah’ın peygamberi! Senin elçine zekatı verdiğimde, onu Allah’a ve peygamberine vermiş sayılır mıyım? Hz.Peygamber şöyle demiş: ‘Evet! Onu benim elçime verdiğinde sorumluluğundan kurtulmuş olursun. Sevabı sana, günahı onu değiştirenin üzerinedir.’ 379

*Ebu Davud, Cabiriden Hz. Peygamber’in şöyle dediğini aktarır:‘Size sevmediğiniz süvariler gelir. Onlar geldiğinde kendilerini ‘hoş geldiniz’ diye karşılayın. Adil davranırlarsa, sizin lehinize, haksızlık yaparlarsa kendi aleyhlerinedir. Onları hoşnut ediniz. Zekâtınızı tam verirsiniz, onları razı edersiniz ve size dua ederler.’ Yine başka bir hadiste Beşir b. Hasasive’nin şöyle söylediğini aktarır: ‘Peygamber’e şöyle sorduk:‘Ey Allah’ın Peygamberi! Sadaka memurları bize zulmediyor! Yaptıkları
haksızlık ölçüsünde mallarımızı gizleyebilir miyiz?’ Hz.Peygamber ise‘hayır' diye cevap vermiştir.’ 379

*‘Sadaka (aceleyle) veriniz! insan sadakası elindeyken yürür de sadaka verdiği kişiye şöyle der: ‘Bunu bize dün getirseydin kabul ederdik. Şimdi ise ihtiyacımız yoktur. Böylece sadakasını verecek kimse bulamaz.' 380

*Müslim, es-Sahih’inde Ebu Hureyre’den şöyle bir hadis aktarır: Hz.Peygamber şöyle buyurur: ‘Kulların sabahladığı her gün, iki melek iner. Bunlardan biri, ‘Allah’ım! İnfak edene bedelini

(halef) ver’ derken diğeri, ‘Allah'ım! İnfak etmeyenin malını telef et' diye dua eder. 382

**Allah Hz. Musa’ya şöyle der: ‘Bana kendisiyle günah işlemediğin bir dille dua et.' Hz. Musa, ‘O dil nedir?’ diye sormuş, Allah ise ‘Senin kardeşine, kardeşinin de sana dua etmesidir' demiştir. 383

*Hz.Peygamber şöyle buyurur: ‘Allah bana şöyle demiştir: Sadaka ver ki sana da verilsin. 383

*Hz.Peygamber şöyle buyurur: ‘Sadaka Rabbin gazabını söndürür ve kötü ölümden kurtarır.' 383

*Çünkü Hz.Peygamber’in şöyle dediğini duydum: ‘Bir hurma parçasıyla bile olsa cehennemden korunmaya çalışın.' Başka bir hadiste ise şöyle buyurdu: ‘Kuşkusuz sadaka, Rabbin öfkesini söndürür, kötü ölümü def eder. 385

*Hz Peygamber şöyle buyurur: ‘Güçlü insan güreşte iyi olan değil, öfkelendiğinde nefsine sahip olan kimsedir. 385

*Hz. Ayşe Hz. Peygamber’e, ‘Ey Allah’ın peygamberi! Abdullah b. Cud’an nerededir?’ demiş, o da ‘ateştedir' diye cevap vermiş. Bu ifade Hz.Ayşe’ye ağır gelmiş. Hz.Peygamber ‘Ey Ayşe! Sana ağır gelen şey nedir?’ diye sorunca, o da ‘Yemek yedirir, akrabalarını gözetirdi' diye cevap vermiş. Hz.Peygamber ise şöyle cevap vermiş: ‘Söylediklerin karşılığında azabı hafifletilir.' 385

*Buhari es-Sahih’inde Hz. Peygamber’in şöyle buyurduğunu aktarır: ‘Bir hurma parçasıyla bile olsa ateşten kendinizi koruyun. Hurma parçası bulamayan ise güzel sözle kendisini korusun.’ 385

* ‘Güzel söz sadakadır, her tespih sadakadır, her tehlil (la-ilahe illallah) sadakadır.’ 386

*Müslim es-Sahih’inde Ebu Hureyre’nin şöyle dediğini aktarır: ‘Hz.Peygamber şöyle buyurur: Allah yolunda harcadığın bir dinar, köle azat etmek için harcadığın bir dinar, yoksula sadaka olarak verdiğin bir dinar, ailene harcadığın bir dinar, bunların en büyüğü, ailene harcadığın dinardır.’ 386

*Çünkü Allah Hz.Peygamber’e şöyle bildirmiştir: ‘Her sabah her eklem için bir sadaka gerekir.’387

**'Günün ilk saatlerinde Hz.Peygamber’in yanında bulunuyorduk. Çıplak, toz toprak içinde, heybe giymiş ve kılıçları boyunda bir topluluk çıkageldi. Büyük kısmı, hatta hepsi Mudar kabilesindendi. Hz. Peygamber bu hallerini görünce yüzü kızardı, içeri girip sonra çıktı ve Bilal’e ezan okumasını emretti. Sonra kalktı ve onlara namaz kıldırdı, ardından bir hutbe okuyup şöyle buyurdu: ‘Ey İnsanlar! Sizi tek bir nefisten, ondan da eşini yaratan Rabbinizden sakının. O ikisinden pek çok erkek ve kadın meydana getirdi. Kendisinden yakın akrabalara merhamet istediğiniz Rabbinizden sakının. Allah sizi gözetmektedir, ‘Ey iman edenler! Allah'tan sakının ve her nefis yarın için ne hazırlayacağına baksın. Allah'tan sakının! Kuşkusuz Allah yaptıklarınızdan haberdardır' 387

* ‘Kim İslam’da iyi bir âdet çıkarırsa, o adetin ödülü kendisine ait olduğu gibi daha sonra onu işleyecek herkesin ödülü de -kendilerinkinden bir şey eksilmeden- ona aittir. Kim İslam’da kötü bir adet çıkarırsa, onun günahı ve -kendi günahlarından hiçbir şey eksilmeksizin- onu işleyeceklerin günahları da ona aittir.’ 388

*‘Hz.Peygamber’in yanındayken bir adam gelmiş ve yoksulluktan şikayet etmiş; ardından başka biri gelmiş ve yol kesme olaylarından şikayet etmiş. Bunun üzerine ‘Ey Adiyî Sen Hire’yi gördün mü’ demiş. Ben de ‘Görmedim, ama duydum’ dedim. Bunun üzerine şöyle demiş:
‘Ömrün elverirse, Allah’tan başka kimseden korkmaksızın bir kadının Hîre’den yola çıkıp Kabe’yi tavaf edeceğini göreceksin.’ Ben de içimden şöyle geçirdim: ‘Şehirleri yakıp yıkan Tayy’ın korkunç adamları nerede olacak!’ (Hz.Peygamber şöyle demiş): ‘Ömrün uzun olursa, Kisra’nın hâzinelerinin

fethedileceğini (göreceksin).' Ben de 'Hürmüz oğlu Kisra'nın mı?' dedim. O da: 'Hürmüz oğlu Kisra! Ömrün uzun olursa, bir adamın bir avuç dolusu altın veya gümüş çıkarıp onu verecek birini arayacağını, ama onu kabul edecek birini bulamayacağını göreceksin. Kıyamet günü, her biriniz aracılık vapan bir tercüman olmaksızın Allah ile karşılaşacaktır. Allah kendisine şöyle diyecektir: 'Ben sana tebliğ yapan bir peygamber göndermedim mi?' O da 'Evet gönderdin' diyecek. Allah, 'Ben sana mal verip ihsanda bulunmadım mı?' diye soracak, adam 'evet' diye cevap verecek. Sonra sağına bakacak, cehennemden başka bir şey görmeyecek, soluna bakacak, cehennemden başka bir şey görmeyecek.' 389

*Adiy diyor ki: 'Hz.Peygamber'in şöyle dediğini duydum: Bir hurma parçasıyla bile olsa ateşten sakının! Hurma parçası bulamayan ise güzel söz söylesin.'389

*Hz.Peygamber'in 'Allah'tan başka kimseden korkmaz' demesine gelirsek, bu en büyük korkudur. 389

*Peygamber'in, 'Allah'tan başka kimseden korkmaz' şeklindeki benzetmesi ne güzeldir! 390

*Allah, kuluna yakınlığından söz ederken şöyle der: 'Allah ona şah damarından daha yakındır.' 390

*Hz. Peygamber bir duasında 'beni nur yap' der. 391

*'Allah yolunda veya köle azat etmek için veya bir yoksula sadaka olarak veya ailene harcadığın bir dinar: Bunların en büyüğü, ailene harcamış olduğundur.'391

*Yoksula sadaka vermek bir sadakadır. Akrabaya sadaka vermek ise hem sadaka ve hem de yakın akrabayı gözetmektir (sıla-i rahim).392

* Bilal, bir kadının kocasına ve yanındaki öksüzlere sadaka verip veremeyeceğini sorunca, Hz. Peygamber şöyle buyurur: 'Böyle bir sadakanın iki ödülü vardır: Yakınlık ve sadaka ödülü.'393

*Hz.Peygamber şöyle demiş: 'Onlara verdiğin nafakanın sevabı senindir. 394

*'Müslümanın,sevabını Allah'tan bekleyerek ailesine verdiği nafaka, onun adına bir sadakadır.' Yani, bu nafaka, Rahman'ın eline düşen bir sadaka olur. Hadisi, Müslim Ebu Mesud el-Bedri'den, o da Hz. Peygamberden aktarmıştır. 395

*Zikrettiğimiz durumu Hz.Peygamber'in şu ifadesi destekler: 'Her iyilik (maruf) sadakadır. İnsan kendisine ve ailesine nafaka verirse, ona bir sadaka sevabı yazılır. İnsanın ırzını koruduğu şey, bir sadakadır. Bina yapmak veya günah uğrunda olmadıkça, insan bir sadaka verirse,onun verine yenisini koymak Allah'a düşer.' 397

*Nitekim Hz. Peygamber, Meymune b. Haris hadisinde benzer bir duruma işaret etmiştir. Söz konusu kadın, Hz.Peygamber zamanında bir cariyesini azat edip bunu Hz. Peygamber'e bildirdiğinde, Peygamber şöyle demişti: 'Onu yakınlarına verseydin, senin için daha büyük bir sevap olurdu.' 397

* 'Sen istemeden sana verilen şeyi al, böyle olmayanın da peşinden koşma.' 399

* Bir adam Hz. Peygamber'e gelmiş ve şöyle demiş: 'Ey Allah'ın Peygamberi! Annem ansızın vefat etti ve vasiyet de bırakmadı. Zannederim ki, konuşsaydı, sadaka verirdi. Onun adına sadaka versem, ona bir sevap olur mu?' Hz.Peygamber de 'olur' diye cevap vermiştir. 399

* ‘Allah yolunda bir şeyden iki çift infak eden kimse cennet kapılarından çağrılır ve ona şöyle denilir: ‘Ey Allah’ın kulu! Bu kapı en hayırlı kapıdır.’ Namaz kılan kimse namaz kapısından, cihat eden kimse cihat kapısından, sadaka veren kimse sadaka kapısından, oruç tutan kimse oruç, yani Reyyan kapısından çağrılır.’Hz.Peygamber bunu söyleyince, Hz.Ebu Bekir şöyle sormuş: ‘Bütün kapılardan çağrılacak kimse ne yapacak, Ey Allah’ın Peygamberi?’ (Başka bir rivayette) ‘Bütün kapılardan çağrılacak kimse var mıdır?’ Hz.Peygamber ‘Evet çağrılır! Ümit ederim sen de onlardan biri olursun’demiştir. 400

*‘Allah'a inanmak, yetmiş küsur şubedir, en üstünü Allah’tan başka ilah yoktur demek, en düşüğü ise yoldan eza veren şeyi kaldırmaktır’ 401

*‘Dilencinin eline düşmezden önce sadaka Rahman’ın eline düşer.’ 402

*Temiz bir sadaka verenin sadakasını -ki Rahman temiz olmayandan başkasını kabul etmez- Rahman sağ eliyle alır. Verilen sadaka bir hurma bile olsa,tıpkı içinizden birinin devesini veya tayını büyütmesi gibi sadaka dağdan daha büyük oluncaya kadar Rahman’ın avucunda büyür. 403

*‘Allah bizden alırken faizi yasaklamazdı.’ Böyle demiştir, Peygamber Aleyhisselam. 404

*'Yedi insanı Allah hiçbir gölgenin bulunmadığı günde kendi gölgesinde gölgelendirir: Adaletli hükümdar, Allah'a ibadet ederek büyüyen genç, kalbi mescitlere bağlı insan, Allah yolunda birbirini seven iki kişi -bu uğurda bir araya gelir ve ayrılırlar-,güzel ve mevki sahibi bir kadın kendisini davet ettiğinde ‘ben Allah'tan korkarım’ diye karşılık veren adam, sadaka verip de sağ elinin verdiğini sol eli duymayacak şekilde sadakayı gizleyen kimse, yalnız başınayken Allah'ı zikredip gözleri dolan kimse.’ 405
*Müslim, bu konuda Ebu Hureyre’den şöyle bir hadis aktarmıştır: Bir adam Hz. Peygamber’e gelerek şöyle sormuş: ‘Ey Allah’ın Peygamberi! Hangi sadaka sevap bakımından daha büyüktür?’ Hz.Peygamber ‘Sağlıklı ve hırslıyken verdiğin sadaka. Çünkü bu esnada yoksulluktan korkar, bekayı arzularsın’ 407

*Nitekim Nesai’nin aktardığı bir hadiste bir adama iki elbise sadaka verilmiş, sonra sadaka isteyen bir adam daha gelmiş. Sadaka verden kişi elbiselerinden birini ona sadaka olarak verince, Hz. Peygamber onu azarlayarak ‘git elbiseni al!’demiş ve sadakasını kabul etmemiştir. 408

*Ebu Davud, zikrettiğimiz konuya uygun düşen bir hadisi Ömer b. El-Hattab' dan aktarır: ‘Hz. Peygamber bir gün sadaka vermemizi emretmişti. O gün benim malım vardı. İçimden, ‘Bir gün Ebu Bekir’i geçebileceksem o gün bugündür'diye geçirdim. Malımın yarısını getirdim. Hz.Peygamber, ‘Ailene ne bıraktın?'diye sordu. Ben de ‘Bu kadarını' dedim. Ebu Bekir ise bütün malını getirdi. Hz. Peygamber, ‘Ailene ne bıraktın?' diye sordu. EbuBekir, ‘Allah ve resulünü bıraktım' dedi. Ben de ‘Seni hiçbir zaman geçemeyeceğim’ dedim.’ 409

*Kaab b. Malik bu hadis hakkında şöyle der: ‘Malının bir kısmını sakla!' Kaab b. Malik, aklına gelen bir düşünce nedeniyle bütün malını sadaka olarak vermiş, fakat Hz. Peygamber ona düşüncesine göre değil, halinin gereğine göre davranarak şöyle demiştir: ‘Malının bir kısmım saklaman senin adına daha hayırlıdır. 409

*‘Hz.Peygamber şöyle buyurur: ‘Veren el alan elden daha hayırlıdır. En hayırlı sadaka, kişinin haberi yokken verendir. İffetli davranan kişinin iffetini Allah korur. Müstağni davranan kimseyi Allah zenginleştirir.’ 410

*‘İnsanların mallarının çokluğunu soruşturan kimse, ister az ister çok sorsun, zor bir şey istemiştir.’ 411

*‘Bir meseleyi bilseydiniz, kimse bir şey sormak için başkasına gitmezdi.’412

*‘İstenilen şeyler kişinin yüzüne vurulan kırbaç gibidir. Dileyen yüzü üzerinde kalır dileyen bırakır. Hükümdardan isteyen kimseye ise sorumluluğu yoktur.’ 413

*Bir rivayette, adamın birinin Hz.Peygamber’e şöyle söylediği bildirilir: ‘Ey Allah’ın Peygamberi! Bir şey soracağım?'Hz.Peygamber ‘Sorma!İlle de soracaksan, salih kimselere sor!’ demişti. 413

*‘Hz.Peygamber’in şöyle dediğini duydum: ‘İstemeden ve bildirmeden kime kardeşinden bir iyilik gelirse, onu kabul etsin, reddetmesin. Çünkü o Allah’ın kendisine gönderdiği bir azıktır.’ 415

*‘Hz.Peygamber, Ömer b. Hattab’a bir hediye vermiş. Ömer, ‘Ey Allah’ın peygamberi! Kendin daha muhtaçken onu bana verdin!’ deyince, Hz.Peygamber şöyle demiş: ‘Al onu, ister kullan ister sadaka olarak ver. İstemeden veya bildirmeden sana bir mal geldiğinde onu al. Böyle olmayanın peşinden koşma.’ 415

**‘Rahmi kavuşturanı (sıla-i rahim yapan) Allah kavuşturur, onu koparanı ise Allah koparır.’
Hz. İsa arkadaşlarına şöyle derdi: ‘İnsanın kalbi, malının bulunduğu yerdedir. Mallarınız gökte olsun ki, kalpleriniz de gökte olsun.' Sadakanın Rahman’ın eline düştüğünü bildirirken, Şari sadaka vermeye teşvik etmiştir: ‘Gökte olandan emin misiniz?"ve ‘Sadaka Rabbin öfkesini söndürür.' Peygamber sözünün ne kadar hoş, ince ve tatlı olduğuna bakınız! Çocuğu babaya katıp ona bitiştirenin sevabı, sıla-ı rahim yapanın sevabı gibidir. 416

*Hz.Peygamber şöyle buyurur: ‘Nefsinin senin üzerinde hakkı vardır, gözünün senin üzerinde hakkı vardır.’ 417

**Hz. Peygamber’in saygısına bakınız! Allah kendisine gelen bir İfriti tutma imkanı vermiş, Peygamber de onu tutup insanların görebileceği şekilde mescidin sütunlarından birine bağlamak istemişti. Kardeşi Süleyman’ın duasını hatırlayarak (bu arzusundan vazgeçti), Allah da İfrit’i başarısızlığa uğramış bir şekilde geri döndürdü. 420

*‘Hediyeleşin, birbirinizi seversiniz.’422

*Kutsi bir hadiste ise ‘Acıktım, beni doyurmadın, susadım içirmedin' denilir. 427

**çünkü Allah şöyle der: ‘Allah kulunun diliyle ‘Allah kendisini öveni duydu’ demiştir.’ 433

*Bir kutsi hadiste ise Allah şöyle der: ‘Ben (bana yaklaşan) o kulun kulağı, gözü, eli ve ayağı oldum.’433

*Bunun nedeni ‘Sol elin sağ elinin verdiğini bilmez’ anlamına gelen güvenilir bir hadiste Hakk’ın gizli sadakayla ilgili övgüsüdür. 435

*‘Beni içinden zikredeni içimden zikrederim, beni bir toplulukta zikredeni onlardan daha hayırlı bir topluluk içinde zikrederim’ kutsi hadisi, bu konuya girer. 435

*Güvenilir bir hadiste, bir bedevi şöyle diyor: ‘Ey Allah’ın Peygamberi! Yükümlü olduğum başka zekât var mıdır? Hz. Peygamber, ‘Hayır, fakat gönüllü verdiğin hariç’ demiştir. 437

**Hz.Peygamber her beş devede bir koyun zekat vermeyi emretmiştir. 439

*Hz.Peygamber insanın bilgisizlikten temizlenmesi hususunda şöyle der: ‘Kendini bilen Rabbini bilir.’439

**Nitekim Hz.Peygamber, rüyada görülen sütü bilgiye, bağı ise dinde sebata tabir etmiştir. 440

**Bu meyanda Allah, ‘Acıktım beni doyurmadın, susadım su vermedin, hastalandım ziyaret etmedin’ der. 447

*Hz.Peygamber şöyle buyurur: ‘Gözlerinin senin üzerinde hakkı vardır, nefsinin senin üzerinde hakkı varıdır. Yemek ye ve uyu.’ 448

*Hz.Peygamber şöyle demiştir: ‘Bu Allah içindir ve sizin içindir diyen kişinin ameli, insanlar için yapılmıştır ve onda Allah’a ait bir şey yoktur.’ 449

***

CİLT 5

*Allah Teala insan nefsi hakkında şöyle der: ‘Onu arındıran kişi kurtuluşa ermiştir .15

*Hz.Peygamber İsrailoğulları içinde gerçekleşen bu hadiseyi anlattığında, sahabe şaşırarak 'bir inek konuşur mu?' diye sormuş, Hz.Peygamber ‘ben inandım’ diye cevap vermiştir. 15

*‘Kim iftar yapmadan oruç tutarsa, seher (sahur) vaktine kadar tutsun. 17

*Peygamber hurma ağacını halamız saymış ve insanların bir sorusu üzerine onu mümine benzetmişti. 17

*Çünkü Allah şöyle buyurur: ‘Ben kulumun bana olan zannına göreyim, benim hakkımda iyi zanda bulunsun.’ 19

*Çünkü Allah şöyle buyurur: ‘Ben kulumun bana olan zannına göreyim, benim hakkımda iyi zanda bulunsun.’ 19

*Hz.Peygamber’den rivayet edilen şu hadistir: ‘Ey Abdimenaf oğulları! Bu evi (Kâbe) tavaf edip gece veya gündüz dilediği bir vakitte namaz kılan birini engellemeyiniz!’ 25

*‘İyi bir adet çıkartan kimse, o adetin ve onu yapanların sevabını kazanır.’25

*kutsi bir hadiste Allah şöyle buyurur: ‘Kulumun farz namazını nafilesinden tamamlayınız.’27

*Bir hadiste belirtildiği gibi, ‘ölmüş kimse ve hacca gidemeyecek durumdaki bir kişi adına hac yapılabilir. 28

*Hz.Peygamber (müslüman olan birine) şöyle buyurur: ‘Yaptığın iyilik nedeniyle müslüman oldun.’29

**‘Kendi adınıza öne geçiriniz.’ ‘Kendiniz için hangi iyiliği öne geçirirseniz, onu Allah katında bulursunuz.’ ‘Rabbinizden olan mağfirete koşunuz.’ ‘Onlar iyiliklere koşarlar. Onlar bu iyilikler için yarışır.’ Hz.Peygamber, istenmeden tanıklığı yapıp istendikten sonra tanıklığı yapan kimsenin ödülünden daha büyük olduğunu belirttiği bir hadiste buna işaret etmiştir. 30

*‘Hz.Peygamber’e geldim ve ‘Bana yapacağım bir emir ver’ dedim. Peygamber de ‘Oruç tutmalısın, çünkü oruç misilsizdir' buyurdu. 36

*‘Orucun dışındaki bütün amelleri kuluma aittir. Oruç ise bana aittir ve onun ödülünü ben vereceğim. Oruç bir kalkandır. Aranızdan birisi oruçlu olduğunda, kavga yapmasın ve kızmasın. Birisi kendisine sataşırsa veya kavgaya tutuşursa ‘ben oruçlu bir insanım’ desin. Muhammed’in canını elinde tutan Allah’a yemin olsun ki, oruçlunun ağız kokusu kıyamet günü Allah nezdinde misk kokusundan daha güzeldir. Oruçlunun iki sevinci vardır: Orucunu açtığında, sevinir. İkincisi ise, Rabbiyle karşılaştığında oruç tuttuğu için sevinmesidir.-kutsi hadis 36

*Bir hadiste Hz.Peygamber’in ‘Melekler Ademoğlunun rahatsız olduğu kokulardan rahatsız olur’ dediğini duymuştum. 39

*Hz.Peygamber şöyle buyurur: ‘Cennette ‘reyyan’ denilen bir kapı vardır. Kıyamet günü oruçlular oradan girecektir ve onlarla birlikte başka kimse girmeyecektir. Şöyle duyurulur: ‘Oruçlular nerede?’ Bunun üzerine oruçlular o kapıdan girerler. Sonuncu kişi girdiğinde, kapı kapanır ve bir daha kimse o kapıdan içeri girmez.’40

*Allah şöyle buyurur: ‘Beni kulumun kalbi sığdırdı. 41

*‘Ramazan geldiğinde, cennetin kapıları açılır ve cehennemin kapüarı kapanır, şeytanlar zincirlenir.’ Nesai ise es-Sünen’inde bu hadise şunu ekler: ‘Her gece birisi şöyle nida eder: 'Ey iyilik arayanlar, geliniz! Ey kötülük arayan! Kendini tut!” 42

*Bir hadiste ‘Şeytan Ademoğlunun damarlarında kanın dolaştığı gibi dolaşır, onun dolaşma yerlerini açlık ve susuzlukla daraltınız' denilir. 43

*‘Ramazan demeyiniz! Çünkü Ramazan Allah’ın isimlerinden biridir.’ 43
(Bu nedenle Allah ‘Ramazan ayı’ demiş, tek başına ‘Ramazan’ dememiştir.)

*Hz.Peygamber şöyle buyurur: ‘Receb Allah’ın yasak ayıdır.' 43

*Hz.Peygamber şöyle buyurmuştu: ‘Şeytanın hareket yerlerini açlık ve susuzlukla daraltınız.’45

*Ramazan ayı orucu, iftarı, namaz kılmayı ve kılmamayı içerdiği için, bir rivayette şöyle denilir: ‘Hiç biriniz ‘Ramazan’ın tamamını ibadet ve oruçla geçirdim’ demesin.’ 45

*Çünkü Hz.Peygamber şöyle buyurmuştur: ‘Hilali görünce oruç tutunuz, görünce orucunuzu bozunuz.’47

*İbn Ömer’den Hz.Peygamber’in Ramazandan söz ederken ellerini vurarak şöyle dediğini aktarır: ‘Ay şu kadar, şu kadar, ve şu kadardır.’ Sonra, üçüncüsünde belirsizliği dile getirdi. (Ramazan’daki) Hilali görünce oruç tutunuz, (diğer ayın hilalini) görünce ise, iftar ediniz. Hilali göremezseniz, (bulunduğunuz ayı) otuza tamamlayınız.’ 48

*Başka bir rivayette ise İbn Ömer Hz. Peygamber’in şöyle söylediğini aktarır: ‘Biz okur-yazar olmayan bir topluluğuz. Hesap kitap bilmeyiz. Ay, şu kadar, şu kadar ve şu kadardır -kuşkusunu belirterek- Ay, şu kadar, şu kadar ve şu kadardır.’ Başka bir ifadeyle ay otuz gündür. Bu ikinci hadis, kuşkuyu ortadan kaldırır. 48

*Allah şöyle buyurur: ‘Ben onun tutan eli oldum.’ 50- kutsi hadis

*Kutsi bir hadiste Allah, namaz kılan kulunun diliyle ‘Allah kendini öveni işitti’ der.-55

*‘Hz.Peygamber şöyle buyurur: ‘Oruçluyken kusan kişinin orucu kaza etmesi gerekmez. Kasıtlı kusarsa, orucunu kaza etmelidir.' Bu hadisin bütün ravileri güvenilirdir. 63

*Ebu Hureyre şöyle derdi: ‘Ramazan’da cenabet sabahlayan kimse, orucunu bozmuş demektir.’ Şöyle de derdi: ‘Bunu ben demedim, -Kabe’nin sahibine yemin olsun ki- onu Muhammed demiştir.’67

*Hz.Peygamber şöyle buyurur: ‘Yolculukta oruç tutmak iyilikten sayılmaz.’69

*Çünkü Hz. Peygamber bir duasında şöyle buyurur: ‘Allah’ım! Kendini isimlendirdiğin veya

yaratıklarından birine öğrettiğin veya gaybının bilgisinde kendine ayırdığın bütün isimlerin aracılığıyla (senden) istiyorum.' 72

**Rivayet edilen kutsi bir hadiste Allah'ın hastanın yanında olduğu bildirilir. 73

*Bunun üzerine peygamber, 'Çok secde ederek, kendi adına bu konuda bana yardımcı ol' diye karşılık vermiştir. 83

*Allah'ın hakkını başkasının hakkına önceleyip peygamberin 'Allah'ın hakkı yerine getirilmeye daha layıktır' hadisini ve miras ayetlerinde vasiyetin borca öncelendiğini dikkate alan kimse, Allah'ın hakkını önceler. 86

*Hz.Peygamber bu durumdaki birine, sağlıklıysa, köle azat edemediği veya yedirme imkanı bulamadığında oruç tutmayı emretmemiştir. Hastaya ise şöyle demiştir: 'Sağlıklı olduğunda oruç tutarsın.' 88

**Hz.Peygamber'in 'Nur yap beni!' derken Rabbinin kendisini ebediyen yerleştirmesini istediği makamdır bu. Allah'ın isimlerinden biri en-Nur'dur, hatta Allah, nurun ta kendisidir. Bir hadiste şöyle denilir: 'Nurdur O , nasıl görebilirim ki?' Bazı raviler hadisi 'nuranîdir, O 'nu görürüm' şeklinde düzeltmiş, bu düzeltmede ise özgün bir anlam ortaya çıkmıştır: Kulunu nur yaptığında, Hak kendisinde ve kendisinden görülür. Bu esnada, sadece nuranî olabilir. Öyleyse Hak, kendiliğinde nurdur, kulunda ise nuranîdir. 89

**Hz. Peygamber kefaret tutmasını emrettiği bir insan şöyle demiş: 'Hakkın niteliğiyle nasıl nitelenirim, çünkü oruç Hakka aittir.' Bunun üzerine şöyle demiştir: 'Oruçtan mı bana geldi?' Bunun üzerine peygamber gülmüştür. Öyleyse peygamberin gülmesi, işin basitliğine delildir. 90

**Hz. Peygamber bedeviye '(köle) azat et' demiş, sonra 'oruç tut'demiş, sonra 'yemek yedir' demişti. 94

*Hz.Peygamber şöyle buyurmuştur: 'Allah'ın hakkı yerine getirilmeye daha layıktır.' 96

*Hz.Peygamber Bedir savaşçıları hakkında şöyle der: 'Ne biliyorsunuz ki! Belki de Allah Bedir savaşçılarına varıp şöyle demiştir: 'Dilediğinizi yapın,sizi bağışladım."103

*'Bir kul günah işler ve 'Rabbim! Beni bağışla' der. Bunun üzerine Allah şöyle der:'Kulum bir günah işledi ve günahı bağışlayan ve günah karşılığında cezalandıran bir Rabbi olduğunu bildi."103

*'Allah yolunda oruç tutan bir insanın yüzünü Allah, o günün karşılığı olarak ateşten yetmiş çukur (mevsim) uzaklaştırır.'106

*'Oruç bana aittir.'106 – kutsi hadis

*Müslim, Seleme b. el-Ekva'nın şöyle dediğini aktarır: 'Hz. Peygamber döneminde Ramazan ayı içindeydik. Dileyen tutuyor, dileyen tutmuyor ve bir yoksul yedirerek fidyesini ödüyordu. En sonunda 'Sizden kim ayı (hilali) görürse, oruç tutsun' ayeti nazil oldu'108

*'Oruca geceden niyetlenmeyen kimsenin orucu yoktur.'111

*Hz.Peygamber şöyle buyurur: 'Visal orucu tutan kimse, seher vaktine kadar tutsun.'111

*Müslim, Abdullah b. Ebi Evfa'nın şöyle dediğini aktarır: 'Ramazan ayında bir yolculukta Hz. Peygamber ile birlikteydik. Güneş battığında birisine, 'İn ve bize koyun sağ' deyince adam 'Ey Allah'ın peygamberi! Henüz gündüz!' diye karşılık vermiş. Peygamber tekrar 'İn ve bize süt sağ' demiş. Adam (bineğinden) inip süt sağmış ve onu peygambere getlrmiş, Hz. Peygamber de içmiş ve şöyle demiş: 'Güneş şuradan batıp gece buradan geldiğinde, oruçlu iftarını açmıştır.' 112

*Hz.Peygamber 'Oruçlu iftar etmiştir' demiştir. 113

*'İftarı aceleyle yaptıkları sürece insanlar hayır içindedir.'113

*Hz.Peygamber şöyle buyurur: 'Allah, kardeşim Yusuf a merhamet etsin, ben olsaydım elçiye olumlu karşılık verirdim.' Peygamber, 'çıkmak için acele ederdim' der. 114

*Hz.Peygamber, üzerinde oruç borcu bulunduğu halde ölen bir annenin bu borcu kaza etmek isteyen oğluna şöyle demiştir: 'Başka bir borcu olsaydı, onu öder miydin? Adam 'Evet öderdim' deyince, Hz.Peygamber 'Allah'ın hakkı ödenmeye daha layıktır' demiştir. 114

**Müslim Ebu Uteyye'nin şöyle dediğini aktarır: 'Mesrûk ile birlikte Aişe'nin huzuruna girip şöyle dedik: 'Ey müminlerin annesi! Hz.Peygamber'in arkadaşlarından iki adam var: Birisi iftarı önce yapıp namazı sonraya bırakmak istiyor, diğeri namazı önce kılıp iftarı ertelemek istiyor?' Aişe 'Hangisi iftar için de namaz için de acele ediyor' diye sorunca, 'Abdullah b. Mesud dedik. Bunun üzerine 'Hz.Peygamber de öyle yapardı' diye karşılık vermiş. 115

**Ebu Davud es-Sünen'inde Enes b. Malikten şöyle aktarır: 'Hz.Peygamber namaz kılmazdan önce içecek şeylerle orucunu açardı. İçecek olmazsa, birkaç hurmayla orucunu açardı.Hurma da olmazsa, birkaç yudum suyla orucunu açardı.' 115

**Hz.Peygamber yağmur yağarken yağmura doğru çıkar ve yağmurun üzerine düşmesi için elbisesini çıkarırdı. Niçin böyle yaptığı sorulduğunda, 'Yağmurun Rabbiyle tanışıklığı yenidir' derdi. 115

*Bunun üzerine Muaviye 'Hz. Peygamber'in şöyle dediğini duydum: 'Ayı ve sırrını tutun.' 116

*Güvenilir bir hadiste şöyle denilir: 'Kul bir yalan söylediğinde, melek kendisinden otuz mil uzaklaşır.'117

*'Benim Allah ile bir vaktim vardır ki, Allah'tan başkası ona giremez'118

*Hz.Peygamber bir adama şöyle demiş: 'Bu ayın sırrından hiçbir gün tuttun mu?'Adam 'Hayır' deyince, Hz.Peygamber 'Ramazan orucunu tamamladığında, iki gün onun yerine tut' demiştir. Müslim'in İbn Ömer'den aktardığı başka bir rivayette ise 'Şaban'ın sır (günlerinden)oruç tuttun mu?' denilir. 118

*Şari şöyle buyurur: 'Her birinizin her eklemine bir sadaka vardır.' 122

**Hz.Peygamber ayın gün sayısını öğretlrken, 'İki elinin parmaklarıyla göstererek -ki on demektir-, bir ay şu kadar -ki on günü kastetmiştir- 'şu kadar' -yine onu kastetmiş- 've şu kadardır' demişti. Üçüncü onu ise belirsizleştirmiştir.Başka bir ifadeyle dokuz gün mü, on gün mü olduğu belirsizdir (yirmidokuz mu, otuz mu olduğu). Bir keresinde de belirsizliği sayıya katmamış ve 'on gün' demiştir. 123

*Hz.Peygamber şöyle buyurur: ‘Visal (birleştirme) orucu tutan kimse, seher vaktiyle birleştirsin.’129

*‘Sahura kalkınız, çünkü sahurlarda bereket vardır.’130

*‘Bizim orucumuzun Hristiyan ve Yahudilerin (Ehl-i kitab) orucundan üstünlüğü, sahur yemeğidir.’130

*‘Hz.Peygamber Ramazan ayında sahura davet ederken şöyle demişti: ‘Mübarek yemeğe buyrunuz!’130

*‘Hz.Peygamber’in huzuruna girdim, sahura kalkmıştı. Şöyle dedi: ‘Sahur berekettir, Allah onu size verdi, sakın terk etmeyiniz.’131

*‘Hz Peygamber’in iki müezzini vardı: Bilal ve âma Ümmü Mektûm. Hz.Peygamber şöyle demişti: ‘Bilal geceleyin ezan okur. Ümmü Mektûm ezan okuyuncaya kadar yiyiniz, içiniz.’Ravi şöyle der: ‘İkisinin arasında, birinin (ezan okuma yerinden) inip diğerinin çıkması kadar bir süre vardı.’ Buhari’deki rivayette şu ilave vardır: ‘Çünkü Ümmü Mektûm fecir doğmadan ezan okumaz.’ Bu hadisi Buhari Hz Aişe’nin hadisi olarak aktarmıştır. 131

*‘Hz.Peygamber şöyle buyurmuştur: ‘Eli su kabında olduğu halde ezanı duyan bir insan ihtiyacını gidermeden elini su kabından çekmesin.’131

**Nesai, Asım b. Zerrin şöyle dediğini aktarır: ‘Huzeyfe’ye sorduk: ‘Hz. Peygamber ile birlikte hangi saatte sahur yapardınız?’ ‘Aydınlıktı, fakat güneş doğmamıştı’ diye cevap vermişti.131

**‘Hz.Peygamber ile birlikte sahur yaptık, sonra namaza kalktık.’ ‘Bu ikisinin arasında ne kadar süre vardı' diye sorduğumda ise ‘Beş ayet (okunabilecek bir süre vardı)’ diye karşılık vermiştir. 131

*‘Hz. Peygamber şöyle buyurmuştur: ‘Bilal'in okuduğu ezan veya fecrin beyazlığı sizi sahur vakti hususunda aldatmasın.’ Hammad hadisi müdahale ederek aktarmıştır. 131

*Hz. Peygamber, bu vakitte sahur yemeğinin yenilmesini emretmiş ve şöyle demiştir: ‘Sahur yemeği, Allah’ın size verdiği bir berekettir.’133

*Hz.Peygamber, hem sözüyle hem davranışıyla sahura kalkmayı adet edinerek, namaz söz konusu olduğunda ‘Haydin namaza’ dediği gibi şöyle buyurmuştur: ‘Buyrun, mübarek yemeğe!’
Bir şehirde doğru fecir doğmadan ezan okumayan birinin (fecir vaktini bildiren ezanı) okuduğunda, sahuru bırakmak farzdır. Bu gibi insanlara örnek olarak Hz. Peygamber zamanında Ümmü Mektûm’u verebiliriz. Ümmü Mektûm hakkında şöyle denilmiştir:‘Eliniz su kabında bulunup su içerken Ümmü Mektum’un sesini duyduğunuzda, suyu içiniz.’134

*Tirmizi, Ammar b. Yasir’in şöyle dediğini aktarır: ‘Kuşkuya kapıldığı günde oruç tutan kimse, hiç kuşkusuz, Ebu'l-Kasım’a karşı gelmiştir.’Tirmizi, bu hadisin hasen-sahih hadis olduğunu söylemiştir.139

*Aşure’nin bir önceki senenin kefareti olacağını Allah’tan umarım.’142

*Buhari, Seleme b. Ekva’nın şöyle dediğini aktarır: (Hz.Peygamber, Eşlem (kabilesinden) birine insanlara şöyle nida etmesini emretti:‘Kim yemek yemişse, günün kalanını tamamlasın. Yememiş olan ise,oruç tutsun. Çünkü bugün Aşure günüdür.’144

*‘Eslem (kabilesi) Peygamber’e geldiğinde, Peygamber onlara şöyle sormuş: ‘Bu gününüzü oruçlu geçirdiniz herhalde?’ Onlar ‘hayır’ diye cevap verince, Hz. Peygamber ‘Öyleyse günün kalan kısmını tamamlayın ve kaza ediniz’ demiştir. 144

*Hz.Peygamber ise şöyle buyurur: ‘Biz Musa’ya sizden daha yakınız.’145

*‘Aşure gününü oruç tutunuz ve bu konuda Yahudilere muhalefet ediniz. Ondan önce ve sonra da birer gün oruç tutunuz.’146

*Hadiste Peygamber şöyle der: ‘Gelecek seneye ulaşırsam, bir gün öncesinde ve sonrasında oruç tutacağım.’ ikinci hadisi ise Müslim, Hakem el-A’rac’tan aktarır. Şöyle der:‘Örtüsünü zemzeme daldırmış iken İbn Abbas’a gittim ve kendisine şöyle dedim: ‘Aşure günü"orucu hakkında beni bilgilendir!’ O da şöyle dedi: ‘Ey Adam! Muharrem hilalini görünce sekiz gün say, dokuzuncu günü oruçlu geçir.’ Ben de ‘Hz.Muhammed böyle mi tutardı?’ diye sordum. İbn Abbas ‘Evet’ diye cevap verdi. Yani gelecek seneye kadar yaşasaydı, böyle tutacaktı. Söylediğimiz hususu, Müslim’in İbn Abbas’tan aktardığı şu hadis de destekler: ‘Peygamber Aşure günü oruç tutup tutmayı emrettiğinde, kendisine şöyle denilmişti: ‘Ey Allah’ın Peygamberi! Bu gün Yahudi ve Hristiyanların saygı gösterdiği bir gündür.’ Bunun üzerine Hz.Peygamber ‘Gelecek yıl geldiğinde, Allah izin verirse, dokuzuncu gün de tutarız’ demiştir. Sonra şöyle demiştir: ‘Gelecek yıl gelmeden Hz. Peygamber vefat etmişti.’146

*Bir hadiste Hz. Peygamber’in Arife günü orucu hakkında şöyle dediği aktardır: ‘Allah’ın (bu orucu) geçen senenin ve bir sonraki senenin günahlarına kefaret yapacağını umarım.’147

*‘Nefsini bilen Rabbini bilir.’ 149

**Müslim, Ümmü’l-Fazl’dan şöyle aktarır: ‘İnsanlar Arife günü Peygamber’in orucu hakkında tartışmaya girmiş, bir kısmı ‘Peygamber oruçluydu’ bir kısmı ise ‘değildi’ demiştir. Bunun üzerine ben Peygamber’e bir bardak süt gönderdim. Peygamber, devesinin üzerindeyken sütü aldı ve içti.’ 151

*Bizim kanıtımız ‘(Hacdaki) uygulamaları benden öğrenin’ anlamındaki hadistir.151

**Arafat’ta Arife orucu tutmayı yasaklayan hadise gelirsek, bu hadisin rivayet zincirinde Mehdi b. Harb el-Hecerî vardır ki, tanınmayan biridir. Nesaî hadisi Mehdi kanalıyla Ebu Hureyre’den aktarır. Ebu Hureyre şöyle demiştir:‘Hz.Peygamber Arife günü Arafat’ta oruç tutmayı yasakladı.' Tirmizi’nin Ukbe b. Amir’den aktardığı hadiste de şöyle denilir: ‘Hz. Peygamber şöyle demiştir: ‘Arife ve kurban günü ve teşrik günleri (kurban bayramının üç günü), bizim için, ehl-i İslam için bayram günleridir.’151

**‘Onun ardından Şevval’den altı gün tutar (sitten).’152

*Bir rivayette Hz.Peygamber’in şöyle dediği aktarılır: ‘Bu din çetindir, sen ona yumuşaklıkla gir.’ Başka bir hadiste ise şöyle der: ‘Kim bu dine galip gelmek isterse,din ona galip gelir.’ Müslim, Enes b. Malik’ten şöyle aktarır: ‘Hz. Peygamber Ramazan ayının sonunda visal orucu tutardı. İnsanlar da visal orucu tutmaya başlamış, Hz.Peygamber bunu duyunca, şöyle demiştir: ‘Bizim için ay uzatılmış olsaydı, biz de derin gidenlerin derinliklerini geride bırakacak şekilde visal orucu tutardık. Bütününü visal orucuyla geçirebilen kimse, her gün sahur vaktine kadar visal orucu tutsun.’153

*(Buhari’nin) Es-Sahih’te Hz. Peygamber’in şöyle dediği aktarılır: ‘Herhangi biriniz visal orucu

tutmak isterse, sahur vaktine kadar tutsun.' Hadisi Buhari, Ebu Said'den aktarır.153
*Müslim'in Aişe'den aktardığı şu hadistir. Aişe şöyle der: 'Hz. Peygamber kendilerine merhamet ettiği için visal orucu tutmalarını yasaklamıştı. Sahabe 'Fakat sen tutuyorsun' dediklerinde şöyle demiştir. 'Ben size benzemem. Ben gecelerken Rabbim beni yedirir ve içirir.'153

**Müslim, Muaze'nin şöyle dediğini aktarır: Aişeye sordum: 'Hz.Peygamber her aydan üç gün oruç tutar mıydı?' Aişe 'Evet tutardı' diye cevap verdi. Ben de 'Ayın hangi günlerini tutardı?' diye sorduğumda,'Ayın hangi günlerinde olacağını önemsemezdi' diye yanıt verdi. 157

*Şeriat, konuğa hemen yemek yedirmeyi belirtmiş ve şöyle demiştir:'Üç yerin dışında acele etmek şeytandır. Bunlardan birisi olarak da konuğu yedirmeyi zikretmiştir. Hz.Peygamber her ayın başından üç gün oruç tutardı.' Hadisi Nesai, İbn Mesud'dan aktarmıştır. 157

*'Allah'ın üç yüz ahlakı vardır.'Böyle demektedir, bir hadiste Hz.Peygamber.157

*Hz. Peygamber şöyle der: 'Şimdi bilmediğim övgülerle Allah'a hamd ederim.'163

*Nesai, Cabir b. Abdullah'ın Hz.Peygamberden şöyle dediğini aktarır: 'Her ay üç gün oruç tutmak, bir yıl oruç tutmaktır.164

*'Dehre sövmeyiniz, çünkü Allah ed-Dehr'dir.165

*Hz.Peygamber bize şöyle bildirmiştir: 'Biz günleri oruç tutmak,ed-Dehr (olan Allah'a ait) orucudur.'166

*Nitekim (kutsi bir hadiste Allah namazla ilgili olarak) 'Allah kulunun övgüsünü işitti' der.166

*Bu nedenle (orucun ödülünden söz eden kutsi bir hadiste Hak) 'O'nu ben ödüllendireceğim'demiştir.166

*Hz.Peygamber bir hadiste (Rahman) 'Eliyle (göğsüme) vurdu' ve bunun sonucunda 'Gelmiş ve geçmişlerin bilgisine sahip oldum' demiştir. 167

*Nesai, Üsame b. Zevd'in şöyle dediğini aktarır: Hz.Peygamber'e şöyle dedim: 'Ey Allah'ın Peygamberi' ! Neredeyse hiç bırakmayacak şekilde oruç tutuyor, bazen de bir daha tutmayacak şekilde ara veriyorsun. Bunun iki istisnası var: Pazartesi ve Perşembe. Bu iki günü mutlaka tutuyorsun.' Şöyle cevap verdi: 'Bu iki günde ameller âlemlerin rabbine sunulur. Amelimin ben oruçlu iken Allah'a sunulmasını isterim.'169

*Musa'nın yumuşaklıkla ilişkisine gelirsek, Hz.Peygamber İsra gecesinde bütün peygamberlerle bir araya gelmiş, Allah bize elli vakit namazı farz yaptığında Musa'dan başka hiçbir peygamber ümmetine merhametli olmasını tavsiye etmemiş ve bu konuda dikkatini çekmemiştir. Hz. Peygamber geriye dönerken, Musa'dan başka hiçbir peygamber kendisine 'Allah senin ümmetine neyi farz kıldı' diye sormamıştır. Böylelikle sadece Musa bize özen göstermiştir. Hz. Peygamber (Musa'nın sorusuna) 'Elli vakit namaz' deyince, Musa kendisine şöyle demiş: 'Bu konuda tekrar Rabbine müracaat et!' Hadisin devamında Hz. Peygamber şöyle der: 'Böylece Rabbim ile Musa arasında gidip gelmeye devam ettim. En sonunda namazı beş vakit, sevabını ise elli vakit yapmıştır.' 169

*Nitekim doğru sözlü (Peygamber) 'Allah'ın övgüsünü tespih ettiğini' bildirmiştir. 171

*Müslim Ebu Hureyre'den Hz. Peygamber'in şöyle dediğini aktarır: 'Bir önceki ve sonraki gün de tutmadıktan sonra, kimse Cuma günü oruç tutmasın.' Buhari şöyle bir olay aktarır: Hz. Peygamber bir Cuma günü oruçlu olan Cüveyriye b. el-Haris'in yanına gelmiş ve kendisine 'Dün tutmuş muydun?' diye sormuş. 'Hayır' diye cevap verince, 'Yarın tutacak mısın?' diye sormuş. Kadın 'Hayır' diye cevap verince, Hz.Peygamber, 'Yarın tutmalısın' demiştir. 175

*Ebu Davud, Abdullah b. Biştlden, o da kardeşinden şöyle aktarmıştır: Hz.Peygamber şöyle buyurmuştur: 'Size farz kılınan orucun dışında, Cumartesi günü oruç tutmayınız! İçinizden Cumartesi yemek için sadece bir üzüm çöpü veya ağaç dalı bulan kimse, onu yesin.' Ebu Davud şöyle demiştir: Bu hadisin hükmü kaldırılmıştır. Ebu İsa bu hadis hakkında hasen hadis' demiştir. 178

*'Hz.Peygamber tuttuğu oruçların çoğunu Cumartesi ve Pazar günü tutar ve şöyle derdi: 'Müşrikler bu günleri bayram günü olarak kutlardı. Ben onlardan farklı davranmayı severim.' 178

* Allah'ın rızasını arzulayarak bir gün oruç tutan kimseyi Allah ateşten yetmiş çukur uzaklaştırır.' 179

*'Hz. Peygamber şöyle buyurdu: 'Allah hilali görülsün diye uzatmıştır. Hilal görüldüğü geceye aittir.'182

**'İnsanlar Ramazan'ın son günü hakkında görüş ayrılığına düşmüşlerdi. İki bedevi Hz. Peygamber'in huzuruna gelerek önceki gece hilali gördüklerini söylemiş, bunun üzerine Hz. Peygamber, insanlara oruçlarını açmalarını ve bayram namazına hazırlanmalarını emretmiştir.' 184
**Ebu Davud'un Sünen'inden Başka Bir Hadis: Ebu Davud İbn Ömer'den şöyle bir hadis aktarır: 'İnsanlar hilali gözetliyordu. Ben hilali görünce gehp Peygamber'e bildirdim. Bunun üzerine Hz. Peygamber, hemen oruca başlamış ve insanlara da oruca başlamalarını emretmiştir.'184
**'Hz. Peygamber, hilali gördüğümüzde oruca başlamamızı emretmiştir. Hilali görmez de güvenilir iki tanık olursa, yine oruca başlarız.' Sonra şöyle eklemiştir: 'Aranızda Allah'ı ve Peygamber'ini benden daha iyi bilenler vardır.' Parmağıyla bir adamı işaret ederek 'falan adam bunu Hz. Peygamberden duymuştur demiştir. Hüseyin şöyle der:'Yanımda duran kişiye 'işaret ettiği kişi kimdir?' diye sorduğumda bana 'Abdullah b. Ömer'dir' demiştir. Mekke valisi ise, Haris Hatıb el-Cumahî idi. 184
**'Hz. Peygamber Ramazan hilalinin görünmesiyle ilgili olarak tek bir kişinin tanıklığını yeterli görmüştür.' Şöyle eklemişlerdir: 'Fakat Hz. Peygamber bayram hilalinin görülmesinde iki tanığın bulunmasını şart koşmuştur.' Hadis zayıf bir hadistir.

*Nitekim Allah (kutsi bir hadiste) şöyle buyurdu: 'Oruç benimdir ve onun karşılığını verecek benim.'185

*'Oruçluyken elbisesinin ardından ilikleri gözükecek şekilde bir kadının yaratılışını derinden düşünen kimsenin orucu bozulmuştur.' (Ravi Harraş, tanınmayan biridir. Çünkü o yanında bulunan bir kitapçıktan hadis aktarırdı ve bu hadis de onlardan biridir. Hadisi ondan aktaran kişi de zayıf ravidir. Şeyhimiz Ebu Muhammed Abdülhak böyle demiştir.) 185

*Hz.Peygamber şöyle buyurmuştur: 'Şaban ayından altı gün kaldığında, artık oruç tutmayınız.186

*'Şaban ayı yarılandığında, artık oruç tutmayın.'187

*Hz.Peygamber şöyle buyurur: 'Kavmin kölesi onlardandır.'189

*-çünkü hadiste Peygamber ‘sanki onu görürsün’ demişti ve bu hayalde canlandırmadır-190

*‘Hz.Peygamber’in şöyle dediğini duydum: İki gün oruç tutulamaz: Ramazan bayramı ve kurban bayramı günü.’191

*Hz.Peygamber (kendisine farz ibadetleri soran bedeviye cevabında, başka farz yoktur anlamında) ‘Hayır, gönüllü olarak tutarsan vardır’ demişti.193

*Hz.Peygamber ‘Allah kulunun diliyle 'Allah kendini öveni duydu” demiştir.193

*Hak sana bunu peygamberinin diliyle bildirerek şöyle demiştir: ‘Sadakaların en üstünü nefsine verdiğin sadakadır.’194

**Nitekim Hz.Peygamber, erkekler hakkında yaptığı tanıklıkla Meryem’in de erkekler gibi kamil olduğuna tanıklık etmişti. 195

*Müslim Ebu Hureyre’nin şöyle dediğini aktarır: ‘Hz. Peygamber’in ‘Kocası var iken onun izni olmaksızın kadın oruç tutamaz’ demiştir.197

*‘Yolculukta oruç tutmak iyilikten değildir.’197

*el-Hasan’da Amir b. Rebia’nın şöyle dediği yer alır: ‘Hz.Peygamber’in sayamayacağım kez oruçluyken misvak kullandığını gördüm.'199

*Çünkü Hz.Peygamber ‘Misvak ağzı temizler ve Rabbin rızasını kazandırır' demiştir.199

*Bezzar Hz.Peygamber’in sahabesine şöyle dediğini aktarır: 'Neden dişleriniz sararmış bir halde huzuruma giriyorsunuz? Onları temizleyin.’199

*Allah, Peygamber’in bildirdiği bu hadiste şöyle demişti: ‘Oruçlunun ağız kokusu Allah katindadır.’ (kutsi hadis) 201

* ‘Kim bir oruçluya iftar yaptırırsa, onun sevabı kadar sevap alır, fakat oruçlunun sevabından bir derece eksik kalır.’ 202

*Bir hadiste ‘Kim iyi bir adet çıkartırsa (onu yapanların sevabını alır)' denilir. 203

*‘Bir kavme konuk olan, onlardan izinsiz nafile oruç tutmasın.’ 204

* ‘Hz.Peygamber, her ay cumartesiyi, pazarı ve pazartesiyi; diğer aydan ise Salı,çarşamba ve Perşembeyi oruçlu geçirirdi.’ 205

**Hz.Peygamber Ramazan girdiğinde, atkısını bağlar, Ramazan çıkıncaya kadar yatağına dönmezdi. Müslim Aişe’nin şöyle dediğini aktarır: ‘Hz.Peygamber on, yani Ramazan’ın ilk on günü girdiğinde geceyi ayakta geçirir, ailesini uyandırır, ciddi davranır, atkısını bağlardı.' 207

*Hz. Peygamber’in ‘Ben aranızdan birisi gibi değilim, ben gecelerim ve Rabbim beni yedirir ve içirir’ 208

*Hz. Peygamber şöyle derdi: ‘Beni nur yap.’ 217

**Tirmizi, Ebu Zerr'den Hz. Peygamber'in şöyle dediğini aktarır: 'Hz. Peygamber ile oruç tuttuk. Aydan yedi gün kalıncaya kadar bize namaz kıldırmadı. Ardından gecenin üçte biri bitinceye kadar namaz kıldırdı. Sonra bize altıncı gece namaz kıldırmadı, beşinci gece kıldırdı.Gecenin yarısı bitmişti. Peygamber'e dedik ki: 'Ey Allah'ın peygamberi! Gecenin kalan kısmını bize nafile kıldırsaydın?' Şöyle dedi: 'Kim imamla birlikte namaz kılıp ayrılırsa, geceyi ibadetle geçirmiş gibi sevap yazılır.' Sonra bize namaz kıldırmadı ve aydan üç gün kaldı. Üçüncü gün bize namaz kıldırdı, ailesini ve eşlerini çağırdı ve bize namaz kıldırdı. Öyle ki biz, 'felah'ı kaçırmaktan korktuk.' 'Felah nedir?' diye sorulduğunda, 'sahurdur' demiştir. Tirmizi, hadisin 'hasen-sahih' hadis olduğunu söyler. 217

*Hz.Peygamber 'Ademoğlu omurgasını ayakta tutacak birkaç lokmayla yetinir'. 218

**Müslim, Ebu Said'in şöyle dediğini aktarır: 'Hz. Peygamber Ramazanın ikinci orta gününde kadir gecesini aramak üzere itikafa girerdi.' 219

**Ebu Davud, Müslim b. Halid'den, o el-Âlâ'dan, o babasından, o ise Ebu Hureyre'den şöyle aktarır: 'Hz.Peygamber dışarıya çıkmış, insanlar ise Ramazan'da mescidin bir köşesinde namaz kılıyordu. Peygamber 'bunlar da kim?' diye sorunca 'Bunlar yanlarında Kur'an bulunmayan (Kur'an bilmeyen) bir topluluktur, Übey b.Kaab onlara namaz kıldırıyor, onlar da ona uyarak namaz kılıyor' denilmiş. Hz.Peygamber 'isabet etmişler, ne de güzel yapmışlar!' demiştir. 220

*'Kim kadir gecesini ayakta geçirirse...'Müslim'de şu ifade vardır: 'İman ederek ve Allah'tan umarak kim o geceye ulaşırsa..' 'Onun geçmiş ve gelecek günahları bağışlanır.' 222

*Peygamber şöyle buyurur: 'Onun iyiliğinden mahrum olan kişi, mahrum kalmıştır. 222

**Müslim Übey b.Kaab'tan şöyle aktarır: 'Hz.Peygamber Ramazan'ın son on gününde itikafa girerdi. Bir yıl yolculuk yaptığı için itikâfa girememişti, ertesi yıl yirmi gece itikafa girmişti.' 225

*çünkü Peygamber rahatlıkta şöyle derdi: 'Hamd nimet veren ve ihsan eden Allah'a aittir.' 225

**Müslim es-Sahih'inde Aişe'den şöyle aktarır: 'Peygamber itikafa girmeye niyetlenince, fecir namazını kılar sonra itikafa girerdi.'226

*'Adem unuttu, zürriyeti de unuttu, Adem inkâr etti, zürriyeti de inkâr etti.' 227

**Müslim Aişe'den Peygamber'in şöyle dediğini aktarır: 'Peygamber itikafa girdiğinde başını bana uzatır, ben de onu tarardım. Peygamber eve beşeri ihtiyaç nedeniyle girerdi.' Nesai de Aişe'nin şöyle dediğini söyler: 'Peygamber itikatlayken bana gelir, kapıya dayanır, ben de başını yıkardım. Ben odamda, onun kalan kısmı mescitte olurdu.' 228

*Ebu Ahmed Abdullah Büdeyl b. Verka el-Mekki'den, o da Amr b.Dinar'dan, o da İbn Ömer'den, o da Ömer'den şöyle aktarır: 'Ömer Mescid-i Haram'a itikafta girmeyi adamış, Peygamber de kendisine şöyle demişti: 'İtikafa gir ve oruç tut.'228

*Peygamber'e 'Allah'ın velileri kimlerdir?' diye sorulduğunda 'Görüldüklerinde Allah'ı hatırlatanlardır' demişti. 229

*Peygamber şöyle demiştir: 'Ben sizin gibi bir insanım.' 229

*Nitekim sahih bir rivayette şöyle denilir: 'Allah kulunu sevdiğinde, onun duyması ve görmesi

olur.' 229

*Buhari Hz. Peygamber'in eşi Safıye'den şöyle bir olay aktarır: 'Safiye mescitte Ramazan'ın son on gününde itikâfa girmişken Peygamberi Ziyarete gelmiş, bir müddet yanında kalmış ve sohbet etmiş, sonra kalkıp ayrılmış, Peygamber de onlarla beraber kalkmıştı. Onu uğurlamak için çıktığında ise, Ümmü Seleme'nin kapısına kadar gelmişti.' 230

**Buhari'nin aktardığı bir hadise göre, Aişe, istihaze halindeki bir eşinin Peygamberle birlikte itikâfa girdiğini söylemiştir. 232

*(Hz.Peygamber'in de buyurduğu gibi) 'Kur'an ehli Allah'ın ehli ve seçkinleridir.' 237

*Şeytan kaynaklı düşünceyi Irak rüknüne ait saydık, çünkü Şari orada şöyle denilmesini emretmiştir: 'Bölücülükten, iki yüzlülükten ve kötü ahlâktan Allah'a sığınırım.' 238

*Nitekim Hz.Peygamber, veda haccında kıran haccı yaparken böyle yaparak şöyle buyurdu: 'Hac uygulamalarınızı benden öğrenin.' 243

*Nitekim Allah şöyle buyurur:'Beni, o beni bilenlerin kalplerinde arayınız.' 245

*Hz.Peygamber Hakim b. Hizam'a, 'Geçmişte yaptığm iyilikler nedeniyle müslüman oldun' demişti. 248

*Hz.Peygamber, 'Evet ve sana da sevap vardır' demişti. 249

*Kadının biri bebeğini emziriyormuş. Yakışıklı ve yapılı bir adamla karşılaşınca, 'Allah'ım! oğlumu da bu adam gibi yap' diye dua etmiş.Bebek annesinin memesini bırakarak, adama bakıp şöyle demiş: 'Allah'ım! Beni bunun gibi yapma.' Yoluna devam ederken, dövülen bir kadın görmüş. İnsanlar ona 'zina ettin, hırsızlık yaptın' diyormuş. Kadın 'Allah'ım oğlumu böyle yapma!' diye dua etmiş. Bebek tekrar annesinin memesini bırakıp kadına bakarak şöyle demiş: 'Allah'ım beni onun gibi yap!' Hz.Peygamber, bu iki kişi hakkında 'Adam kibirli ve günahkardı; kadın ise kendisine yapılan iftiradan masumdu' demişti. 249

*Çünkü Allah, 'Allah kendisini öven kulu duydu' demiştir. 253

*Hz.Peygamber, Rabbine hitap ederken 'Allah'ım! Sen yolculukta arkadaş, ailede vekilsin' demişti. 254

*Hz.Peygamber'in ' (Allah vitir namazıyla) Namazınıza namaz eklemiştir' 265

*Hz.Peygamber, vitir namazı hakkında 'O gece namazına aittir' demişti. 266

**Allah Teala şöyle buyurur: 'Kimse bana farz kıldığım şeylerden daha sevimli bir şeyle yaklaşmamıştır. 269

*Hz.Peygamber, hac ve umre yapmak isteyen birine şöyle demiştl: 'Ameller niyetlere göredir. Herkes niyet ettiği şeyi elde eder.' 273

*Şöyle buyurmuştur: 'Kim Allah'a ve Peygamber'ine hicret ederse, onun hicreti Allah'a ve Peygamber'inedir. Kim dünya için veya evleneceği bir kadın için hicret ederse, o da onlara ulaşır.' 273

*Güvenilir bir hadiste Hz. Peygamber ‘Dehr’e sövmeyin, çünkü Allah Dehr'dir’ buyurur. 274

*‘Hac veya umre yapanlar, Allah’ın ziyaretçileridir. Ziyaret edilen, ziyaretçisine ikramda bulunur.’277

*Hadiste Hz. Peygamber şöyle buyurur: ‘Allah’ın konukları üç kişidir: Gaziler, hacılar ve umre yapanlar.’ 279

*Kutsi bir hadiste Allah şöyle buyurur: ‘Büyüklük ridam (örtü),azamet izarımdır.(peştemal).’ 285

*Ibn Abbas’ın bu konudaki hadisi şöyledir:‘Mestler ayakkabı bulamayan içindir.’ 286

**'Hz.Peygamber’e ihrama girerken ve çıkarken güzel koku sürdüm.’ 292

*‘Cüzam kabilesinden bir adam ihramlıyken yine ihramlı olan eşiyle ilişkiye girmiş.Ardından, Peygamber’e ne yapması gerektiğini sormuş, Peygamber de her ikisine şöyle demiş: ‘İbadetlerinizi kaza edin, kurbanlarınızı kesin,sonra başınıza gelen şeyin gerçekleştiği yere gidip orada ayrılın ve birbirinizi görmeyin. Başka bir hac yapmanız gerekir. Böylece ibadetiniz kabul edilir. Başınıza bu hadisenin geldiği yerde bulunursanız, ayrılın ve biriniz diğerini görmesin. İhram giyin, haccın diğer kısımlarını tamamlayın ve kurban kesin.’ 295

*Hz.Peygamber ‘Bir ip sarkıtsaydınız, Allah’ın üzerine düşerdi’ der. 296

***Allah, Musa’ya indirilmiş Tevrat’ta ise şöyle buyurur: ‘Ey Âdemoğlu! Seni kendim için, eşyayı senin için yarattım! Benden dolayı yarattığım şeyi eşyaya kurban etme!’ 301

*Hz.Peygamber şöyle dua ederdi: ‘Allah’ım! Beni hata ve günahlardan elbisenin kirden temizlendiği gibi temizle.’ 304

*Hz.Peygamber’in şu hadisinde dile getirilmiştlr: ‘Size verdiği nimetler karşılığında Allah’ı seviniz.’ 305

*‘Biz de Peygamber'le birlikte yola çıktık ve Zulhuleyfe’ye geldik. Esma b. Umeys, Muhammed b. Ebu Bekir’i doğurdu. Ben de onu Peygamber’e ne yapması gerektiğini sormaya gönderdim. Hz. Peygamber ona şöyle dedi: ‘Yıkan ve elbiseni değiştir, ihrama gir.’ Ardından Peygamber Mescitte namaz kıldı, sonra devesi Kusva’ya binerek yola çıktı. Devesiyle çölde yürürken, gözümün görebildiği kadar önünde, sağında, solunda ve ardında bulunan yaya ve binekli insanlara baktım. Peygamber, önümüzdeydi. Kur'an kendisine iniyor ve o tevilini yapıyordu. Yaptığı her şeyi biz de yaptık. Bir yerde tehlil getirmeye başladı: ‘Lebbeyk (buyur), Allahümme Lebbeyk! Senin ortağın yoktur. Lebbeyk! Hamd ve nimet sana aittir. Mülk senindir, senin ortağın yoktur.’ İnsanlar da onun gibi tehlil getiriyordu. Peygamber buna karşı çıkmadı ve telbiye getirmeyi sürdürdü.' 310

*Cabir şöyle devam etti: ‘Biz sadece haccı biliyor, umreyi bilmiyorduk. Peygamber ile birlikte Kâbe’ye geldiğimizde, Rükn’e el sürdü, üç kez koştu, dört kez yürüdü. Sonra İbrahim’in makamına geçerek şu ayeti okudu. ‘İbrahim’in makamını namazgah edininiz.’ Sonra bu makamı Kabe ile kendisinin araşma aldı. Babam şöyle diyordu -Peygamber’den mi aktarıyordu, bilmiyorum-: ‘Hz. Peygamber iki rekâtta ihlas ve kafirun surelerini okuyordu. Sonra Rükn’e dönerek onu selamladı. Sonra kapıdan Safa’ya doğru çıktı. Safa’ya yaklaşınca ‘Safa ve Merve Allah'ın ayetlerindendir ' ayetini okudu. Sonra şöyle devam etti: ‘Allah’ın başladığıyla başlarım.'Böylece Safa’dan başladı. Oraya çıkarak Kabe’yi gördü. Kıbleye yönelerek Allah’ı birledi ve tekbir getirip şöyle dedi: ‘Allah’tan başka ilah yoktur, O’nun ortağı yoktur. Mülk O ’na aittir, hamd O ’na aittir. O, her şeye kadirdir. Allah’tan başka ilah yoktur. O,sözünü yerine getirmiş, kuluna yardım etmiş, kuluna karşı

birleşenleri başarısızlığa uğratmıştır.' Sonra orada dua etmiştir. Bunu üç kez söylemiş, sonra Merve'ye inmiştir. Ayakları vadinin içinde hızla hareket ediyordu. En sonunda yukarıya çıkarak yürümüş ve Merve'ye ulaşmıştı. Safa'da yaptığının bir benzerini Merve'de yapmış, son tavafını da Merve'den yaparak şöyle demişti: 'Size söylediğimi düşünmüş olsaydım, kurban getirmezdim ve umre yapardım.Yanında kurban olmayan kimse, ihramdan çıksın ve haccını umreye çevirsin.'Bunun üzerine Süraka b. Malik b. Ceyş ayağa kalkarak şöyle demiştir:'Ey Peygamber! Sadece bu sene için mi (hac ve umreyi birlikte) böyle yapacağız, yoksa bu zorunlu mudur?' Peygamber parmaklarını birbirine geçirerek şöyle demiştir: 'Umre hacca böyle girmiştir! Hayır sürekli böyledir.' 311

*Hz.Ali Irak'ta şöyle demiştir: 'Fatma'nın yaptığına öfkelenerek Peygamber'e gittim. Belirttiğim hususta Peygamber'e fetva soracaktım. Fatma'nın yapağına tepki gösterdiğimi söyleyince, bana şöyle dedi: 'O doğru yapmış, doğru yapmış.' 312

*'Bu ayınızda, bu şehrinizde ve bu gününüzde olduğu gibi, kuşkusuz kanlarınız ve mallarınız birbirinize haram kılındı. Dikkat ediniz! Cahiliyeden kalma bütün işler ayaklarımın alandadır. Cahiliye döneminden kalmış kan davaları kaldırılmıştır. İlk kaldırdığım kan davası ise, İbn Rebia b. El-Haris'in kan davasıdır. O süt çocuğu olarak Beni Sa'd kabilesine verilmişti, Hüzeyl de kendisini öldürmüştü. Cahiliye dönemi faizi kaldırılmıştır. İlk kaldırdığım faiz ise, Abbas b. Abdulmuttalib'in faizidir. Çünkü faiz bütünüyle kaldırılmıştır. Kadınlar hakkında Allah'tan korkunuz! Çünkü siz onları Allah'ın emaneti olarak aldınız ve Allah'ın hükmüyle onları eşler edindiniz. Yatağınıza kimseyi sokmamaları sizin onların üzerindeki hakkınızdır. Bunu yaptıklarında ise, onları cezalandırınız. Beslenmeleri ve örfe göre giyinmeleri de onların sizin üzerinizdeki haklarıdır. Kendisine sarıldığınızda asla sapmayacağınız bir şeyi size bıraktım: Allah'ın kitabı! Beni size soracaklar, ne diyeceksiniz? Orada bulunanlar şöyle demiş: Tanıklık ederiz ki sen, tebliğini yaptın ve yerine getirdin, nasihatini ettin.' Sonra Hz.Peygamber işaret parmağını önce göğe, sonra insanlara doğrultarak şöyle demiş: 'Şahit ol ya Rab! Şahit ol ya Rab! Şahit ol ya Rab'Sonra Hz. Peygamber, ezan okutmuş, ayağa kalkarak öğle namazını kılmış, sonra kamet getirtmiş, ikindi namazını kılmış, bunların arasında bir şey kılmamıştı. Sonra devesine binmiş, vakfe yerine gelmişti. Devesinin karnını taşlıklara, yularını ise eline alarak kıbleye yönelmiş. Gün batıncaya kadar ve sarılık kaybolup güneş tam olarak gözden ayrılıncaya kadar vakfe yapmıştı. Hz.Peygamber atına Üsame'yi bindirmiş ve ayrılmıştı. Devesinin yularını bağlamıştı. Neredeyse devenin başı, ayaklarına değecekti. Sağ eliyle ise şöyle diyordu: 'Ey insanlar! Sakin olunuz!,sakin!' Hangi dağa gelse, yükselene kadar ona biraz tırmanıyordu. En sonunda Müzdelife'ye geldi. Orada akşam ve yatsı namazlarını tek bir ezan ve iki kametle kıldı. Bunların arasında ise bir şey kılmadı. Sonra Hz.Peygamber, fecir doğuncaya kadar istirahat buyurdu. Ardından, aydınlık ortaya çıkınca tek bir ezan ve kamet ile fecir namazını kıldı. Sonra devesine bindi ve Meşar-i Haram'a geldi. Orada kıbleye yöneldi ve Allah'a dua etti, tekbir getirdi, tehlil getirdi, Allah'ı birledi, yoruluncaya kadar ayakta durdu.'

Hz. Peygamber, güneş doğmazdan önce devesini yola koydu ve ardına bu kez Fazl b. Abbas'ı aldı. Fazl, saçları güzel, beyaz ve güzel biriydi. Hz.Peygamber, devesiyle hareket ettiğinde, oradan bir grup kadın geçiyordu. Fazl, gözlerini kadınlara dikmiş. Bunun üzerine Hz.Peygamber, mübarek elini Fazl'ın yüzüne koymuş. Fazl, yüzünü çevirerek diğer taraftan kadınlara bakmaya başlamış. Hz. Peygamber de,elini diğer taraftan da Fazl'ın yüzüne kapatmış. Bir yere gelmişler, Hz.Peygamber, devesini biraz hareket ettirmiş. Sonra, büyük cemre yerine çıkılan orta yola ulaşmış. Sonra, ağacın yanında bulunan Cemre yerine gelmiş. Orada yedi taş atmış, her taşı atarken tıpkı vadinin içinden atılan taşlarda olduğu gibi tekbir getiriyordu.

Sonra Hz. Peygamber kurban kesim yerine doğru hareket etti.Orada, altmış üç deve kurban etti. Sonra Ali'ye işi bıraktı ve Ali de kalan develeri kesti. Böylece onu kurbanlarına ortak etti. Sonra her deveden bir miktar getirilmesini emretti, onlar belirli bir ölçüyle pişirildi.Hz.Peygamber de pişirilen etlerden yedi, yemeğin suyundan içti. Sonra bineğine binerek, Kabe'ye doğru hareket etti. Mekke'de ikindi namazı kıldı. Zemzem kuyusundan su alan Abdulmuttalib oğullarının yanına geldi

ve şöyle buyurdu: ‘Ey Abdulmuttalib oğulları! Kabınızı doldurunuz. İnsanlar su almanıza baskın gelmeyecek olsaydı, ben de sizinle beraber kovamı doldururdum.’ Onlar da Hz Peygamber’e bir kova verdi, Peygamber de kovanın suyundan içti.’Cabir’in aktardığı hadis burada sona erdi. 312

*Hasen şöyle demiştir: ‘Temettü hac aylarında belirlenmiş umredir. 315

*çünkü Peygamber‘Haccın uygulamalarını benden öğrenin’ buyurdu. 330

***Hz.Peygamber’in getirdiği telbiye şöyleydi: ‘Lebbeyk, Allahümme,lebbeyk! (Buyur, Ey Rabbim, buyur!) Hamd ve nimet sana aittir. Senin ortağın yoktur. Buyur, Rabbim, buyur! Mülk senindir, buyur! Senin ortağın yoktur’ Başka bir rivayette ise ‘Lebbeyk, Hak İlah’ başka bir rivayette ise ‘Yaratıkların ilahı’ denilir. 331

*‘Hac Arafat’tır’ 333

*Bir hadiste Hz.Peygamber ‘Uyurken elinizin nerede gecelediğini (yebıtü) bilemezsiniz’ buyurur. 333

*Halbuki o, kutsi bir hadiste dile getirilen ‘Ben ortaklıktan en münezzeh kimseyim; kim başkasmı ortak yaptığı bir amel yaparsa ben o amelden uzağım’ 334

*Hz.Peygamber, ‘Hacdaki uygulamaları benden öğrenin’ demişti. 336

*Çünkü kutsi bir hadiste Allah, ‘Ben kulumun görmesi ve duyması olurum, benimle duyar, benimle görür ve benimle yürür' der. 337

*Çünkü Peygamber, ‘Haccın uygulamalarını benden öğrenin’ buyurdu. 338

*Peygamber, hac ve umreye gitmek isteyenler için ihrama girilecek yerleri belirlerken hac ve umre arasında ayrım gözetmemiş ve şöyle buyurmuştur: ‘Mekkelilerin ihrama girme yeri evleridir.’ 340

*Hz.Peygamber bir hadisinde ‘Cebrail bana komşu hakkında o kadar tavsiyede bulundu ki, onu mirasçı yapacak zannettim’ buyurur. 341

*Hz. Peygamber, namaz kılarken çağırdığı birinin çağrışma karşılık vermemesi üzerine kendisini azarlamış, adam ‘Ey Allah’ın Peygamber’i namaz kılıyordum. Peygamber ise şöyle demiştir: ‘Allah’ın şu ayetini duymadın mı: Sizi çağırdığında Allah’a ve Peygamber’ine icabet ediniz ." 343

***Nitekim Allah kulunun diliyle ‘O kendini hamd edeni duydu' diye buyuruyor. 355

***Çünkü Hz. Peygamber tavafı tek sayılardan sonra bitirdi. 359

***Hz. Peygamber, Beni Şeybe’den almış olduğu evin anahtarını tuttuğunda, Allah kendisine şu ayeti indirdi: ‘Kuşkusuz Allah size emanetleri ehline vermenizi emrediyor.’ İnsanlar emanetin kapının bekçiliği olduğunu zannetmişti. Halbuki emanet, Beni Şeybe ailesine ait evin anahtarıydı.Bunun üzerine Peygamber, anahtarları onlara vermiş, bekçilik görevini onlara bırakmıştı. 363

***Oraya giren kişi eve girmiştir, namaz kılan Ev’de namaz kılmıştır. Nitekim Peygamber müminlerin annesi Aişe’ye böyle demiştir. 363

***Bunun nedeni, Hz. Peygamberi gördüğüm bir rüyadır. Peygamber kabe’ye yönelmiş ve şöyle

diyordu: Ey Maliki! Ya da Ey Sakin -kuşku bendendir-! Bu evi tavaf eden veya gece veya gündüz dilediği bir vakitte burada namaz kılmak isteyenleri engellemeyiniz. Çünkü Allah o kişinin namazından onun adına kıyamet gününe kadar bağışlanma dileyecek bir melek yaratır. 364

*Hz.Peygamber şöyle buyurur: 'Ey Abdimenaf oğulları! Bu evi tavaf etmek ve dilediği gece veya gündüz bir vakitte namaz kılmak isteyenleri engellemeyiniz! 364

* 'Güneş batıncaya kadar ikindi namazından sonra, güneş doğuncaya kadar da sabah namazından sonra namaz kılınmaz. Mekke hariç, Mekke hariç, Mekke hariç! 365

*Mümin yalan söyler mi? Bu soruya güvenilir bir hadiste Hz.Peygamber 'hayır' demiştir. 367

*Hz.Peygamber Arafat'tan -ki orası Allah'ı bilmenin gerçekleştiği yerdir- insanların hızla indiğini gördüğünde, 'ağır olunuz, sakin olunuz' demişti. 372
*Hz. Peygamber (Müzdehfe'ye giden) insanlara 'sakin olun, sakin' dediği gibi Cuma namazına koşma hakkında da aynı şeyi söylemiştir: 'Koşarak Cuma namazına gitmeyiniz.' 372

*Hz.Peygamber ise, şöyle demiştir:'Ben Allah'ın başladığıyla başlarım.'373

*Hz.Peygamber şöyle buyurur: 'Kıbleye ne tam karşı durunuz ne sırt çeviriniz.' 373

*Hz. Peygamber, sabah namazına uyanamayacak şekilde vadinin içinde uyuyup kalınca şöyle demişti: 'Buradan çıkalım, burası şeytanın bulunduğu bir vadidir.' 374

*Nitekim'Hac uygulamalarını benden alınız' diyen peygamber de böyle yapmıştı. 378

*Hz.Peygamber 'Sünnetimden biraz yüz çeviren kimse, benden değildir' demişti. 378

***Konuyla ilgili hadis şudur: Hz.Peygamber, insanlara hutbe irat etmiş, sonra Bilal ezan okumuş, sonra peygamber kalkmış ve arada nafile namaz kılmaksızın öğlen ile ikindi namazlarmı birleştirmiştir.(cem'). 383

***Allah Teala, zikir meclislerine katılıp oraya zikretmek için değil de bir ihtiyacı nedeniyle gelenler hakkında meleklerine şöyle der: 'Zikir meclisindekiler, kendileriyle birlikte oturanların bedbaht olmayacağı kimselerdir. 385

*Cebrail kendisine şöyle demişti: 'Ey Allah'ın Peygamberi! Bu Cuma'dır, burası da ondaki bir saattir.' Hadis meşhurdur. 388

*Bunun nedeni, Şari'nin şöyle buyurmuş olmasıdır:'Fecirden önce cem' gecesinde Arafat'ta durma imkanı bulan, hiç kuşkusuz, hacca yetişmiş demektir.' Başka bir hadiste ise Peygamber 'Hac Arafat'tır' buyurur. 394

*Bir hadiste şöyle denilir: 'Şeytan her birinizin başına bir ip bağlar. Uyuduğunda her bir düğüm yerine üç düğüm daha artar. Uzun bir geceden sonra kalkacaksın.'399

*Hz.Peygamber şöyle buyurdu:'Allah'ım! Muhammed'e ve onun âline (ehline) merhamet eyle.' Bütün müminler, onun alidir. 'İbrahim'e merhamet ettiğin gibi. 409

*Hz.Peygamber, kendisi için yaptığımız duaya Allah'ın olumlu karşılık vermesi nedeniyle bu esnada şöyle demiştir: 'Ben bir dost edinseydim,Ebu Bekir'i dost edinirdim.' Fakat arkadaşmız -kendisi- Allah'ın dostudur.' 410

*Hz.Peygamber şöyle demiştir: ‘Kul teşehhüdünde salat bize ve Allah’ın salih kullarının üzerine olsun dediğinde, gökte ve yerde bulunan bütün salih kullara bu dua ulaşır.’ 412

*Hz.Peygamber şöyle derdi: ‘(Rüya) Allah nezdinden ise, Allah onu gerçekleştirir.’ 414

*Hz.Peygamber, rüyada Cibril’in Aişe’yi kızıl-ipek örtü içinde getirip ‘bu senin eşindir’ dediğini görmüş. Rüyasını arkadaşlarına anlattığında, şöyle demişti: ‘Bu rüya Allah katından ise, Allah onu gerçekleştirir.’ 414

*Peygamber ise ‘Allah'ın doksan dokuz ismi vardır’ der. 417

*Peygamber ise, ‘Allah’ın üç yüz huyu vardır’ demiştir. 417

*Allah Teala kutsi bir hadiste şöyle buyurur: ‘Namazı kendim ile kulum arasında ikiye böldüm: Yarısı bana, yarısı kuluma aittir. 418

*Bu hastalığa karşı Allah ona bir ilaç vermiş ve peygamberin diliyle şöyle buyurmuştur: ‘Hayvan yaralamasında kısas yoktur.’ 421

*Hz.Peygamber söz konusu bilgiler hakkında ‘Hikmeti ehil olmayana vermeyin, hikmete yazık edersiniz' buyurur. 427

*Allah şöyle demiştir: ‘Allah halkı (alem) Hak ile yarattı.’ 437

***

--Tacü’r-resail ve minhacü’v-vesail

CİLT 6

*Müslim, es-Sahih'te Ebu Hureyre'den şöyle bir hadis aktarır: Hz.Peygamber şöyle buyurur: 'Bir umre, diğer umreye kadar işlenen günahların kefaretidir. Mebrûr (kabul olunmuş) bir haccın ödülü ise sadece cennet olabilir.' 11

*Çünkü Hz. Peygamber (Cibril hadisinde) ihsanı yorumlarken 'İhsan, Allah'ı görür gibi ibadet etmendir' demişti. 11

*'Hz.Peygamber şöyle buyurur: 'Hac ve umreyi peşpeşe yapınız, çünkü o ikisi, tıpkı körüğün altın ve gümüşün pasını silmesi gibi, yoksulluğu ve günahları temizler. Mebrûr bir haccın cennetten başka sevabı yoktur.'13

*Nitekim Hz. Peygamber şöyle buyurmuştur: '(Sadaka-i cariyenin bir kısmı da) insanın lehinde dua edecek sâlih bir çocuk bırakmaktır.'15

*Müslim, Ebu Hureyre'nin şöyle dediğini aktarır: 'Hz.Peygamber şöyle buyurur: 'Bu eve gelip de cinsel ilişkiye girmeden ve kavga çıkarmadan geriye dönen kimse, annesinin kendisini doğurduğu günkü gibidir.' Buhârî'nin Hz. Peygamberden aktardığı hadiste ise şöyle denilir: 'Allah için hac yapıp sövmeyen ve günah işlemeyen kimse...'18

*'Arife gününden başka Allah'ın, kendisinde kulu ateşten daha çok kurtardığı gün yoktur. O gün Allah yaklaşır, sonra meleklere karşı kullarıyla övünür ve şöyle der: Bunlar ne istiyor? Melekler 'senin bağışlamanı ve kendilerinden razı olmanı istiyorlar' derler. 20

*'Allah'ın konukları üç kişidir: Gazi, hacı ve umre yapan insan.' 21

* Hz.Peygamber şöyle demiştir: 'Kendisini, Allah'ın evine ulaştıracak bir binek ve yiyeceğe sahip iken hacca gitmeyen kimse, Yahudi veya Hristiyan olarak ölmekten başka bir şeyi haketmez. Çünkü Allah yüce kitabında şöyle buyurur: 'İmkân bulanlar için Kabe'yi haccetmek Allah'ın insanlar üzerindeki hakkıdır.' 22

*Müslim, Ebu Hureyre'nin şöyle dediğini aktarır: Hz.Peygamber bir hutbe okuyup şöyle demiştir: 'Ey insanlar! Allah size haccı farz kılmıştır, siz de hacca gidiniz.' Bir adam 'her yıl mı?' diye sorunca, Hz.Peygamber cevap vermemiş. Adam sorusunu üç kez yinelemiş. Bunun üzerine Hz. Peygamber şöyle demiştir: 'Evet deseydim farz olacaktı ve siz onu yapamayacaktınız.' Sonra şöyle eklemiştir: 'Size neyi verirsem,onunla yetininiz. Sizden önceki ümmetler çok soru sormaları ve peygamberleri hakkında görüş ayrılığına düşmeleri nedeniyle yok olmuşlardır. Ben size bir şey emredersem, gücünüz ölçüsünde yapmaya çalışınız, bir şeyi yasaklarsam o şeyi bırakınız.' 23

*Nesai, İbn Abbas'tan şöyle aktarır: 'Evet deseydim, farz olacaktı,sonra emri duymayacak ve itaat etmeyecektiniz. Fakat farz olan hac bir tanedir.' 24

*Ebu Davud, İbn Abbas'tan şöyle bir hadis aktarır: 'Hz.Peygamber şöyle buyurmuştur: 'İslam'da sarûret (haccın bütünüyle terki) yoktur.' Darekutnî'nin aktardığı hadiste ise Hz. Peygamber'in 'Müslüman için 'sarûre' denilmesini yasakladığı' aktarılmıştır. Her iki hadis hakkında da konuşulmuştur. 24

*Darekutnî, İbn Ömer'in şöyle dediğini aktarır: 'Hz.Peygamber şöyle buyurmuştur: Evli ve zengin bir kadına kocası hacca gitmek için izin vermezse, izinsiz hacca gidemez.' Hadisin rivayet zincirinde bilinmeyen bir râvi vardır. Ona Muhammed b. Ebi Yakub el-Kirmani denilir. Hadisi Haşan b. İbrahim el-Kirmani'den rivayet etmiştir. 25

*El-Bezzar, İbn Ömer'in şöyle dediğini aktarır: 'Hz.Peygamber şöyle buyurmuştur: Kadının kölesiyle yolculuk yapması, ziyandır.' Hadisin isnat zinciri hakkında farklı görüşler vardır. 26

**Buhari, İbn Abbas'ın şöyle dediğini aktarır: 'Hz.Peygamber Medine'den ayrıldı.' Burada veda haccı kastedilmektedir. Hadisin devamında 'Arafat'tan dönünceye kadar küdum tavafından sonra Kabe'ye yaklaşmadı' denilir. 28

*Hz.Peygamber 'Mümin, kardeşinin aynasıdır' buyurdu. 30

*Allah kutsi bir hadiste 'onun kötülüğünü kerih görür' demiştir. 30

***Müslim, Hz. Aişe'nin şöyle dediğini aktarır: 'Adeta, ihramlıyken Peygamber'in saçının ayrım yerindeki güzelliğin parlaklığına bakıyordum.' Nesai bu hadise 'ihramlıyken üç gün sonra ifadesini eklemiştir. 32

*Tirmizî, Firkad es-Sebhî den, o da Said b. Cübeyr'den, o da İbn Ömer'den şöyle aktarır: 'Hz. Peygamber ihramlı iken süzülmemiş (mukattit) yağla saçını yağlardı.' Ebu İsa şöyle der: Mukattit, temizlenmiş demektir. Hadisin isnat zinciri hakkında Firkad'den dolayı farklı görüşler vardır.33

*Darekutnî, İbn Ömer'in şöyle dediğini aktarır: 'İhramlıyken kadının kına sürünmesi ve başını koku bulunmayan bir şeyle bir kez yıkaması, sünnettir. Utûl olarak ihrama girmez.' Hadiste geçen utûl, süsten yoksunluk demektir. 34

*Darekutnî, İbn Ömer'den şöyle aktarır: 'Hz.Peygamber şöyle buyurmuştur: 'Kadının yüzünde yasak ihram vardır.' 35

*Güvenilir bir rivayette şöyle denilir: 'Allah'tan daha kıskanç yoktur.' 38

* Hz. Peygamber sahabeden Saki hakkında şöyle der:'Sa'd kıskançtır. Ben ondan, Allah ise benden daha kıskançtır. Allah'ın taşkınlıkları yasaklaması kıskançlığının sonucudur.' 38

*Hz.Peygamber şöyle derdi:'Size verdiğimle yetinip beni bırakanız.' 39

*Hz.Peygamber, haccın farz olması hakkında 'her yıl deseydim, kuşkusuz farz olurdu, fakat hac birtanedir' demiştir. 39

*Hz. Peygamber şöyle buyurur: 'Allah size faizi yasaklayıp da kendisi sizden faiz almaz.'40

*Peygamber'in bazı sahabeleri Hz.Peygamberi yemeğe davet etmiş.Hz. Peygamber de eşi Hz. Aişe'ye işaret ederek 'bu da' demiş. Bunun üzerine adam 'hayır' demiş. Peygamber ise, davetini kabul etmemede direnmiş. En sonunda adam Hz. Aişe'nin de onunla birlikte gelmesine müsaade etmiş. Bunun üzerine Hz.Peygamber ve Hz. Aişe o adamın evine birlikte gitmiş. 41

***Ebu Davud, Ömer b. Süveyd'in şöyle dediğini aktarır: Bana Talha kızı Aişe, müminlerin annesi Aişe'nin kendisine şöyle dediğini aktardı:'Hz.Peygamber ile birlikte Mekke'ye çıkıyorduk. İhramlıyken alınlarımıza kokulu misk karışımı sürdük. Birimiz fazla kaçırınca yüzüne aktı. Peygamber bunu gördü ve fakat yasaklamadı.' 42

*Ebu Davud, Salih b. Hassan'dan şöyle aktarır: 'Hz.Peygamber ihramlı bir adamın parlak renkli bir ipi beline bağladığını görünce 'Ey ip sahibi, onu at' demiştir. 43

*Bu ifade ‘Kim bu dine güçlük çıkartırsa, din ona galip gelir’ve ‘bu din güçlüdür, sen ona karşı yumuşak hareket et’ hadislerindeki ifadelere benzer. Hz.Peygamber genellikle yumuşaklığı tavsiye eder ve şöyle derdi: ‘Allah bütün işlerde yumuşaklığı sever.’ 43

*Hz.Peygamber ise, ‘Allah’ın eli cemaatle beraberdir’ buyurur. 44

*Ebu Ahmed b. Adî el-Cürcani, İbn Abbas’tan aktardığı bir hadiste şöyle der: ‘Hz.Peygamber ihramlı insanın azık çantasını taşımasına izin vermiştir.’ Bu hadis, hadis bilginlerine göre sahih değilse bile, keşf sahiplerine göre sahihtir. 45

*Ebu Davud, Ümmü Seleme’den şöyle bir hadis aktarır: Ümmü Seleme Hz. Peygamber'in şöyle dediğini duymuştur: ‘Mescid-i Aksa’dan Mescid-i Haram’a kadar hac ya da umreye girmeye hazırlanan kişinin geçmiş ve gelecek günahları bağışlanır, cennet ona farzdır.’ Bu hadisin isnat zinciri hakkında farklı görüşler vardır. 45

*Nitekim Hz.Peygamber şöyle buyurur: ‘Allah için tevazu gösteren kişiyi Allah yükseltir.’45

***Ebu Davud’un İbn Abbas’tan mürsel olarak aktardığı bir hadiste İbn Abbas şöyle der: ‘Hz. Peygamber Mekkeliler için mikat yeri olarak Ten’îm’i belirlemişti.’46
***Ebu Davud, İkrime’den şöyle aktarır: ‘Hz.Peygamber Ten’îm’de ihramlıyken elbiselerini değiştirmiştir.’ Hadis, mürseldir. 48

*Dikkat ediniz! Hz.Peygamber şöyle telbiye getirirdi. ‘Lebbeyk, kuşkusuz hamd...’ Burada her iki durumu birleştirerek, şöyle devam etmiştir: ‘Ve nimet sana aittir.' 50

*İbn’ül A’rabi, Cabir kızı Zeyneb el-Ahmesiyye'den Hz.Peygamber’in susmuş bir halde kendisiyle hac yapan kadın hakkında şöyle dediğini bildirir: ‘O kadına söyle, konuşsun! Çünkü konuşmayanın haccı yoktur. 51

***Bir hadiste, hacdaki uygulamaların Allah’ın zikrini yerleştirmek için saptandığı bildirilmiştir. 51

*Nesâi, es-Sâib ibn Hallad’dan Hz. Peygamber’in şöyle dediğini aktarır: ‘Cebrail bana geldi ve şöyle dedi: ‘Sahabene söyle! ‘Telbiye getirirken seslerini yükseltsinler.' 52

***Buharı, Enes’ten şöyle bir hadis aktarır: ‘Bineği çölde yola koyulduğunda, Allah’ın Peygamberi hamd eder, tespih ve tekbir getirir, sonra hac ve umre için tehlil getirirdi.’ 55

***Müslim, Urve b. Zübeyr’in şöyle dediğini aktarır: ‘Hz.Peygamber haccetmiş. Aişe, bana Peygamber’in önce abdest alıp sonra Kâbe’yi ziyaret ettiğini söylemiştir.’ 56

*Çünkü Hz.Peygamber şöyle demiştir: ‘Müçtehit yanılırsa, yine de ödüllendirilir.’ 58

***Tirmizî, Cabir’den şöyle bir hadis aktarır: Hz.Peygamber Mekke’ye geldiğinde, içeri girip Hacer-i esved’e eliyle dokunmuş, sonra sağından üç kez koşmuş, dört kez yürümüştür.' 59

***Müslim, Cabir’den şöyle bir hadis aktarır. ‘Hz.Peygamber veda haccında bir bineğin üzerinde Kâbe’yi, Safa’yı ve Merve’yi tavaf etmiştir.’ Aynı şekilde şöyle bir rivayet vardır: ‘Arafat’ta vakfe yapmış, taş atmıştır. Bütün bunları Peygamber bineğin üzerindeyken yapmıştır.’ 59

*Darekutnî, Ümmü Kebşe’nin Peygamber’e şöyle dediğini aktarır:‘Ey Allah’ın Peygamberi! Kâbe’yi sürünerek tavaf edeceğime yemin ettim.’ Peygamber şöyle demiş: ‘Bineğinle on dört (iki yedi) kez tavaf yap. Yedisi ellerin yedisi ayakların için. 60

***Tirmizî, Ya'lâ b. Ümeyye'den şöyle aktarır: 'Hz.Peygamber üzerine bir hırka atmışken Kabe'yi tavaf etmiştir.' 61

***Allah Teala'nın zikreden hakkındaki şu sözüdür: 'Beni içinden zikrederse, onu içimden zikrederim. Beni bir toplulukta zikrederse, onu daha hayırlı bir toplulukta zikrederim. 61

***Sonra şöyle ekledi:'Ömer'in Hacer'i öptüğünü, sonra da ona secde ettiğini gördüm.' Başka bir rivayette, 'Peygamber'in Hacer'i öpüp ona secde ettiğini gördüm'demiştir. 62

*Tirmizî, İbn Abbas'ın şöyle dediğini aktarır: Hz.Peygamber şöyle der: 'Hacer-i esved cennetten sütten daha beyaz bir halde inmişti. Ademoğlunun günahları onu karartmıştır.' 63

*Nitekim Hz.Peygamber'in 'hükümdarların adil olmaları onların lehinedir' sözündeki pay da, uhrevidir. 64

*Tirmizî, İbn Abbas'ın şöyle dediğini aktarır: Hz.Peygamber Hacer hakkında şöyle demiştir: 'Allah'a yemin olsun ki, Allah onu kıyamet günü diriltecektir. Kendileriyle gördüğü iki gözü, kendisiyle konuştuğu bir dili olacaktır. Böylece, hak üzere ona temas edenler için tanıklık edecektir.' 66

*Hz. Peygamber Rıdvan biatinde kendi elini diğer elinin üzerine koyarak, biat etmiş ve şöyle demişti: 'Bu, Osman adınadır.' 68

***Ebu Davud, Abdullah b. Ebi Evfa'dan şöyle bir hadis aktarır: 'Hz.Peygamber umre yapmış, Kâbeyi tavaf etmiş ve makamın ardında namaz kılmıştır.' 69

*'Müslim, İbn Abbas'ın şöyle dediğini aktarır: 'Hz. Peygamber öğle namazını Zu'l-Huleyfe'de kılmış, sonra devesini istetmiş, sağ hörgücünün dış yüzünü işaretlemiş, ondan kan akmış, sonra üzerine iki nalın asmış ve sonra bineğine binmiştir.' 70

***Hz. Peygamber, develerin şeytan olduğunu söylemiş, bunu deve ağıllarında namaz kılmayı yasaklamanın sebebi yapmıştır. 69

*Bu nedenle Hz. Peygamber haklarında 'onlar şeytandır' demiş olmakla beraber, develeri kurban (yakınlık) olarak kesmiştir. Böylece meseleyi bilenler, Hz.Peygamber'in işinin Allah'tan uzak olanları Allah'a yaklaştırmak olduğunu anlar. 70

***Hz.Peygamber, develerin şeytanlığındaki büyüklenmeyi gidermenin işaretini 'nalinleri onların boyunlarına asmak' yapmıştı. Çünkü nalinler vasıtasıyla zelil ve hor kimseler affedilir. Bu nitelikte olan kimsede ise, görülür bir büyüklük kalmaz. Hz Peygamber nalinleri yünden (ihn) yapılmış askılara bağlamıştı. İhn, yün demektir ve Allah'ın'dağlar atılmış yün gibi olur' ayetini hatırlatır. Develer bu niteliğe kavuştuğunda ise, (Allah'a yaklaştıran anlamında) kurban haline gelirler. 70

*Müslim, Hz. Aişe'nin şöyle dediğini aktarır: 'Hz. Peygamber Kabe'de koyun kurban kesmiş, onları süslemiştir.' 71

*Ebu Davud, İbn Ömer'den Hz. Peygamber'in hac yaparken cemreler (taş atma) arasında durup şöyle dediğini aktarır: 'Bu gün hangi gündür? Sahabe şöyle demiş: 'Kurban bayramı günüdür.' Hz. Peygamber 'Bu en büyük hac günüdür' demiştir.' 71

*Ebu Davud, Ebu Zübeyr'den, o da Cabir'den o da Abdurrahman b. Sabıt'tan şöyle aktarır: 'Hz. Peygamber ve sahabesi, develeri sol ayağı bağlı, kalan kısmı ayaktayken keserlerdi. 72

*Allah namaz hakkında şöyle der: ‘Namazı ayakta tutunuz.’ 73

*‘Mina bütünüyle kurban yeridir.’ 73

*el-Bezzar, İbn Ömer’den şöyle aktarır: Hz.Peygamber şöyle demiştir: ‘Eller yedi yerde kaldırılır. Namazın başlangıç tekbiri, Ev’e yönelirken, Safa’da, Merve’de, iki duruş yerinde ve Hacer-i esved’in yanında.’ 75

*Kutsi bir hadiste ise ‘acıktım, beni doyurmadın’ buyurur. 75

*Müslim, Ebu Hureyre’nin şöyle dediğini aktarır: Hz.Peygamber şöyle demiştir: ‘Allah’ım! Tıraş olanları bağışla (mağfiret etmek, örtmek).’ Sahabe şöyle dedi: ‘Ey Allah’ın Peygamberi! Saçını kısaltanlara da (dua et!)’ Hz.Peygamber ‘Allah’ım tıraş olanları bağışla!’ Sahabe ‘Ey Allah’ın Peygamberi! Kısaltanları da’ deyince, Hz.Peygamber ‘kısaltanları da’ diye karşılık verdi. 76

*Çünkü Hz.Peygamber ‘İnsanlara akıllarının ölçüsüne göre hitap ediniz.’ demişti. 77

*Müslim, İbn Abbas’ın şöyle dediğini aktarır: ‘İnsanlar her yönden ayrılıyordu. Hz.Peygamber şöyle demiştir: ‘Kimse Kabe ile son kez görüşmeden ayrılmasın.’ 76

***Müslim, İbn Ömer’den şöyle aktarır: ‘Hz.Peygamber Mekke’ye girerken üst tepeden girer, alt tepeden çıkardı.’79

*Nesâi, Abdullah b. Adiy b. el-Hamra’mn Hz.Peygamber’in Mekke-Hazvere bölgesinde bineğinin üzerinde dururken Mekke’ye şöyle hitap ettiğini bildirir: ‘Allah’a yemin olsun ki, ey Mekke! Allah’ın en hayırlı, toprağısın, Allah’a en sevimli gelen yersin. Beni senden çıkartmasalardı, kendiliğimden çıkmazdım.’ 81

*Hz.Peygamber şöyle buyurur: ‘İnsanlara Kuran-ı Kerim’i en güzel okuyan kimse imamlık yapar. İnsanlar Kur'an-ı Kerim okumada eşit ise, sünneti en iyi bilenleri imamlık yapar. Sünneti bilmede eşit iseler, daha önce hicret eden imamlık yapar. Hicrette de eşit iseler, önce müslüman olan kişi öne geçer. Müslüman olmada da eşit iseler, yaşı büyük olan imam olur.' 81

*Müslim, Ebu Hureyre’den şöyle bir hadis aktarır: Huzaa kabilesi Mekke’nin fethedildiği sene Leysoğullarından bir adamı öldürmüş. Olay Hz.Peygamber’e bildirildiğinde, Peygamber hutbe okumuş ve şöyle demiştir: ‘Allah Mekke’den fili (Ebrehe’nin) engellemiş, elçilerini ve müminleri ona musallat etmiştir. Dikkat ediniz! Kimse benden önce ya da sonra burayı helal bölge (yapmamış ve) yapamayacaktır. Benim için burası gündüzün bir vaktinde helal yapıldı. Dikkat edin! O vakit bu saattir. Burası, dikeni koparılmayacak, ağacı desteklenmeyecek, yolunu kaybedenden başkası için yaprağı yerden alınmayacak bir haremdir. Yakını öldürülen kimse, iki hayırla karşı karşıyadır; ya diyet verilmelidir veya öldürülenin kısas hakkı vardır.’ 82

*imam Müslim’in bir hadisinde ise Hz.Peygamber şöyle demiştir: ‘Bu şehri Allah, gökleri ve yeri yarattığı gün harem bölge yapmıştır. Burası Kıyamet gününe kadar Allah’ın yasaklamasıyla harem ilan edilmiştir.’ 83

*iMüslim, Cabir b. Abdullah’ın şöyle dediğini aktarır: ‘Hz. Peygamber şöyle der: Mekke’de silah taşımak helal değildir.’83

*Ebu Davud et-Tayalisi, Ebu Zer’den şöyle aktarır: ‘Hz.Peygamber zemzem hakkında şöyle demiştir: ‘Zemzem mübarektir, içmesi mübarek olduğu gibi hastalığa da şifadır.’ 83

*Hz. Peygamber şöyle buyurur: ‘Zemzem suyu ne için içilirse ona yarar.’ 84

***Tirmizî, Aişe’den şöyle aktarır: ‘Aişe zemzem suyu taşırdı ve Hz.Peygamber’in de zemzem suyu taşıdığını bildirmiştir.’ Hadis, hasen-garip hadistir. 84

***Ebu Ahmed b. Adiy el-Cürcani, İbn Abbas’ın şöyle dediğini aktarır: Hz.Peygamber şöyle buyurmuştur: ‘Mekkeli olsun ya da Mekke’nin dışından olsun, kimse Mekke’ye ihramsız girmesin.’ Hadisin sened zinciri hakkında farklı görüşler vardır. Hadiste zikredilen ihram -bana göre- Mekke’ye saygısız girmemek anlamına yorumlanabilir. Çünkü Hz.Peygamber Mekke’nin fethedildiği gün üzerinde siyah bir sarık olduğu halde ihramsız Mekke’ye girmiştir. Ravi vakitlerin belirlenmesi hakkında ise, ‘hac ya da umre yapmak isteyen için’ demiştir. 84

* ‘Harem bölgesinde yiyecek stoklamak, Mekke’de haddi aşmak ve aşırılıktır.’ 84

*‘Kabrimi ziyaret eden kimseye şefaatim vâciptir.’ 85

*‘Medine’de ölme imkanı bulan kimse orada ölsün! Çünkü ben orada ölenlere şefaat edeceğim.’ 85

*‘Ben Medine’nin iki dağı arasında bulunan yerlerde ağaçların kesilmesini ya da av hayvanlarının öldürülmesini yasaklıyorum.’ Başka bir hadiste de şöyle demiştlr: ‘Medine onlar için daha hayırlıdır, keşke bilselerdi! Kimse başka bir yeri isteyerek orayı bırakamaz. Bir insan ancak Allah kendisine daha hayırlı bir yer nasip ettiğinde Medine’den ayrılabilir. Bir insan Medine için gayret gösterirse,kıyamet günü ben ona şefaatçi ve tanık olurum. Bir insan Medineliler hakkında kötülük isterse, Allah onu kurşunun ateşte ya da tuzun suda eridiği gibi kıyamet günü cehennemde eritir.’ 85

**Ebu Davud, Süleyman b. Abdullah’ın şöyle dediğini aktarır: ‘Sâd b. Ebi Vakkas’ın Hz. Peygamber’in avlanmayı yasakladığı Medine hareminde avcılık yapan bir adamı tutup elbisesini soyduğunu gördüm. Adamın köleleri geldi ve adam hakkında konuşmaya başladılar. Bunun üzerine Sâd: ‘Hz.Peygamber bu bölgeyi yasak bölge ilan etti' dedi ve şöyle ekledi: ‘Burada avlanan birini yakalayan kişi onu soysun. Hz.Peygamber’in bana yedirdiği bir şeyi size veremem, fakat dilerseniz, bedelini öderim.’ 85

*Müslim, Hz.Aişe’nin şöyle dediğini aktarır: ‘Medine’ye geldik, sıcaktı, Ebu Bekir ve Ömer rahatsızlandı. Hz.Peygamber sahabesinin şikâyetlerini duyunca şöyle dedi: ‘Allah’ım! Mekke’yi bize sevdirdiğin gibi Medineyi de sevdir ve (hatta) daha fazla sevdir. Onu bizim adımıza sağlıklı kıl, onun buğdaylarını, bitkilerini bize mübarek eyle, sıcaklığını serinliğine çevir!’ 86

* ‘Medine temizdir. Orası, ateşin gümüşün pasını temizlediği gibi pisliği temizler.’ Hz.Peygamber şöyle buyurmuştur: ‘Medine pası temizleyip paklaştıran bir körüğe benzer.’ Hadisi Müslim, Cabir’den aktarmıştır. 86

* Hz. Peygamber şöyle buyurmuştur: ‘Medine’nin sırtlarında öyle melekler vardır ki,Deccal ve taun’u oraya sokmazlar.’86

*‘Medine’ye Deccal korkusu giremez! O gün, Medine’nin her birisinde iki meleğin bulunduğu yedi kapısı vardır.’ 87

*Ebu Davud, Urve b. Zübeyr’in şöyle dediğini aktarır: ‘Hz. Peygamber ile birlikte Seniyye’den dönmüştük. Sidre’ye yöneldiğimizde,Hz.Peygamber siyah boynuz tarafını paraleline alarak durup gözüyle Vecc’e doğru yönelmiş ve bir defa ‘Oranın vadisi’ demişti. Bütün insanlar da orada toplanmış, sonra şöyle demiştir: ‘Vecc vadisinde avlanmak ve oranın bitkileri, Allah tarafından haram yapılmıştır.’87

*(kaside) Orada bir namaz kılsa insan
Binlerce namaz kılmış sayılır
Böyle dedi Peygamber hadisinde
O bir şey dediyse, uyulacak gerçektir 91

*‘şüphesiz resullük ve nebîlik kesilmiştir, benden sonra resul ve nebî yoktur’ 103

*Diğer nitelik ise, Hakk’ın Hz. Peygamber’in ‘Görür gibi Allah’a ibadet et’, ‘ Allah namaz kılanın kıblesinde bulunur’ ya da ‘Her nereye dönerseniz, Allah'ın yüzü oradadır (semme) ' ayeti gibi ifadelerindeki tecellisidir. 105

***Adem’in yaratılışıyla ilgili bir hadiste Allah’ın Adem’i kendi sûretine göre yarattığı bildirilir.106

*Bu sûrete Hz.Peygamber ‘Allah’ı görür gibi ibadet et’ sözüyle işaret etmiştir. 107

***Hz. Peygamber bu üç yüz kişinin Adem’in kalbi üzerinde olduğunu söylemiştir. Ayrıca, Hz. Peygamber’in büyüklerden ya da meleklerden birinin kalbi üzerinde olduğunu söylediği kimseler vardır. 19

***Hz. Peygamber bu gruptan söz ederken ümmetinden kırk kişinin Nuh’un kalbi üzerinde olduğunu söylemiştir. 122

* ‘Allah kıskançtır, kıskançlığı nedeniyle taşkınlığı yasaklamıştır.' 122

*Hz. Peygamber’e şöyle denildi: ‘De ki: Rabbim taşkınlıktan açık ve gizli olanları yasaklamıştır.’ 122

*Buradan ise Hz. Peygamber’in ‘Allah benden daha kıskançtır’ hadisinde Allah ismiyle Rab ismini kastettiğini anladık. 124

*Hz.Peygamber ‘Allah rızası için kırk sabah ihlaslı olan kimsenin kalbinden diline hikmet pınarları dökülür' der. 124

* ‘Nimetleri söylemek bir şükürdür.’128

*Bir rivayette Hz.Peygamber’in şöyle söylediği zikredilir. ‘Bana bir konuda söz verene cenneti vaad ederim: Kimseden bir şey istememek.’ 133

*Hz.Peygamber şöyle buyurmuştur: ‘Bazen vahiy bana zil sesi gibi gelir ki bu bana çok ağır gelir. Sonra ses kesilir ve vahyedileni anlarım.’134

*Hz.Peygamber, bu makam sahibi hakkında ‘zenginlik mal çokluğu değil, gönül zenginliğidir. Buyurmuştur. 136

*Hz.Peygamber’in ‘Göz aydınlığım namazdadır' hadisi, bu anlama ve bu makama yorumlanır. 137

*Hak güvenilir bir (kutsi) hadiste ‘Allah kulun duyması, görmesi ve elidir’ buyurmuştur. 142

*Hz.Peygamber bir duasında şöyle derdi: ‘Beni altımdan saptırmasından Allah’a sığınırım. 143

*Hz.Peygamber ‘Allah Teala’nm eminleri vardır’ buyurur.Ebu Ubeyde b. Cerrah hakkında ise ‘O bu ümmetin eminidir’ der. 151

*Hz. Peygamber ‘Allah’ın eminleri vardır’ buyurmuştur. 151

*Hz. Peygamber‘Kur'an ehli, Allah’ın ehli ve seçkinleridir’ buyurur. 152

***Allah dilediği kullarına dilediği kadar bilgi verir. Nitekim şöyle buyurur: ‘Ruhu kendi emrinden dilediği kullarına gönderir.’152

* ‘Benim uğruma birbirini seven, benim uğruma biraraya gelen ve benim adıma ziyaretleşenleri sevmen farzdır.’154

*‘Bir dost edinecek olsaydım, Ebu Bekir’i edinirdim. Fakat arkadaşınız, Allah’ın dostudur.’ 154

* ‘Allah kulunun diliyle ‘Allah kendini öveni duydu’ der.’ 156

*Hz.Peygamber ‘Alimler Peygamberlerin varisleridir’ demişti. 157

* ‘Nefsinin senin üzerinde hakkı vardır; gözünün, üzerinde hakkı vardır' 158

*Hz.Peygamber Bilal’e şöyle demişti: ‘Beni cennette neyle geçtin?’ Bilal ‘Abdest almadan söze başlamadım, abdest alınca da iki rekât namaz kıldım’ diye karşılık vermiş. Bunun üzerine Hz. Peygamber ‘Evet! Bu ikisiyle’ diye karşılık vermiş. 158

*Güvenilir kutsi bir hadiste şöyle denilmiştir: ‘Dilediğini yap! Seni bağışladım.’ 159

*Hz.Peygamber bir hadisinde: ‘Müslüman, müslümanların dilinden ve elinden emin olduğu kimsedir’ buyurur. 167

*‘Kardeşin hakkında onda bulunmayan bir şeyi söylemen iftiradır.’Başka bir rivayette ise ‘Böyle yaptığında, ona iftira etmiş olursun’ denilmiştir. 167

* ‘Bir insan müslüman kardeşine kâfir derse, bu ifade onlardan birisine döner.’ 168

*Hz.Peygamber şöyle buyurur: ‘Allah’tan daha çok eziyete sabırlı kimse yoktur.’ 169

*Hz.Peygamber bir hadisinde ‘Mümin malları ve canları hakkında insanların kendinden emin olduğu kişidir’ buyurur. 170

*‘Mümin komşusunun sıkıntısından emin olduğu kimsedir’ 170

*Allah şöyle buyurur: ‘Beni zikredin, ben de sizi zikredeyim.’ Kutsi hadiste ise ‘Bana bir karış gelene, bir arşın yaklaşırım’ buyurur. 171

*‘Gece buradan geldiğinde, gündüz şuradan döndüğünde ve güneş battığında, oruçlu iftar etmiştir.’ Hz.Peygamber ‘güneş şehadet âleminden batıp akıl âlemine doğduğunda, oruçlu iftar eder’ demektedir. Başka bir ifadeyle, artık yasak kalmamış ve engel ortadan kalkmıştır. 178

*Allah Teala şöyle buyurur: ‘Beni zikredin, ben de sizi zikredeyim’ Kutsi bir hadiste de şöyle denilir: ‘Beni içinden zikredeni, içimden zikrederim, toplulukta zikredeni ondan daha hayırlı bir

toplulukta zikrederim.’ 180
*Başka bir kutsi hadiste ise ‘Bana bir karış yaklaşana, bir arşın yaklaşırım’ buyurur. 180

***Allah Teala ‘Beni zikredinki, sizi zikredeyim’, ‘bana uyun ki sizi sevsin’ buyurur. 183

*Hz.Peygamber şöyle buyurur: ‘Ümmetimin seyahati, Allah yolunda cihattır.’ 186

*Kutsi bir hadiste şöyle denilir: ‘Büyüklük örtüm, azamet gömleğimdir. Kim bu ikisinde benimle didişirse onu yok ederim.’187

*Kutsi hadiste Allah: ‘Bana bir karış yaklaşana bir arşın yaklaşırım’ der. 189

*Hz.Peygamber şöyle der: ‘Kendini bilen, rabbini bilir.’ 190

*‘Rahim Rahman’dan bir daldır.’199

*Hz. Peygamber, onlar hakkında şöyle der:‘Saba rüzgârıyla bana yardım edildi.’ 214

*‘Bir aylık mesafeden düşmana korku salmak özelliğiyle bana yardım edildi’ 214

*Bu makama Hz.Peygamber ‘Allah azimetlerin yerine getirilmesini sevdiği gibi ruhsatların yerine getirilmesini de sever’ sözüyle işaret eder. 217

*Doğru sözlünün (peygamber) dili, bu sayıya ‘Kırk gün ihlaslı sabahlayanın kalbinden diline hikmet kaynaklan dökülür’ sözüyle işaret etti. 221

* ‘Güzel söz sadakadır’ 229

* ‘Âdemoğlunun sabahlayan her eklemine bir sadaka düşer’ 229

***Hz.Aişe şöyle derdi: ‘Peygamber’in ahlâkı Kur’an idi.’ 238

*Çünkü Allah ‘Kuşkusuz sen üstün bir ahlâk üzeresin’ buyurur. 238

*Hz.Peygamber benzer bir bağlamda ‘Şükreden bir kul olmayayım mı?’ der. 246

* ‘Ben ve bana uyanlar basiret üzere Allah’a davet ederiz.' 247

*Peygamber şöyle buyurdu: ‘Size ne verdiysem, onunla yetinin, beni bırakın.’ 256

* ‘Allah Vardı,O'nunla Birlikte Başka Bir Şey Yoktu’ 257

***Hz. Aişe şöyle demiştir: ‘Hz. Peygamber’in ilk vahyi rüya idi. Bir rüya gördüğünde, sabah aydınlığı gibi çıkardı.’ 263

*Bana ‘cevamiü’l-kelim verildi.’ 264

***bu meseleyi bir vakıada Hz.Peygamber’e sordum. Bana şöyle yanıt verdi: ‘Melekler daha üstündür?’ Ben de şöyle dedim: ‘Ey Allah’ın peygamberi! 'Delilin nedir?’ diye sorulursa, ne cevap vereceğim?’ Şöyle işaret buyurdu: ‘İnsanlarm en üstünü olduğumu biliyorsunuz. Ayrıca güvenilir bir şekilde Allah Teala’nın şöyle buyurduğu benden aktarılmış ve sabit olmuştur: ‘Kim beni içinden zikrederse, ben de onu içimden zikrederim.Kim beni bir toplulukta zikrederse, onu kendilerinden

daha hayırlı bir toplulukta zikrederim. Nice kişi Allah'ı içlerinde benim de bulunduğum bir toplulukta zikretmiş, Allah da onu benim içinde bulunduğum o topluluktan daha hayırlı bir toplulukta zikretmiştir.' 273

* 'Karanlıklarda mescitlere yürüyenleri kıyamet günü tam nur sahibi olmakla müjdele!'

*Hz. Peygamber şöyle buyurmuştur: 'Altında ve üstünde hava bulunmayan Amâ'da idi.' 278

*Hz. Peygamber Allah'ın kendisine vahyettiği şeylerle Allah'ı nitelerken şöyle buyurur: 'Allah'a övülmekten daha sevimli gelen bir şey yoktur.' 284

*Hz.Peygamber bir kutsi hadiste Rabbinin şöyle dediğini bildirir:'Kimse bana kendisine farz kıldığım şeyleri yapmaktan daha sevimli bir şeyle yaklaşamaz.' 286

*Farzlar, zorunlu kulluktur. 'Kul bana nafile ibadetlerle yaklaşmayı sürdürür.' Bunlar gönüllü kulluktur. 'En sonunda onu severim.'..'Onu sevdiğimde, kendisiyle duyduğu kulağı, gördüğü gözü olurum.' 286

*Hz.Peygamber'e 'Ey Allah'ın peygamberi! Bunu nasıl tevil edersin?' diye sorulmuştur. Burada, gördüğün suretin neye tevil edildiği kast edilmiştir. Peygamber 'bilgi'diye cevap vermiştir. 289

*Hz.Peygamber'in söylediği gibi 'Allah Âdem'i kendi suretine göre yarattı' de ve bunu onun niteliği say! 291

*Nitekim kutsi bir rivayette 'Ben kulumun duyması ve görmesi oldum' denilir. 296

*Peygamber şöyle der: 'Her doğan fıtrat üzerinde doğar.' 296

*Hz.Peygamber şöyle buyurur: 'Erkeklerden pek çok kimse kemâle ermiş iken kadınlardan Meryem ve Asiye kemâle ermiştir.' 297

***Bu durum Hz.Peygamber'in bir duasında söylediği 'Gaybının bilgisinde kendine ayırdığın isimler' şeklinde dile getirilir. 297

***Örnek olarak, Hz. Muhammed ile bir bedevi için söylenen 'Onu komşu edin ki, Allah'ın kelamını duysun' ifadesini verebiliriz. Bedeviye Hz. Muhammed'in dili bir şey okumuş, Allah ise o esnada Hz. Muhammed'i kalbine vahyi indiren Cebrail konumuna yerleştirmişti. 302

*Hz.Peygamber'Bana cevamiu'l-kelim verildi' demiştir. 304

*Hz.Peygamber şöyle buyurur: 'Allah Âdem'i kendi suretine göre yarattı.'304

*'Allah'ın üç yüz ahlâkı vardır, onlardan biriyle ahlâklanan kimse cennete girer.'305

*Bu nedenle üç yüz velî hakkında 'Onlar Âdem'in kalbi üzerindedir' demiştir. 305

*Hz.Peygamber kendisi hakkında şöyle der: 'Ben insanların efendisiyim, övünmüyorum!' 310

**Allah Tevrat'ta şöyle vahyetmiştir. 'Ademoğlu! Eşyayı senin için, seni kendim için yarattım! Kendim için yarattığımı senin için yarattığıma feda etme.' (311)

*Hz.Peygamber şöyle buyurur: 'Siz bıkana kadar Allah bıkmaz.' 314

**Allah takva sahibini takva sahibi olmayandan ayırır. ‘Ben o rahmeti takva sahiplerine yazarım’ ifadesiyle kendisine zorunlu yaptığı rahmeti ona tahsis ederken diğerine mutlak rahmeti tahsis eder. 316

*Hz. Peygamber bu konuda şöyle der: ‘İmam Allah kendini öveni duydu’ dediğinde ‘Rabbimiz! Hamd sanadır’ deyiniz. Allah kulunun diliyle ‘Allah kendini öveni duydu’ demiştir.’318

*Hz.Peygamber Ömer hakkında şöyle demiştir: ‘Bu ümmette sezgi sahiplerinden birisi varsa,o da Ömer’dir.’ 318

**..Allah’ın ‘Ben onun kendisiyle duyduğu kulağı olurum’ ifadesine işaret eder. 321

Allah Teala peygamberlere şöyle der: ‘Allah peygamberleri topladığı gün ‘size nasıl cevap verildi?’ diye sorar.338

*Peygamber şöyle der: ‘Ben kıyamet günü insanların efendisiyim.' 348

*Allah şöyle der: ‘Melekler şefaat eder, müminler şefaat eder ve geride en merhametli olan kalır.’ 349

*Bu nedenle şefaat hakkında Hz.Peygamber, ‘geride merhametlilerin merhametlisi kalır'demişti.350

*Hz.Peygamber bu makamda şöyle der: ‘Ben Allah’a şimdi bilmediğim övgülerle hamd edeceğim.’ Bu nedenle Hz. Peygamber ‘şimdi onları bilmiyorum’ demişti. 350

*Hz. Peygamber vesile hakkında şöyle der: ‘O cennette bir derecedir ve tek bir adama ait olması umulur. Umarım ki ben olurum. Kim benden vesile isterse, şefaatim ona helaldir.’ 350

*Hz.Peygamber şöyle der: ‘Bana cevamiü’l-kelim verildi.’ 350

*Hz. Peygamber şöyle buyurur: ‘Her Peygamber’in kabul gören bir duası vardır. Her peygamber duasını burada aceleyle istemiştir. Ben ise duamı -şefaat olarak- ümmetimden büyük günah işleyenler için ayırdım.’350

*Hz.Peygamber şöyle buyurur: ‘Adem ve onun altında bulunanlar sancağımın altındadır.’ 353

-İblis Peygamber’e şöyle demiş: ‘Muhammed! Allah seni hidayet için gönderdi. Fakat senin hidayete bir gücün yoktur. Beni saptırmak için yarattı, benim de saptırmada gücüm yoktur.’ İblis, Hz.Peygamberi, Hz.Peygamber de İblis’i doğrulamıştır. 357

*Hz.Peygamber Kur’an’ı ezberleyen hakkında ‘Nebîlik onun içine sokulmuştur’ der. 359

*Hz.Peygamber şöyle buyurur: ‘Allah'ın yarattığı ilk şey akıldır.’ 375

*Hz.Peygamber şöyle buyurur: ‘Siz günah işlemeseydiniz, Allah günah işleyen, tövbe eden ve Allah’ın kendilerini bağışladığı bir topluluk getirirdi.’ 377

*Hz.Peygamber ise şöyle buyurur: ‘Kim iyi bir adet çıkartırsa, onun ecri ile onu yapanların ecri kendisine aittir.’377

**Allah halifelerine şöyle der: ‘Bu vekilin emrinin gereğine göre hüküm veriniz ve arzuya

uymayınız.’ 377
*Hz.Peygamber ise şöyle buyurur: ‘Kim iyi bir adet çıkartırsa, onun ecri ile onu yapanların ecri kendisine aittir.’ 378

*Hz.Peygamber şöyle der: ‘Umarım ki o kişi ben olurum. Kim bana vesile için dua ederse,şefaatim ona helaldir. 380

*Hz.Peygamber ‘Rabbimin bana ve size ne yapacağını bilmem, ben bana vahyedilene uyarım’ der. 385

*Bu nedenle kutsi hadiste Allah ‘Namazı kendim ile kulum arasında ikiye böldüm, yarısı bana yarısı kuluma aittir. Kulum için olan, istediğidir’ der. 391

*Hz.Peygamber ‘gaybının bilgisinde kendine ayırdığın isimler’ demiştir. 392

*‘Amin’ deyişi meleklerin âmin deyişine uyan kimse bağışlanmıştır.’ 393

*Cebrail, Hz. Peygamberi almış ve onu içinde kuş yuvası gibi bir şeyin bulunduğu bir ağaca götürmüş. Birinde Peygamber, diğerinde ise Cebrail oturmuş. Yakın semaya ulaştıklarında ise ikisine birden Refref’in görüntüsü yakut ve inci olarak sarkmış.Cebrail bayılmış, Peygamber ise bulunduğu halde kalmış ve hali değişmemiş.Hz.Peygamber, bilgide ‘Cebrail’in benden üstünlüğünü öğrendim’ demiştir.‘Çünkü Cebrail, gördüğünü anlamış, ben ise onu bilmiyordum.’ 399

*‘Kıyamet günü, içlerinde münafıklar da bulunduğu halde Allah bu ümmete tecelli eder ve ‘Ben sizin rabbinizim’ der. Onlar bundan kaçınır ve kendisine saygı göstermez, kendisini tanımadıkları için O’nu inkâr ederler. Onların bildiği alamete göre tecelli ettiğinde ise, kalplerinde O’nun büyüklük ve heybetini bulurlar.’ 399

*Bu ise ‘Beni nur yap’hadisinde Hz.Peygamber’in kastettiği şeydir. 401

* ‘Koşarak Cuma namazına gitmeyiniz. Namaza sakin olarak ve vakarla gidiniz.’ 405

* Bu durum ‘Sizi beslediği nimetler nedeniyle Allah’ı seviniz’hadisinde dile getirilir. 406

Peygamber de okunan Kur’an’ı güzel dinlemeleri nedeniyle cinleri övmüştü. 407

* Allah‘Beni zikredin, bana ibadet edin, bana itaat edin, bana şükredin ve nankör olmayın’ der. 409

* Peygamber Hak için şöyle der: ‘Onun perdesi nurdur.’ Başka bir hadiste ise ‘Nur idi, nasıl görebilirim ki?’ der. 411

*‘Adem su ve toprak arasındayken ben nebî idim’ 415

* Hz.Peygamber, kendisinden söz ederken ‘gözünün uyuduğunu, fakat kalbinin uyumadığını söylemiştir.’415

* Peygamber’in şöyle dediği bize aktarılmıştır: ‘Ben de bir insanım, bir insanın kızdığı gibi kızar, memnun olduğu gibi memnun olurum.’ 416

*Hz.Peygamber hayvanlar arasında uyumayı yasaklamıştır. 416

*‘Mümin necis olmaz.’ 419

* ‘Allah'ın karanlık ve nurdan yetmiş perdesi vardır. Onları açsaydı, yüzünün tecellileri gözün gördüğü her şeyi yakardı.’ 420

*Kutsi bir hadiste Allah şöyle buyurur: ‘Ben bir hâzineydim, bilinmek istedim, halkı yarattım, onlara bilindim, onlar da beni bildi.’ 425

***

-Kitap:el-marifet

CİLT 7

* Hz.Peygamber şöyle buyurur: ‘Allah güzeldir, güzeli sever.’ 19

* Hz.Peygamber şöyle buyurur: ‘Bilginin bir kısmı hazine gibidir. Onu sadece Allah’ı bilenler bilebilir. Onu dile getirdiklerinde ancak Allah ile aldananlar onu inkâr eder.’ 20

*Yükümlülük bilgisinin eksilmesi, nebilerin isteğidir. Bu nedenle Peygamber, ‘Size verdiğimle beni bırakın’ demiştir. Başka bir hadiste ise, ‘Evet deseydim vacip olacaktı, siz ise her yıl hac yapmaya güç yetiremeyecektiniz’ buyurdu. 25

* Hz.Peygamber şöyle buyurur: ‘Mağrip ehlinden bir grup kıyamet gününe kadar hakikat üzerinde kalır.’ 38

* Hz.Peygamber’in Cebrail’e şöyle dediği aktarılır: ‘İhsan sanki görürcesine Allah’a ibadet etmektir.’ 46

*‘Allah Âdem’i kendi sûretine göre yarattı’ 46

*On İki Peygamber’e Ümmetimden Olmak İhsan Edildi’ 47

*Nitekim sahih bir hadiste ‘Hz.Peygamber büyük bir kalabalık görünce‘bunlar kimdir?’ diye sormuş, ‘bunlar Musa ve ümmetidir’ denilmiştir.’ 48

* Hz.Peygamber ‘Ben ümmeti en kalabalık olanım’ 49

*Hz.Peygamber’den Tebük savaşında şöyle aktarılır: ‘Sahabe tanımadıkları bir şahıs görmüş, Hz. Peygamber ‘Ebu Zerr ol’ demiş, bir anda Ebu Zerr olmuş. Hz.Peygamber burada bismillah dememiş (ol demekle yetinmişti).Böylelikle onun için ‘kün (ol)’ Hakk’ın kün (ol) sözü olmuştu. 51

*Çünkü Allah nafile ibadetlerle sevdiği kimseler hakkında ‘Ben onun gördüğü gözü,duyduğu kulağı ve kendisiyle konuştuğu dili olurum’ der. 51

* Hz.Peygamber şöyle der: ‘Selman bizden’, yani Ehl-i Beyt’tendir. 53

**Bir rivayette Hz.Peygamber Ri’l ve Zekvan gibi asi kabilelere beddua ederken ‘Seni Allah sövücü ve lanet edici olarak göndermedi’ denildi. Yani Allah seni bedduacı olarak göndermedi. Bir rivayette kendisine gönderdiği kimseyi rahmetinden kovma, ben seni rahmet olarak gönderdim’ denilir. 54

*‘Kıyamet günü ben insanların efendisiyim’ (Bunu söyledikten sonra ise, şefaat hadisini zikrederek şöyle demiştir:‘Onun ne olduğunu biliyor musunuz?’ Ardından kıyamette şefaat hadisini zikretti.) 56

* ‘Her peygamberin bir ailesi ve silahı vardır. Benimki de mümindir.’ 56

* ‘Siz bıkana kadar Allah bıkmaz.Kadem ehline ne mutlu!’ 60

*‘Allah Âdem’i kendi sûretine göre yarattı’ 61

*‘Musa yaşasaydı bana uymaktan başka bir şey yapamazdı’ 77

*Hz.Peygamber ‘İki şeye haset edilir’ der. ‘Birincisi Allah’ın bilgi verdiği ve insanların arasında dolaşan bir adamdır. Diğeri ise, Allah’ın mal verip de malını iyi yolda harcayan bir adamdır.’ 79

*‘Beni göğüm ve yerim sığdıramadı, mümin kulumun kalbi sığdırdı’(kutsi hadis) 81

**Nitekim kutsi bir hadiste böyle denilir. Kim bu hali müşahede ederse, ‘kendi namazından’ habersizdir. 82

*Hz.Peygamber ‘Benim kıldığımı gördüğünüz tarzda namaz kılın’ demiştir. 83

* Hz.Peygamber ‘Rahim Rahman’dan bir daldır, onu birleştireni Allah da birleştirir’ demiştir. 84

*Hz.Peygamber şöyle buyurur: ‘Ben kıyamet günü insanların efendisiyim.’ 88

*‘Size verdiği nimet karşılığında Allah’ı seviniz’ 92

*Bu yönüyle pişmanlık, Hz.Peygamber’in ‘Hac Arafat’tır’ hadisine benzer. 94

**Tövbenin dönmemeye azmetmek değil, bir itiraf ve dua olmasıyla ilgili görüşümüzü destekleyen husus, sahih haberlerde yer alan şu ifadedir: ‘Kul bir günah işler ve günahı bağışlayan ya da cezalandıran bir rabbi olduğunu hatırlar.’ Tıpkı Âdem gibi, buna bir şey eklemez. ‘Sonra tekrar günah işler ve günahı bağışlayan ve cezalandıran bir Rabbi olduğunu bilir.’Bu, üç ya da dört kez tekrarlanır. ‘Sonunda Allah ona şöyle der: Dilediğini yap! Seni bağışladım.’ 100

* Hz.Peygamber şöyle demiştir: ‘Pişmanlık bir tövbedir.’ Bu hadis, ‘Hac Arafat‘tır’ hadisiyle aynı bağlama girer. 102

*Allah Musa’ya şöyle der: ‘Bana hakkıyla şükret!’ Musa, ‘Buna kim güç yetirebilir ki?’ diye sorunca Allah, ‘Nimeti benden bildiğinde hakkıyla şükretmiş olursun’ demiştir. Hadisi İbn Mace es-Sünen’inde aktarır. 115

***Nitekim Hz. Peygamber bir gün elinde ilâhi yazıyla yazılmış ve hiçbir yaratılmışın katkısının bulunmadığı iki kitap olduğu halde gelmiş. Sağ elinde bulunan birinci kitapta yaratılışın başlangıcından kıyamet vaktine kadar cennetliklerin isimlerinin, babalarının, aşiretlerinin ve kabilelerinin isimlerinin bulunduğunu söylemiş. Diğerinde ise aynı üslupta bedbahtların isimleri vardı. Hz.Peygamber’in elindeki kitap bilinen tarzda bir kitap olsaydı, sayfalarını bir şehir sığdıramazdı. Böyle bir şey bizim adımıza gerçekleşseydi, onu hemen ortaya çıkartırdık. Biz de o yazıyı gördük. Bu yazı, (başka bir hadiste geçen) duvar üstündeki cennet ve cehennem veya aynadaki gök şeklindeydi. 116

* Bu ise Peygamber’in, ‘Beni Allah terbiye etti, ne güzel terbiye etti’ hadisinde dile getirilmiştir. 119

* Allah Resulü bu köleleri gördüğünde şöyle derdi: ‘Haklarında Rabbimin beni azarladığı kimseler, merhaba!’ 119

* Hz.Peygamber bir adama şöyle demiş: ‘Ben ayakkabımın ve elbisemin güzel olmasını severim. Allah güzeldir ve güzeli sever’. 120

***Bu nedenle Hz. Peygamber itikaftayken eşi Safiye’yi uğurlamak için kalktığında oradan geçen iki adama söylediği (‘Bu benim eşim Safiye’dir’) sözünü yorumlarken ‘Şeytanın damarlarınızda dolaşmasından korktum’ demişti. 120

* ‘Beni içinden zikredeni içimden zikrederim, bir toplulukta zikredeni ise daha hayırlı bir toplulukta zikrederim’123

* Hz.Peygamber şöyle buyurur: ‘Allah vardı ve O’nunla birlikte hiçbir şey yoktu.’ 124

*Hz.Peygamber’e, ‘Yaratıkları yaratmazdan önce Rabbimiz neredeydi’ diye soruldu, ‘Altında ve üstünde hava bulunmayan Amâ’da idi’ diye cevap verdi. 124

*‘Allah Âdem’i kendi sûretine göre yarattı’ 124

* Allah Hz.Peygamber’e, ‘Rabbim! Bilgimi artır de’diye emretti. 127

* ‘Ben beni zikredenle beraberim’ -kutsi hadis 127

*** Böyle biri, Allah’ın kıyamet günü bakmadığı üç kişiden biridir. Bunlar ‘zina eden yaşlı, yalancı hükümdar ve kibirli yoksuldur.’ Müslim es-Sahih’inde bu hadisi zikretmiştir. 131

***Hz. Peygamber böyle bağışların alınmasını ve buna karşın nefsin almayı arzuladığı ve temenni ettiği şeyleri bırakmayı emretmiştir. 132

*Hz.Peygamber tebliğini yapıp uyarıda bulunduğunda ve kavmini cennetle müjdeleyip cehennemle korkuttuğunda onlara şöyle demişti: ‘Beni size soracaklar, ne diyeceksiniz?’ Onlar da, ‘Tebliğini yaptığına, nasihat ettiğine ve vazifeni yerine getirdiğine tanıklık edeceğiz’ demiştir. Hz.Peygamber de ‘Allah’ım! Şahit ol’ demiştir. 135

** ‘Sana senden sığınırım’ 137

* Kutsi bir hadiste şöyle der: ‘Bana yürüyerek gelene koşarak giderim.’ 138

* Hz.Peygamber ‘Senden sana sığınırım demiştir. 138

* Peygamber şöyle der: ‘Allah’ın eli cemaatle beraberdir.’ 139

* Dürüst tacir, kıyamet günü peygamber ve şehitlerle birlikte diriltilecektir. Peygamber böyle buyurmuştur. 140

* kutsi hadiste ‘Allah’ın rahmeti gazabını geçmiştir’ denilir. 142

* ‘ Allah’ım! Senden sana sığınırım.’ 142

* ‘Allah'ın karanlık ve nurdan yetmiş perdesi vardır, onları açsaydı yüzünün tecellileri gözün gördüğü her şeyi yakardı.’ 148

*Hz.Peygamber de ‘Size neyi emredersem, gücünüz ölçüsünce yapın, neyi yasaklarsam onu bırakın’ der. 160

* Hz.Peygamber şöyle der: ‘Size verdiklerimle beni bırakın.’ 162

* ‘Benim kıldığımı gördüğünüz gibi namaz kılınız’163

*‘İbadetlerinizi benden öğrenin’ 163

* ‘Seni kuşkuya düşüreni kuşkuya düşürmeyene bırak’ 165

* ‘Müftüler fetva verse bile, fetvayı kalbine sor.' 165

* ‘Namazı kendim ile kulum arasında böldüm’ - kutsi hadis 171

* Hz.Peygamber perde nurları hakkında ‘Nur idi, nasıl gerebilirim ki?’ demiştir. 177

* ‘Ruhlar sıralı askerlerdir.’ 179

***Şâri’nin -anlarsan-‘Ateş ehli olan cehennemlikler bulunduğu gibi cennet ehli olan cennetlikler de vardır’ demesi yeterlidir. 182

*** Farz bunu sağlamasaydı, Allah ‘Acıktım, beni yedirmedin’ ve ‘Ben kulumun kavuşmasını daha çok özlerim, hiçbir şeyde tereddüt etmedim...’ gibi kutsi haberlerde bildirilen sözleri söylemezdi. 185

* Hz. Peygamber şöyle der: ‘Bir grup savaşa çıkar ve onlara aranızda Peygamber’i gören var mıdır? diye sorulur. Onlar ‘evet’ diye yanıt verir. Bu durumda onlara fetih nasip olur. İnsanlardan bir grup savaşa çıkar. ‘Aranızda Peygamber’i göreni (sahabe) gören (tabiin) var mıdır?’ diye sorulur. Onlar da ‘evet’ der. Onlara da fetih nasip olur.’ Bu ikinci nesildir, diğeri ise birinci nesildi. ‘Sonra bir savaşa çıkar. Onlara aranızda Peygamber’i göreni göreni gören var mıdır?’ diye sorulur. Onlar da ‘evet’ der. Onlara da fetih nasip olur.’ 187

* Hz. Peygamber’in, ‘En hayırlı asır benim asrım, sonra onu takip eden, sonra ondan sonra gelendir’ diye dile getirdiği durum budur. 187

* Allah orucu tercih etmiştir, çünkü Hz.Peygamber kendisine soru soran birine ‘Oruç tutman gerekir, oruç misilsizdir’ diyerek orucun benzersizliğini dile getirmiştir. 187

* Allah kutsi hadiste ‘Oruç benim içindir’ der. 187

* ‘Sana kuşku vereni vermeyene bırak’ 191

* ‘Kendini bilen Rabb’ini bilir.’ 193

* Kutsi bir hadiste Allah şöyle der:‘Rahim Rahman’dan bir daldır. Onu birleştireni Allah birleştirir, koparanı Allah da koparır.’ 204

*‘Size ihsan ettiği nimetler nedeniyle Allah’ı seviniz.’ 204

**Hz. Peygamber ‘kemal’ hakkında böyle demiş ve onun bazen kadınlarda dagerçekleşebileceğini belirterek bu kadınlar arasında (Hz.İsa’nın validesi) Meryem b. İmran ve Firavun’un eşi Asiye’yi zikretmiştir. 206

*Bu konudaki hadisi ise Hz.Peygamber’in perdeler hakkında söylediği ‘perdeleri açsaydı’ veya ‘perdeleri kaldırsaydı, yüzünün parıltıları gözün gördüğü bütün yaratıkları yakardı’ hadisidir. 216

* Hz. Peygamber bir duasında, ‘Allah’ım! Beni nur yap’ der. 218

* Allah Teâlâ kutsi bir hadiste şöyle der: ‘Ben kulumun bana olan zannı üzereyim, hakkımda iyi zanda bulunsun.’ 220

** Hz. Peygamber dünya iyiliklerinden (mal ve bilgi) yoksun iken onlara sahip insanların sahip oldukları şeyi Allah'a itaat için kullandıklarını gören ve aynı şeye sahip olup onlar gibi iyilikler yapmayı temenni eden biri hakkında şöyle der: 'Her ikisi de aynı sevaba ulaşır.' 221

* Hz.Peygamber 'Bu günün nimetinden sorguya çekileceksiniz' buyurdu. 227

* 'Şeytan Âdemoğlunda damarlarındaki kan gibi dolaşır. Açlık ve susuzlukla onun geçiş yerlerini daraltınız.' 228

* 'Âdemoğluna belini doğrultacak bir kaç lokma yeterlidir ' 228

*Ebu Bekr el-Bezzaz Müsned'inde şöyle bir hadis aktarır: 'Hz. Peygamber açlıktan Allah'a sığınır ve 'Ne kötü döşektir açlık' derdi. 229

* 'Nefsinin üzerinde hakkı vardır, gözünün üzerinde hakkı vardır, ağzının üzerinde hakkı vardır, ailenin üzerinde hakkı vardır! Namaza kalk, uyu, oruç tut, bazen tutma; her hak sahibine hakkını ver.' Çünkü sen, üzerinde herhangi birinin hakkı varken, Hakk'ın huzuruna asla giremezsin. Hakların en büyüğü ise, Allah'ın Hakk'ı, sonra nefsin hakkıdır. 230

* Hz.Peygamber'in Rabbinden aktardığı şu (kutsi) ifadedir: 'Kul nafile ibadetlerle Allah'a yaklaştığında, Allah onu sever; sevdiğinde kendisiyle duyduğu kulağı, gördüğü gözü olur.' Hadisin devamında el ve ayak da zikredilmiştir. 234

* Hz.Peygamber yağmur yağarken başını açmış ve 'Rabbimin katından henüz geliyordur (hadis-i ahd)' diyerek yağmurun başına temas etmesini istemiştir. 236

* Hz.Peygamber, 'Bana dünyanızdan üç şey sevdirildi: kadın, güzel koku ve göz aydınlığım yapılan namaz' demiştir. 237

* Hz.Peygamber -ki tam bir keşf sahibi ve ötede ne olduğunu bilen biriydi- kabir fitnesinden, ateş azabından, ölü ve dirilerin fitnesinden Allah'a sığınırdı. 238

* Hz.Peygamber'e güneş tutulması sorulunca, 'Allah bir şeye tecelli ederse, o şey Allah'a huşu eder' demişti. 246

*'Kim Kuran'ı ezberlerse, nebilik iki yanının arasına inmiştir.' 248

* Hz.Peygamber şöyle der: 'Allah senin hırsını artırsın ve dönme!' 252

* 'İki kişi doymaz; dünyayı talep eden kimse ve bilgiyi talep eden kimse' 252

*Hz.Peygamber 'Fasığın gıybeti yoktur' der. 256

*Hz.Peygamber,'Fâsıkta gıybet yoktur' buyurur. 258

*** Güvenilir bir rivayette Allah şöyle der: 'Allah'tan sakının, barışın! Çünkü Allah kıyamet günü kullarının arasını bulacaktır.' 259

*Hz.Peygamber de 'Allah senin hırsını artırsın!' der. 262

*Hz.Peygamber amcası Ebu Talib'in müslüman olması için haris ve istekliydi ki en sonunda ona 'Bari kelime-i şehadeti kulaklarıma söyle ki, lehinde tanıklık edeyim' demişti. 262

* (Kutsi hadiste) ‘Rabbin işi bitirdi’ denilir. 269

*Hz.Peygamber Dehr’e sövmeyi yasaklamış ve ‘Allah Dehr'dir’ buyurmuştur. 270

*İbn Mace es-Sünen’inde Hz. Peygamber’den şöyle bir hadis aktarır: ‘Allah Hz. Musa’ya şöyle vahyetmiştir: ‘Ey Musa! Bana hakkıyla şükret!’ Musa, ‘Rabbim! Buna kim güç yetirebilir ki?’ deyince Allah ‘Musa! Nimeti benden bilince bana hakkıyla şükretmişsin demektir.’ 273

* ‘İnsanlara teşekkür etmeyen Allah’a şükretmemiştir’ 277

* Allah kutsi bir hadiste şöyle der: ‘Ben kulumun bana dair zannına göreyim. Benim hakkımda hayır zanda bulunsun.’ 286

* Hz.Peygamber, Süleyman’ın atları Rabbini hatırlamak üzere sevdiğini -kendileri için değil- belirtti. 286

* Âlimlerin âlimine ve hâkimlerin hâkimine bakınız! Nasıl da afiyet istemekte ve bunu emretmektedir:‘Allah'tan bir şey isteyeceğiniz zaman afiyet isteyiz. Bir bela içindeyseniz, afiyet isteyiniz. Afiyet içindeyseniz, afiyetin sürmesini isteyiniz.’ 288

* Hz.Peygamber şöyle der: ‘Dünyanın çocukları vardır.’ 292

* Peygamber şöyle buyurur: ‘İçinizden biri 'Allah dünyayı lanetlesin' dediğinde, dünya 'Allah bizi Rabbine asi edeni lanetlesin' der’. 293

* Hz.Peygamber, ‘Dünya müminin ne güzel bineğidir! Onun üzerinde iyiliğe ulaşır, kötülükten onun vasıtasıyla kurtulur’ buyurur. 294

* Hz.Peygamber şöyle der: ‘Cenneti ve cehennemi duvarın üzerinde gördüm’. 295

* Rivayete göre, küsuf namazında kıbleye doğru giderken bir miktar geri çekilmiş, sonra ileri giderken elini ileri uzatmıştır. Sebebi sorulunca şöyle demiş: ‘Öne geçerken cehennemi gördüm. Ateşi bana ulaşır diye korktum. Elimi uzattığımda ise cenneti görmüştüm. Onun meyvelerinden kopartıp size göstermek istedim. Onu getirseydim siz de ondan yerdiniz.’ Hz.Peygamber, cehennemde bir kedi sahibesini ve Amr b. Luhayyi adında kâfirlerin kâfiri birini görmüştür vs. Bütün bunlar, uyanık bir halde namaz kılarken oluyordu. 294

*Bu nedenle Peygamber şöyle der: ‘Cennet bana duvarın üzerinde canlandırıldı.’ Burada ‘Cennet duvarın üzerinde idi’ dememiştir. Başka bir rivayette ise ‘Cenneti gördüm’ demiş, onu bir yere izafe etmemiştir. Hz. Peygamber bir cennetin misalinin gösterilmesini zikretmiştir. Bir şeyin misal âlemindeki sûreti ise, o şeyin kendisi değil, benzeridir. Hz. Peygamber ‘Bana misali gösterildi’ demiştir. 295

* Örnek olarak ‘Yazık, yazık!’ gibi hadisi verebiliriz. 297

* Allah onun kendisine izafe edilen -hüviyeti ve toplayıcı ismi bakımından- sırf kul olduğuna tanıklık ederek ismi hakkında şöyle der: ‘Ne zaman ki Abdullah ayağa kalktı, O’na dua etti.' 307

*Hz.Peygamber ‘Ben Âdemoğlunun efendisiyim! Övünmem.’ 308

(*** Rüyamda Hz. Peygamber'i gördüm. Önündeydim. Birisi -kendileri de duyacak şekilde- bana 'Sayıda çokluğun en azı kaçtır?' diye sorunca ben de 'Nahivcilere göre üç, fakihlere göre ikidir' dedim. Bunun üzerine Hz.Peygamber 'Onlar da yanılmış, ötekiler de' dedi. Ben de 'Nasıl söylemeliyim?' diye sorduğumda şöyle buyurdu: 'Sayı çift ve tektir. Allah şöyle buyurur: 'Çifte ve teke yemin olsun!' ayırmıştır.' Sonra mübarek eliyle Hepsi sayı olduğu halde, onları beş dirhem çıkarıp üzerinde oturduğumuz hasırın üzerine attı. İki dirhem ayrı, üç dirhem ayrı düştü. Bana 'Soru sorana hangi sayıyı sorduğunu sormak gerekir: Çifti mi, teki mi?' dedi. Sonra elini ikinin üzerine koyarak 'Bu çift sayılarda çokluğun en azıdır.' Sonra elini üçün üzerine koyarak 'Bu da tek sayılardaki çokluğun en azıdır' dedi. Sonra şöyle ekledi: 'Bu meseleyi sorana böyle cevap vermek gerekir. Gerçek bizce böyledir.') 310

*Hz. Peygamber 'Allah'ın doksan dokuz ismi vardır' der. 311

* Allah, peygamberinin şöyle dediğini bize bildirir; 'Rabbim dosdoğru yol üzeredir.' 316

** Bu nedenle Hz.Peygamber bir çizgi çizmiş, çizginin sağında ve solunda da başka çizgiler çizmiştir. Büyük çizgi kendisinin getirdiği şeriat ve yöntemidir. Bunun için peygambere 'O yolda yürümelerini ve ondan sapmamalarını söyle' denilir. Çizginin kenarlarındaki diğer çizgiler ise önceki nebilerin şeriatları ve akla dayanan yasalardır. Hz.Peygamber elini büyük çizginin üzerine koyarak 'işte bu benim doğru yolumdur' ayetini okumuş, onu kendine izafe ederek 'Allah'ın yolu' dememiş, onu 'doğru' diye nitelemiş, çizgilerin özelliği hakkında bir şey demeyip susarak ardından şöyle demiştir: 'Ona uyunuz.' 316

* Allah ise, peygamberine ve bize'Emrolunduğun gibi doğru ol' buyurdu. 319

* Bu durum 'Beni, Hud suresi yaşlandırdı' hadisinde dile getirilir. 320

* Hz.Peygamber, 'Doğru olunuz, fakat saymaya kalkmayınız' der. 320

* 'Amel yapınız, amellerinizin en hayırlısı ise namazdır' 320

** Nitekim müminlerin annesi Hz. Aişe Hz. Peygamber hakkında şöyle der: 'Her durumda Allah'ı zikrederdi.' 321

* Allah garip-kutsi hadiste şöyle der: 'Kim bir amel yapıp ona benden başkasını ortak koşarsa, ben ondan uzağım.' 328

*Hz.Peygamber 'Hayâ imandandır' der. 334

*Hz.Peygamber hayâ hakkında 'bütünüyle iyilik getirir' der 334

* 'Kendini bilen, Rabbini bilir' 338

*** Bir rivayette bu hususu destekleyen bir ifade yer alır: 'Hak büyük ziyarette kullarına tecelli ettiğinde onlardan perdeleri kaldırır. Ona baktıklarında ise şöyle derler: Seni tenzih ederiz! Sana hakkıyla ibadet edemedik.' 340

* 'Rabbim bilgimi artır' 345

** Öyleyse insan zorunlu olarak Allah'ın kendisindeki ve ona dönük hakkını yerine getirmek için sebepleri elde etmeye boyun eğer, çünkü Allah ona 'Nefsinin senin üzerinde hakkı vardır, eşinin üzerinde hakkı vardır' demiştir. 346

* Hz. Peygamber Ebu Bekir es-Sıddîk'a şöyle der: 'Seni dışarıya çıkartan sebep nedir?' Ebu Bekir 'Açlık' diye cevap verir. Hz. Peygamber, 'Beni de açlık dışarı çıkarttı' diye karşılık vermiş. Yanındaki sahabesiyle birlikte Heysem b. Ebi't-Teyhan'ın evine gelmiş. Heysem bir koyun kesmiş ve yemek yedirmiş. 347

* Allah kutsi bir hadiste şöyle der: Beni içinden zikredeni içimden, toplulukta zikredeni onlardan hayırlı bir toplulukta zikrederim' 349

* ' Yeryüzünde Allah Allah diyen kimse kalmadıkça kıyamet kopmaz. 350

* 'Ben bilinmeyen gizli bir hâzineydim, bilinmek istedim, âlemi yarattım ve onlara tanındım, onlar da beni bildi.' - kutsi hadis 360

* Buna karşı, intihar eden hakkında ise kutsi hadiste şöyle denilir: 'Kulum canını almada benden önce davrandı, ona cenneti haram ettim.' 367

* 'Müminin ferasetinden korkun, çünkü o Allah'ın nuruyla bakar' 370

* Hz Peygamber 'Benim bir vaktim vardır ki, onda Rabbimden başkası benimle olamaz' buyurur. 380

* Hz.Peygamber şöyle buyurur: 'Allah size yasaklar da kendisi sizden faiz almaz.' 385

* 'Rabb'imiz her gece yakın göğe iner' 388

* Hz.Peygamber'in 'Allah nerededir?' diye sorduğu zenci cariye göğü göstererek 'Allah göktedir' demiş, Peygamber de bu işareti karşılığında onun iman sahibi olduğuna tanıklık etmiştir. 388

* Nitekim Hz.Peygamber, Eşecc Abdulkays'a şöyle der: 'Sende Allah ve Resulünün sevdiği iki özellik vardır: Hilm (bağışlama) ve ağır başlılık.'

*İmam Müslim'in rivayet ettiği başka bir rivayette ise şöyle denilir: 'Bir adam Hz.Peygamber'e şöyle sormuş: 'Herhangi bir şey (güzel ahlâk) üzerinde yaratıldım mı?' Hz.Peygamber de 'Evet' deyince, adam 'Beni o huy üzere yaratan Allah'a hamdolsun' diye karşılık vermiş. 390

* Hz.Peygamber'in sahabeden Sâd için şöyle dediği aktarılır: 'Sâd kıskançtır. Ben Sad'dan, Allah ise benden daha kıskançtır. O'nun kıskançlığının bir yönü de, taşkınlıkları (fevahiş) yasaklamasıdır.' 393

* Allah 'Büyüklük benim örtüm, azamet izarımdır. Birisinde benimle çatışanı yok ederim' der. 394 -kutsi hadis

** Hz. Peygamber 'Onlara azap edersen, onlar senin kullarındır' ayetiyle tam bir gece süren namaz kıldı ve güneş doğana kadar ayeti tekrarladı. 411

* Bu nedenle Hz. Peygamber, insanlara hutbe okumak üzere ayağa kalkınca, önce Allah'a hamd ve sena ederdi. Hz.Peygamber 'Allah'a hamd veya Allah'ı zikirle başlamayan her iş noksandır' buyurdu. 414

* Hz.Peygamber 'Resullük ve nebilik kesilmiştir' der. 417

*Bu nedenle Hz. Peygamber 'Benden sonra resul ve nebi gelmez'der. 417

* Nitekim Hz. Peygamber Kur'an hafızı için, 'Nebilik onun iki yanının arasına girmiştir' der. 420

*Hz.Peygamber'i doğru bir rüyada gördüm. Kâbe'yi işaret ederek şöyle diyordu: 'Ey bu evin sakini! Bu evi tavaf ederek, gece gündüz dilediği vakitte namaz kılanı engellemeyiniz! Çünkü Allah onun davranışından kendisi için kıyamete kadar bağışlanma dileyecek bir melek yaratır.' 421

*Hz.Peygamber 'Kim kendini bilirse, Rabbini bilir' buyurdu. 427

*Hz.Peygamber şöyle der: 'Bir kul yalan söylerse, yalanın kötü kokusu nedeniyle melek ondan üç mil uzaklaşır.' 427

*Bu ise Kuran'ı ezberleyen -yani bu şekilde ezberleyen- kimse hakkında Hz.Peygamber'in söylediği 'nebilik onun iki yanı arasına girmiştir' hadisinin anlamıdır. 434

* Hz.Peygamber veda haccında Safa'ya çıkarken şu ayeti okumuştu: 'Safa ve Merve Allah'ın ayetlerindendir.' Sonra 'Ben Allah'ın başladığıyla başlarım' demiştir. 443

* 'Hac uygulamalarını benden öğrenin.' 443

* Hz.Peygamber öldüğünde ise, insanlar ağlamış, Ebu Bekir ise,'Ölüm geldiğinde kimse ağlamasın' hadisine uyarak ağlamamıştı. 445

***

-58.sayfa - sözlük

-el-İsfâr an Netâici'l-Esfâr

-Hilyetü'l-ebdâl

- 310 arabi nin rüyası

*335 rivayet

*340 rivayet

CİLT 8

* Hz. Peygamber şöyle der: ‘Zenginlik mal (araz) çokluğuyla değil, gönül zenginliğiyledir.’ 19

* Peygamber şöyle der: ‘Beni Allah terbiye etti ve ne güzel terbiye etti!’ 20

** Müminlerin annesi Hz. Aişe’ye Peygamber’in ahlâkından sorulunca şöyle demiştir: ‘Onun ahlâkı, Kur’an idi.’ 22

* Kutsi-sahih bir hadiste Allah’ın kıyamet günü şöyle diyeceği rivayet edilir: ‘Bakınız kulumun namazına! Tamamlamış mı, yoksa noksan mı bırakmış?’ Tam ise onun lehine tam yazılır. Eksiklik varsa, şöyle der: ‘Bakınız! Kulumun nafile ibadeti var mı?’ Var ise ‘Kulumun farzını nafile ibadetinden tamamlayın’ der. Hz. Peygamber şöyle der: ‘Bütün ameller böyle ele alınır.’ 27

* ‘Adamlardan pek çok kişi kamildir’ 37

* ‘Kalp, Rahman’ın iki parmağı arasındadır.’46

* Sahih hadiste, ‘Allah güzeldir, güzeli sever’ buyrulur. 61

*İhsan hakkında ise şöyle denilir: ‘Sanki onu görür gibi Allah’a ibadet etmektir.’ 61

* ‘Beni Allah edeplendirdi, ne güzel edeplendirdi!’ 70

* Hadiste ‘Sen yolculukta arkadaşsın’ denilir. Hz.Peygamber bunu yolculukta Allah için söylemişti. Devamında ise ‘Ailede halifesin (vekil)’ der. 75

* Bu konuda Hz.Peygamber’den gelen hadisler rivayet edilir. Örnek olarak, kötü yola düşmüş bir kadının köpeğe su vermesi karşılığında Allah’ın onu bağışlamasını verebiliriz. Başka bir örnek de Buhara valisidir. Vali zalim biriymiş. Allah ise onu, üç gün boyunca iyi davrandığı bir köpek nedeniyle bağışlamış. Sonra da kendisine şöyle hitap edilmiş: ‘Sen bir köpek idin, bir köpek nedeniyle bağışlandın.’ 78

*Hz.Peygamber şöyle der: ‘Muhammed’in kızı Fatma bile hırsızlık yapsaydı, onun da elini keserdim. ‘ 80

* ‘Rabbimiz her gece yakın semaya iner’ 96

* ‘Kişi yaşadığı gibi ölür, öldüğü gibi diriltilir.’ 98

* Allah Peygamber’ine şöyle der: ‘ Sana yakın gelene kadar, Rabbine ibadet et ’*

* Kıyamet günü Allah şöyle der: ‘Bakınız kulumun namazına, tam mıdır, eksik midir?’ Tam ise lehine tam olarak yazılır. Eksik ise şöyle der: ‘Bakınız, nafilesi var mı?’ Varsa, der ki: ‘Kulumun farzını nafilesinden tamamlayınız.’ 99

* Hz. Peygamber de zekât vermeyen insan hakkında malının bir yılan haline geleceğinden söz etmiştir. Sonra bu mal zekât vermeyen insana şöyle der: ‘Ben senin hazinenim. Sonra da boynuna dolanır.’ 99

* Hz.Peygamber ise Allah'ı bilmenin nefsi bilmeyle mümkün olduğunu belirterek şöyle demiştir: 'Kendini bilen, Rabbini bilir.' Başka bir hadiste ise, 'Kendini en iyi bilen, rabbini en iyi bilendir' demiştir. 108

* 'Allah kulunun diliyle 'Allah kendisini öveni duydu' der' c8-115

* 'Ben onun duyması, görmesi, dili, eli, ayağı olurum' (kutsi hadis) c8-115

* 'Allah'ın doksan dokuz ismi vardır, onları ezberleyen cennete girer.' c8 118

*'Allah'ım beni nur yap!' 121

*Hz.Peygamber keşfin doğruladığı bir hadiste şöyle der: 'Allah bir şeye tecelli ederse, o şey O'nun karşısında huşu eder.' 122

*'Her durumda hamd Allah'adır.' 123

* 'Pek çok erkek kemale erdi. Kadınlardan Meryem ve Asiye kemale erdi. Aişe'nin diğer kadınlardan üstünlüğü, yağın yemeğe üstünlüğüne benzer.' 129

* Şari' 'Hükümdarlar haksızlık yaparsa sizin lehinize, onların aleyhinedir'demiştir. 133

* Sahih bir hadiste Hz. Peygamber'e 'Alemi yaratmazdan önce Rabbimiz nerede idi' diye sorulmuş, Peygamber de bu soruya 'Altında ve üstünde hava bulunmayan Amâ'da idi' diye cevap vermiştir. 137

* 'Rabbiniz her gün yakın semaya iner' 137

* Cehennemde Allah'a ibadet etmiş iyi veya kötü kimse kalmayınca, âlemlerin Rabbi kendisinde O'nu görecekleri en basit bir surette gelir ve şöyle der: 'Ne düşünüyorsunuz?' Her ümmet ibadet ettiği şeyin peşinden gitsin.' İnsanlar şöyle der: 'Rabbimiz! Biz dünya hayatında kendilerine muhtaç iken insanlardan ayrıldık, onlara eşlik etmedik.' Bunun üzerine 'Ben sizin Rabbinizim' der. Onlar 'Senden Allah'a sığınırız, biz Allah'a hiçbir şeyi ortak koşmayız' derler. Bunu iki veya üç kez tekrarlarlar. En sonunda bir kısmı neredeyse geriye dönmeye niyetlenir. Bu esnada Allah şöyle der: 'Sizin ile Rabbiniz arasında kendisini tanıyabileceğiniz bir alamet var mıdır?' Onlar da 'evet' der. Allah 'O zaman bunu ortaya çıkarın' der. Kim Allah'a kendiliğinden secde ediyorsa ona izin verilir. Korkarak veya riyakâr olarak secde edenin sırtına Allah bir tabaka yerleştirir. Secdeye her kalkışında sırt üstü yere düşer. Başlarını kaldırırlar. Hak, kendilerine göründüğü ilk suretten başka bir surete girmiştir. Allah, 'Ben sizin Rabbinizim' der. Onlar da 'evet, bizim Rabbimizsin' diye cevap verirler.' 141

* 'İnsanlar uykudadır,öldüklerinde uyanırlar' 144

* 'Kişinin kendini ilgilendirmeyen işleri bırakması, onun Müslümanlığının güzelliğindendir.' 149

* 'İşte bu, davranışıyla Rabbini kandırmaya çalışan biridir. Namazını toplulukta güzel kılarken yalnız kaldığında kötü kılar.' 151

* Bir rivayette 'Allah kendisinden utanılmaya daha layıktır' denilir. 151

* Allah, Peygamber'ine bize şöyle demesini emretti: ' De ki, Allah'ı seviyorsanız bana uyun, Allah da sizi sevsin.' 171

* Hz.Peygamber Allah'ın şöyle dediğini belirtir: 'Bilinmez bir hazine idim, bilinmek istedim, âlemi yarattım ki onlara bilineyim. Onlar da beni bildi.' 172

* Hz.Peygamber şöyle der: 'Allah şöyle demiştir: Bana yaklaşan kimseler kendilerine farz kıldıklarımdan daha sevimli ibadetlerle bana yaklaşmamıştır. Kulum nafile ibadetlerle bana yaklaşmayı sürdürür. En sonunda onu severim. Sevince kendisiyle duyduğu kulağı, kendisiyle gördüğü gözü olurum.' 172

* Hadiste şöyle denilir: 'Allah her tövbekarı sever.' 172

*Bir rivayette 'Sevgim benim uğruma birbirini sevenlere vacip oldu' denilir. 172

* 'Size ihsan ettiği iyilikleri nedeniyle Allah'ı sevin' 172

*Bir rivayette ise 'Allah güzeldir, güzeli sever' denilir. Allah övülmeyi sever. 172

*Hz.Peygamber şöyle demiştir: 'Bana dünyanızdan üç şey sevdirildi.' 172

* Nitekim Sahih-i Müslim'de Allah'ın suretten surete gireceği zikredilir.181

*İşte bu, 'Alemi yarattım, onlara bilindim, onlar da beni bildi' hadisinin anlamıdır. c8-182

* 'Bilinmek istedim, alemi yarattım, onlara bilindim, onlar da beni bildi'- kutsi hadis 186

* her şeyin secde ettiğini kendisine gösterdiğinde Allah Peygamber'e şöyle hitap eder: ' Görmez misin ki göklerde ve yerdeki her şey, güneş, yıldızlar, dağlar ve insanların çoğu Allah'a secde eder ' 186

* 'Benim uğrumda dost olan, benim uğrumda düşman olan kişilere sevgim haktır' - kutsi hadis 192

** Hz.Peygamber onu kendilerine, 'bu Cebrail'dir' diye tanıtıncaya kadar onun bir bedevi olduğundan kuşku duymamışlardı. 202

* 'Bir insan Allah'a kavuşmayı severse, Allah da ona kavuşmayı sever' 204

* Bu durum Peygamber'in,'O'nu görür gibi Allah'a ibadet et' sözünde dile getirilir. 213

* Allah şöyle der: 'Kulum bana bir karış yaklaşınca, ona bir arşın yaklaşırım.' 219

* Hz.Peygamber kendinden haber verirken şöyle der: 'Ben de bir beşerim, sizin gibi kızar, insanların razı oldukları gibi razı olurum.' 220

* Bu ifade sahih bir hadiste kıyamet günü nebilerin söyleyecekleri şu ifadedir:'Allah, bugün daha önce hiç kızmadığı gibi kızmıştır. Bundan sonra da bir daha kızmayacaktır.' 220

*Bu makamda Hz.Peygamber, kendisinden sonra gelen sahabesine şöyle demiştir: 'Yazık, yazık!' Bunun nedeni, hal ve yerin gereğidir. 221

* Hz.Peygamber Rabbinden aktardığı kutsi bir hadiste şöyle der: 'Kulum bana farz kıldığım ibadetleri yerine getirmekten daha sevimli bir şeyle yaklaşmadı. Nafile ibadetlerle de yaklaşmayı sürdürür. Ta ki onu severim. Sevdiğimde, onun duyan kulağı, gören gözü, tutan eli olurum.' 225

* Hz. Peygamber de ‘Allah fitneye düşüp de tövbe edenleri sever’ buyurdu. 227

* ‘Allah’tan daha çok eziyete sabreden yoktur.’ 230

* ‘Şükreden bir kul olmayayım mı?’ 231

* Bu durum ‘Benim uğruma bir velimle dost olan ya da benim uğruma birisine düşman olan...’ hadisinde dile getirilmiştir. Ayrıca ‘Benim uğruma birbirini sevenlere sevgim vaciptir, benim uğruma birbirini ziyaret edenlere, benim için birbiriyle oturup kalkanlara, benim için birbirine hediye verenlere sevgim vaciptir’ hadisinde dile getirilmiştir. 232

* Şâri’ şöyle der: ‘Sen O’nu görmesen bile, O seni görür.’ 233

* ‘İşte bu, insanlara dinlerini öğretmek üzere gelen Cebrail idi.’ 233

*‘Allah güzeldir, güzeli sever.’ 236

* ‘O’nu görür gibi Allah’a ibadet et’ 236

* ‘size verdiği nimetler nedeniyle Allah’ı sevin’ 250

** Hz.Peygamber dünyada kalmayla ahirete göçmek arasında serbest bırakıldığında, ‘en yüce dost’ demişti, çünkü dünya hayatında ‘düşük dostluk’ ile birlikteydi. 253

* Şefkatin nedeni, Hz.Peygamber’in imanın kemalini ‘müminin kendisi için sevdiğini kardeşi için de sevmesi’ diye nitelemesidir. 256

* ‘Onu sevince, duyması ve görmesi olurum’ - kutsi hadis 258

* Bu durum, Hz.Peygamber tarafından ‘en çok iyilik kime yapılır?’ diye sorulduğunda üç kez ‘anne’ diye cevap verdiği hadisinde dile getirilir. Dördüncüde ‘sonra babana’ demiş, böylelikle annenin iyiliği babanın iyiliğine dönmüştür. Doğa bir annedir. Bu durum Peygamber’in ‘Nefsinin senin üzerinde hakkı vardır’ -ki hayvani nefistir- ‘gözünün senin üzerinde hakkı vardır’ hadisinde dile getirilir. 263

* Kutsi hadiste Allah ‘yaptığım hiçbir işte tereddüt etmedim’ der. 264

* ‘Zevr’inin (ziyaret) de üzerinde hakkı vardır’ der. 267

** Bir rivayette, Allah’ın sevdiği ve sevmediği iki şahsın ihtiyaçlarını dile getirdikleri zikredilir. Allah bir meleğe sevmediği kulunun ihtiyacını hemen karşılamayı vahyeder. Böylece sevmediği kulunun dileğiyle meşgul olmak ve sesini duymak istemez. (Diğer kulu hakkında ise) meleğe şöyle der: Falanın ihtiyacını beklet! Çünkü ben onun sesini duymayı ve dilemesini seviyorum, çünkü onu seviyorum.’ 272

* Bu durum kutsi hadiste,‘Kulum bir günah işlemiş, bilir ki, günahı bağışlayan ve cezalandıran bir Rabbi vardır’ şeklinde dile getirilir. İkinci veya üçüncü kez işlediğinde ise, Hak kendisine ‘dilediğini yap, seni bağışladım’ der. 273

*Hz. Peygamber sahabeden Saad’ı kıskanç diye niteledikten sonra, kendisini ‘ondan daha kıskanç’ diye nitelemişti. 274

* Hz. Peygamber hadisin devamında ‘Allah ise benden daha kıskançtır’ der. 275

*Allah şöyle der: ‘Kulum! Acıktım, beni doyurmadın. Susadım bana su vermedin. Hasta oldum ziyaret etmedin.’ Başka bir kutsi hadiste ‘Bana bir karış gelene, bir arşın yaklaşırım’ denilir ve miktar sürekli artırılır. Bir ayette ‘ Güzel borç verenin verdiği artırılır, onun adına bol ecir vardır ’ denilir. 282

** Enes b. Malik şöyle der: ‘Peygamber’e on yol hizmet ettim. Bana yaptığım bir iş için ‘niçin yaptın?’ veya yapmadığım bir iş için ‘niçin yapmadın’ demedi.’ 284

*Hz.Peygamber ‘Kişi dostunun dini üzeredir, her biriniz kiminle dostluk yaptığına baksın’ buyurur. 291

* Hz.Peygamber ‘Güzel ahlakı tamamlamak üzere gönderildim’ buyurur. 293

* Hz.Peygamber şöyle der: ‘İki kişi doymaz: Bilgi talibi ve dünya talibi.’ 295

* Hz.Peygamber bir kadına şöyle demiştir: ‘Sabır belanın ilk geldiği andadır.’ 300

* Allah kulunun diliyle ‘Allah kendini öveni duydu’ der.’ 303

*Bir kadın Peygamber’e gelerek ‘Allah’ın peygamberi! Senin huzurunda def çalacağımı adadım’ deyince, Peygamber ‘Adadıysan, yap, yoksa olmaz!’ demiştir. 306

* Peygamber şöyle der: Adeten sizin güç yetirebileceğiniz bir şeyi ben iddiamıdoğrulamak üzere getirdiğimde, beni gönderen kimse, onu yapma imkânını sizden alır, ona karşı koymaya güç yetiremezsiniz. 318

*Bir hadiste ‘Nebilik, Kuran’ı ezberleyenin iki yanı arasına girmiştir’ denilir. 323

** Hz.Aişe şöyle der: ‘Peygamber’e gelen ilk vahiy, sadık rüya idi.’ 323

* ‘Rüyası en doğru olanınız, sözü en doğru olanınızdır’ der. 323

* ‘Risalet ve nebilik kesilmiştir. Benden sonra resul ve nebi yoktur.’ ‘Fakat müjdeli rüyalar (mübeşşirat) vardır.’ Bunun üzerine sahabe ‘mübeşşirat da nedir?’ diye sorunca, Hz. Peygamber ‘Müslümanın rüyasıdır, rüya nebiliğin bir parçasıdır’ diye cevap vermiştir. 324

* Hz. Peygamber şöyle der: ‘Kıyamet yaklaşınca, müminin rüyası yalan çıkmaz. Müminlerin içinde rüyası en doğru olanı, sözü en doğru kişidir. Müslümanın rüyası, nebiliğin kırk altıda birlik parçasıdır. Rüya üçe ayrılır. Salih rüya Allah’tan müjdedir. İkincisi şeytanın üzmesinden ibarettir. Üçüncüsü ise insanın iç konuşması şeklindeki rüyadır. Biriniz hoşlanmadığı bir rüya görünce, kalksın nafile kılsın ve rüyasını kimseye anlatmasın.’ 326

* ‘Aranızdan biri nahoş bulduğu bir rüya görürse, üç kez soluna tükürsün ve şeytanın şerrinden Allah’a sığınsın. Böyle yaparsa, şeytan ona zarar veremez’ demiştir. 326

* ‘Müslümanın rüyası, anlatmadığı sürece bir kuşun ayağındadır. Rüyasını anlatınca, gerçekleşir.’ 326

* ‘Rabbimi bir gencin suretinde gördüm’ 331

* Hz.Peygamber şöyle der: ‘İnsanlar uykudadır, öldüklerinde uyanırlar.’ 333

** Bu nedenle Peygamber, sabahleyin sahabesine ‘Aranızdan rüya gören var mı?’ diye sorardı. Çünkü rüya, bir nebiliktir (haber verme). Peygamber, ümmetinin içinde ona tanık olmayı severdi. 334

* Bu durum, Peygamber’in Allah’ın velileri hakkında söylediği ‘Görüldüklerinde Allah’ın hatırlandığı kimselerdir onlar’ hadisinde dile getirilir. 350

* Peygamber’e soru sorulmuş, o da Allah’ın velilerinden haber vermiştir. Ona ‘Allah’ın velileri kimdir?’ diye sorulmuş, o da ‘Görüldüklerinde Allah’ın hatırlandığı kimselerdir’ demiştir. 350

* Hz.Peygamber şöyle der: ‘Ben Âdemoğullarının efendisiyim, övünmem.’..Bu nedenle Peygamber ‘bana övgü yoktur’ der. 355

* ‘Âdem toprak ile su arasındayken ben peygamberdim’ 356

**Hz.Peygamber, insanlardan korunmuş olduğunu öğrenmezden önce -ki ‘ Allah seni insanlardan koruyacaktır ’ ayetinde dile getirilir bu durum- bir yere yerleştiğinde, ‘Bu gece bizi kim koruyacak?’ derdi. Bununla birlikte o, ‘ her şeyi koruyanın Allah olduğunu ’ biliyordu. Hz.Peygamber, muhaliflerden gördüğü güçlükler şiddetlenince, ‘Rahman’ın nefesi bana Yemen yönünden gelmektedir’ demişti ve Rahman’ın nefesi (Medineli müslümanlar anlamındaki) Ensar olmuştu. 364

** Hz.Peygamber, vahyi taş üzerindeki yağmur sesine benzetti. 368

* ‘Allah’ın yarattığı ilk şey akıldır’ ..Başka bir rivayete ise ‘kalemdir’ denilir. c8-376

* ‘Allah alemi kendi suretine göre yarattı.’ 377

* Hz.Peygamber’in Rabbinden şöyle bir hadis aktardığı bildirilir: ‘Bilinmeyen bir hâzineydim, bilinmek istedim, âlemi yarattım, onlara tanındım, onlar da beni bildi.’386

* ‘Senden sana sığınırım’ 390

*‘Sana senden sığınırım’ 390

* ‘Senin öfkenden rızana, cezalandırmandan bağışlamana sığınıyorum’ 390

* Çünkü peygamber, makam-ı mahmudda (övülen makam) ‘O’na şimdi bilmediğim hamdlerle hamd ederim’ demişti. 396

* ‘Sana olan hamdi sayamam’ 396

*Hz.Peygamber, Hasan’ın Kureyş’i hicvederkenki niyetinin Allah’ı razı etmek olduğunu biliyordu. Hasan’ın niyeti buydu. Peygamber bunu -farkında olmadığı yönden kendisini desteklemek üzere- Ruhu’l-kuds’un Hasan b. Sabit’e geldiğini görmekle öğrenmişti. O, peygamberin şerefini savunmak üzere Kureyş’i hicvettiği sürece, Ruhu’l-kuds kendisine yardım edecekti. Bunu ise amellerinin kendilerine döneceğini bildirerek Allah da onaylamıştır. Allah şöyle der:‘ Her nefs yaptığının karşılığını görür.’ Onlar, Hz.Peygamber’in doğruluğunu öğrenirler. Bunun üzerine peygamber Hasan’a şöyle demişti: ‘Ben de onlardanım, ne söylediğine ve nasıl söyleyeceğine dikkat et! Ebu Bekir’e git, çünkü o, nesep ilmini en iyi bilen kişidir, o sana bilgi verir. Böylelikle peygambere

dönmeyecek sözü nasıl söyleyeceğini öğrenirsin ve onların düştüğü hataya düşmemiş olursun.' Hasan şöyle der: 'Allah'a yemin olsun ki, seni onların içinden saç telinin hamurdan çekildiği gibi çekip alacağım.' 397

* Hz.Peygamber 'Sen kendini övdüğün gibisin' der. 398

*Kutsi bir hadiste şöyle der: 'Acıktım, beni doyurmadın.' 401

* 'Ben ve benden önceki nebilerin söyledikleri en faziletli söz La-ilahe illallah sözüdür' 403

* 'Allah şöyle buyurur: Sadaka ver ki, sana da verilsin.' 406

* 'Allah'ın eli doludur, gece ve gündüz cömertçe vermek onları tüketemez' 406

* 'Gökler ve yerin yaratıldığı andan itibaren neyin infak edildiğini gördünüz mü? Bütün bunlar, Allah'ın elindekini azaltmaz. O'nun Arş'ı su üstündedir. Mizan elindedir, yükseltir ve alçaltır.' Bu hadisi, Müslim Ebu Hureyre'den de aktarır. Bu ikinci rivayette, 'eli' yerine 'sağ eli' ifadesi geçer ve 've diğer eli' ifadesi de vardır. Hadis, sahihtir. 406

*'Kim La-ilahe illallah (Allah'tan başka ilah yoktur), vallahu ekber (Allah en büyüktür)' derse, Rabbi onu tasdik eder ve şöyle der: Benden başka ilah yoktur ve Ben, en büyüğüm! Kul, Allah'tan başka ilah yoktur, Tektir O' derse, Allah şöyle der: Benden başka ilah yoktur, Ben Tek'im. Kul 'Allah'tan başka ilah yoktur, mülk O'nundur' derse, Allah şöyle der: 'Benden başka ilah yoktur, mülk ve hamd Bana aittir.' Kul 'Allah'tan başka ilah yoktur, güç ve kudret O'na aittir' derse, Allah şöyle der: 'Benden başka ilah yoktur, güç ve kudret bana aittir.' Şöyle derdi: 'Kim hastalığında bunu söyler ve ölürse, cehennem ateşi onu yemez.' 407

***

-el'Esfar an netaici'l-esfar

CİLT 9

* Hz.Peygamber ‘Allah onları cezalandırsın’ diye beddua ederken Allah kendisini uyarmıştı. 21

*‘Rahman’ın nefesinin Yemen yönünden geldiğini hissetmekteyim’ 30

* Bu nedenle peygamber, ‘Bir nebinin tartışması uygun değildir’ buyurmuştur. 42

*‘Güzel ahlakı tamamlamak üzere gönderildim’ 53

* ‘Kendini bilen, Rabbini bilir' 65

* Hz.Peygamber ‘O’nun parmaklarının serinliğini buldum ve anladım’ demiştir. 68

*‘Her hakkın bir hakikati vardır’ 74

** Hz.Peygamber’in Arş içinde Kürsü’yi tanımlarken onu ‘yeryüzünden kör bir toprağa atılmış’ bir halkaya benzetmesine bakınız! 82

** Bu nedenle de Sidre-i münteha (bitiş sidre’si) diye isimlendirilir. Hakkın orada büyük ve özel tecellisi vardır. Bu tecelli bakanı sınırlar,düşüneni hayrete düşürür. Yanında bir oturak vardır ki, Cebrail’e aittir. Orada gözlerin görmediği, kulağın duymadığı ve kimsenin altlına gelmeyen ayetler vardır. Nitekim Peygamber orayı anlatırken, Allah’ın nurunun orada kendisini kapladığını belirtmişti. 100

* ‘Allah teala Adem’i yarattı ve kendisine ruh üfleyince hapşırmış. Bunun üzerine Hak kendisine ‘Hamd olsun de’ diye emretti. O da bunu demiş, böylelikle kendi izniyle Allah’ı övmüştür. Allah şöyle der: ‘Rabbin sana merhamet eder! Bundan dolayı da seni yarattı.’ İlave Tirmizi’ye ait değildir. Tirmizi’nin hadisine dönersek, şöyle devam eder: ‘Allah şöyle der: ‘Adem şu meleklere git ve de ki: Allah’ın selamı üzerinize olsun.’ Onlar da ‘Allah’ın selamı ve rahmeti senin de üzerine olsun’ diye selamını almışlardır. Sonra Rabbine dönerek şöyle demiş: ‘Bu seninle onların arasındaki selamdır.’ Allah Adem’e iki eli kapalıyken şöyle demiş: ‘Dilediğin birini seç!’ Âdem şöyle demiş: ‘Rabbimin iki elini seçtim. Her iki eli de sağ ve mübarek eldir.’ Allah ellerini açtığında Âdem ve zürriyetl orada idi.’ 103

* ‘iman yetmiş kusur şubedir ve en üstünü ‘La ilahe illallah’ demek iken en düşüğü yoldan sıkıntı veren şeyi kaldırmaktır.’ 114

* Hz.Peygamber şöyle buyurdu: ‘Allah yeryüzünü yarattığında, sallanmaya başlamış. Bunun üzerine dağları yaratmış, onları yeryüzünün üzerine yerleştirince, yeryüzü durmuştur. Melekler, dağların gücü karşısında şaşırınca, şöyle sormuşlar: ‘Ya Rab! Dağlardan güdüsünü yarattın mı?’ O da ‘Evet, demiri’ demiş. Melekler sormuş:‘Ya Rab! Demirden güçlüsünü yarattın mı?’ ‘Ateşi’ demiş. Onlar ‘Ateşten güçlüsünü yarattın mı?’ deyince, Allah ‘Suyu yarattım’ demiştir. Onlar ‘Sudan güçlüsünü yarattın mı?'diye sorunca, rüzgarı demiştir. Melekler ‘Rüzgardan güçlüsünü yarattın mı?’ deyince, Allah şöyle buyurmuştur: ‘Sağ elinin verdiğini sol eli duymayan Ademoğlunu yarattım!’ 120

* ‘Yeryüzünde bir karış yer gasp eden kimseyi Allah yedi kat yere batırır’ 127

** Bize göre felek insanın yönlerde hareket etmesi gibi hareketlidir. Çünkü o,akıllıdır, yükümlüdür ve Hz. Peygamber’in devesinin emre bağlı olduğunu söylemesi gibi memurdur. Hz.Peygamber, güneşin doğmak için Rabbinden izin istediğini söylemiştir. 134

* Hz.Peygamber ‘Allah vardı, O ’nunla birlikte başka bir şey yoktu(r)’ buyurur. 138

* Hz.Peygamber yaratılışın kuyruk sokumu kemiğine bağlı olacağını belirtmiştir. 153

* Bir rivayette ise Allah’ın peygamberi kendisine ‘Rabbini gördün mü?’ diye sorulunca, şöyle demiştir: ‘Nurdur, nasıl göreyim?’ Başka bir hadiste ise ‘Zatının tecellileri gözün idrak ettiği her şeyi yakardı’ denilir. 158

* Allah’ın peygamberi onlara Rahman suresini okuyunca, bir ayette ‘Rabbinizin hangi nimetini yalanlarsınız?’ deyince, cinler ‘Hiç birini yalanlamayız’ demişlerdir. Ardından sahabeye şöyle demiştir: ‘Bu sureyi cinlere okudum ve sizden daha iyi dinledirler. 159

* Adem ile ilgili bir hadiste ‘Rabbimin sağ elini seçtim, her iki eli sağ ve mübarektir’ denilir. 162

* ‘Erkeklerden pek çoğu kemale ermiş, kadınlardan ise Asiye -Firavun’uıı karısı- ve İmran kızı Meryem kemale ermiştir.' 164

* ‘Kendini bilen rabbini bilir.’168

* Bize cinlerden bir şahıs bir hadis aktarmıştır. Topluca Hz.Peygamber’e geldiklerinde, Hz. Peygamber, diledikleri her surete girebilme özelliğine sahip olunca, ‘kendi dışındaki bir surete girip de öldürülen kimse hakkında diyet yoktur’ demiştir. 168

* ‘Allah kulunun diliyle şöyle demiştir: ‘Allah kendini öveni duydu.’ 168

** Hz. Peygamber dünya yaratılışı ile ahiret yaratılışını ayırt etmiştir. 172

* Allah’ın kendisinden aktardığına göre Hz. Peygamber şöyle demiştir: ‘ Onlar hasımlaştığında, Mele-i a'la hakkında benim bilgim yoktur. 174

*Hz.Peygamber şair Lebid’in:'Dikkat ediniz! Allah'tan başka her şey yok olucudur' sözü kendisine ulaştığında, şöyle buyurdu: ‘Bu Arapların söylediği en doğru sözdür.’ 176

* ‘Allah’a övülmekten daha sevimli gelen bir şey yoktur’179

*Nitekim Allah ‘Ben kulumun bana dair zannındayım, hakkımda iyi zanda bulunsun’ demiştir. 180

* Her canlının Rabbim perçeminden tutmuştur 190

* ‘Kendini bilen rabbini bilir’ 194

* ‘Bir zaman gelecek ki, bazı insanlar ortaya çıkacak ve içkiyi (hamr) başka bir adla isimlendireceklerdir.’ 200

* ‘Allah’ım! Beni nur yap’ 212

**Hz.Peygamber ardındaki bu nur ile önündeki gördüğü gibi arkasında bulunan kimseleri görürdü. 213

*Mağarada Hz. Peygamber, arkadaşını teskin etmiş ve güven vermişti. Bu, Allah’ın onları korumasıydı: ‘Üzülme, Allah bizimle beraberdir.' 214

*Nitekim peygamber şöyle der: ‘Ben ancak bana vahyedilene uyarım.’ 220

* Bir kutsi hadiste ise‘Sadaka rahman’ın eline düşer’ buyrulur. 222

* ‘Allah kulunun tövbesi nedeniyle sevinir’ 222

* ‘Allah Âdem’i kendi suretine göre yarattı.’ Hadis nakilcilerinde sabit olmasa bile, keşfin tashih ettiği bir rivayette ise ‘Rahman’ın suretine göre yarattı’ denilir. 222

* Nitekim Hz. Peygamber şöyle buyurur: ‘Allah kaza ve kaderini uygulamak istediğinde akıl sahiplerinin akıllarını örter.Kaderini uyguladıktan sonra ise ibret almaları için akıllarını iade eder.’226

*Onların hakkında Allah ‘Güzel söz kendisine çıkar’ buyurmuştur. 231

* Allah’ın peygamberine ‘Rabbini gördün mü’ diye sorulduğunda şöyle demiştir: ‘Nuranî idi, nasıl görebilirim!’ 238

* ‘Meclisler emanettir.’ 240

* Birisi ona ‘Rabbini gördün mii?’ diye sormuş. Burada soru soran kişi, organla sınırlanmış gözle görmeyi kast etmiştir. Hz. Peygamber ise ‘Nurani idi, nasıl göreyim’ demiştir. 248

* Hz. Peygamber’in cennet hakkında söylediği ‘Orada gözün görmediği, kulağın duymadığı ve hiçbir insanın akima gelmeyen şeyler vardır’ 261

* Nitekim Hak kulunun diliyle ‘Allah kendisine hamd edeni duydu’ der. 264

* Allah ‘Namazı kendim ile kulum arasında ikiye böldüm’ diyerek ayırmış ve tafsil etmiştir. 265

* Allah teala ‘Allah’ın kelamını duyana kadar kendisini komşu edin’ der. Burada Allah’ın kelamıyla konuşan Hz. Peygamber’di. Allah teala ‘Ben onun duyması, görmesi ve dili olurum’ demiştir. 264

** Nitekim bir rivayette V e’l-mürselat ve bazı surelerin Hz. Peygamber’e iki kez nazil olduğu aktarılmıştır. 269

* ‘Bana cevamiü’l-kelim verildi’ 265

*‘Allah kulunun tövbesiyle sevinir’ 271

* Bu durum Hz. Peygamber’in ardından arkasındakini görmesine benzer. Onun adına perde ortadan kalkmış, kapı açılmıştı. Bununla birlikte arka ve sırt sabitti. Hz.Peygamber şöyle buyurdu: ‘Sizi ardımdan görmekteyim.’ 271

* ‘Kendini bilen rabbini bilir.’ 272

* ‘Yaptığım herhangi bir işte mümin kulumun canını alırken (kabz) tereddüt ettiğim gibi tereddüt etmedim. O ölümden hoşlanmaz, ben ise onun gecikmesini nahoş bulurum. Hâlbuki bana ulaşması kaçınılmazdır. -kutsi hadis 278

* Allah teala Adem'e elleri avuç yapılmış halde dururken şöyle dedi: 'Adem! Dilediğini seç.' Adem 'Rabbimin sağ elini seçtim, gerçi Rabbimin iki eli de sağ ve mübarek eldir' demiştir. - kutsi hadis 283

*Allah ise şöyle buyurmuştur: 'Namazı kendim ile kulum arasında ikiye böldüm.' 298

*Nitekim Hak kulunun diliyle 'Allah kendisini öveni duydu' demiştir. 298

*'Ben kıyamet günü insanların efendisiyim' Hz.Peygamber sözünü genelleştirince, ardından şöyle buyurmuştur: 'Fakat benim için övünç yoktur.' 305

*Hz.Muhammed'in makamından daha üstün makam yoktur. Bununla birlikte Hz. Peygamber, ümmetinin tasasının bazı hususlarda gerçekleşmemesini Allah'tan dilemiş, fakat bu konudaki dileği kabul edilmemiştir. Hz.Peygamber bu konuda şöyle der: 'Beni bu talepten men etti.' 320

*'Ben kulumun bana dair zannına göreyim, benim hakkımda iyi zanda bulunsun. 323

* 'Allah kaza ve kaderini uygulamak istediğinde akıl sahiplerinden akıllarını çekip alır. Kaza ve kaderini uyguladıktan sonra ise akıllarını iade eder.' 333

* Çünkü Allah kuluna şöyle der: 'Hastalandım, beni ziyaret etmedin.' Bunu açıklarken de şöyle der: 'Falan kulum hastalanmıştı, sen ise onun ziyaretine gitmedin. Gitseydin, beni orada bulurdun.' 334

*Misal olarak, yaşadıkları hadisede, Selman Farisi ile Allah yolunda kardeşi Ebu'd-Derda'yı verebiliriz. Hz.Peygamber ise Selman'ı doğru bulmuştu, çünkü o her bir hakikate hakkını vermekteydi. Bu bağlamda oruç tutuyor, bazen tutmuyor, bazen gece namazı kılıyor, bazen uyuyordu. Ebu'd-Derda ise seçilmiş biri olsa bile, kendisine karşı zalim idi. Oruç tutuyor, bozmuyordu, namaza kalkıyor ve uyumuyordu. 339

*Hz.Peygamber şöyle buyurmuştur: 'Pişmanlık tövbedir.' 342

* Hz.Peygamber, cennet ehlinin amelini yaparak,insanların gözünde 'ameliyle cennete yaklaşan' biri hakkında şöyle der:Kaderi öne geçer ve sonunda cehennemliklerin bir amelini yaparak cehenneme girer.' Aynı şey cehennemliklerin amelini yapan kimse hakkında geçerlidir. Sonra şöyle buyurmuştur: 'Ameller, sonlarıyla değerlendirilir.' 346

*Nitekim bir hadiste şöyle belirtilir: 'Hz. Peygamber sürekli olarak Hira mağarasına çekilirdi. En sonunda vahiy ansızın kendisine gelmiştir.' 351

**Buna Misal olarak, Allah'ı yüz bin kere tespih etmek isteyen bir adamı verebiliriz. Bu adam bunun için uzun bir zamana muhtaç olduğu kadar bu fiil yorucudur ve bütünüyle kendisini ona vermek gerekir. Bu esnada doğru sözlü peygamberin bir hadisini öğrenir. Bu hadise göre kulun 'Subhanallahi adede halkihi, subhanallah zinete arşihi, subhanallah rıdae nefsihi, subhanallahi midade kelimetihi' üç kere, velhamdiü lillahi üç kere, vallahu ekber üç kere, vela ilahe illellahu üç kere' demesi, kulun yapacağı tespihten daha üstündür. 358

* 'Hastalandım, beni ziyaret etmedin, acıktım, beni doyurmadın, susadım, beni içirmedin' - kutsi hadis 365

* Cemal (güzellik), sayesinde Hakkın el-Cemil (Güzel) diye isimlendirildiği ve peygamberinin diliyle kendisini 'bütün eşyada güzel olanı sever' diye nitelediği özelliktir. 366

*‘Sanki görür gibi Allah’a ibadet’ 373

* ‘Allah namaz kılanın kıblesindedir.’ 373

*Bir sahabe ‘Ben hakiki bir müminim’ dediğinde kendisine imanın hakikatinden soru soran Hz. Peygamber’e şöyle demiştir: ‘Sanki Rabbimin Arş’ı zuhur etmiş de ona bakıyorum.’ 373

* ‘Allah’ım! Benim sendeki hayretimi artır’ 374

* Bunun dayanağı ise ‘yanında olanları bana getir’ dediğinde Hz.Ebu Bekir’in bütün malını Hz. Peygamber’e getirmesidir. 384

*Bunun üzerine Ebu Bekir’e ‘Ailene ne bıraktın?’ diye sorunca, ‘Allah’ı ve peygamberini bıraktım’ demiştir. 384

* Sonra Hz.Peygamber Ömer b. Hattab’a şöyle sormuş: ‘Ailene ne bıraktın?’ Ömer de ‘Malımın yarısını’ deyince Hz.Peygamber ‘Aranızdaki fark, sözlerinizin arasındaki fark kadardır’ demiştir. 384

* Nitekim açıklayanın diliyle-ki açıklayıcı Allah’ın peygamberidir- ona şöyle demiştir: ‘Gözünün senin üzerinde hakkı vardır, nefsinin üzerinde hakkı vardır, eşinin senin üzerinde hakkı vardır, ailenin senin üzerinde hakkı vardır. Artık her hak sahibine hakkını ver.’ 386

* Hz.Peygamber şöyle buyurdu: ‘Rüya gördüm, bana bir bardak süt verilmişti, kanıncaya kadar içtim.'ondan, ta ki parmaklarımdan döküldü, sonra kalanı Ömer’e verdim. Sahabe ‘Bunu nasıl tevil ettin, Ey Allah’ın peygamberi?’ diye sorunca,‘Bilgi’ diye cevap verdi. 387

*Bu süreyi Allah Teala’nın ziyaret ve görüş günü söyleyeceği ‘onları köşklerine döndürün’ sözü belirleyecektir. 388

**Hz.Peygamber suyu süt ile veya balı süt ile karıştırmayı severmiş. 388

*Bu bağlamda Hz.Peygamber süt hakkında şöyle derdi: ‘Allah’ım! Bize onu bereketli yap ve daha fazlasını ver.’ 389

*Diğer besinler hakkında ise şöyle derdi: ‘Allah’ım! Onu bizim adımıza bereketli yap ve daha hayırlısını bize yedir.’ Hz.Peygamber ‘Zemzem suyu içtiğinde ondan zevk alırdı.’ Hz.Peygamber tatlıyı ve balı severdi. 389

* Hz.Peygamber (içtikten sonra) ‘Öncekilerin ve sonrakilerin bilgisini öğrendim’ buyurmuştur. 391

* ‘Allah’ın esintileri vardır, onlara hücum ediniz.’ c9-391

* Hz.Peygamber kıyamet gününün durumu hakkında şöyle der: ‘O ’nu överim’ -şefaat isteme anını kast ederek- ‘Allah’ın bana bildireceği ve henüz bilmediğim övgülerle...’ 393

* Bu nedenle bilgi tecellisine mazhar olanlardan sınırlama kaldırılmıştır. Onlar için bir sınırlama yoktur ve yapmak istedikleri işler onlara serbest bırakılmıştır. Çünkü güvenilir bir rivayette Allah Teala’nın günahı bağışlayan ve cezalandıran bir Rabbi olduğunu bilerek günah işleyene şöyle dediği zikredilir: ‘Dilediğini yap, bağışladım gitti!’ 398

*Bunlar haklarında Hz.Peygamber'in 'Görüldüklerinde Allah hatırlanır' dedikleridir. 402
*Kıyamet gününde bu makama dikkat çeken bir rivayet vardır. Orası büyük toplanma yeridir ve bu yerde kul Rabbiyle yalnız kalabilecektir. Allah örtüsünü onun üzerine çeker ve kendisinden meydana gelen şeyi onaylar. Ona şöyle der: 'Ben dünyada senin o günahını örtmüştüm. Burada da onu senin adına gizleyeceğim.' Sonra onun cennete götürülmesini emreder. Hadis, Allah ile yalnız kalmaya dikkat çeker.

* Hz.Peygamber bu konuda kutsi bir hadiste Rabbinin şöyle dediğini bildirir: 'Bana yaklaşanlar farz kıldığım şeyleri yerine getirmekten daha sevimli bir işle bana yaklaşmadılar. Kul bana nafile ibadetlerle yaklaşmayı sürdürür. En sonunda onu severim. Sevince onun duyması, görmesi, eli ve destekçisi olurum.' 412

*Allah Teala kutsi bir hadiste ise şöyle der: 'Bana bir karış yaklaşana bir arşın yaklaşırım. Bana bir arşın yaklaşana daha fazla yaklaşırım. Bana koşarak gelene ben daha hızla koşarım.' 412

*Allah kendisini farz ibadetleri yerine getiren kullarını sevmek özelliğiyle nitelemiştir. Nafile ibadetler hakkında ise şöyle buyurur: 'Onu sevdim.' 414

* Hz.Peygamber şöyle buyurur: 'Ben güzel ahlakı tamamlamak üzere gönderildim.' 421

* Hz. Peygamber bu konuyu kendisine sorduğunda şöyle demiştir: 'Daha önce yaptığın iyilikler nedeniyle müslüman oldun.' 421

* Bu nedenle Hz. Peygamber 'Size verdiklerimle yetinin ve beni bırakın' buyurmuştur. 421

* Bu nedenle Hz.Peygamber şöyle buyurmuştur: 'Ben bir beşerim! İki kişi davalık olursa, biriniz delilini diğerinden daha iyi savunabilir. Kimin lehine kardeşinin hakkını alırsam, onu almasın. Ben onun adına ateşten bir parça kestim demektir.' 422

* Hz. Peygamber şöyle demiştir: 'İmanının hakikati nedir?' Sahabe 'Sanki rabbimin Arş'ı gözüküyor da ben de ona bakıyorum' demiştir. 423

* Nitekim Allah namazda kulunun diliyle şöyle der: 'Allah kendisine hamd edeni duydu.' 435

* Bu nedenle Hz.Peygamber 'kafir oldu (örttü)' dedi, fakat 'hata etti' demedi. 436

* Peygamber şöyle der:' Ben ve bana tabi olanlar, basiret üzere Allah'a davet ederiz .' 440

***

-36 tevhit s.45

-Ukletul-Müstevfiz

CİLT 10

* Bu ihsan Cebrail'in Hz. Peygamber'e sorduğu 'ihsan nedir?' sorusunda zikredilmiştir. Hz. Peygamber bu soruya şöyle cevap vermiştir: 'İhsan Allah'ı görür gibi O'na ibadet etmektir.' 16

* Bir hadiste Hz.Peygamber şöyle buyurur: 'Allah'ın en sevmediği helal, boşanmadır.' 26

* (Peygamberimiz) şöyle buyurmuştur: 'Ancak iki kişiye haset edilir (yani gıpta edilir): Allah'ın kendisine mal verip de hak uğruna harcamayı nasip ettiği kimse; bu kişi, malını harcar, sağına ve soluna dağıtır.' Hadiste zikredilen diğer adam ise şudur: 'Allah'ın kendisine bilgi verdiği ve bilgisini insanlara yayan kimse.' 27-28

* Hz.Peygamber şöyle -veya bu anlamda- buyurur: 'Allah'tan daha kıskanç kimse (ahad) yoktur.' 41

**Acaba insan Allah'a ibadet ederken söz gelişi abdest alırken, su dökmesi için başkasından yardım isteyebilir mi? Çünkü bazı bilginler bunu nahoş bulmuşlardır. Nefis b. Vehban es-Siilemî vakıasında bunun mekruh olduğunu bizzat peygamberden duymuştur ve bunu bana aktarmıştır. 50

**Çünkü Hz.Peygamber'in isra yolculuğunda Musa'dan başka iki sureti kendinde toplayacak şekilde kimseyi gördüğü aktarılmamıştır. Hz. Musa'yı gökte görmüş ve aralarında gerçekleşen hadise gerçekleşmiştir (namazın sayısının azaltılmasıyla ilgili tavsiyeler). Ardından, kabrinde namaz kılarken, Hz.Peygamber kendisini görmüştür. Böylece peygamber kendisini her iki halde de görmüştür. 60

**Çünkü Hz.Peygamber 'Musa'nın ruhunu gördüm, bedeni yoktu' dememiştir. Sadece 'Musa'yı gökte gördüm' demiştir. Hz. Musa'nın toprakta defnedilmiş olduğu malumdur. Hz. Peygamber'in gördüğü bütün nebiler de böyledir. c10-61

** Ehl-i kitabın dinleri, bizim şeriatımız sayesinde onlar için meşrudur. Çünkü onların (kendi dinleri üzerinde kalmasını) onaylamıştır. Bu nedenle Hz. Peygamber, Bizanslıların İranlıları yendiğini duyduğunda, yüzünde mutluluk görünmüştür. c10-66

*Hz.Peygamber'in Kayser'e yazdığı mektubunda söylediği, 'yüz çevirirsen, sana uyanların günahı da senin üzerindedir' ifadesiyle kast ettiği durum budur. 67

*Nitekim Ebu Bekir bu makamda bulunduğunda, rüya tabir etmek istemiş ve Hz.Peygamber de rüya tabir etmesini emretmiştir. Rüyayı tabir ettiğinde ise Hz. Peygamber'e doğru tabir edip etmediğini sormuş, Hz.Peygamber ise şöyle demiştir: Kısmen doğru tabir ettin, kısmen yanlış.' 78

* Hz.Peygamber şöyle buyurur: 'işte bunlar sizin amellerinizdir. Size döndürüleceklerdir. Allah kendilerini sağlam yaptığınız ve asıllarına (iman ve niyet) itina gösterdiğiniz ölçüde size amellerinizden elbiseler giydirir.' 82

* Hz.Peygamber, bunun mertebelerinden birisine şu ifadesiyle dikkat çekmiştir: 'Bir soru karşısında bilgisini gizleyene Allah cehennemden bir ateş ile gemler.' 90

* Bu durum: 'Öncekilerin ve sonrakilerin ilmini öğrendim' hadisinde dile getirilmiştir. 96

* Bu durum Hz.Peygamber'in 'Bana cevamiü'l-kelim verildi' hadisinde belirtilen hususdur. 96

*Nitekim Hz. Peygamber şöyle buyurmuştur: ‘Ben, Ebu Bekir ve Ömer buna iman ettik.' c10-97

* Hz.Peygamber’in Hakkın iki eliyle kürek kemiklerinin -veya sırtına- arasına vurduğu, parmaklarının serinliğini göğsünde hissettiği ve böylelikle öncekilerin ve sonrakilerin ilimlerini öğrendiğini belirttiği bir ifadesi buna işaret eder. c10-109

**Hz.Peygamber’in Huneyn günü düşmanların yüzüne attığı toprak da bu konuyla ilgilidir. Bu toprak onların gözlerine isabet etmiş ve bozguna uğramışlardır. c10-110

*Bu menzilden Hz.Peygamber’e şöyle vahyedilmiştir: ‘En yakın akrabalarını korkut .’Bu nedenle Hz.Peygamber Safa’da durmuş, kendisine insanların en sevimlisi olan kimseye şöyle hitap etmişti: Ey Muhammed kızı Fatıma! Kendine dikkat et. Allah’tan gelecek bir şeyi senden engelleyemem.’ c10-116

*Mekke’nin fethi esnasında Hz.Peygamber’in önünde bir adam durmuş. Hz.Peygamber o adamın öldürülmesini istiyordu. Adam işini görüp ayrıldığında ise Hz.Peygamber şöyle demiştir: ‘Önümde durduğunda, onu niçin öldürmediniz?’ Sahabe kendisine:‘Kaş işaretiyle bize ima etseydin ya?’ dediklerinde ise şöyle demiştir: ‘Bir peygamberin düşmanca bakması yakışık almaz.’ 117

*Allah peygamberine şöyle demiştir: ‘De ki, Rabbim benim bilgimi artır. 120

*Çünkü Hz.Peygamber içtihat edip de doğruya ulaşan kimse hakkında şöyle der: ‘Onun iki sevabı vardır. Yanılsaydı, bir sevabı olacaktı.’ 121

* Allah şöyle der: ‘Ben kulumun bana dair zannına göreyim.’ 122

*Bu menzil sahibi şöyle demiştir: ‘Orta namazı (ikindi) cemaat ile kılınmadığında, ehlinin ve malının vitrinin ücretine bitişiktir. c10-127

* ‘Sadaka Rahman’ın eline düşer ve böylelikle Rahman onu çoğaltır. Kulun kalbi malının bulunduğu yerdedir.’ 127

* Böylelikle ikindi namazı, kesin sınırlardan uzak kalmış, Hz.Peygamber onun vaktini güneşin açık bir beyazlıkla yükselmesi olarak belirlemiştir. Bu konuda söylenen (belirsiz) vakit ölçüsü öğle namazında olmadığı gibi diğer namazların da vakitlerinde zikredilmeniştir. Böylelikle Hz. Peygamber, sınırını tam olarak belirlemeyerek, ikindi namazının değerini yüceltmiştlr. 128

* Allah teala bu makamda iyilik veya kötülük hakkında şöyle der: ‘Bir can karşılığında olmaksızın bir canı katleden kimse sanki bütün insanları öldürmüş gibidir.’131

*Hz.Peygamber şöyle buyurmuştur: ‘Ben güzel ahlakı tamamlamak üzere gönderildim.’ 132

* ‘İki halifeye biat edildiğinde ötekini öldürünüz.' c10-138

*Hz.Peygamber şöyle buyurmuştur:‘Allah'ın zatı hakkında düşünmeyin.' Allah teala ise şöyle buyurur: 'Allah sizi kendisinden sakındırır.' 138

*Hz.Peygamber’in bir hadiste bildirdiğine göre Allah’ın kendisi hakkında kendisine mahsus bilgisi vardır. Hadiste şöyle denilir: ‘Allah’ım! Kendini isimlendirip de kullarından birisine bildirdiğin veya gaybının bilgisinde kendine ayırdığın bütün isimlerinin (hürmetine) senden isterim.’ 139

*Hz.Peygamber şöyle buyurur: ‘Sana övgüyü sayamam!’ 140

*Hz.Peygamber ümmetinden bir topluluğun niteliğini kutsi hadiste Allah'tan şöyle aktarır: 'Onlar görünürde kardeş, gizlide düşmandırlar. Dilleri baldan tatlı, kalpleri kurtların kalpleri gibidir, insanlara yumuşak davranırlar.' 145

*Hz.Peygamber İbn Sayyad a 'Ne görüyorsun?' diye sorduğunda, Arş'ı görüyorum' demiştir. Hz Peygamber 'nerede?' diye sorunca, 'deniz üstünde' demişti. Bunun üzerine Hz. Peygamber kendisine şöyle demiştir: 'Senin gördüğün İblisin Arş'ıdır.' Sonra Hz.Peygamber kendisine Kuran'dan Duhan suresini okumuş, ardından kendisine 'Sana ne okudum?' demiş, o da 'duh' demiş. Duh sözlükte duhan (duman) demektir. Bunun üzerine Hz.Peygamber kendisine 'Hadi ordan! Senin kadrin geri dönmeyecek?' Yani sen işi karıştıranlardan birisin. Çünkü Hz.Peygamber kendisine ancak Duhan suresini okumuş, bazı şeyleri ise gizlemişti. c10-150

**Bakınız! Şeytan Hz.Peygamber'in bu konumda ve Allah'ın inayetiyle kalbine şeytanın ulaşmasından korunmuş olduğunu öğrenince, namazda kıblesine hayali bir ateş aleviyle gelmiş ve ateşi yüzüne atmış. Şeytanın amacı, -namazda peygamber adına gördüğü iyilik nedeniyle- kendisiyle namazı arasına girmekti, çünkü şeytan, özü gereği peygamberi kıskanır. Hz.Peygamber ise arkaya doğru çekilmiş ve namazını bırakmamış, sonra da bunu sahabesine bildirmiştir. c10-150

* Hz.Peygamber şöyle buyurmuştur: 'Kişiye ailesinin yaptığını ayakkabısının bağı bildirmedikçe, kırbacının ipiyle konuşmadıkça kıyamet kopmayacaktır.' 154

** Hz.Peygamber kendisine insanlara konumunu bildirmesi emredildiğinde şöyle demiştir: 'Ben Ademoğullarının efendisiyim.' Bu kendisine söylemesi emredilen şeydir. Ardından ise kendiliğinden şunu eklemiştir: 'Övünme yok.' 158

**Şeriat böyle yapmaya teşvik etmiş ve şöyle demiştir: 'Hesaba çekilmezden önce kendinizi hesaba çekin.' 162

* Hz.Peygamber şöyle buyurmuştur: 'Rabbimiz yakın semaya gecenin son üçte birlik bölümünde iner.' 165

*Bu nur, Hz.Peygamber'in 'Nuranî idi nasıl görebilirdim ki?' diye işarete ettiği şeydir. Hz. Peygamber, kendisine 'Rabbini gördün mü?' diye sorulduğunda, höyle demişti. 'Nuranî idi, nasıl göreyim' ifadesi, parıltılı nura işaret eder. C10-174

*Hz.Peygamber başka bir hadiste de buna işaret eder: 'Allah'ın yetmiş küsur nurdan,yetmiş tane karanlıktan perdesi vardır. Onları açmış olsaydı, zatının tecellileri yaratıklarının gördüğü her şeyi yakardı.' c10-174

*'Dolunay gecesi ayı gördüğünüz gibi Rabbinizi göreceksiniz.' Sonra aynı hadiste şöyle demiştir: 'Ya da önünde perde olmadan öğlen vakti güneşi gördüğünüz gibi Rabbinizi göreceksiniz.' c10-174

*'Beni Allah edeplendirdi.' 'Ne güzel edeplendirdi.' 193

*Allah Teala şöyle buyurur: 'Büyüklük örtüm, azamet izarımdır. Kim bu ikisinden birisi hakkında benimle didişirse, onu yok ederim'. 200

*'Kim iyi bir adet çıkarırsa, onun ücreti ve kıyamet gününe kadar onu yapanların ücreti kendisine aittir.' 220

*'Kim bir kötü adet çıkartırsa, onun günahı ve kıyamet gününe kadar kendisini işleyenlerin günahı onundur.' 221

* ‘Allah size yasaklar da kendisi sizden faiz almaz. Allah size bağışlamak, affetmek ve güzel ahlakı emreder de sonra kendisi size bunun tersini yapmaz.’ 223

* Adamın birisi Hz.Peygamber’e gelmiş. Hz.Peygamber’in sırtı sahabesine dönüktü. Adam şöyle demiş: ‘Ey Allah’ın peygamberi! Cennetliklerin ne giydiğini sormak istiyorum. Yaratılmış bir şey midir, yoksa dokunmuş bir şey midir?’ Orada bulunanlar, adamın sorusu karşısında gülmüş. Hz. Peygamber ise kızarak şöyle demiştir: ‘Bilmeyen birisi bilene soru sordu diye mi gülüyorsunuz? Ey adam! Onlardan cennet meyveleri taşar.’ Ardından adamın memnun olacağı şekilde kendisine cevap vermiş, sonra soran karşısında nasıl davranılması gerektiğini de sahabesine öğretmiş, adamın utancını gidermiş, adam da bilgili ve sevinçli bir şekilde geri dönmüştür. Allah Teala şöyle buyurmuştur: ‘Soru soranı azarlama.' 234

* ‘Kuşkusuz ki beni Allah terbiye etti.Ne de güzel terbiye etti!’ 234

* ‘Rabbinizi dolunay gecesinde ayı gördüğünüz gibi göreceksiniz’ c10- 236

* ‘Allah'ı size verdiği nimetleri nedeniyle seviniz' 241

* Bu nedenle Hz.Peygamber açlıktan Allah’a sığınır ve şöyle derdi:‘Ne kötü döşektir o !’ 243

* Bu nedenle Hz.Peygamber şöyle buyurmuştur: ‘Ya ze’l-celal ve’l-ikram diye dua edin.’ 249

*Hz.Peygamber şöyle buyurmuştur: ‘Allah’ım! Sendeki hayretimi artır.’ 250

* ‘İhsan sanki görür gibi O ’na ibadet etmektir’ 255

* ‘Öğlen vakti güneşi gördüğünüz gibi Rabbinizi göreceksiniz.’ 264

(*Hz.Peygamberi rüyada gördüm.Sırt üstü uzanmış ve şöyle diyordu:‘Mestlere mesh etmek ve eldiven giymeye varıncaya kadar, kulun her şeyde Allah’ın büyüklüğünü görmesi gerekir.’ Baktığımda, ayaklarında iki yeni siyah terlik, ellerinde eldiven vardı. Bu menzilde Allah’ın büyüklüğünün hak ettiği bilgileri yazmam nedeniyle bana işaret ediyor gibiydi. Sonra şöyle dedi: ‘Dolunay doğmaya devam ettiği sürece nefisler bostanlarda uyuyabilir ve çarşılarda güven içindedir. Karanlık olup da dolunay çıkmayınca, hırsızlardan korkulur.Bu durumda kişinin hırsızlardan sakınmak amacıyla şehre girmesi yaraşır.’ c10-270)

*Bu nedenle Hz.Peygamber duasındaki şu ifadesiyle kalpleri uyararak şöyle buyurmuştur: ‘Allah’ım! Kendini isimlendirdiğin veya yaratıklarından herhangi birisine bildirdiğin veya gaybının bilgisine ayırdığın isimlerle senden isterim.’ 276

*Allah peygamberinden aktarılan sahih kutsi bir hadiste Allah’ın kıyamet günü kuluna şöyle diyeceği bildirilmiştir: ‘Bana kavuş(maya)cağını mı zannettin? 297

*Hz.Peygamber şöyle buyurmuştur: ‘Allah daha büyük ve daha yücedir.’ 305

*Hz.Peygamber şöyle buyurmuştur: ‘Rabbin işi tamamladı.’ c10- 306

*Hz.Peygamber kölesinin yüzüne vuran bir adamla karşılaşınca şöyle demiştir: ‘Yüzden sakın! Çünkü Allah Adem’i kendi suretine göre yarattı’ 307

*Hz.Peygamber şöyle buyurmuştur: ‘Allah teala kaza ve kaderini uygulamak istediğinde (yani bir kulun günah işlemesini irade ettiğinde), akıl sahiplerinden akıllarını çeker alır. Kazasını ve kaderini

uyguladığında ise tekrar akıllarını kendilerine iade eder ki ibret alsınlar.' 310

*‘Ümmetimden hata ve unutma kaldırılmıştır. Allah teala dünya ve ahirette onları unutma nedeniyle yükümlü tutmayacaktır.’ 310

*Hz.Peygamber şöyle derdi: ‘Size neyi verdimse onunla yetinin.' Başka bir hadiste ise ‘Hac her sene mi olacak diye soran kimseye ‘evet' deseydim, farz olacaktı.' 310

*Halbuki Allah’ın peygamberi şöyle demiştir: ‘Allah size sadaka vermiştir. Onun verdiği sadakayı alınız.’ c-10 311

*Arzusundan konuşmayan Hz. Peygamber’in şöyle dediği sabittir: ‘Erkeğin suyu kadının suyuna baskın gelirse, çocuk erkek, kadının suyu erkeğinkine baskın gelirse çocuk kız doğar.’ 322

*Hz.Peygamber şöyle buyurur: ‘Her doğan fıtrat üzere doğar. Sonra ebeveyni onu Yahudi, Hıristiyan veya Mecusi yapar.’ 325

*Hacda elindeki çocuğu kaldırarak: ‘Bu çocuğun haccı var mıdır?’ diye soran bir kadına
Hz. Peygamber şöyle demişti: ‘Evet onun haccı vardır, sen de sevabını alırsın.’ 326

* ‘Yükümlülük çağından önce bir çocuk hac yapar ve ardından ölürse, Allah bu haccı onun farzı olarak yazar. Köle de azat olmazdan önce köle iken hac yaptığında böyledir.’ Bu hadis, isnadı yönünden üzerinde konuşulmuş olsa bile başka sahih bir hadis kendisini güçlendirir. Sahih bir hadiste şöyle denilmiştir: ‘Allah teala kıyamet günü farzlarını eksik getirmiş kulu hakkında şöyle diyecektir: Onun eksik olan farzlarını eksik olduğu ölçüde nafile ibadetlerinden tamamlayın.’ 326

*Hz.Peygamber kutsi bir hadiste Allah’tan şöyle aktarır: ‘Kulun bakılacak ilk ameli namazdır. Allah şöyle der: ‘Bakınız kulumun namazına, tamamlamış mı, eksik mi bırakmıştır?’ Namaz tam ise onun lehinde tam olarak yazılır; eksik ise bu kez Allah şöyle der: ‘Bakınız! Kulumun nafile namazı var mı?’ Var ise Allah şöyle der: ‘Kulumun farz ibadetini nafilesinden tamamlayınız.’ Hz.Peygamber şöyle der: ‘Bütün ibadetleri böyle değerlendirilir.’ 327

*‘Allah vardı ve O’nunla birlikte başka bir şey yoktu’ 329

*Hz.Peygamber şöyle buyurmuştur: ‘Kim yönetici olmayı talep ederse, yalnız başına bırakılır. Kime talebi olmadan yöneticilik verilirse,kendisine yardım edecek bir melek onunla görevlendirilir.’ 335

*‘Allah teala üzerinde iki kuş yuvası bulunan bir ağaçla birlikte Cebrail’i peygambere göndermiş! Birinin üzerine Cebrail, ötekinin üzerine Hz.Peygamber oturunca ağaç kendilerini yukarı çıkarmaya başlamış. Göğe yaklaştıklarında Refref e benzeyen inci ve yakuttan bir oturak kendilerine sarlonış. Cebrail onu gördüğünde bayılıp düşmüşken Hz.Peygamber bayılmamış. Sonra şöyle demiş: ‘Buradan Cebrail’in benden daha üstün olduğunu anladım. Çünkü o ötede neyin bulunduğunu bilmiş, bu nedenle bayılmış, ben ise bilememiştim.’ 335

*Onlar kendisini dinlerken Hz.Peygamber şöyle demiştir: ‘Ben bu sureyi cinlerden olan kardeşlerinize de okumuştum. Onlar bu sureyi sizden daha güzel dinlemişlerdi.’ Hadisin devamında şöyle denilir: ‘Ben onlara 'Rabbinizin nimetinden hangisini yalanlarsınız’ dediğimde ‘Rabbimizin nimetlerinden hiç birini yalanlamayız’ demişlerdi.’ 336

*Sahih bir rivayette şöyle denilmiştir: ‘Kuşkusuz ki sadaka -ki sadaka kulun doğurduğu/meydana getirdiği amellerdendir- ‘Rahman’ın eline düşer, Rahman onu alır ve herhangi birinizin devesini ve

ürününü yetiştirmesi gibi onu yetiştirir.' 340

*Hz.Peygamber şöyle buyurmuştur: ‘Güzel kelime sadakadır.’ 340

*Hz.Peygamber ise şöyle buyurdu: ‘Ben ve Ebu Bekir tartıldık, ağır gelen ben oldum. Ebu Bekir ile ümmet tartıldı, o ağır geldi.’ 344

*Çünkü Hz.Peygamber borcun ödenmesini ve ürünün alınmasını teşvik etmiş ve şöyle demiştir: ‘Onun lehine tart.’ 345

*‘Allah insanı kendi suretine göre yarattı’ 349

*Şeriat ise ‘kabrim ile minberim arasında cennet bahçelerinden bahçe vardır’ hadisinde buna dikkat çekmiştir. Bu bağlamda keşif ehli, onu Hz.Peygamber’in söylediği gibi bahçe olarak görürler. Aynı şekilde Nil, Fırat, Seyhan ve Ceyhan nehirlerini de cennette olduğu gibi bal nehri, su nehri, şarap nehri ve süt nehri olarak görürler. Çünkü Hz.Peygamber bu nehirlerin cennetten olduğunu bildirmiştir. 361

*Hz.Peygamber şöyle buyurmuştur: ‘Sözlerinizdeki fazlalık, kalplerinizdeki eğrilik olmasaydı, gördüğümü görür ve duyduğumu duyardınız.’ 362

*Bu durum, ‘kulum bana nafile ibadetlerle yaklaşır, ta ki onu severim; onu sevdiğimde onun duyması, görmesi ve desteklenmiş eli olurum’ anlamındaki kutsi hadiste belirtilmiştir. 365

*Bu hadiste belirtildiğine göre Allah teala yeryüzünü yarattığında, yeryüzü sallanmış. Bunun üzerine Allah dağları yeryüzüne dikerek onun sallanmasını gidermiş ve onu sakinleştirmiştlr. Bunun üzerine melekler şöyle sormuş: ‘Rabbimiz!Dağlardan daha güçlü bir şey yarattın mı?’ Allah ‘evet, demiri’ demiştir. Melekler ‘Rabbimiz, demirden daha güçlü bir şey yarattın mı?’ diye sorduklarında ise Allah ‘ateşi’ demiştir. Melekler ‘Rabbimiz! Ateşten daha güçlü bir şey yarattın mı?’ diye sorduklarında, Allah ‘suyu’ demiştir. Melekler ‘Rabbimiz! Sudan daha güçlü bir şey yarattın mı?’ diye sorduklarında ise Allah şöyle cevap vermiştir: ‘Havayı’ Melekler ‘Rabbimiz! Havadan daha güçlü bir şey yarattın mı?’ diye sorduklarında ise Allah şöyle demiştir: ‘Sağ eliyle verdiğini sol elinin bilmediği mümini yarattım.’ Mümin sadakası sağ eliyle verir ve sol elinden onu gizler.’ 367

*Bu nedenle Hz.Peygamber böyle kölelerle sohbet ederken, sözü ve oturmayı uzatsalar bile kendileri kalkmadıkça Hz.Peygamber de kalkmaz ve şöyle derdi: ‘Allah bana nefsimi onlarla birlikte hapsetmeyi (sabır) emretti.’ 376

*Nitekim Hz.Peygamber şöyle buyurur: ‘İnsanları mertebelerine yerleştirin.'Başka bir hadiste ise ‘İnsanları mertebelerine yerleştirmek bana emredildi' denilir. Hz.Peygamber her bir kişiyi kendi mertebesine yerleştirin dememiş, ‘insanlar'demiştir. Öyleyse onları kapsayan genel özellik, Hz. Peygamber’in insanları kendisine yerleştirmelerini emrettiği niteliktir. Bu ise bizim zikrettiğimiz ve dikkat çektiğimiz zillet ve yoksulluktur. 381

*Bu konuda Abdullah b. Selül şöyle demiştir: ‘Medine'ye dönersek, aziz olan zelil olanı oradan çıkartacaktır.' Bunun anlamı, biz Muhammed’i (as.) ve sahabesini Medine’den çıkartacağız demektir. Oğlu Hz. Peygamber’e gelmiş durumu bildirmiş ve babasını öldürmek üzere kendisinden izin istemişti. Çünkü o şu ayeti duymuştu:‘Allah’a ve ahiret gününe iman eden bir kavinin babaları bile olsa Allah’a ve peygamberine düşmanlık edenleri sevdiğini görmezsin.'Babası münafıklardan birisiydi. Bunun üzerine Hz.Peygamber şöyle demiştir: ‘Muhammed arkadaşlarını öldürtüyor denilmesini istemiyorum.' Allah ise münafıkların aziz olduklarını iddia etmelerinin karşılığında, izzeti peygambere ve müminlere izafe ederek şöyle buyurmuştur: ‘Medine’ye dönersek, aziz olan

zelil olanı oradan çıkartacaktır dediler. İzzet Allah'a ve peygamberine ve müminlere aittir. Fakat münafıklar bilmez.' 381

*Bunlar, Hz.Peygamber'in sahabesine gösterip şöyle dediği iki kitaptır:'Birinci kitapta cennetliklerin adı,babalarının, kabilelerinin ve aşiretlerinin adı vardır. Diğer kitapta ise cehennemliklerin, babalarının, kabilelerinin ve aşiretlerinin adı vardır.' c10 - 383

*Hz.Peygamber ise buyurur:'Dikkat ediniz! Kuvvet, atmaktır, kuvvet atmaktır, kuvvet atmaktır.' 385

* 'Adem henüz toprak ve su arasında iken ben nebi idim.'387

*Nitekim en yüce mertebede iken Hz.Peygamber şöyle buyurmuştur: 'Ben Âdemoğlunun efendisiyim! İftihar yok.' Hz.Peygamber'e mertebe etki etmemiştir. Risalet ve nebilik mertebesinde iken, her zaman şöyle derdi:'Ben de sizin gibi bir insanım.' c10-388

*'Ebu Bekir! Seni evden çıkartan sebep nedir?' Ebu Bekir 'açlık' deyince Hz. Peygamber şöyle demiş: 'Beni de evden açlık çıkarttı.' Ardından bağırsaklarını desteklemek üzere karnına dayadığı iki taşı çıkartmıştır. Hz.Peygamber açlıktan Allah'a sığınarak şöyle derdi: 'Ne kötü döşektir açlık!' 388

*Hz.Peygamber şöyle buyurur: 'Allah teala Âdem'e tecelli etmiş ve elleri kapalıyken şöyle demiştir: 'Âdem! Dilediğini seç.' Âdem ise 'Rabbimin her iki eli de sağ mübarek el olsa bile sağ elini seçtim' demiştir.' Hadis devam eder: 'Allah ellerini açtığında, Âdem ve zürriyeti avucunda idi. Onların içinden parlak birisini görünce, şöyle demiştir: 'Rabbim! Bu da kimdir?' Allah cevap vermiş: 'Senin oğlun Davud'dur.' Âdem sormuş: 'Allah'ım! Ona ne kadar ömür takdir ettin?' Allah 'Kırk sene' deyince, Âdem 'Peki bana ne kadar verdin?' diye sormuş. Allah teala 'Bin sene'deyince, Âdem şöyle demiş:'Ömrümden altmış sene verdim ona.' Allah teala 'Peki' demiştir. Âdem'in ömrü dokuz yüz kırk seneye ulaştığında, canını almak üzere ölüm meleği kendisine gelmiş, Âdem ona şöyle demiş: 'Benim altmış senem daha kalmıştır.' Allah ise Âdem'e 'Âdem! Sen ömrünün o kısmını Davud'a vermiştin' diye vahyettiğinde Âdem verdiğini inkar etmiştir. Bu nedenle zürriyeti de inkar etmiştir. Âdem sözünü unutmuş, zürriyeti de unutmuştur.' Hz.Peygamber şöyle buyurmuştur: 'O günden itibaren yazı ve tanıklık emredilmiştir.' 390

*Hz.Peygamber şöyle buyurmuştur: 'Nebiler -Allah'ın rahmeti ve selameti üzerlerine olsun- kıyamet günü kendilerinden şefaat istendiğinde şöyle derler: Allah bugün daha önce hiç gazap etmediği gibi gazaplanmıştır. Bundan sonra da bir daha böyle gazap etmeyecektir.' 393

*Allah şöyle der: 'Ey kullarım! İlkiniz, sonuncunuz, insanlarınız, cinleriniz en takva sahibi bir kulun kalbine sahip olsaydınız, benim mülkümde bir artışa yol açmazdı. Kullarım! İlkiniz, sonuncunuz, insanlar ve cinler, en bedbaht bir kulun kalbine sahip olsaydınız, bu durum benim mülkümde bir eksilmeye yol açmazdı.' 'Kullarım! İlkiniz, sonuncunuz, insanlar ve cinler, bir yerde toplanıp da benden bir şey isteseniz ve herbirinize istediği şeyi versem, bu durum benim mülkümden hiçbir şeyi eksiltmez.' 394-395

***

-Mübayatü’l-Kutub fi-Hazreti’l-Kurb

-Heyakilü’l-Envar

CİLT 11

* Allah Teâlâ peygamberinden aktarırken şöyle der: ‘ Tartıştıklarında benim Mele-i a’la hakkında bir bilgim yoktur.' Hz.Peygamber, Mele-i a’la’nın kefaretler, namazı cemaatle kılmak, abdest suyunu parmak aralarına girdirmek, mescitleri takip etmek ve namazın ardından mescitte oturmayı alışkanlık edinmek hakkında tartıştıklarını söylemiştir. 14

* Hz. eygamber zinakar hakkındaki bir ifadesinde buna dikkat çekerek şöyle der: ‘İman kendisine dönene kadar zaniden çıkar ve bir gölge gibi üzerinde kalır. Tövbe ettiğinde, iman yeniden ona döner. 16

*‘Yaptığım bir işte tereddüt etmedim.’ (Kutsi hadis)18

*‘Kim bana bir adım yaklaşırsa, ona bir arşın yaklaşırım, kim bana bir arşın yaklaşırsa, ona daha çok yaklaşırım. Kim bana yürüyerek gelirse, ona koşarak giderim.’ (Kutsi hadis) 18

* ‘Kim beni bir topluluk içinde zikrederse,o topluluktan daha hayırlı bir topluluk içinde onu zikrederim.’ (Kutsi hadis) 18

*Allah ‘Mümin kulum ölümü sevmez, ben ise, onun gecikmesini istemem’ buyurur. 18

* ‘Her gün yetmiş bin melek Beyt-i mamur'a girer ve bir daha geri dönmez.' 22

*Hz.Peygamber şöyle der: ‘Bir eziyete karşı Allah’tan daha sabırlı kimse yoktur.’ 38

* Peygamber’in Allah’tan aktardığı sahih kutsi bir hadis bunu bildirerek, şöyle der: ‘Âdemoğlu beni yalanladı, bu ona yakışmadı. Bana kötü söz söyledi, bu ona yakışmadı.’ 38

** Hz.Peygamber vahyin inmesi hakkında vahyin kendisine çan sesi gibi geldiğini söylemiştir. Bu, vahyin en şiddetli haliydi. Ravi şöyle der:‘Bu esnada Hz.Peygamber’in alnından ter akardı.’ 42

*‘Müezzinin sesinin ulaştığı yerdeki kuru ve yaş her şey onun lehine tanıklık eder.’ Hz.Peygamber’in avucundaki taşlar olduğu gibi sahabesinden dilediklerinin avucundaki taşlar da tespih ederdi. Hz.Peygamber Uhud dağı hakkında ‘Bu dağ, bizi seven bizim de kendisini sevdiğimiz bir dağdır’ demiştir. 43

* ‘Nebilik ve resullük sona ermiştir, benden sonra nebi ve resul yoktur' 44

**Hz. Peygamber namaza başlarken ve pek çok durumda şöyle derdi: ‘Allah'ım! Beni kar, soğuk su ve buzla yıka.' c11-47

*Hz.Peygamber ‘visal orucunu tutmayı yasaklamıştı. ‘Sen tutuyorsun ama' denildiğinde, ‘Ben sizin gibi değilim, ben gecelerim ve biri beni doyurur ve içirir.' demiştir. 56

*Nitekim Cebrail elbisesi bembeyaz saçları simsiyah bir adam suretine girdiğinde, Hz.Peygamber böyle demişti. Ravi şöyle aktarır:‘Aramızdan kimse onu tanımamıştı. Sonra gelip peygamberin yanına oturdu. Dizlerini dizlerine dayadı, avuçlarını dizlerinin üzerine koydu.Sonra Hz.Peygamber’e İslam, iman, ihsan ve kıyamet, kıyametin alametlerini sordu. Sorusunu bitirdiğinde ayrılmak üzere kalktı. Ortadan kaybolunca Hz.Peygamber sahabesine ‘Bu adam kimdir, biliyor musunuz?’ diye sormuş.Başka bir rivayette ise ‘Adamı geri döndürün’ demiş.Sahabe kendisini aramış, fakat bulamamış. Bunun üzerine Hz. peygamber “ Cebrail idi, insanlara dinlerini öğretmek amacıyla gelmişti.’ 58

*Müslim Ebu Said el-Hudri'den şöyle aktarır: 'Hz.Peygamber zamanında insanlar şöyle demiş: Ey Allah'ın peygamberi! Kıyamette Rabbimizi görebilecek miyiz?' Hz.Peygamber şöyle demiş: 'Öğlen vakti güneşi görürken sıkıntı çeker misiniz? Açık havada bulut yok iken dolunayı görmede bir sıkıntı çeker misiniz?' insanlar 'hayır' diye cevap vermişler. Hz. Peygamber 'İşte Allah'ı kıyamette o ikisini (ay ve güneş) sıkıntı çekmeden görebildiğiniz gibi göreceksiniz.' Sonra şöyle devam etmiştir: 'Kıyamet geldiğinde, birisi nida eder ki her ümmet ibadet ettiğine uysun. Allah'ın dışında, putlara, dikili taşlara tapan herkes, cehenneme yuvarlanır. Sadece Allah'a ibadet eden iyiler ve günahkârlar -ki Ehl-i kitap kast edilir-kalınca şöyle der. Yahudiler çağrılır ve onlara şöyle denilir: Neye ibadet etmektesiniz? Onlar 'Üzeyr'e ibadet ediyorduk ve onun Allah'ın oğlu olduğunu söylüyorduk' derler. Bunun üzerine kendilerine 'Yalan söylediniz, Allah bir eş veya çocuk edinmedi. Ne istiyorsunuz?' denilir. Onlar şöyle karşılık verir: 'Rabbimiz! Susadık, bize su ver. Onlara işaret edilir ve 'döndürülmediniz mi?' denilir. Hepsi cehenneme sevk edilir. Sonra Hıristiyanlar çağrılır. Onlara 'Neye ibadet etmektesiniz?' diye sorulur. Hıristiyanlar 'Mesih'e ibadet ediyorduk, onun Allah'ın oğlu olduğunu söyledik' derler. Onlara 'Yalan söylüyorsunuz, Allah bir eş veya çocuk edinmemiştir' denilir. Sonra şöyle denilir. Ne istiyorsunuz?' Onlar da 'Susadık, su ver bize Ya Rab' derler. Onlara işaretle gelin denir ve cehenneme sevk edilir. Geride Allah'a ibadet eden iyi ve günahkârlar kalır. Alemlerin Rabbi onların kendisinde Hakkı gördükleri en düşük surette tecelli ederek şöyle der: Ne bekliyorsunuz? Her ümmet ibadet ettiğine uysun.' Onlar karşılık verir: 'Rabbimiz! Biz dünyada insanlardan ayrıldık, onlara katılmadık.' Allah kendilerine şöyle der: 'Ben sizin Rabbinizim.' Onlar 'Senden Allah'a sığınırız ve Allah'a hiçbir şeyi ortak koymayız.' Bu sözü iki veya üç kere söylerler. En sonunda bir kısmı geriye dönmeye hazırlanırken,Allah şöyle der: 'Sizin ile Rabbiniz arasında kendisini tanımanızı sağlayan bir alamet var mıdır?' Onlar da 'Evet, vardır' derler. Allah 'Peki onu gösterin' der. Bu durumda kendiliğinden Allah'a secde eden herkese Allah'a secde etme izni verilir. Korkarak ve riyakârca Allah'a secde edenlerin sırtına Allah bir zırh geçirir. Secde etmek istediklerinde, sırtüstü yere düşerler. Sonra başlarını kaldırırlar. İlk kez onu gördükleri suretten başka bir surete geçtiğini görürler. Allah şöyle der: 'Ben sizin Rabbinizim.' Onlar da 'Evet' der. Hz.Peygamber şöyle devam eder: 'Cehennem üzerine köprü kurulur ve şefaat helal olur.' Hadis devam eder. 59

* Hz.Peygamber şöyle demiştir: 'Allah bir şeyi dilerse olur, dilemezse olmaz' 67

* Kutsi hadiste Allah 'Yaptığım hiçbir işte müminin canını alırken tereddüt ettiğim kadar tereddüt etmedim. O ölümü sevmez.' buyurur. 68

*Hz.Peygamber onlara Cin gecesi Rahman suresini okunduğunda, 'Rabbinizin hangi nimetini yalanlarsınız?' ayeti geldiğinde, şöyle demişlerdir: 'Rabbimiz! Senin nimetlerinden hiç birini yalanlamayız. Hz.Peygamber sahabeye ayeti okuduğunda, cinlerin söylediği tarzda bir şey dememişler, bunun üzerine Peygamber şöyle demiştir: 'Bu ayeti cin kardeşlerinize okudum, onlar sizden daha iyi dinledi. Onlara 'Rabbinizin hangi nimetini yalanlarsınız?'ayetini okuduğumda, 'Rabbimizden ayetlerinden hiç birini yalanlamayız.' demişlerdir. 69

**Bize bu cin grubuyla ilgili birisinden garip bir hadise aktarılmıştır.Bana hadiseyi Darir İbrahim b. Süleyman Halep'teki evimde anlatmıştı.Orası Habur'un köylerinden Dir-Rumman'dandı. Adam hadiseyi güvenilir bir oduncudan aktarmıştı. Oduncu bir yılan öldürünce, cinler kendisini yakalamış ve yaşlı bir cinin önüne götürmüşler. Yaşlı toplumunun başkanıydı. Ona 'Bu adam amcaoğlumuzu öldürdü' dediklerinde, oduncu şöyle demiş: 'Adamların ne anlattığından haberim yok. Ben bir oduncuyum, önüme bir yılan çıktı, ben de öldürdüm.' Topluluk 'Öldürdüğü adam, amcaoğlumuzdu' demiş. Yaşlı adam şöyle karşılık vermiş: 'Oduncuyu bırakın ve evine götürün. Ona bir şey yapamazsınız. Çünkü peygamberin bize şöyle dediğini duydum: Kim başka bir surete girer ve öldürülürse, onun karşılığında bir diyet ve ceza yoktur.Amcanızın oğlu bir yılan suretine girmişti. Yılan insanın düşmanıdır.'Oduncu şöyle delmiştir: 'Ben de kendisine şöyle dedim: Be Adam! Hz.Peygamber'in şöyle dediğini duyduğunu söylüyorsun. Sen ona yetiştin mi ki?' Yaşlı adam

‘Evet’ diye karşılık vermiş ve devam etmiş: ‘Allah’ın peygamberinin huzuruna gelen cinlerdendim. Onu dinledik. O gruptan benden başka kimse hayatta kalmadı. Ben şimdi arkadaşlarımın içinde peygamberden duyduklarıma göre hüküm veriyorum.’ 69

*Hz.Peygamber’in ilahi isimler hakkında söylediği ‘Onları sayan, cennete girer.' hükmü bu menzilden öğrenilir. 71

*Hz. Peygamber şöyle der: ‘Ben Allah’tan en çok korkan ve neyden korktuğumu en çok bileninizim!.’ Hadis, Hz. Peygamber’in çok ibadet ettiğini gören sahabenin ‘Allah senin geçmiş ve gelecek günahlarını bağışladı’ demeleri üzerine söylenmiştir. 74

*Hz.Peygamber Rabbinin aktarmasına göre, ‘Allah’a davet ederim' demiş, ‘kendime davet ederim’ dememiştir. 76

* Bir hadiste Cebrail'in altı yüz kanadı olduğu zikredilir. 81

*Hz.Peygamberden Cebrail ayrıldığında,arkadaşı bunun nedenini kendisine sormuş, Cebrail ise artık gücünün yetmeyeceğini belirterek, ‘Her birimizin belli bir makamı vardır' demişti. 83

** Bunun üzerine, kendisini ısındırmak üzere, Hz.Ebu Bekir’in sesine benzeyen bir
sesle peygambere hitap edilmiştir. Çünkü dünyada Hz. Peygamber’in sohbet arkadaşı Hz. Ebu Bekir’di. Hz.Peygamber o sese ilgi duymuş,onu tanımış ve o mertebede böyle bir sözden dolayı şaşırmıştı. Ebu Bekir’i yeryüzünde bırakmış iken, bu ses ona nasıl gelmişti? Bu nidada peygambere şöyle denildi:‘Ey Muhammed! Dur Rabbin namaz kılmaktadır.’ Bu hitap nedeniyle, peygamberi bir daralma hali kaplamış, namazın Allah’a nasıl nispet edilebileceğinde hayrete düşmüştü. O makamdayken ‘O size salât edendir ve melekleri de, karanlıklardan ışığa çıkartmak üzere size salât eder.' buyruldu. c11-84

** Hz.Peygamber Hz. Musa’nın yanına döndüğünde, Musa kendisine şöyle demişti: ‘Rabbine dön, ümmetinin yükünü hafiflet.’Hadis uzundur. En sonunda bilfiil beş vakit namaza kadar inmiştir. 85

*Meleğin miracı bu nur vasıtasıyla parıldar ve melek bukalemunun bulunduğu yerin rengiyle boyanması gibi onunla boyanır. Sonra melek peygambere, yani onun miracına feyiz verir. Peygamber de -ruhaniyeti yönünden- o nur ile boyanır. Bu durum, Hz. Peygamber’in ‘Onun (Cebrail) söylediğini anlarım' sözünde dile getirilmiştir. C11-85

*‘Kim iyi bir adet çıkarırsa, o adetin sevabı ve kıyamete kadar onu yapanların sevabı ona aittir. Bununla birlikte onların sevapları eksilmez.' 87

* ‘Benim Rabbim ile bir vaktim vardır ki, onda Rabbimden başkası benimle olamaz' 88

*Aynı şekilde ahiret hayatında vakfe hakkında Hz. Peygamber ‘Her birinizle Allah arada tercüman olmaksızın şifahen konuşur' buyurur. 88

*Bunu ifade etmek üzere Hz.Peygamber ‘Bana başvurursunuz, belki biriniz, delilini ötekinden daha iyi savunabilir.'demiştir. 89

**Cem’ farkın kendisidir,Peygamber böyle buyurdu hadisinde* 90

*Hz.Peygamber ‘Allah’tan daha çok eziyete sabırlı kimse yoktur’ der. 93

**Bütün peygamberler şunu söylemiştir: Allah kıyamet günü daha önce hiç kızmadığı ve bir daha da kızmayacağı bir şekilde kızacaktır.' 93

* Hz.Peygamber şöyle buyurdu: 'La Havle vela kuvvete illa billâh' demek, Arş altındaki bir hâzineden çıkmıştır.' 96

**Hz.Peygamber bir gün elinde iki dürülmüş kitap olduğu halde çıkagelmiş. Kitaplar bütün yazılı kitapları içermekteydi. Sahabesine sormuş: 'Bu iki kitabın ne olduğunu biliyor musunuz?' Ardından onlara sağ elindeki kitabın cennet ehlinin adlarını, onların babalarının, kabilelerinin, aşiretlerinin ve Allah'ın kendilerini yarattığı andan kıyamete kadar-ki aşiretlerinin adları yazılıydı. Sol elindeki kitapta ise kıyamete kadar cehennemliklerin, babalarının, kabile ve aşiretlerinin isimleri vardı. Herhangi bir yaratılmış o isimleri iki kitapta bulunduğu şekliyle yazmaya kalksaydı, alemdeki kâğıtlar yeterli gelmezdi. Allah'ın yazısı ile yaratılmışın yazısı arasındaki fark buradan öğrenilir. 96

*Hz.Peygamber kendini övmek amacıyla -ki bunun delili bitiş edatı olan hatta gelmiş olmasıdır- bunu bildirmiş ve kalemlerin cızırtısını duyabileceği istiva yerinde gözükecek şekilde yürütüldüğünü söylemiştir. Bu durum 'Ona ayetlerimizden gösterelim (hatta)diye. O duyan ve görendir' ayetinde belirtilmiştir. Burada 'o',Hz.Peygarnber'e döner, çünkü yürütülen odur. Hz. Peygamber ayetleri görmüş ve kalemlerin cızırtısını duymuştur. Hz. Peygamber ayetleri görmüş, onlardan kulağın payı olanları da duymuştur, o pay sestir. Çünkü Hz.Peygamber duyulanları 'cızırtı' kelimesiyle ifade etmiştir ki, o da sestir. 100

*Hz.Peygamber'e cennet bir duvarda temsili olarak gösterilmişti. Bu temsilin gerçek olduğunu söyledik, fakat yine de bir temsildir, çünkü Hz.Peygamber, şöyle demiştir: 'Öne çıktığımda, beni gördünüz mü?' İstedim ki cennetten bir meyve alayım. Onu size getirseydim,dünya var olduğu sürece ondan yerdiniz.' Cehennem gösterildiğinde, ateş kendisine değmesin diye kıblesinden geriye çekilmiştir. Orada kediye su verdiği için cennete giren kadını görmüştü. Hz.Peygamber bu müşahedeyi güneşin tutulması nedeniyle kılınan namazda görerek şöyle demiştir: 'Allah namaz kılanın kıblesindedir.' Hz.Peygamber duvarın kıblesinde bulunması gibi cennet ve cehennemi kıblesinde görmüştür. 103

**Bir insan Hz.Peygamber'in kulun abdest aldıktan sonra içinden konuşmadan kıldığı iki rekât namaz hakkındaki hadisiyle delil getirmek isterse, o hadisin (konuyla ilgili) bir delil olmadığını söyleriz. 105

** Nitekim Hz. Peygamber istiğfardan söz eden bir ayet okuduğunda bağışlanma diler, talep ayeti geçtiğinde ayetin gösterdiği şeye ulaştırmasını Allah'tan dilerdi. Bütün bunlar ise, onu namaz kılan olmaktan çıkartmazdı. c11-105

* 'Kulum bana nafile ibadetlerle yaklaşır, ta ki, onu severim, sevince duyması ve görmesi olurum' (kutsi hadis) 106

*Nitekim Hz.Peygamber müminin ruhu hakkında 'yeşil bir kuştur' buyurur. 113

**Zarkat ağacı ise öyle yapmayacak, ardına saklanan Yahudi'yi gizleyecektir. Bu nedenle Hz. Peygamber onu lanetlemiştir. 115

*Nitekim sahih-kutsi hadislerde bu durum şöyle belirtilir: 'Kul nafile ibadetlerle Allah'a yaklaştığında, Allah onu sever. Onu sevince, görmesi, duyması ve eli olur.' Başka bir rivayette 'Onun için duyma, görme ve desteklenmiş el olurum' denilir. 116

*Bakınız! Hz.Peygamber kabirdeki insanlar hakkında şöyle demişti: ‘Siz onlardan daha iyi duyan değilsiniz.’ (Sonra kabirdekilere hitaben) ‘Rabbinizin vaat ettiği şeyin gerçek olduğunu gördünüz mü?’ demiştir. 116

*Hz.Peygamber’e ‘Bu benim doğru yolumdur' ayeti indiğinde, toprağın üzerine bir çizgi, sağına ve soluna da pek çok çizgi çizmiş, sonra parmaklarını çizginin üzerine koyarak şu ayeti okumuştu: 'İşte benim doğru yolum! Ona uyun başka yolara uymayın.' Hz.Peygamber, çizginin sağında ve solunda bulunan diğer çizgilerin üzerine elini koyarak, ‘O yollar sizi Allah’ın yolundan ayırır' ayetini okumuş, ‘O’nun yolu’ ifadesiyle doğru yola işaret etmiştir. 120

* Bu rivayetlerden birisi, namazda her eğilmeden ve kalkıştan sonra elleri kaldırmaktır. 123

* Nitekim Hz. Peygamber şöyle der: ‘Mümin iyiliğin sevindirdiği, kötülüğün üzdüğü insandır. Ne güzel, ne güzel!' 126

* ‘Kendini bilen,rabbini bilir’ . 129

* ‘Allah âlemi kendi suretine göre yarattı.’132

** Allah Peygamber’ine‘Kesin delil, Allah’a aittir’demesini emreder. İşte bu ‘Rabbim! Hak ile hüküm ver’ayetinin anlamıdır. Allah haktan başka bir şekilde hüküm verir mi ki? Fakat Allah bu ayette kendisini peygamberin memuru yapmıştır. Çünkü ‘hüküm ver’ ifadesi, emirdir. Allah ise peygamberine bunu söylemesini emredip ‘Ya Muhammed söyle’ diyerek ‘Rabbim!Hak ile hüküm ver’ demiştir. Allah’ın kullarına daha büyük bir tenezzülü olamaz.138

* ‘Allah cennet ve cehennemi yarattığında, sizi doldurmak benim işim demiştir.’ 139

* Hz.Peygamber’in ‘Önder borçludur’ hadisi bu menzilden öğrenilir. 142

*Hz.Peygamber,‘İki halifeye biat edilirse, diğerini öldürün' demiştir. Başka bir hadiste ‘Halife Kureyş’tendir' buyurdu. 150

**Hz. Peygamber bir savaşçı bölüğü gönderdiğinde, iki adamdan oluşsa bile birisini başkan yapardı. Bu, özel bir bilgiye sahip değerli bir makamdır. 151

*Hz.Peygamber, Üsame’nin komutanlığını eleştirenlere şöyle demişti: ‘Artık söz uzamıştır. Allah’a yemin olsun ki, siz daha önce de onun babasının komutanlığını eleştirmiştiniz. Usame bu işe layıktır.' 151

* Allah’ın peygamberi, şöyle buyurur: ‘Erkeklerden pek çok kimse, kadınlardan ise İmran kızı Meryem ile Firavun’un eşi Asiye kemale erdi.' 168

*Hz.Peygamber bu isimle ilgili olarak insanın organları hakkında şöyle der: ‘Bir organ acı hissettiğinde, bedenin bütün organları onu hisseder.’ 169

*Hz.Peygamber şöyle der: ‘Rabbimizi razı edecek, söz söyleriz.’ 169

*Hz.Peygamber şu hadisiyle nispetleri tespit etmiştir: ‘Rahmi birleştireni, Allah kavuştursun,keseni Allah kessin.’ c11-169

* Hz.Peygamber şöyle der: ‘Ben Ademoğullarının efendisiyim,bu bir iftihar değil.’ 172

*Hz. Peygamber'in 'Başlarına kadını geçiren bir topluluk, kurtuluşa ermez' hadisi seni perdelemesin. Biz Allah'ın görevlendirmesinden söz ediyoruz, hadis ise insanların görevlendirdiği kimseden söz ediyor. 'Kadınlar erkeklerin ikiz kardeşidir (aynı özelliktedir)' anlamındaki hadisten başka bir hadis bulunmasaydı bile, bu hadis yeterli olurdu. 172

* Hz.Peygamber ise 'Adem unuttu, zürriyeti de unuttu' demiştir. 173

* Nitekim Şari 'Kadınlar erkeklerin ikizidir' sözüyle konumlarına dikkat çekmiş olsa bile, kadının yeri ve mertebesi de bilinmemiştir. 175

*Hz.Peygamber kıyamet günü makam-ı mahmûd'da şöyle der: 'Ben o gün Allah'ı şimdi bilmediğim hamdlerle överim.' 181

*Hz. Peygamber, Kunut dualarında beddua edince kınanmış ve kendisine şöyle bir hatırlatma yapılmıştır:'Seni âlemlere rahmet olarak gönderdik. 182

*Bu durum bir grup hakkında Hz.Peygamber'in dediği 'Kuran'ı okurlar da okudukları boğazlarını geçmez' hadisinde belirtilir. 183

* Hz.Peygamber, Kuran verilen biri hakkında 'Nebilik onun iki yanı arasına sokulmuştur' demiştir. 184

* 'Sizi ardımdan da görürüm'197

*'Allah hakkı yerine getirilme hususunda başkasından önceliklidir' 198

*Hz.Peygamber şöyle der: 'Bir peygamber katında tartışmak uygun değildir.' 199

*'Senin övgünü yerine getiremem' 205

*'Kendini bilen, rabbini bilir' 207

* 'Allah size ribayı yasaklar da, sizden almaz.' 211

* 'Mutlular ahirette nefislerinin arzu duydukları şeyleri elde ederler' denilmiş olmasının hikmetine bakınız! c11-215

* Hz.Peygamber en yetkin keşif sahibi olarak şöyle der: 'Ciddi olanlar hapistedir.' c11- 217

*Hz.Peygamber şöyle der: 'Allah Adem'i kendi suretine göre yarattı.' 222

*Hz.Peygamber'e güneşin tutulması sorulunca, 'Allah bir şeye tecelli edince, o şey huşu duyar' demiştir. 222

* Rivayete göre, Arapların bir grubunun doğruluğuna mucize istemesi üzerine kamer parçalanmış, Hz. Peygamber oradakilere 'şahit olun' demişti. 231

*'Size öyle bir söz söylüyorum ki, benden önce hiçbir peygamber ümmetine bu sözü söylememiştir. Halbuki her peygamber, ümmetini deccal'e karşı uyarmıştır. Bakınız! Deccal'in sağ gözü şaşıdır, Rabbiniz ise şaşı değildir.' 247

*'Kalbinde zerre miktarı kibir bulunan kimse, cennete giremez. 251

*Hz. Peygamber bir yerde şöyle der: ‘Yazık yazık!’ Burada gazabı teskin etmek ve Hakka muvafakat göstermek istemiştir. Sonra bizzat o gruba şefaat eder. Bunun nedeni, Hakkın o yerde kendisiyle gözüktüğü (niteliğin) değişmiş olmasıdır. 253

* ‘Yaratıklar Allah’ın yakınlarıdır.’ 262

* ‘Kuran ehli, Allah’ın ehli ve seçkinleridir’ 262

* ‘Ademoğluna belini doğrultacak lokmalar yeter' . 271

**Hz.Peygamber Kuran’ı okuduğunda, nimet ayetine rastlarsa, bu ayet onun üzerinde hüküm sahibi olur, Hz. Peygamber Allah’ın ihsanını ister ve onun iyiliğini talep ederdi. Azap veya tehdit ayeti okuduğunda, bu ayet peygamberin Allah’a sığınmasını sağlar, o da Allah’a sığınırdı. Allah’ın yüceltileceği ayetin okunması, peygamberin Allah’ı yüceltmesini ve o ayette geçtiği tarzda
O’nu tespih etmesini sağlardı. Bir kıssa ayeti geldiğinde veya önceki toplumlarla ilgili bir hükmü anlatan bir ayet gelince, ayet peygamberin ibret almasını sağlar, o da ibret alırdı. Herhangi bir fiili yapması gereken bir hüküm ayeti okuyunca, ayet o hükmü yerine getirmesini sağlardı. Böylece her ayet peygamber üzerinde hüküm verir, o da o işi yapardı. Kuran ayetlerini düşünmek ve Kuran hakkında anlayış sahibi olmak tam da bu demektir. 279

** Hz.Peygamber harflerini ezberleyerek, Kuran okuyup okudukları boğazlarını geçmeyen bir topluluktan söz etmiştir. Kuran onların dimağlarının önünde bulunan hayalden dile iner, dil onu söyler. Okudukları ise, boğazı geçerek göğüsteki kalbe inmez. Dolayısıyla herhangi bir ayet kişinin kalbine ulaşmaz. Hz.Peygamber böyle insanların dinden, okun yaydan çıkması gibi çıkacaklarını söylemiştir. Bu esnada okta kanın izi görülmez. 279

*Hz.Peygamber’in şöyle dediği aktarılır:‘Allah bir kulunu sevdiğinde, Cebrail’e ‘falan kulumu sevdim’ der ve Cebrail de onu sever. Sonra ona bu sevgiyi göktekilere bildirmesini emreder. Cebrail şöyle der: ‘Bakınız! Allah falan kulunu sevmiştir. Siz de onu sevin.’ Göktekiler de onu sever.’ 283

*Kutsi sahih bir hadiste şöyle denilir: ‘Ademoğlu beni yalanladı. Böyle yapmak yakışmazdı. Beni kınadı, böyle yapmak ona yakışmazdı.’ 284

* ‘Konuşmalarınızda dikkatsizliğiniz ve kalplerinizdeki eğrilik bulunmasaydı, gördüğümü görür ve duyduğumu duyardınız.' 286

*Bir rivayette ‘Mümin, mümin kardeşinin aynasıdır' denilir. Mümin, Allah’ın isimlerinden biridir. Allah alemi kendi suretine göre yarattı ve bu nedenle âlem Mümin ismiyle ahlaklanma imkânına sahiptir. Hz.Peygamber Hicret sonrasında Medine’de sahabe arasında kardeşlik kurarken,
kendisi de Hz.Ali’nin elini tutarak şöyle demişti: ‘Benim kardeşim de Ali’dir.’ 288

**Hz. Peygamber sahih-kutsi bir hadiste Allah’ın suretten surete gireceğini bildirmiştir. 290

*Hz.Peygamber ‘İp sarkıtsaydınız, Allah’ın üzerine düşerdi’der. 300

* ‘Kim bir göreve talip olursa, onunla baş başa kalır. Kim de istemeden görev gelirse, Allah onun için kendisine yardım eden bir melek görevlendirir.' 305

*Hz.Peygamber (içindeki şeytana karşı) Allah'ın ona yardım ettiğini, kendisinden selamette olduğunu -veya bir rivayette Müslüman olduğunu- söylemiş, ‘bana sadece iyiliği emreder.' demiştir. 305

*Hz.Peygamber kendisi için şöyle demişti: ‘Bir kula ben ailesi, malı ve bütün insanlardan daha sevimli gelmedikçe kamil mümin olamaz.' 306

*Hz.Peygamber Kıyamet günü ben insanların efendisiyim’ der ve bunun sebebi olarak da şeriatının kapsamlı olması nedeniyle, kemalini gösterir. 312

*‘Adem henüz su ve toprak arasındayken ben peygamberdim.' 312

*Hz.Peygamber yer hakkında şöyle der: ‘Allah onu mescit ve temiz yapmıştır.’ 322

*‘Yeryüzü toprağı bizim için temiz kılınmıştır’ 322

*Bu durum, Hz.Peygamber’e şefaat sorulduğunda şu hadisinde dile getirilmiştir: ‘O gün Allah’ı, bugün bilmediğim isimlerle överim.’ 327

*Hz.Peygamber sahih bir hadiste şöyle demiştir: ‘Cehennemlikler oradan çıkamazlar. Çünkü onlar cehennemliktir. Onlar orada ne ölür ne diri kalır.’ Hz.Peygamber onların niteliğini ölüm ve hayatı kendilerinden olumsuzlaştırmak yapmıştır. Sonra cehenneme girip onun ehli olmayanlara sözü getirip şöyle demiştir: ‘Fakat insanların bir kısmına ateş günahları nedeniyle ilişir. Allah onları cehennemde öldürür.' 331

*Peygamberliği ve şeriatı tamamlandığında,Hz. Muhammed’e kendisini övmek üzere şöyle demesini emretti: ‘Rabbinin adını tespih et ve bağışlanma dile.’Hz.Peygamber ise ‘Sen kendini övdüğün gibisin’ demiştir. Allah’ı kendi hamdiyle tespih etmek bu demektir. 331

** Hz.Peygamber dilsiz cariyeye ‘Allah nerededir?’ diye sormuş, mekân lafzını genel kullanmıştı. Çünkü Hz. Peygamber Allah hakkında mekânın -nitelik değil- isim anlamında olabileceğini biliyordu. Cariye işaretle ‘Göktedir’ deyince, onun işaretini kabul etmiş, onu mümin saymıştı. Çünkü Allah kendisinin gökte olduğunu bildirmiştir. Cariye de Allah’ı tasdik etmiş, bu nedenle mümin sayılmıştır. Fakat Hz. Peygamber cariyenin bilgili olduğunu söylememiş, onun serbest bırakılmasını emretmişti. Azat etmek, kölelik bağından kurtarmak demektir. Hz.Peygamber kadının kölelik bağından azat edilmesiyle ‘Allah’ın benzeri bir şey yoktur’ ifadesine dikkat çekmiştir ki, O’nu mekân bağından azat etmektir. Bu sayede cariyenin cevabında söylediği mekâna da hakkını vermiştir. Allah’ı bilen Şâri’nin ne güzel söylediğine bakınız! Bütün bunlar, tenzihtir. 333

*..Hz.Peygamber şeriat bilgisinde artış istememiş, bu konuda şöyle demiştir: ‘Size verdiklerimle beni bırakın.’ 338

*Hz.Peygamber maddi surette insana benzedikleri halde kemal mertebesi aşağıda bulunan insanlara hitap ederken şöyle der: ‘Allah baş gözlerinden olduğu kadar kalp gözlerinden de gizlenmiştir. Mele-i ala (yüce melekler topluluğu), siz O’nu aradığınız gibi, Allah’ı arar.' 339

*‘Bir ip sarkıtsaydınız, Allah’ın üzerine düşerdi.’ 341

*Hz.Peygamber’e 'Allah senin geçmiş ve gelecek günahlarını bağışlar, sana nimetini tamamlar ve seni doğru yola ulaştırır, sana yardım eder, O’nun yardımı güçlüdür' ayeti indiğinde, daha çok şükretmiş, ayakları şişene kadar namaz kılmıştı. Bu konuda kendisine bir şey söylendiğinde şöyle demişti: ‘Şükreden bir kul olmayayım mı?’ 341

*Hz.Peygamber İbn Sayyad’a ‘Aklımda senin için ne tuttum’ diye sormuş, İbn Sayyad da ‘duh’ demiş. Duh, sözlükte duman demektir. Çünkü onda ‘Gök o gün apaçık duman getirir.'denilir. Böylelikle İbn Sayyad, Hz.Peygamber’in niyetinden geçirip içinden tuttuğu şeyin adını bilmiş, fakat

peygamber ona ‘yanlış’ demiştir. Yani o şeyi bilmen, seni Allah’ı kendisine ehil kıldığı değerinin dışına çıkartmayacaktır. Başka bir rivayette, kadrin sayılmayacaktır demiştir. c11-347

*Hz.Peygamber şöyle der: ‘Allah bana edep öğretti, ne güzel edeplendirdi beni!’ 348

*Hz.Peygamber de Allah ile Musa arasmda gidip gelmiş, en sonunda edebin gereği olarak, ‘Rabbimden utandım’ demiştir. 350

**Hz.Peygamber geceleyin yürütülerek, yalnız başına nura yerleştirildiğinde ürkmüştü. Ürkmesinin nedeni, unsuri bedeniyle yürütülmüş olmasaydı.Böylelikle aslından çıkmış olmakla yalnızlaşmış ve kendi menzilinin dışında bir yere yerleşmesi nedeniyle ürkmüştür. Hz.Peygamber, unsurların ortaya çıktığı bir hakikat nedeniyle ürkmüş, bunun için ona sesine aşina olduğu Hz. Ebu Bekir'in sesiyle nida edilmişti. Böylelikle sesi tanımış, ona kulak vermiş, Ebu Bekir'in sesiyle korku ortadan kalkmıştı. Oradan Allah'ın huzuruna girmek istediğinde, kendisine şöyle denildi:‘Muhammed, dur. Rabbin namaz kılmaktadır.' Bu kez Hz.Peygamber,namazın Rabbe nispet edilişinde hayrete düşmüştür. Hz. Peygamber ise, namaz ve secdeyle kendisine dönülen kamil ilahi suret makamındaydı. Ona yaklaştığında, rabbi kendisini namazla karşılamıştı. Hz.Peygamber’in ise bu konuda bilgisi yoktu. Böylelikle Allah'a nispet edilen el-Alim ismi, Hz. Ebu Bekir’in sesiyle ona nida etmiş, Ebu Bekir’in mertebesini ona bildirmiş, onu kendisiyle ünsiyet ettirerek ‘Dur, Rabbin namaz kılıyor’ denilmiştir. Durmak, sebat demektir ve namaz kılan için kıbledir. Hz.Peygamber durmuş ve bu hitap kendisini korkutmuştu. Bu esnadaki hali, manası ‘O’nun benzeri bir şey yoktur' olan tespihti. Onu korkutan buydu. Hz.Peygamber’e, Kuran’da kendisine indirilen şeyleri hatırlatmak üzere, ‘O size salât eder, melekleri de, karanlıklardan nura çıkın diye' ayeti okunmuştur. Böylelikle zikrettiği ayetle namazın Allah’a nasıl nispet edileceğinden duyduğu korkudan rahatlamış, isra’da gerçeldeşen şeyler gerçekleşmişti. c11-353

*Sahih bir kutsi hadiste Allah ‘kulumun duyması ve görmesi oldum’ buyurur. 365

*Hz.Peygamber Hz.İsa için şöyle demişti:‘Yakını artsaydı, havada yürürdü.’ 366

*Hz.Peygamber 'Ben ve bana uyanlar basiret üzere Allah’a davet ederiz' demiştir. 366

*Hz.Peygamber bu hususu açıklayarak şöyle demiş: ‘Kim iyi bir adet çıkartırsa, onun ve onu yerine getirenlerin ecri kendisine aittir.' 367

* Hz.Peygamber ‘Niyetimden dönseydim kurbanı kesmez ve onu umre sayardım, fakat kurbanı kestim. Ben bir haramı helal yapmam’ demiştir. 369

* Hz.Peygamber, Allah’ın kendisine şeytana karşı yardım ettiğini ve şeytanının Müslüman olduğunu söylemiştir. 374

***

-el-lsfar an Netaici’l-Esfar
-İcazü’l-beyan f i ’t-tercüme ani’l-kuran

-Mübayaatü’l-kutub
-Marifetü’l-medhal ile’l-esma ve kinayat

CİLT 12

*‘Allah Adem’i kendi suretine göre yarattı' 13

*Hz.Peygamber de kıyamet günü ‘yazık yazık’ der. C12-16

* Allah Teala ona ümmetine şöyle demesini emreder: ‘Sizden bir ücret istemiyorum.' Yani size getirdiğim şeyi tebliğ ederken ücret istemiyorum. ‘Sadece yakınlar hakkında sevgi istiyorum . ' 21

*‘De ki, sizden bir ücret istemiyorum, benim ücretim Allah’a aittir.' 21

* Nesep bağıyla akraba olanlar iman yakınlığına sahip değillerse, onların ganimette hakları olmadığı gibi mirasta da payları yoktur. Hz.Peygamber’in Mekke’ye girerken söylediği ‘Akıl bize ev bırakmamıştır’ sözünde bu husus belirtilir. 22

*Hz.Peygamber ‘Beni Hud suresi ve kardeşleri kocalttı' demiş, surelerin arasına kardeşlik yerleştirmiştir. 25

* Allah ile yaratıkları arasında ilişkiyi bildiren ifadelere misal olarak ‘Allah Teala kulun tövbesiyle falan yerdeki bir adamın sevinmesinden daha çok sevinir...’ hadisini verebiliriz. 35

* Hz.Peygamber şöyle der: ‘Benim ümmetim rahmete mazhar bir ümmettir. Ahirette onlara azap yoktur. Onların dünyadaki azapları zelzele, ölüm ve beladır.’ 39

*‘Ebu Ziyad’ın yanında oturuyordum. Yanında Abdullah b. Yezid vardı. Haricilerin başkanları getirilmeye başlandı ve şöyle dedi: Bir başkana rastladığında, ‘ateşe gider' dedim. Bana şöyle dedi: ‘Kardeşimin oğlu! Böyle yapma. Hz.Peygamber’in şöyle dediğini duydum: 'Bu ümmetin azabı dünyadadır.' 40

*Hz. Peygamber’den gelen sahih bir hadiste şöyle der: ‘Cehennem ehline gelirsek -ki onlar ateş ehlidir- onlar orada ölmeyecek ve canlı da kalmayacaktır. Fakat insanlara ateş günahları ölçüsünde isabet eder. Sonra şöyle der: ‘Allah Teala orada onları öldürür.' 40

*Hz.Peygamber Allah’ın âlemi iki imkândan birisini tercih etmesiyle yarattığını öğrenince, din kadısına şöyle emretmiştir: ‘Tarttığında tercih yap!’ 41

* ‘Keşke hadisin devamında geçen ‘sizinle Allah Teala arasında bir alamet var mıdır?’ sözünü anlasaydın! c12-48

* Yahudi ümmetinden bir grup Hz.Peygamber’e ‘Bize Rabbini nitele!’ deyince, kendisine indirdiği vahye göre, bütün insanlar için Allah’ı nitelemiştir: 'De ki, 0 Allah birdir (ahad).' 56

* ‘Cennette gözün görmediği, kulağın duymadığı ve hiçbir yaratılmışın kalbine gelmeyen nimetler bulunur.’ 58

* Peygamber ‘iyilik adet, kötülük ısrardır’ buyurur. 58

*Hz.Peygamber şöyle der: ‘Tarttığında tercih etmelisin!’ 61

*Hz.Peygamber bu makamda ‘En hayırlınız, en iyi hüküm vereninizdir’ demiştir. 61

* ‘Senden sana sığınırım’ hadisinin anlamı da burada ortaya çıkar. c12-61

*Hz.Peygamber ise ‘Allah’a karşı hiçbir nefsi tezkiye etmem' der. Başka bir hadiste ise ‘Nefisleriniz hakkında korktuğunuz gibi' der. c12-62

*Bu nedenle Hz.Peygamber ‘Hükümdarlık ahirette pişmanlık sebebidir' buyurur. 62

*Hz.Peygamber bizi çoban sayarak şöyle demiş: ‘Hepiniz çobansınız, güttüklerinizden sorumlusunuz.' 62

*Hz.Peygamber’in söylediği şu sözün anlamı nedir: ‘Bugün onu dört melek taşımaktadır.' 64

* ‘Beni nur yap’ 70

* Hz.Peygamber, insanların efendisi olduğunu söylemiştir. 70

*Hz.Peygamber’den gelen bir rivayette, onların ateşte ölmeyecekleri ya da diri kalmayacakları zikredilir. 71

*‘Rabbimiz her gece gecenin son üçte birinde yakın semaya iner' 75

*Allah Teala sevdiği kulu hakkında şöyle demiştir: ‘Ben onun kendisiyle duyduğu kulağı, kendisiyle gördüğü gözü olurum' 76

*‘Kendini bilen rabbini bilir’ 77

* ‘Ben de sizin gibi bir insanım. Sizin gibi kızarım.’ 'İnsanlar gibi memnun olurum.’ 81

*Hz.Peygamber’e ‘Ben de sizin gibi bir insanım’ demesi emredildi. Yani insanlığın bendeki hükmü sizdeki hükmüyle birdir. 81

*Hz.Peygamber şöyle der: ‘Melekler rablerinin katında saf saf durur.' 85

* ‘Kim bir iyilik başlatırsa, yaptığı iyiliğin ve kıyamete kadar onu yapanların sevabı ona aittir. Kim kötülük başlatırsa, onun ve kıyamete kadar onu yapanların vebali onun üzerindedir.’ 91

*‘Müftüler sana fetva verse bile, fetvayı kalbine sor’ 96

*Hz.Peygamber şöyle der: ‘İnsanlar birinci safta bulunan sevabı bilip sonra onu elde etmek üzere kura çekmeleri gerekseydi, kura çekerlerdi. Hicrette neyin bulunduğunu bilselerdi, ona koşarlardı. Yatsı ve sabah vaktinde neyin bulunduğunu bilselerdi onu yerine getirirlerdi.' 97

*Hz.Peygamber ‘Küçüğümüze merhamet etmeyen bizden değildir'. Buyurur. 97

*‘Rahman'ın nefesinin bana yemen yönünden geldiğini hissediyorum.’ 98

*Bu nedenle Hz.Peygamber ümmetinin ömrü hakkında ‘altmış ile yetmiş sene arasında’ olduğunu söylemiş, yetmişi ümmetinin ömrünün nihayeti saymıştır. 103

*Hz.Peygamber şöyle der: ‘Zaman Allah’ın kendisini yarattığı ilk hale döndü.' 112

* Bu nedenle Hz.Peygamber şöyle buyurur:‘Ona ümmetinden iki adam gücü verildi.’115

* ‘Kim ölmüşse, onun kıyameti kopmuş demektir.’ 119

*Hz.Peygamberden uzun bir hadisin bir bölümünde şöyle bir rivayet gelir: ‘Allah’ın kuluna dönük şefkati, kadının çocuğuna olan şefkatinden fazladır.’ 124

*Hz.Peygamber sıkıntı esnasında ‘Hamd her durumda Allah’a aittir’ derdi. 124

*Bu durum şu hadiste zikredilir: ‘Allah’ın yetmiş bin perdesi veya yetmiş perdesi vardır.’ ‘Bunlar nur veya karanlık perdeleridir. Onları açsaydı, zatının tecellileri gözün gördüğü yaratıkları yok ederdi.’ c12-132

*‘Allah kıyamette kullarına tecelli eder, kendisiyle onların arasına sadece zatı üzerindeki büyüklük örtüsü kalır’ 132

*Nitekim Hz.Peygamber ‘yetmişten fazla tövbe yaparım’ demiştir. 140

*Hz.Peygamber şöyle demiş: ‘Cebrail sarkan şeyin mahiyetini bildiği için bayılmıştı.' 142

*Cebrail ayıldığında onun Hak olduğunu söyleyince, Hz.Peygamber şöyle demiş: ‘Bu esnada Cebrail’in bilgide benden üstün olduğunu anladım.' c12-142

*** Hz.Peygamber bu halin sürekliliği hakkında meleklerin durumunu şöyle belirtmiştir. Vahiy taş üzerinde bir yağmur sesi olduğunda ve meleklerin kalbine indirildiğinde, şöyle demiştir: ‘Kalplerinden korku gittiğinde...’ Ayıldıklarında, meleklerin şöyle dediklerini aktarır: ‘Nedir?’ Burada durmuş, sonra onlara karşılık vererek şöyle demiştir: ‘Rabbiniz.’ Burada da durmuştur. Melekler şöyle der: ‘Hak.' .. c12-144

**Hz.Peygamber şöyle derdi: ‘Haklarında Rabbimin beni azarladığı kimseler, hoş geldiniz!’ Hz. Peygamber onlar ayrılana kadar kendileriyle oturur ve ayrılmazdı. Ölene kadar bu adetini sürdürmüştü. Hz.Peygamberle birisi karşılaşıp konuşmaya başladığında, durur, o ayrılana kadar beklerdi. Birisi elini tutuğunda, o bırakana kadar Hz.Peygamber bırakmazdı. 159

*‘Bilgiyi yazıyla kayda geçirin.’ 162

**Hz.Aişe’nin Hz.Peygamber’in durumunu anlatırken ‘bütün vakitlerinde Allah’ı zikrettiğini' söylemesi bu ifademize işaret eder. Hz.Peygamber helaya giderdi ve bu esnada dille Rabbi zikretmek yasaktır. Bazen yaşlılar ve küçüklerle şakalaşır, bedevilerle sohbet ederdi. Bütün bu vakitlerde Hz.Peygamber Allah’ı zikrederdi. 165

*‘Kim Allah’a kavuşmayı severse, Allah Teala da ona kavuşmayı sever. Kim Allah’a kavuşmayı sevmezse, Allah da ona kavuşmak istemez.’ 167

*Hz.Peygamber şöyle der: ‘Haya bütünüyle iyiliktir.’ 167

* ‘Haya iyilikten başka bir şey getirmez’. 167

* -ki bu durum Hz.Peygamber’in Allah'ın velileri kimdir sorusuna verdiği ‘Görüldüklerinde Allah hatırlanır' cevabından anlaşılır- c12-171

*Hz.Peygamber bize öğretmek amacıyla bu makamda kendisi hakkındaki şu ayeti okurdu: ‘Ben de sizin gibi bir insanım.' Hz.Peygamber kendisini bizden üstün saymazdı. Sonra mertebeyi zikrederek şöyle der:'Bana vahyedilir.' c12- 174

*Hz.Peygamber şöyle der: ‘Kıyamet günü insanların efendisiyim,övünme yok!’ 175

** Sonra ona şöyle denilir: ‘Sözleşmelerini artırma! Mecbur olduğun sözleşmeler yeter. Bu nedenle Hz.Peygamber adak adamayı nahoş bulmuş, (fakat bir kez yapılınca) yerine getirilmesini de zorunlu saymıştır. Çünkü adak insanın gereksiz işlerinden biridir. Nitekim önceki ümmetleri helak eden şey de gereksiz soru sormalarıydı. Hz Peygamber ümmetinin yükümlülüklerini azaltmayı severdi.187

*‘Allah’ın zatı hakkında düşünmeyin' 197

*Hz.Peygamber bunun üzerine şöyle derdi: 'Ben sizi kurtuluşa çağırıyorum, siz beni ateşe çağırmaktasınız. Siz Allah’ı inkâr edeyim, O’na şirk koşayım ve hakkında bilgim olmayan bir şeyi söyleyeyim istiyorsunuz. Ben ise sizi Aziz ve Gaffar Allah’a davet etmekteyim.' 198

* Hz.Peygamberden önce kendisine vahiy gelmiş olan Hz.İsa hakkındaki sahih bir hadiste, onun bizim sünnetimize uyarak bize imamlık yapacağı belirtilmiştir. 214

* Hz.Peygamber Kuran’da bir sureyi zikretmiş, sahabeyi denemek üzere adını söylememişti. Bir sahabenin zihninde onun Fatiha suresi olabileceği hissi doğmuş, Hz.Peygamber de Fatiha olduğunu söylemiş, fakat sahabede bilgi kesinleşmemişti. Sahabe Hz.Peygamber’e içinden geçeni bildirdiğinde, Hz.Peygamber şöyle demiştir: ‘Bilgi sana fayda versin.' 224

*‘Allah kaza ve kaderini uygulamak istediğinde, akıl sahiplerinin akıllarını çekip alır. Kaza ve kaderini onlarda uyguladığında, ibret alsınlar diye akıllarını kendilerine döndürür.' 224

*Hz.Peygamber sahih bir hadiste şöyle der: ‘Zinakar mümin iken zina etmez.’ 225

*Hz.Peygamber zinakar hakkındaki hadisinde şöyle der: ‘İman ondan çıkar, bir gölge gibi üzerinde durur. 226

*‘Kıyamet günü dünya ehlinden en çok nimet görmüş birisi getirilip ateşe daldırılır. Sonra ona ‘hiç nimet gördün mü?’ diye sorulsa, ‘hayır derdi.’ c12-228

*‘Bilginin bir kısmı saklı bilgidir, onu Allah’ı bilenler bilebilir. O bilgiyi söylediklerinde, sadece Allah’tan gafil olanlar onu inkar eder.’ 229

*Bu sır,Hz.Peygamber’in Mekke’yi fethederken ‘Fetihten sonra hicret yoktur’ hadisindedir. c12-238

*‘Yeryüzünde ‘Allah’ diyen bulundukça, kıyamet kopmaz.’ 240

*‘Kim Allah’a kavuşmak isterse Allah da ona kavuşmak ister, kim O’na kavuşmak istemezse O da ona kavuşmak istemez’ c12-250

** Bu durum, Nil,Fırat,Seyhun ve Ceyhun’un cennet nehirleri olduklarıyla ilgili hadiste belirtilir. 253

*‘Benim kabrim ile minberim arasında cennet bahçelerinden bir bahçe vardır’ 253

* Bu nedenle Hz.Peygamber, Fatiha okuduktan sonra ‘âmin’ diyen hakkında ‘Amin demesi meleklerin amin demesine uyan insan bağışlanmıştır’ der. c12-256

*‘Siz bıkmadan Allah bıkmaz’ 256

** Bu nedenle Hz.Peygamber bir yöne savaş için çıkmak isteyince,aksi istikamette giderdi. c12-260

** Hz.Peygamber'in nesebi kınamayı yasaklaması bu menzilden öğrenilir. 262

* 'Müezzinin sesinin ulaştığı yere kadar kuru yaş her şey onun lehine şahitlik eder.' 266

*Uhud dağı hakkında ise 'Bu bizi seven bizim de kendisini sevdiğimiz bir dağdır' buyurur. 266

* 'Mekke'de bir taş bilirim, peygamber olarak gönderilmezden önce bana selam verirdi' 266

**Hz.Peygamber' in avucundaki taşların Hakkı tespih ettiği sahih bir rivayetle aktarılır. Kendisine minber yapılmazdan önce hutbe îrad etmek üzere yaslandığı hurma kütüğünün daha sonra ağladığı sahih bir rivayetle aktarılır. Hz. Peygamber minber yapılınca o kütüğü bırakmış, kütük inlemiş, Hz. Peygamber minberinden inerek kütüğün yanına gelmiş, ona dokunmasıyla kütük sakinleşmişti. Zehirli koyun budunun onunla konuştuğu sahih olarak aktarılır. 266

* 'Kıyamet, kişi kırbacıyla konuşmadıkça ve ayakkabı bağı ailesinin evde yaptığını kendisine bildirmeden kopmaz.' 267

*Ahir zamanda Yahudilerin öldürülmesi hakkında Hz.Peygamber şöyle der: 'Yahudi bir ağacın ardına saklandığında, ağaç 'ey Müslüman! Ardımda Yahudi var, onu öldür' diyecek. Garkad ağacı ise lanetlidir ve ardındaki Yahudi'yi haber vermeyecektir. c12-267

* Hz.Peygamber,müşrik olduğu halde, amcasının kızı Ümmü Haniye'ye şöyle demiş: 'Ümmü Haniye! Senin komşu edindiğini biz de komşu edindik.' 267

* Hz.Peygamber Medine'ye hicret edip devesini serbest bıraktığında Eyyub el-Ensari'nin evine gitmişti. Sahabesinden orada bulunanlar deveyi durdurmak istemiş, peygamber ise devenin üzerinden şöyle demişti: 'Bırakın onu, çünkü o emirle hareket eder.' Başka bir hadiste 'Onu fil engelledi' der. c12-274

* Hz.Peygamber 'Hediyeleşin birbirinizi seversiniz.' buyurur. 276

* Hz.Peygamber bir Yahudi'nin cenazesi geçerken ayağa kalkmış, onun Yahudi olduğu söylendiğinde Hz.Peygamber 'Peki bir nefs değil miydi?' diyerek zatından başka bir sebep söylememiş, nefse saygı ve değerini göstermek amacıyla hürmeten ayağa kalkmıştı. 278

*Bu maksat 'Ben bir hâzineydim, bilinmiyordum, bilinmek istedim, halkı yarattım, onlara tanındım, onlar da beni tanıdı' hadisinde belirtilir. 289

*Hz.Peygamber Rabbine dua ederken şöyle der: 'Allah'ım! Ben kendini (nefs-ke) isimlendirdiğin tüm isimlerle senden isterim.' 289

*Hz.Peygamber şöyle der: 'Ya da yaratıklarından birisine öğrettiğin veya gaybının bilgisinde kendine ayırdığın isimlerle senden isterim.' 290

*Hz.Peygamber himmetlerimizi yüce mertebelere yönlendirmek üzere şöyle der: 'Dost edinseydim, Ebu Bekir'i dost edinirdim. Fakat sizin arkadaşınız Allah'ın dostudur.' 299

*Hz.Peygamber Rabbine şöyle dua eder: 'Sen yolculukta arkadaşsın.' 299

*Hz.Peygamber'e 'Rabbini gördün mü?' diye sorulunca, 'Nurdu, nasıl göreyim' demiş ve yakınlığın en ileri derecesine dikkat çekmiştir. 308

**Allah 'Perdeler kalksaydı, yüzünün tecellileri gözün idrak ettiği bütün yaratıkları yakar' der. 313

*İdrak edilmeyen nur, Hz.Peygamber'in 'Nurdu, nasıl idrak ederim ki?' hadisinde geçer. 316

* Bilgisizlik bilginin mahalden bütünüyle olumsuzlanmasıdır ve bu durum hadiste 'Gözlerin görmediği kulakların duymadığı ve hiç bir akla gelmeyen' ifadesinde belirtilen duruma benzer. 318

*Nitekim Hz.Peygamber 'Eba Her' demiş, Ebu Hureyre'yi kast etmiştir. c12 -321

** Perdelerden söz eden sahih bir hadiste, gözün kendisini gördüğü perdelerden söz edilmiştir. 327

* 'Zamana sövmeyin, zaman Allah'tır' 333

* 'Allah'tan başka ilah olmadığını bildiği halde ölen kimse cennete girer.' 337

** Allah peygamberine 'Rabbim! Bağışla ve merhamet et' demesini emretti. 338

*'Kendini bilen, rabbini bilir' 349

**Bir rivayette tuba ağacını Allah'ın kendi eliyle diktiği, Adn cennetini eliyle yarattığı zikredilmiştir. 359

* Allah Teala kutsi bir hadiste şöyle der: 'Yerim ve göğüm beni sığdıramadı, mümin kulumun kalbi sığdırdı.' 359

*Hz.Peygamber şöyle demiştir: 'Ebu Zer ol! O da olmuştu.' c12-360

* Cennet ehli hakkındaki bir rivayette meleğin kendilerine gelerek huzurlarına girmek için izin isteyeceği aktarılır. Ardından huzurlarına girer ve Allah'ın selamını kendilerine ulaştırdıktan sonra onlara Allah'tan bir mektup getirir. Her bir insana gelen bu mektupta ölümsüz el-Hay ve el-Kayyum'dan ölümsüz hay ve kayyum'a dönük bir konuşma vardır. Şöyle der: 'Ben bir şeye 'ol' dersem, o şey olur; siz de bir şeye 'ol' deyince, o şey olacaktır. Bu imkanı size veriyorum.' Hz. Peygamber şöyle devam eder: Cennet ehlinden birisi bir şeye 'ol' deyince,o şey olur.' 360

* 'Allah'ın eli cemaatin üzerindedir ve O'nun kudreti işler.' 361

*'Onun duyması, eli ve dili olurum' (kutsi hadis) 368

*'Onları açsaydı, yüzünün tecellileri her şeyi yakardı' 368

*Bu nedenle Allah sahih hadiste şöyle der: 'Onun duyması ve görmesi oldum.' 368

*Hz.Peygamber yolculuğa çıkarken şöyle dua ederdi: 'Rabbim! Sen seferde yolda, ailede vekil ve halifesin!' 369

**Hz.Peygamber Allah'tan başkası adına yemin etmeyi yasaklamıştır. 370

*'Allah Adem'i kendi suretine göre yarattı' c12- 370

*‘Rab Amâ’daydı’ 370

*‘Kıyamet yeryüzünde ‘Allah, Allah’ diyen bulunduğu sürece kopmaz’ 371

*Bu husus Hz.Peygamber’in bir cariyeye sorduğu ‘Allah neredедir?' hadisinde zikredilir. Cariye göğü göstermiştir. 374

*‘Kendini bilen, rabbini bilir’ 374

* Bir rivayette Allah’ın şöyle buyurduğu aktarılır: ‘Kulum! Hastalandım, beni ziyarete gelmedin.’ Kul şöyle der: ‘Seni nasıl ziyaret edebilirim ki?Sen alemlerin rabbisin’ Allah şöyle der: ‘Bilmiyor muydun falan kulum hasta! Onu ziyaret etmedin, onu ziyaret etseydin, beni orada bulurdun.’ 385

*Ayrışma sözümüze gelirsek, acaba ayrışma kimdendir? Bu, hadisin devamında belirtilir. ‘Ya da benim yolumda birisiyle düşmanlık edene..' c12-385

** Buna misal olarak ‘Rabbimiz gecenin son üçte birinde yakın semaya iner' hadisini verebiliriz. Sonra neticeyi zikrederek şöyle demiştir: ‘Allah şöyle der: Tövbe eden var mı? Dua eden var mı? Bağışlanma dileyen var mı?' Bu ve benzeri pek çok şeyi kullarını fikir yorgunluğundan ve mazeret beyan etmekten kurtarmak üzere söyler. 389

*‘Bunlar sizin amellerinizdir, size döndürülürler’ 391

***

*Kitabü’l-Hüve

CİLT 13

* Bu nedenle Cebrail (a.s.) Hz. Peygamber'e ve sahabesine kendiliğinde gerçeği öğretmek üzere bedevi kılığında gelmiştir. Gittikten sonra Hz.Peygamber sahabesine 'Bu adamın kim olduğunu biliyor musunuz?' diye sormuş. Başka bir rivayette ise şöyle demiş: 'Onu geri döndürün.' Aramışlar, fakat bulamayınca Hz.Peygamber şöyle demiştir: 'O, Cebrail'di, insanlara dinlerini öğretmek üzere gelmişti.' Cebrail'in sorduğu sorulardan birisi 'ihsan nedir?' şeklindeydi. Hz.Peygamber bu soruya cevap olarak şöyle demiş: 'Allah'a O'nu görür gibi ibadet etmendir.' Çünkü Hz.Peygamber biliyordu ki,, görmeden ibadet etmek, nefse ağır gelir. Sonra sözünü tamamlayarak şöyle demiş: 'Sen Allah'ı görmesen bile, O seni görmektedir.' 13

* Hz.Peygamber şöyle der: 'Cennette hiçbir gözün görmediği veya hiçbir kulağın duymadığı veya hiçbir beşerin kalbine gelmeyen şeyler vardır.' 15

** Her durumda hamd Allah'adır. Bu hamd, sahih bir hadiste geçtiği üzere, Hz.Peygamber'in yaptığı hamddir. 15

** Allah peygamberi o mümin için kendisini göreceği bir ayna halinde yerleştirir. Ardından peygamber kendisine şöyle der: 'Allah katından sana getirdiğim budur.' c12-19

* 'Allah Adem'i kendi suretinde yarattı' 23

* 'Korkutucu bir rüya gören insan soluna üç kere tükürmeli ve gördüğü rüyanın şerrinden Allah'a sığınmalıdır' 24

* 'Kendini bilen Rabbini bilir.' 30

*'Nice bilgi taşıyan vardır ki, ne taşıdığını bilmez' 45

* Müminin musibet ve sıkıntılarla sınanması hakkında Hz.Peygamber'in 'Bütün bu hususlarda onun adına hayır vardır' demesinin nedeni bu menzilden öğrenilir. 45

* 'Allah'ım! Ben senden kendisiyle kendini isimlendirdiğin veya başka birisine bildirdiğin bütün isimlerin adına istiyorum.' 'Veya gaybının bilgisinde kendine ayırdıklarınla istiyorum.' 48

*'Siz bıkana kadar Allah bıkmaz.' 49

*Kutsi hadiste ise Allah 'Beni içinden zikredeni içimden zikrederim, bir toplulukta zikredeni daha hayırlı bir topluluk içinde zikrederim' buyurur. 49

* 'Allah size faizi (riba) yasaklar da kendisi kullarından faiz almaz.' 49

* 'Alimler nebilerin varisleridir. Peygamberler altın veya gümüş miras bırakmamış, sadece bilgiyi miras bırakırlar.' 49

* 'Biz peygamberler topluluğu miras bırakmayız ve varisçimiz yoktur. Bizim bıraktıklarımız sadakadır.' 50

*Hz.Peygamber'in 'Ben kıyamette insanların efendisiyim' demesi gibi. c13-62

** Bu nedenle bir rivayette şöyle denilir: 'Allah Kuran vasıtasıyla saptırmadığını hükümdar vasıtasıyla saptırır.' 66

*Hz.Peygamber ‘Allah’ım! Sendeki hayretimi artır’ der. 68

**Hz.Peygamber Mesih, Deccal’in fitnesinden ve başka fitnelerden Allah’a sığınmayı bize emretmiştir. 71

*Hz.Peygamber bir gün Deccal’den söz etmiş, uzunca konuşmuş, sonra başını kaldırmıştı. Biz zannettik ki Deccal bir grup içindedir. Peygamber’in yanından ayrıldık, sonra tekrar yanına döndük. Bizdeki hali anladı ve şöyle dedi: ‘Size ne oldu? Biz de şöyle dedik: ‘Ey Allah’ın peygamberi! Dün Deccal’den konuştun eğildin, sonra başını kaldırdın. Öyle ki biz onun Nahl taifesinden olduğunu zannettik.’ Hz.Peygamber şöyle dedi: ‘Sizin adınıza Deccal’den başkasından korkmam. Deccal çıkar ve ben sizin içinizde olursam, onun size zarar vermesini engellerim. Deccal çıkar ve ben sizin aranızda yoksam, herkes kendini korusun. Allah bütün Müslümanlar hakkında benim halifemdir. Deccal kıvırcık saçlı bir gençtir. Gözleri çıkık, Abdul Uzza b.Kutn’e benzer. İçinizden birisi onu görürse Kehf suresinin başını okusun.’ 72

*Hz.Peygamber sonra şöyle demiştir: ‘Deccal, Şam ve Irak arasında bir yerde çıkar, sonra sağa sola gider. Ey Allah kulları! Sabit olun, sabit olun!’ Sahabe şöyle demiş: ‘Ey Allah’ın peygamberi! Onun yeryüzünde kalma süresi ne kadardır?’ Şöyle dedi:‘Onun bir günü, kırk gün; bir günü, bir sene; bir günü, bir ay; bir günü, bir hafta; diğer günleri ise sizin günleriniz gibidir.’ Şöyle dediler:‘Ey Allah’ın peygamberi! Bir sene gibi olan bir günde bir günün namazı nasıl kılınır?’Hz. Peygamber şöyle buyurdu: ‘Onu ölçerek kılın.’ Sahabe sordu: ‘Ey Allah’ın peygamberi! Onun yeryüzündeki hızı ne kadardır?’ Şöyle dedi: ‘Rüzgârın önündeki bir yağmur kadar hızlıdır. Bir kavim gelir onları çağırır, onu yalanlarlar ve sözünü kendisine iade ederler. Deccal onlardan yüz çevirir ve malları da kaybolur, ellerinde bir şey kalmaz. Sonra bir kavim daha gelir, Deccal onları davet eder, onlar da Deccal’i tasdik eder ve ona inanırlar. Göğe yağmur yağmasını emreder yağmur yağar, yeryüzüne bitki bitirmesini emreder, bitirir. Böylece rahata ererler. Sonra bir harabeye gelir ve ‘hâzinelerini ortaya çıkart’ der, oradan ayrılır ve arıların kraliçe arıyı takip etmeleri gibi onun ardından giderler. Sonra gencecik bir adamı çağırır, onu kılıçla vurur, ikiye ayırır, sonra onu çağırır, o da yüzünü hilaller ve güler bir şekilde geri döner.
Deccal bu halde iken Meryemoğlu İsa Şam’ın doğusunda beyaz minareye -ki Merduteyn arasındadır- iki elini iki meleğin kanatlarının üzerine koymuş bir halde iner. Başından inci gibi damlalar süzülmektedir. Başını kaldırınca ondan damlalar süzülür. Şöyle der: Nefesinin kokusunu duyan herkes ölür. Onun nefesinin rüzgârı gözün ulaştığı yerde biter. Şöyle der: İsa (a.s.) Deccal’i arar ve en sonunda Lüdd kapısında kendisine yetişir ve onu öldürür. Şöyle demiştir: Allah’ın dilediği bir süre kadar böyle kalmayı sürdürür. Şöyle demiştir: Sonra Allah ona ‘Kullarımı Tûr’a çıkart’ diye vahyeder. ‘Çünkü ben kullarımı indirdim, onlardan birisini kendileriyle savaşması gerekir.’ Şöyle der: Allah Ye’cûc ve Me'cûc’u gönderir. Bu durum ayette ‘Her yerden iner dururlar ’ diye belirtilir. Onların ilk grubu Taberiyye gölüne gelir,onun suyunu içerler, sonra geri kalan kısmı da onlara katılır ve şöyle derler: ‘Bu göl bir zamanlar suyla doluydu.’ Sonra Beytü’l-makdis dağına varana kadar yürürler ve şöyle derler: ‘Yeryüzündeki herkesi öldürdük. Gelin şimdi de göktekileri öldürelim.’ Ardından oklarını göğe dikerler, Allah ise onların oklarını kan dolmuş bir halde kendilerine döndürtür. Hz.İsa ve arkadaşları muhasara edilir. O kadar fakir kalırlar ki, bir öküz başı onlar için o vakitte günümüzdeki bir insan için bin dinardan daha kıymetli olur. Bunun üzerine Hz. İsa ve arkadaşları Allah’a sığınırlar: Şöyle der: ‘Allah onların boğazlarına kurtçuklar gönderir. Sanki bir insanın ölmesi gibi, ölü bir şekilde sabahlarlar. Şöyle demiştir: Meryemoğlu İsa ve arkadaşları yeryüzünde dolaşmaya başlarlar. Her karışı onların kanlarının, irinlerinin ve kokularının doldurduğunu görürler. Şöyle demiştir: Hz.İsa ve arkadaşları Allah’a yönelirler. Allah onlara kuşlar gönderir ve bu kuşlar onları taşıyarak bir vadide bırakır. Müslümanlar onların oklarını, ok kılıflarını ve mızraklarını yedi yıl yakıt olarak kullanırlar. Şöyle demiştir: ‘Allah onlara öyle bir yağmur gönderir ki, her ev, çadır ve barınak ondan nasiplenir. Şöyle demiştir: Bu yağmur yeryüzünü yıkar, onu süslenmiş bir hale getirir. Şöyle demiştir: ‘Sonra yeryüzüne şöyle denilir: ‘Meyvelerini çıkart ve bereketini izhar et.’ O gün topluluk meyveler yer, ağaçların dallarıyla

gölgelenirler. Allah elçilerine bereket verir. Öyle ki, kalabalık bir grup insan, devenin bir buduyla yetinirler. Bir kabile bir ineğin buduyla yetinir. Daha az bir grup insan bir koyunun ön ayağıyla yetinirler vs. Onlar bu halde iken Allah bir rüzgar gönderir. Bu rüzgar bütün müminlerin canını alır. Diğer insanlar ise yaban eşekleri gibi dolanıp durur bir halde kalırlar. İşte kıyamet o insanların üzerine kopar.' 72

*Allah şöyle der: 'Basiret üzere ben ve bana uyanlar Allah'a davet ederiz .'Allah bunu peygamberden bildirir. 76

*Nitekim Hz.Peygamber'in Mehdi'yi nitelerken'İzimi takip eder ve yanılmaz'dediği aktarılmıştır. 77

*Hz.Peygamber Hz.Aişe'ye İbn Abbas'a ayrı ayrı 'Sen onu gördün mü?' diye sormuş, her ikisi de 'evet' diye cevap verince 'İşte o Cebrail idi' demiştir. 77

*'İzimi takip eder ve yanılmaz' 86

*Hz.Peygamber 'Size verdiğim şeyle beni bırakın' der, hükümler artar korkusuyla dinde soru sorulmasını nahoş karşılardı. 91

*Hz.Peygamber yaralandığında şöyle dua etmekteydi: 'Allah'ım! Kavmime hidayet et, onlar bilmiyor.' 91

*'Allah'ım! Bir insan olduğumu bilirsin, bir insan gibi razı olur, bir insan gibi öfkelenirim.' Yani kendim için kızar, razı olurum. 'Allah'ım! Kime beddua edersem, bedduamı onun adına rahmet ve rıza vesilesi yap.' 91

*Hz.Peygamber 'Ay, bazen yirmi dokuz olur' demiş. Bunu eşlerinden Hz. Ayşe'ye karşı yemin ettiğinde söylemişti. 96

* 'Benim için yeryüzü düzlendi, onun doğularını ve batılarını gördüm, ümmetimin mülkü bana düzleştirilen yerlere ulaşacaktır.' 99

*Hz.Peygamber isra'yı anlatan (kutsi) bir hadiste Allah'tan şöyle aktarır: 'Ben kulumu kendisine ayetleri göstermek üzere yolculuk ettirdim, yoksa yolculuk bana gelmesi için değildi. Çünkü beni herhangi bir yer sığdıramaz. Mekanların benimle ilişkisi birdir. Ben mümin kulumun sığdırdığı kimseyim. Nasıl olur da onu kendime yürütürüm ki? Ben her nerede olursa olsun kulumla birlikteyim ve onun katındayım.' 99

* Bakınız! Hz.Peygamber Burak'ı 'güneş' diye isimlendirdi.100

(İSRA YOLCULUĞU)

* Hz.Peygamber namaz kılarken, Cebrail Burak ile yanına gelerek peygamberi bindirmiş, yanında Cebrail var iken Burak kanatlanmış, havayı yararak geçmiş, susamış ve bir şey içmek ihtiyacı hissetmişti. Bunun üzerine Hz.Peygamber'e Cebrail iki kap uzatmış: Birincide süt, diğerinde şarap vardı. Bu durum şarabın haram kılınmasından önceydi. Hz. Peygamber sütü tercih etmiş. Bunun üzerine Cebrail 'Fıtratı seçtin ve Allah da senin vasıtanla ümmetine doğruluğu gösterir' demiş.Hz.Peygamber de rüyasında gördüğü sütü bilgi şeklinde tevil etmiştir. İmam Buhari es-Sahih'inde Hz.Peygamber'in şöyle buyurduğunu aktarır: 'Rüyamda bana bir süt bardağı verildiğini gördüm. Tırnaklarımdan taştığını görene kadar, ondan içtim, kalanını Ömer'e verdim.' Sahabe 'Ey Allah'ın peygamberi onu nasıl tevil ettin?' diye sorduklarında, şöyle buyurdu: 'Bilgidir.' 100

*Yakın göğe ulaştığında, Cebrail kapıyı açmak istedi. Bekçi ‘Kim o?’ diye sorunca ‘Cebrail’ diye cevap verdi. Bekçi melek bu kez ‘Yanında kim var?’ diye sordu. Cebrail ‘Muhammed (s.a.v.) vardır.’ dedi.Bekçi melek ‘Ona peygamberlik görevi verilmiş midir?’ diye sordu.Cebrail ‘Evet’ diye cevap verince, (Hz. Peygamber’in anlatımıyla) ‘Bunun üzerine içeri girdik. Karşımızda Adem vardı. Sağında oğullarından cennetlik mutluların bir kısmı, solunda cehennemi dolduracak evlatlarından bedbaht bir grup bulunmaktaydı. Hz. Peygamber kendisini Adem’in sağındaki mutlular arasında görerek Allah’a şükretmiş, insanın aynı şahıs iken bir anda iki yerde nasıl bulunduğunu anlamıştı. Diğer yerdeki suret kendisi için adeta aynadaki suret gibiydi. Oradaki suretler ise aynada ve aynalarda görülen suretler gibiydi. 101

*Adem kendisine şöyle demiş: ‘Merhaba! Ey salih evlat, ey Salih nebi!’ Sonra Burak kendisini yükseltmiş. Hz.Peygamber birinci gök ile ikinci gök arasındaki fezada veya göklerin yükseldiğinde taşınmaktaydı. Cebrail birincide yaptığı gibi ikinci kat göğün kapısını çalmış,bekçi melek ‘kim o?’ diye sormuş, Cebrail ilkinde söylediklerini söylemiş. İçeri girdiklerinde Hz. İsa bizzat bedeniyle oradaydı -çünkü Hz.İsa henüz ölmemiştir, Allah kendisini bu göğe yükseltmiş, oraya sağlamca yerleştirmiştir. Hz. İsa eli altında bulunduğumuz ilk şeyhimizdir ve onun bizim üzerimizde büyük bir inayeti vardır, bir an bile bizi göz ardı etmez. Allah’ın izniyle, onun inme vaktine yetişmeyi umut ederim. Hz. İsa Hz. Peygamber’e ‘Hoş geldin, merhaba’ demiş. Sonra üçüncü göğe gelmişler. Cebrail kapının açılmasını istemiş, orada da kendisine daha önceki göklerde sorulan sorulmuş. Kapı açılınca Yusuf peygamberi görmüşler. Hz.Yusuf Hz.Peygamber’e selam vermiş‘merhaba ve hoş geldin’ diyerek kendisini karşılamış. Bütün bu merhalede Cebrail kendisini gören bu şahıslara Hz. Peygamber’in adını vererek tanıtıyordu. Dördüncü kata yükseltilmiş, Cebrail kapıyı çalmış, aralarında malum konuşma geçmiş ve sonra kapı açılmış. Orada İdris peygamber bedeniyle bulunmaktaydı, çünkü Hz. İdris de şu ana kadar ölmemiş, Allah kendisini yüksek bir yere yükseltmiştir; kastedilen göklerin kalbi ve kutbu sayılan dördüncü kattır. İdris’e selam vermiş, o da kendisini ‘merhaba, hoş geldin’ diyerek karşılamış. Sonra Hz.Peygamber beşinci kata yükseltilmiş. Cebrail kapıyı çalmış, kapının bekçisiyle aralarında daha öncekilerdeki gibi bir konuşma geçmiş, kapı açılmış, içeri girdiklerinde beşinci katta Harun ve Yahya bulunmaktaydı.O İkisi Hz. Peygamber’e selam vermiş, ‘merhaba ve hoş geldin’ demişler. Sonra altıncı kata yükseltilmiştir. Cebrail kapının açılmasını istemiş, bekçiyle aralarında konuşma geçmiş, kapı açılmış ve içeri girmişler. İçeride Hz. Musa vardı. Hz. Musa Hz.Peygamber’e selam vermiş ‘merhaba, hoş geldin’ diyerek kendisini karşılamış. Sonra yedinci kata yükseltilmiş. Cebrail kapıyı çalmış, bekçiyle aralarında konuşma geçtikten sonra kapı açılmış ve içeri girmişler. İçeride sırtını Beyt-i mamur’a dayamış bir halde oturan Allah’ın dostu İbrahim peygamberle karşılaşmışlar. Hz.İbrahim kendisine selam vermiş, ‘hoş geldin ve merhaba’ diyerek onu karşılamış. Beyt-i mamur ve Darah’ın adını söylemiş ve onları tanıtmıştır. Hz. Peygamber ona bakmış ve İki rekât namaz kılmış. Hz.Peygamber bize her gün yetmiş bin meleğin onun bir kapısından girip ötekinden çıktıklarını bildirmiştir. Giriş yıldızların doğduğu kapısındanken çıkış battıkları kapıdan gerçekleşir. Hz.İbrahim Hz.Peygamber’e bu melekleri Allah’ın her gün ab-ı hayatın damlalarından yarattığını söylemiştir. Bu damlalar, bir kuşun kanatlarını çırpması gibi, ab-ı hayat nehrine girip çıktıktan sonra kanatlarını çırpan Cebrail’in kanatlarından dökülür. Cebrail her gün o nehre bir kez dalar. Sonra Hz.Peygamber Sidre-i münteha’ya yükseltilmiştir. Onun kirazları büyük, yaprakları fil kulağına benziyordu. Hz.Peygamber Allah’ın nurunu Sidre ağacına yaymış olduğunu görmüştür. Öyle ki, herhangi bir insanın onu tavsifine imkânı yoktu, çünkü göz, nuru nedeniyle kendisini idrak edemez.
Hz.Peygamber bu ağacın köklerinden dört nehrin çıktığını görmüştür: İkisi zahiri nehir, ikisi batini nehirdir. Cebrail kendisine bu iki zahiri nehrin Nil ve Fırat, batini iki nehrin ise Cennete akan iki nehir olduğunu bildirmiştir. Zahiri iki nehir olan Nil ve Fırat ise Cebrail’in bildirdiğine göre kıyamet günü cennete döneceklerdir. Bu İkisi bal ve süt nehirleridir. Cennette dört nehir olacaktır: Birincisi saf sudan olan nehir, İkincisi tadı değişmeyen süt nehri, üçüncüsü içenlere haz veren
şarap nehri, dördüncüsü saf bal nehridir. Bu nehirler mensuplarına kendilerinden içtiklerinde türlü ilimler verir. Zevk sahipleri dünya hayatında onları tanır. Bu konuda yazdığımız küçük bir kitapçığımız vardır ki zikrettiğimiz husus oradan bakılabilir. Cebrail Hz. Peygamber’e

Âdemoğullarının amellerinin bu Sidre'ye ulaştığını, onun ruhların yerleşim yeri olduğunu bildirmiştir. Sidre üzerindeki şeylerin kendisine kadar indiği son yer iken aşağısındaki şeylerin yükselişinin bitim yeridir. Cebrail'in makamı ve oturağı oradadır. Hz.Peygamber Burak'tan inmiş ve bu kez kendisine Refref getirilmiştir. Refref bildiğimiz oturağa benzer. Hz.Peygamber üzerine oturmuş, Cebrail kendisini Refrefi indiren meleğe teslim etmişti. Hz.Peygamber artık kendisine aşina olduğu için eşlik etmesini Cebrail'den isteyince şöyle demiş: 'Bir adım daha atarsam yanarım. İçimizden her birinin belli bir makamı vardır. Allah'ın seni yolculuğa çıkartmasının yegâne nedeni, sana ayetlerini gösterme iradesidir. Gafil kalmayasın!'Bunun üzerine Hz.Peygamber Cebrail'e veda etmiş, o melekle birlikteRefref in üzerine binerek ayrılmışlar.

*Hz.Peygamber Sidre'den Allah'ın yaratıkları hakkında icra edeceği şeyleri levhalara yazan kalem'in ve kalemlerin cızırtısını duyabileceği bir yere ve mertebeye kadar yükselmiştir. Bunun yanı sıra meleklerin kulların amellerini kayda geçerken kullandıkları kalemlerin seslerini de duymuştu. Her bir kalem bir melekti. Allah Teâlâ şöyle buyurur: 'Sizin yaptıklarınızı yazacağız.' Sonra Hz. Peygamber nura batırılmış ve bunun ardından yanındaki melek kendisini yalnız bırakarak gerisinde kalmıştı. Hz. Peygamber yanındaki meleği göremeyince korkmuş, ne yapacağını bilemez bir halde kalmış, -tıpkı bir sarhoşluk hali gibi- bu nur içinde kendinden geçmiş, vecde kapılmış, sağa ve sola doğru yönelmeye başlamış, içinde bulunduğu durum kendisini ürkütmüştü. Bunun nedeni kalemlerin levhalardaki yazım seslerini ve cızırtılarını duymasıydı. Kalemler sesleriyle tatlı nağmeler çıkartmakta, Hz. Peygamber'i belirttiğimiz şekilde vecd haline sokmaktaydı. Böylelikle bu hal vasıtasıyla güçlenmiş, Allah kendisine içine bir bilgi vermiş, bu bil giyle Hz. Peygamber daha önce vahiyden bilmediği şeyleri yönünü bilmediği bir yönden öğrenmişti. Hz.Peygamber (bu bilgiyle birlikte) Hakkın huzuruna girmek üzere izin talep etmiş, Hz.Ebu Bekir'in sesine benzeyen bir ses duymuş, ses kendisine şöyle demekteydi: 'Ey Muhammedi Dur! Rabbin namaz kılmaktadır.' Bu hitap dikkatini çekmiş ve içinden şöyle demiş:'Rabbim namaz kılar mı (salat)?' Bu hitap nedeniyle içinden böyle bir şaşırma meydana gelip Ebu Bekir'in sesiyle de ünsiyet bulunca, kendisine şu ayet okunmuş: 'O ve melekleri size 'salât' eder.' Böylelikle 'Hakkın salatı' derken neyin kastedildiğini anlamıştır. Allah Teala 'Sizin için fariğ kalacağız'ayetinde belirtildiği gibi 'namazı' bitirmiştir. Bununla birlikte herhangi bir iş Allah'ı başka bir işten alıkoyamaz. Fakat alemdeki sınıfların yaratılması için belli zamanlar ve mekanlar vardır; O'nun bilgisi ve meşiyeti böyle takdir ettiği için, Allah söz konusu mekan ve zamanları aşmaz. Allah bu duruş esnasında kendisine vahyedeceği şeyleri vahyetmiş ve sonra içeri girmesini emretmiştir. Hz.Peygamber içeri girince daha önce bildiği şeyin aynısını görmüş, inancının sureti başkalaşmamıştı. Allah'ın kendisine vahyettiği işler arasında ümmetine bir gün ve gece içinde elli rekat namaz da bulunmaktaydı.

*Hz.Peygamber aşağı inmiş, Hz. Musa'nın yanına gelmiş. Hz. Musa kendisine ne söylendiğini sorunca, farz kılınan hususları bildirmiş ve şöyle demiş: 'Allah Teala ümmetime her gün ve gecede elli rekat namazı farz kıldı.' Bunun üzerine Hz. Musa şöyle demiş: 'Ey Muhammed! Bu işte senden önce görevlendirilmiştim, tecrübeyle öğrendim. Ümmetim beni bu hususta yordu. Sana tavsiyem şudur ki, ümmetin buna güç yetiremez.' Hz.Peygamber bu tavsiye üzerine Rabbine müracaat ederek hafifletme talep etmiş, Rabbi namazın sayısını on rekat hafifletmiş. Hz.Peygamber bu durumu Hz.Musa'ya bildirince, şöyle demiş: 'Rabbine dön ve namazı hafifletsin!'Hz.Peygamber Rabbine dönmüş, on rekat daha hafifletilmiş. Durumu Hz. Musa'ya bildirmiş ve Musa yine 'Rabbine dön' demiş, Allah on rekat daha hafifletmiş. Hz.Peygamber bunu Hz. Musa'ya söyleyince Hz. Musa 'Rabbine dön' demiş, bu kez on rekat daha hafifletilmiş.Hz. Peygamber bunu da Hz. Musa'ya bildirince Musa kendisine yine 'Rabbine döıı' demiş. Bunun üzerine Rabbi Hz. Peygamber'e şöyle demiş: 'Namaz beş vakittir ve elli vakte bedeldir. Benim katımda söz değişmez.' Hz. Peygamber bu durumu Hz. Musa'ya bildirince Hz. Musa yine 'Rabbine dön' demiş. Bu kez Hz.Peygamber 'Artık Rabbimden haya ederim, bana şöyle şöyle buyurdu' diye karşılık vermiş. Hz.Peygamber Hz. Musa'ya veda ederek yanından ayrılmış, fecrin doğumundan önce yeryüzüne inmiş, Hacer'e inmiş, tavaf yapmış ve evine gitmiştir.

*Sabahleyin Hz.Peygamber olanı biteni insanlara anlatmış; kendisine iman edenler onu doğrularken inkar edenler yalancı ilan etmiş,kuşkudakiler ise tereddütte kalmıştır. Sonra onlara kafilenin ve kafile içinde temizlik yapan şahsın durumunu bildirmiş. Hz.Peygamber'in söylediği gibi kafile ulaştığında, adama sormuşlar ve Hz.Peygamber'in bildirdiği gibi ibriğin değiştiğini söylemiş. Orada bulunup Beyt-i makdis'i görmüş bir yalancı, Beyt-i makdis'i tavsif etmesini istemiş.Hz.Peygamber ise sadece yürüdüğü yeri ve namaz kıldığı yeri görmüştü. Bunun üzerine Allah Hz.Peygamber'in bakabilmesi için Beyt-i makdis'i yükseltmiş, Peygamber de orada bulunanlara Beyt-i makdis'i nitelemeye başlamış, kimse onun bu konuda söylediklerini inkar etmemişti. İsra yolculuğu ruh ile gerçekleşmiş ve uyuyan bir insanın uykusunda gördüğü rüya olsaydı, kimse onu inkar etmez ve kendisiyle tartışmazdı. İnkarın yegane nedeni, Hz.Peygamber'in isra yolculuğunun bütün bu mekanlarda bedenle gerçekleştiğini bildirmiş olmasıydı. Hz.Peygamber'in otuz dört isra yolculuğu vardır ki, bunların sadece birisi bedeniyle gerçekleşmiş,diğerleri rüya şeklinde ruhen gerçekleşmişti. 104 -İSRA SON-

* Bunun değerini ancak Hz.Peygamber takdir edebilirdi, çünkü o Yusufu övmek amacıyla 'Ben, beni çağırana icabet ederdim' demiştir. c13-119

*Allah'ın peygamberi ise şöyle der: 'Sizden biriniz Rabbini ölmeden göremez.' 123

* Hz.Peygamber dört nehrin cennetten olduğunu söyleyerek bunları şöyle sıralamıştır: Seyhan, Ceyhan, Nil ve Fırat. Başka bir hadiste 'Minberim ile kabrim arasında cennet bahçelerinden bir bahçe vardır'buyurur. 130

*Hz.Peygamber'in 'Sizinle ümmetlere karşı iftihar ederim' hadisinin mertebesi bu menzilden öğrenilir. 131

** Hz.Peygamber köpeklerin bir ümmet olduğunu söylemiştir. 132

*Allah kutsi bir hadiste şöyle der: 'Onu seversem, onun görmesi, duyması ve eli olurum.' 142

**Hz.Peygamber çölde koyun güdüyordu, gençlerin eğlencesine katılmak üzere Mekke'ye gitmek istemiş. Bir arkadaşını kendilerini gözetsin diye sürünün başına bırakıp Mekke'ye girdiğinde, Allah kendisine bir uyku göndermiş ve bu uyku onun Mekke'ye girmesine yol açan maksadına ulaşmasını engellemişti. Uyanınca hemen sürüsünün başına dönmek istemiş ve Mekke'ye gitme maksadına ulaşamadan şehirden ayrılmış. Bu uyku vesilesiyle Peygamber farkında olmadan korunmuş ve sakınılmıştı. 145

* 'Allah'ın dini kolaydır' c13-150

* 'Müsamahakâr haniflik ile gönderildim' c13-150

* Bir ayette 'Doğru din O'na aittir' buyurur. Hz.Peygamber 'Bu dinle yarışana din galip gelir' demiştir. c13-150

* Hz.Peygamber şöyle der: 'Rabbiniz tektir, babanız tektir, Arabın Aceme veya Acemin Araba bir üstünlüğü yoktur. Üstünlük takvaya bağlıdır. Allah neseplerinizi ortadan kaldırdı. Takva sahipleri nerededir' der. Allah şöyle der: Allah katında en üstün olanınız en takva sahibi olanınızdır.' 151

* 'Rabbimle bir vaktim vardır ki, ona Rabbimden başkası giremez.' 161

* 'Sen O'nu göremiyorsan,' yani O'nu göremeyeceğin delilinden hareket ediyorsan,'Allah seni görüyordur.' 165

* Bu nedenle Hz. Peygamber ‘Bir adam diğeriyle karşılaştığında onun karşısında eğilir mi?’ denilince, ‘hayır’ demiştir. ‘Peki onunla tokalaşır mı?’ diye sorulunca, ‘evet’ demiştir. c13-170

* ‘Ben Ademoğullarının efendisiyim, fakat iftihar yok’170

* Şan ‘Nefsini bilen, Rabbini bilir’ diyerek insanın varlığını kendine delil yapmıştır.175

* Hz.Peygamber ‘Kötülük Sana ulaşamaz' buyururken kötülüğü (bir yandan) var kabul etmiş, fakat Hakka izafesini olumsuzlamıştır. 177

*Bu nedenle Hz.Peygamber Allah’ın perdesinin nur olduğunu söylemiştir. 178

*‘Ruhu’l-kuds benim rav’ıma üflemiştir.’ 179

* ‘Mümin, mümin kardeşinin aynasıdır’ 180

*‘Mümin kardeşleri nedeniyle çoktur, kendisi itibarıyla birdir’ 180

* Bu nedenle Hz.Peygamber Rabbine hitap ederken ‘İyilik senin elindedir, kötülük sana ulaşamaz' der. c13-188

**Nitekim Hz.Peygamber bize ilahi tecellinin türlü türlü olacağını bildirmiştir. 189

*‘O’nu görür gibi Allah’a ibadet et.’ 195

*‘Allah namaz kılanın kıblesinde bulunur’ 197

* Hz.Peygamber Cebrail’e Allah’ın kullarına öğretmek bağlamında şöyle der: ‘Sanki O’nu görür gibi Allah’a ibadet et.’ 198

* ‘Dehr’e sövmeyin, çünkü Dehr Allah’tır. 200

**Şair Lebid’in mısraı bununla ilgilidir:'Dikkat ediniz! Allah dışındaki her şey batıldır.'
Hz.Peygamber şöyle der: Arapların söylediği en doğru mısra şair Lebid’in söylediğidir ki yarısı bu olan beyti kastetmektedir. 205

** Hz.Peygamber namaz kılanın gözlerini namazı esnasında göğe kaldırmasını yasaklamıştır, çünkü Allah onun kıblesindedir ve ayakta dururken ufkun karşısında bulunur. Başka bir ifadeyle Allah kendisine yönelen kulun kıblesidir. Hz.Peygamber secde yerine bakan kulu ise övmüştür, çünkü bu sayede Allah kulun dikkatini kendini ve kulluğunu bilmeye çekmiştir. 208

** Şâri onun için unutmuş olduğu kısmı telafi edip vesvesesiyle unutmasına ve yaptığı işten gafil kalmasına yol açan şeytanın burnunu sürtmek üzere ‘sehiv secdesi’ belirlemiştir. 211

* Hz.Peygamber şöyle der: ‘Zalim olsun veya mazlum olsun, kardeşine yardım etmelisin.’ c13-212

* Hz.Peygamber’in şeytanı hakkında söylediği ‘Allah ona karşı bana yardım etti, ondan salimim (fe-eslemu)’ hadisinde belirtilir 214

* ‘Davalı iki adamdan birisinin ötekinden alacağı vardır. Allah’ın huzurunda dururlar ve alacaklı şöyle der: ‘Benim hakkımı şundan al.’ Allah ona şöyle der: ‘Başını kaldır.’ Başını kaldırınca pek

çok hayır ve iyilik görür ve şöyle der: ‘Rabbim! Bunlar kimindir?’ Allah şöyle der: ‘Bedelini verenin.’ Mazlum şöyle der: ‘Bunun bedelini ödemeye kim güç yetirebilir ki?’ Allah şöyle der: ‘Sen kardeşini affedersen o bedeli ödemiş olursun.’ Mazlum ‘onu bağışladım’ der ve kardeşinin elinden tutarak birlikte cennete girerler. Hz.Peygamber bunu söyledikten sonra şu ayeti okumuş: ‘Allah’tan korkun ve birinizin arasını düzeltin .’ 218

* Hz.Peygamber şöyle der: ‘el-Cebbar cehenneme ayağını koyar, cehennem ‘yeter, yeter’ der.’ 226

*‘Kim ölürse kıyameti kopmuştur.' 234

*Çünkü Hz.Peygamber ümmetini Deccal’den sakındırırken ‘hiç kimse ölmeden önce Allah'ı göremez' demiştir. 234

*Hz.Peygamber bir keresinde açlıklarını gidermek üzere suyla hurma yediklerinde şöyle demişti: ‘Bugün yediğinizden bile sorguya çekileceksiniz.' 235

*‘Bütün iyilik Senin elinde, kötülük ise Sana ulaşamaz.' 235

* ‘Her kim kendini bilirse, Rabbini de bilir.’ 236

* Hz.Peygamber ise şöyle der: ‘Bazen melek bana bir adam suretinde gözükür.’ 237

* ‘Kendini bilen rabbini bilir.’ 241

* Hz.Peygamber bir duasında şöyleder: ‘Allah’ım! Benim kulağımı, gözümü nur yap, saçımda nur yarat.’ En sonunda şöyle demiştir: ‘Allah’ım beni nur yap!’ 241

**Öyleyse bir varlığın sadık haberden hareketle şahitlik etmesi, hiçbir kuşkunun bulunmadığı görmek nedeniyle şahitlik etmesi gibidir. Misal olarak Huzeyme’nin şahitliğini verebiliriz. Hz.Peygamber onun şahitliğini iki adamın şahitliği saymış, tek başına yaptığı şahitliğe göre hüküm vermiştir.. c13-248

*‘Allah güzeldir ve güzeli sever.’ 249

**-*Hakkın kendi suretini insan aynasında görmesinin anlamı, bir rivayette belirtildiği gibi, bütün ilahi isimleri ona vermek demektir.Rivayette ‘Onlar vasıtasıyla size yardım edilir, yardım eden Allah’tır, onlar vasıtasıyla rızıklanırsınız, gerçekte rızkı veren Allah’tır, onlar vasıtasıyla merhamet görürsünüz, gerçekte merhamet eden Allah’tır’ denilir. 260

*‘Bana edebi rabbim öğretti, edebimi ne güzel yapmıştır.' 266

*‘Beni rabbim terbiye etti’ 266

*Bir rivayette ardında imamlığa daha layık kimsenin bulunduğunu bilip onu geçirmeyip de kendisi imamlık yapan insanın kıyamet vaktine kadar sefil olacağı zikredilmiştir. Fakat daha üstün olan o insan kendisini imamlığa geçirir ve onun emri nedeniyle imamlığa geçerse, durum farklıdır. Misal olarak Hz. Ebu Bekir’in Hz.Peygamber’e namaz kıldırmasını ve namaza gelip bir rekât kaçırdığında Abdurrahman b. Avf ın namaz kıldırmasını verebiliriz. Abdurrahman b. Avf böyle bir vakitte vaktin çıkması endişesiyle namaz kıldırmak için öne geçmiş, Hz.Peygamber geldiğinde ise cemaat bir rekât kılmıştı. Bunun üzerine Abdurrahman’ın ardında namaz kılmış ve bu davranışlarından dolayı onlara teşekkür ederek ‘İyi yaptınız' demiştir. 267

* *Hz.Peygamber şöyle der: ‘Suheyb ne güzel kuldur! Allah’tan korkmasaydı bile O’na asi olmazdı.’ 271

*‘Kendini bilen rabbini bilir’ 277

*Sahih bir hadiste aktarıldığına göre, Hz.Peygamber Huneyn savaşında Mekke’nin fethinde gerçekleşen bir hadise nedeniyle Ensar’a şöyle demişti: ‘Siz dalaletteydiniz, Allah benim vasıtamla size hidayet etmemiş miydi?’ Hz.Peygamber kendisini zikretmiş. ‘Sizi ateşe düşecek bir tehlikede bulmuş ve benim vasıtamla sizi kurtarmış değil midir?’ 286

* ‘Ben Seni hakkıyla övemem. Sen kendini nasıl övmüşsen öylesin. Fakat ya senin nezdinde olanın nefsinde veya yaratıklarından birinin nefsinde övdüğün şekilde!’ 286

* ‘Rabbimiz yakın göğe iner ve şöyle der: Tövbekâr var mı? Dua eden var mı? İstiğfar eden var mı?' 289

*Hz.Peygamber bir hadisinde ‘Allah namaz kılanın kıblesindedir.' der. 289

* ‘Sen kendini övdüğün gibisin.’298

*Hz.Peygamber şöyle der: ‘Kendini/nefsini bilen rabbini bilir.’ 298

*‘Sen kendini övdüğün gibisin.' 300

*‘Allah’ın hakkı yerine getirilmek için önceliklidir.’ 301

**Bu nedenle Hz.Peygamber kıyamet günü Allah’ı makam-ı mahmud’da bugün kendilerini bilmediği fakat o gün Allah’ın kendisine öğreteceği hamdlerle öveceğini söylemiştir. 318

*‘Allah vardı ve O’nunla birlikte başka bir şey yoktu’ 333

* Nitekim Hz.Peygamber şöyle der: ‘Parmaklarının soğukluğunu hissettim.’ c13-340

*Hz.Peygamber insanlara hutbe okurken içeri bir adam girmiş ve şöyle demiş: ‘Ey Allah’ın peygamberi!’ Başka bir rivayette orada bulunanlardan biri kalkarak -ki kuşku bendendir- şöyle demiş: ‘Ey Allah’ın peygamberi! Cennetliklerin elbiseleri yaratılacak mıdır, yoksa bir kumaştan mı dokunmuştur?’ Soruya oradakiler gülünce Hz.Peygamber bu davranışı nahoş bularak ‘Bilmeyenin bilene böyle bir soru sormasına mı gülüyorsunuz?’ diyerek soru sorana dönmüş ve şöyle demiştir: ‘Cennet meyveleri onların elbiselerinden çıkar.’ 347

*Böyle durumlara misal olarak Hz.Peygamber’in ‘En iyi kadı Ali, helali ve haramı en iyi bilen Muaz b. Cebel ve miras konularını en iyi bileniniz Zeyd’dir’ buyurur. 347

* Bu nedenle rivayette Hz.Peygamber’in ‘abdest alıp iki rekat namaz kılan ve bu esnada içinden herhangi bir şey konuşmayan kimseye sekiz cennet kapılarının açılacağı ve dilediği birisinden gireceğini’ söylediği aktarılmıştır. Hz.Ebu Bekir Hz.Peygamber’e ‘Kapıların hepsinden niçin girmiyor ki?’deyince Hz.Peygamber Ebu Bekir’in sözünü onaylamış ve kabul etmiştir. Bir rivayette de Ebu Bekir’i bu hale sahip olacak kişi diye nitelemiştir. 348

*‘Ben kulumun duyması ve görmesi olurum’ (kutsi hadis) 351

* ‘Kıyamet kopmaz, ta ki yeryüzünde ‘Allah, Allah’ diyen kalmadıkça!’ 357

*Hz.Peygamber şöyle buyurur: ‘Arapların söylemiş oldukları en doğru söz şair Lebid’in mısraıdır: *Dikkat edin Allah’ın dışındaki her şey yok olucudur.* 370

*‘Allah güzeldir ve güzeli sever.’ 384

**Bu nedenle Şâri Teâlâ Hakkın (namaz kılan için) kıblede bulunduğunu belirterek, kulun kalbinin O’nu sığdırabileceğini ve kuluna kulun kendisine yakın olduğu kadar yakın olduğunu veya organları gibi yakın olduğunu belirtmiştir. c13-389

*Bir bedevi Hz.Peygamber’in Hakkı ‘gülmek’ fiiliyle nitelediğini duyunca, şöyle demiştir: ‘Gülen bir Rabbe karşı hiçbir hayrı eksik etmeyiz.’ c13-395

*Onlar bu hususta Hz.Peygamber'in ‘Biz kuşkuya İbrahim’den daha layığız’ sözünü dikkatle incelememişlerdir. c13-401

***

-el-lsra ve’t- tertibü’r-rıhle

-Meratibü’l-ulumi’l-vehb (dört ilahi nehir)

-İnşaü'l-cedavil ve’d devair

-et-Tenezzülatü’l-musuliyye

CİLT 14

**Hz.Peygamber bize her hak sahibine hakkını vermeyi emretti. 16

*‘Nefsini bilen Rabbini bilir’ 20

*Hz.Peygamber de şöyle buyurur: ‘Allah’ım! Sen seferde arkadaş sensin.’ Demek ki refiki Allah’tır. Sonra eklemiştir: ‘Ailede halife sensin.’ 27

* ‘Ölüm parlak bir koç suretinde getirilir’29

* Kutsi bir hadiste şöyle denilir: ‘Kulum! Ben istiyorum, sen de istiyorsun, halbuki ancak benim istediğim olur.’ 38

* Misal olarak Hz.Peygamber’in ‘En iyi hüküm vereniniz Ali, mirası en iyi bileniniz Zeyd, helal ve haramı en iyi bileniniz Muaz b.Cebel’dir’ hadisini verebiliriz. c14-43

***nitekim Hz.Peygamber de her vakit Allah’ı zikrederdi, yine de kendileriyle sohbet ederken bedevilerle veya ailesiyle konuşurdu. 45

* Hz.Peygamber şöyle buyurur: ‘Bir kavmin mevlası (köle) o kavimdendir.’ 54

* Hz.Peygamber ‘İnsanları idare etmek sadakadır’ buyurur. 60

* Bu konudaki delilimiz ‘Kulum kendini öldürme hususunda benimle yarıştı’ hadisidir. c14- 64

* ‘Allah’ın hakkı yerine getirilmede öncelikli olandır.’69

*‘Namazı kendim ile kulum arasında ikiye ayırdım. Bir yarımı bana, diğeri kuluma aittir. Kulum için istediği verilecektir.’ (kutsi hadis) 69

* ‘Allah Âdem’i kendi suretinde yaratmıştır.’ 70

* ‘iki halifeye biat edildiğinde, onlardan ötekini öldürünüz.’ 70

* Bu nedenle Hz.Peygamber -Rabbinin emriyle- Rabbine şöyle der:‘Rabbim hak ile hüküm ver!’ 71

***Hak kendisini mahlûkatının menziline indirmiş ve onların arasından en tam ve kâmil tecelligahı imam-halife yapmış ve sonra şöyle buyurmuştur: ‘Hepiniz çobansınız, güttüklerinizden sorumlusunuz.’ c14-71

*‘Ganimetin ilk beşte birlik kısmını Hz.Peygamber alır, Kabe’ye doğru çıkartır ve şöyle derdi: ‘Bu Allah’a ait kısımdır.’ 74

*Hz.Peygamber şöyle der: ‘Erginlikten sonra tamlık olmaz.’ 75

*Hz.Peygamber şöyle der: ‘Dünyanın çocukları olduğu gibi ahiretin de çocukları vardır. Siz ahiret çocukları olunuz!’ ‘Dünyanın çocuklarından olmayınız.’ 76

*Bir rivayette Allah’ın şöyle dediği aktarılır: ‘Her kim başkasını kendisine ortak koştuğu bir amel işlerse, ben ondan uzağım. O koştuğu ortağa aittir.’ 76

* ‘Allah’ın kulları üzerindeki hakkının ne olduğunu biliyor musunuz?’ Sahabe şöyle demiştir: ‘Allah ve resulü daha iyi bilir!’ Hz.Peygamber şöyle buyurmuştur: ‘Allah’ın kulları üzerindeki hakkı O’na ibadet etmeleri, herhangi bir şeyi ortak koşmamalarıdır.’ Sonra şöyle buyurmuştur: ‘Bu hakkı yerine getirdiklerinde, onların Allah üzerindeki hakkını biliyor musunuz? Onların hakkı Allah’ın onları cennete sokmasıdır.’ 77

* Bu durum beş namaz hakkında söylenmiş şu hadiste belirtilir: ‘Kim onları herhangi bir haklarını zayi etmeksizin yerine getirirse, Allah katında kendisini cennete girdirmekten ibaret bir ahit elde eder.' 78

*Hadiste ‘Allah kulun namazından şuurla kıldığı kısmı kabul eder’ denilir. 79

* Hz.Peygamber şöyle der: ‘Namazın onda biri, dokuzda biri, sekizde biri, yedide biri, altıda biri, beşte biri, dörtte biri, üçte biri ve yarısı... (kabul edilir).’ 79

* Hz.Peygamber’in bu ayetlerden ‘ancak aklettiği kabul edilir’ sözünün anlamı budur. c14-80

* ‘Allah kıyamette üç grup insanla konuşmaz ve onlara bakmaz, onları tezkiye etmez, onlar için büyük azap vardır; yalancı hükümdar, yaşlı zani ve kibirli yoksul.’ 85

***Allah ise şu sözüyle onun kırıldığını telafi eder: ‘Ben kalpleri kırık kimselerle beraberim.’ 86

* Allah ‘kulumun kalbi beni sığdırdı’ buyurur. 89

* ‘Allah yolunda savaşanlar O’nun kelimesi yüce ve kafirlerin kelimesi süfli olsun diye savaşırlar’ mealindeki hadiste belirtilen durum budur.. c14-89

*** Bilhassa Allah’tan (vahyi) aktaran Hz.Peygamber akıl sahibi yükümlülere O’nun zatı hakkında düşünmeyi ve zatını Allah’ın haber vermediği sıfatlarla nitelemeyi yasaklamıştır. 96

*** Kıyamet günü Hz.Peygamber -ki rauf ve rahimdir- bir grup hakkında (mekanın hükmünü dikkate alarak) şöyle der: ‘Uzak olsun, uzak olsun!’ Bu hal ortadan kalktığında,bu kez o konuda lütuf göstermiş, rüzgarın uzak bir mekana düşürdüğü kimseye şefaatçi olmuştur; rüzgar nefsin arzusunun hükmünün gücüdür.c14-98

*Bu durum Hz.Peygamber’in sahabesine göstermiş olduğu iki kitabın durumuna benzer: Birisinde Allah’ın insanları yarattığı andan kıyamete kadar cennet ehlinin isimleriyle babalarının, aşiret ve kabilelerinin isimlerinin, diğerinde de yine Allah’ın insanları yarattığı günden kıyamete kadar yaşamış (cehennemlik) insanların isimleriyle babalarının, aşiretlerinin ve kabilelerinin isimleri bulunuyordu. 98

* Bu nedenle bir rivayette ‘Allah kıyamet günü derinin uzatılması gibi yeryüzünü uzatır’ denilerek yeryüzünün uzatılması derinin uzatılmasına benzetilmiştir. 101

**Bu durum bir rivayette geçer: ‘Allah’a karşı yemin yapanı Allah yalanlar.’ 103

* ‘İsrailoğulları devrinde bir adam ineğine binmiş. Bunun üzerine inek şöyle demiş: ‘Ben bunun için yaratılmadım, ben ekinde kullanılmak üzere yaratıldım’. Sahabe sormuş: ‘Bir inek de konuşur mu?’ Hz.Peygamber: ‘Ben buna inandım, Ebu Bekir ve Ömer de inandı’ diye karşılık vermiştir. 110

* ‘Benim Sendeki hayretimi arttır!’ 111

*‘Sana hamdi sayamam, Sen kendini övdüğün gibisin’ 111

*Hz.Peygamber ‘Hayvanlar sizin ölüm hakkında bildiklerinizi bilselerdi, onlarda yiyecek yağ bulamazdınız’ buyurur. 111

*Hz.Peygamber kayıp devenin durumu sorulunca kızmış ve şöyle demiştir:‘Senden ona, ondan sana ne! O kendi yoluna gider, suya ulaşır, bitkilerden yer,en nihayetinde sahibi onu bulur.’ c14-112

*‘Kuşkusuz ölünün bir yakarışı vardır. Mutlu olan ölü şöyle yakarır: ‘Beni kabrime hızla götürün.’ Bedbaht şöyle der: ‘Beni nereye götürüyorsunuz?’ Hz.Peygamber her şeyin ölülerin bu yakarışlarını duyduğunu söylemiştir. 114

*Hz.Peygamber’in bir katır üzerinde kabirden geçtiği ve katırın hızla kaçtığı aktarılmıştır. Bunun üzerine Hz.Peygamber ‘Kabirdeki insanın azap çektiğini görmüş ve bu yüzden kaçmıştır’ demiştir. 114

*Hz.Peygamber hicret edip Medine’ye geldiğinde, devesinin yularını serbest bırakmış, sahabesinden birisi de onu tutmak isteyince şöyle demiştir: ‘Onu bırakın, o emre göre hareket eder.’ Emri anlayana emir verilebilir. Deve Ebu Eyyub el-Ensari’nin evinin yakınına çökmüş, peygamber de oraya yerleşmiştir. 114

* ‘Müezzinin lehine sesinin ulaştığı yerlerdeki kuru veya yaş her şey şahitlik eder.’ 115

* Mümin kafir suretiyle gözükür, hâlbuki o mutludur; kâfir mümin suretinde gözükür, hâlbuki o bedbahttır. 118

* Sahih bir rivayette Hz.Peygamber’in şöyle dediği aktarılır:‘Allah kulunun diliyle söyler, Kuran bunu beyan etmiştir.’ 119

*** Bir sayı değildir ve bu nedenle Hz.Peygamber vitir namazını on bir rekat olarak kılardı, çünkü bir sayı değildir. Bir sayı olsaydı, genel anlamıyla hem sayılarda hem sayılanlarda birlik bulunmazdı. Bu nedenle Hz.Peygamber vitir namazını on bir rekat olarak kılardı ve her rekat ümmetinden bir adamın yapısına karşılık gelirdi. 123

* Müşrikler kendilerini kınamak için ‘eall hubel’ yani ‘en üstün olan hubeldir’ dediklerinde Hz. Peygamber onlara karşılık sahabesine ‘siz de söyleyin’ demiş, sahabe ‘Ey Allah’ın peygamberi! Ne söyleyelim’ dediklerinde, şöyle buyurmuştur: ‘Allahu a’la ve ecell’ yani ‘Allah en üstün ve en yücedir. 124

*** Bir rivayette ‘Seni ve âlihete’ni terk ederler' ayetindeki ‘alihe’ kelimesi ibadet şeklinde okunmuştur. 125

* ‘Seni övmeyi başaramam, Sen kendini övdüğün gibisin’ 126

*Cemaate namaz kıldırırken peygamber bize uymuş, bizi dikkate almıştır. Namazda zayıf, hasta, ihtiyaç sahipleri bulunabilir diye peygamber onlara göre namaz kaldırmıştır. Öyleyse peygamber hem uyan hem uyulandır! Sonra namaz kıldırırken en zayıfı dikkate alarak namaz kıldırmamızı bize emretti. 130

* Şöyle ki: Sahih bir rivayette belirtildiğine göre kul, hüviyeti itibarıyla Hakkın onun bütün güçleri olduğu bir makama ulaşabilir. Bu durum ‘Ben onun duyması, görmesi ve eli olurum’ hadisinde

belirtilir. c14-130

* ‘Mümin kulumun canını alırkenki tereddüdün dışında yaptığım hiçbir işte tereddüt göstermedim. O ölümü kerih görür, ben gecikmesini! Halbuki bana kavuşması gerekir.’ c14-133

*Nitekim bir rivayette Allah Fatiha suresini -diğer nebileri olmaksızın- Hz. Muhammed’e Arş’taki hâzinelerinden birisinden verdiği zikredilir. 142

* Hz.Peygamber şöyle buyurur: ‘Bana dünyanızdan üç şey sevdirildi; kadın, güzel koku ve göz aydınlığım namazda kılındı.’ 144

*‘Rabbiniz birdir, babanız birdir. Arabın acem üzerinde üstünlüğü olmadığı gibi acemin Arap üzerinde üstünlüğü yoktur. Üstünlük takvaya bağlıdır.’ Bunun ardından Hz.Peygamber şu ayeti okumuştur: ‘Sizin en üstününüz Allah katında en takva sahibi olanınızdır.’ 144

*Mesela bir hadiste şöyle denilir: ‘Hz. Peygamber öyle oruç tutardı ki, artık bozmayacak derdik. Bazen oruç tutmazdı, zannederdik ki hiç oruç tutmayacak.’ Râvi bu hadiste vakit belirtmediğine göre, sen de bu şekilde oruç tutar ve orucunu bozarsın! Hz.Peygamber en çok Şaban ayında oruç tutar, Ramazan’dan başka hiçbir ayı tamamen oruçla geçirmezdi. 146

* Hz.Peygamber şöyle buyurur: ‘Benim kıldığımı gördüğünüz gibi namaz kılınız. Hacda nasıl ibadet edeceğinizi benden öğrenin.’ 146

* Nitekim kutsi hadiste, Hakk’ın özel ve seçkin kullardan olduklarında kulunun bütün güçleri ve sıfatları olduğu belirtilmiştir. 148

* ‘Babanız bir olduğu gibi Rabbiniz de birdir.’ 149

*‘Kendini bilen rabbini bilir’ 151

*‘Alimler peygamberlerin varisleridir’ 152

*‘Yalan bir haberi aktaran kimse, iki yalancıdan biridir.'152

* ‘Âlimler nebilerin vârisleridir’ 153

* Çünkü Hz.Peygamber ‘Ben Rahman’ın nefesini bulmaktayım’ diyerek nefesi Rahman ismine izafe etmiştir. 155

* Bu durum ‘gözümün aydınlığı namazdadır’ hadisinde belirtilir.155

*Çünkü namaz, bir hadiste geçtiği üzere, namaz kılan kul ile Allah arasında ikiye ayrılmıştır. 155

* ‘Alemi yaratmazdan önce Rabbimiz neredeydi?’ Hz.Peygamber ‘Üstünde ve altında hava bulunmayan Ama’daydı’ cevabını vermiştir. 158

* Hz.Peygamber Allah’tan aktararak şöyle buyurur: ‘Siz bıkıncaya kadar Allah bıkmaz.’159

***Öte yandan, bilgiyi Allah’tan ‘elle vurmak’ şeklinde alman da böyledir. Hz.Peygamber ‘vurma’ yoluyla ‘öncekilerin ve sonrakilerin bilgilerini öğrenmiştir.’ 161

***Hz.Peygamber ise onlara ‘o Cebrail’dir’ demiştir. Bu söz üzerine onlar kimi gördüklerini ve onu

neyle gördüklerini anlamışlardı.Nitekim Cebrail tanımadıkları bir bedevi suretinde gözüktüğünde de böyle demişlerdi. Cebrail insanlara dinlerini öğretmek için gelirken onların tanımadıkları bir sureti girerek gelmiş, Hz.Peygamber sahabeye ‘soru soranın kim olduğunu biliyor musunuz?’ diye sorduğunda, ‘Allah ve peygamberi daha iyi bilir’ demişlerdi, çünkü Cebrail tanımadıkları birinin suretinde görünmüştü. Bunun üzerine Hz.Peygamber ‘o Cebrail’dir’ demiştir. 162

*** Hz.Peygamber’in rüyasının doğruluğu hakkında söylediği hususa bakınız! Uyurken bedeninde bir hal ortaya çıktığında, onu somut bir şekilde görür. Böylece duyu üzerinde hayali suretten öğrendiği bilgiye göre hüküm vermiştir. Hz.Peygamber uyumuş ve uyuduğunu gösterecek şekilde yüksek sesle nefes almış, uyandığında ise abdest almadan namaz kılmıştır. Bu durum kendisine hatırlatıldığında, Hz.Peygamber şöyle demiştir: ‘Benim iki gözüm uyur fakat kalbim uyumaz.’ 163

*** Hayal mertebesini bilmek, peygamberlik makamlarının birincisidir. Bu nedenle Hz.Peygamber sabahladığında sahabesiyle oturur, onlara şöyle sorardı: ‘Aranızda rüya gören var mıdır?’ Böyle demesindeki maksat, Allah’ın alemde ertesi gün veya gelecekte var edeceği şeyleri görme arzusudur. 164

*** Bu bağlamda imana gelirsek, onun başlangıcı ‘Allah’tan başka ilah yoktur’ cümlesiyken sonu yoldan eziyet veren şeyleri kaldırmaktır. Şari başlangıcı ‘en üst mertebe’, sonu ‘en aşağı mertebe’ diye ifade etmiştir. 177

*‘Ben peygamberdim, Adem suyla toprak arasındayken’ 180

*Hz.Peygamber şöyle buyurur: ‘Risalet’, yani şeriat getiren peygamberlik ‘ve nebilik sona ermiştir.’ ‘Artık benden sonra peygamber yoktur.’ ‘Nebi de yoktur.’ 181

* ‘Allah benden daha kıskançtır, kıskançlığı nedeniyle zahirî ve batını taşkınlıkları yasaklamıştır’ 183

*‘Allah Teâlâ suyu temiz yaratmıştır, necaset onda bulunsa bile hiçbir şey onu kirletemez.’ c14-193

***Bu durum bir hadisede zikredilmiştir:Ra’l, Zekvan ve Useyye kabilelerinin (tebliğ için gönderilen sahabeleri şehit etmeleri üzerine) Hz.Peygamber’in Allah yolundaki gayreti ve cehdi şiddetlenmiş, bir ay boyunca her namazında beddua etmişti ki bu beddua ‘kunut’ duasıydı. Allah bir konu hakkında dua ettiğinde, Peygamber’in duasına icabet edeceğini takdir etmiş ve bunu kendisine bildirmişti. Bu nedenle o insanların sağ kalması ve merhametini göstermesi için beddua etmesini yasaklamış, şöyle buyurmuştur: 'Biz seni âlemlere rahmet olarak gönderdik.' Yani onlara merhamet et diye seni gönderdik, çünkü Hz.Peygamber bütün insanlara farklı rahmet türleriyle merhamet etsin diye peygamber olarak gönderilmiştir. 196

*‘Allah’ım! Kavmime hidayet ver, onlar bilmiyor.’ 196

*Nitekim Hz.Peygamber, bu ümmet, hatta bütün ümmetler içinde günahları nedeniyle ateşin temas edeceği kimseler hakkında şöyle demiştir: ‘Allah onları orada bir şekilde öldürür.’ 196

***Âdem‘Ben sizin söylediğinize ‘La havle vela kuvvete illa billahi’l-aliyyi’l-azim’ cümlesini ekliyorum’ demiştir. Böylece bu söz, kıyamet gününe kadar,Âdemoğulları ve Kabe’yi tavaf eden herkes için tavafta okunan dualar içinde sünnet olmuştur. Hz.Peygamber bu kelimenin Adem’e Arş’ın altındaki hâzineden verildiğini söylemiştir. 199

*Hz.Peygamber Hz.Bilal’e ‘Cennette beni neyle geçtin?’ diye sormuştur. Hz.Peygamber şaşırarak sormuştur, çünkü bilir ki geçmek kendisine aittir. Hz.Bilal, bize aktarılan hususları söyleyince,

Hz.Peygamber ‘Bu ikisini’, yani iki hali ‘yapan kimse ecrini alır’ demiştir. 201

*Çünkü Hz.Peygamber bize bildirmek üzere şöyle buyurur: ‘Allah’ım! hayır bütünüyle senin elindedir.’ Sonra şöyle demiştir: ‘Kötülük sana ulaşmaz.’ 201

*‘Bütün hayır Senin elindedir. Kötülük sana ulaşmaz.’ 202

*‘Miras konusunu en iyi bilen Zeyd, en iyi hüküm veren Ali’dir’ c14-202

*Kutsi bir hadiste Hz.Peygamber Allah hakkında şöyle haber verir: ‘Rabbimiz her gece yakın semaya iner.’ 212

* Kutsi hadiste Allah Teâlâ ‘Yaptığım bir işte müminin canını alırken olduğu gibi tereddüt etmedim, o ölümü kerih görür, ben gecikmesini, bana kavuşması ise kaçınılmazdır’ buyurur. 220

* ‘Bütün iyilik senin elinde, kötülük sana ulaşamaz.’ 225

*Hz.Peygamber zenci cariyeye ‘Allah nerededir?’ diye sormuştur. ...kadın göğü işaret ettiğinde Hz. Peygamber ‘Mümin bir kadın’, yani Allah’ın varlığını tasdik eden bir kadındır demiş, hâlbuki ‘bilgili bir kadın’ dememiştir. c14-232

*Sahih bir rivayette Allah ‘Bugün nesep bağınızı indiriyorum’ der. Kutsi hadisin devamında Allah şöyle der: ‘Kendi nesebimi ise yükseltiyorum.’ 235

*Hz.Peygamber şöyle buyurur: ‘Sadece selam vermekle bile olsa sıla-ı rahim yapınız.’ 236

*Hz.Peygamber şöyle buyurur: ‘İki din mensubu birbirine varis olamaz.’ 237

*Çünkü Allah Tealâ peygamberin diliyle şöyle demiştir: ‘Kötülüğün ardından iyilik yap.’ 237

*Nitekim Maiz’in durumunu anlatan sahih hadiste onun tövbesi övülmüştür: o öyle bir tövbe yapmıştır ki, bütün Medinelilere taksim edilmiş olsaydı, hepsine yeterdi. Bununla birlikte tövbe ondan cezayı düşürmemiş, Hz.Peygamber onun taşlanmasını emretmişti. 242

* Allah kendinden aktarılan sahih kutsi bir hadiste şöyle der: ‘Hasta oldum, ziyaret etmedin beni, acıktım, yemek vermedin bana, susadım, su vermedin bana.’ 244

**Sahih bir rivayette Allah’ın taşkınlığı olmayan gence şaşırdığı aktarılmıştır. 244

**Allah kulunun tövbesi nedeniyle ‘üzerinde yemeğinin bulunduğu devesini çölde kaybedip sonra bulan bir insan gibi sevinir.’ 244

* ‘Allah Âdem’i kendi suretinde yarattı’ 245

***Bu nedenle ayetler, bir hadiste geçtiği üzere, onlardan çıkan bir sözün karşılığında inmiştir. 248

* ‘Cennette hiç bir gözün görmediği, hiç bir kulağın duymadığı ve kimsenin aklına gelmeyen nimetler vardır.’ 256

*Bu nedenle Hz.Peygamber’in ‘Gözümün aydınlığı namazdadır’ hadisiyle -münacatı değil- münacat ettiği Hakk’ı kastettiğini anladık. Bunun için Allah’ın namaz kılanın kıblesinde bulunduğunu bildirerek ‘Allah’ı görür gibi ibadet et’diye emretmiştir. 256

*Cebrail Hz.Peygamber'e ihsanın ne olduğunu sorunca, 'Görürcesine Allah'a ibadet etmendir' demiştir. 258

* 'Cennette gözün görmediği, kulağın duymadığı ve hiç bir insanın aklına gelmeyen nimetler vardır' 261

**Mümin isen -keşif ehli olmasan bile- Hz.Peygamber'in Hakkın bir surette tecelli edip başka bir surete geçeceğini, birinde tanınırken otelcinde inkâr edileceğini bildirdiğini biliyorsun. Mümin isen, bu hadis hakkında kuşkuya kapılmazsın. Üstelik Hz.Peygamber suretlerdeki tecellinin tecelligaha göre gerçekleşeceğini de beyan etmiştir. 262

* Hz.Peygamber cenazenin ardında binekli olarak yürüyenlere 'Melekler cenazede yaya yürürken, siz binekli yürümekten utanmıyor musunuz?'demişti. 264

* Hz.Peygamber 'Ben gerçek bir müminim' diyen birine bunu söyleyerek şöyle sormuştu: 'Her hakkın bir hakikati vardır, senin imanının hakikati nedir?' Adam şöyle demiş: 'Sanki rabbimin arşı kıyamet günü gözükmüş, ben de ona bakmaktayım.' Hz.Peygamber 'doğru söyledin, böyle devam et' diye karşılık vermiştir. 264

* Nitekim Hz.Peygamber 'Göz aydınlığım namazdadır' buyurur. 265

* Hz.Peygamber'in Allah'a dua ederken söylediği 'Allah'ım! Ben kendini isimlendirdiğin veya yaratıklarından birine -bildirdiğin veya gaybının bilgisinde kendine ayırdığın isimlerle dua ederim' hadisinin anlamı budur. c14-268

* 'Namazı kendim ile kulum arasında ikiye böldüm, yarısı benim, yarısı kulumundur, kuluma istediği verilecektir' 270

* 'Kendini bilen rabbini bilir.' 272

*'Ben kulumun duyması ve görmesi olurum' 273

*Nitekim Kuran ehli hakkında şöyle der: 'Onlar Allah'ın ehli ve seçkinleridir.' Hadisi, Tirmizi rivayet etmiştir. 275

*Hz.Peygamber'in 'Nice gülenler vardır ki, Allah'ı kızdırıp kızdırmadığını bilemez' demesinin nedeni, onların Allah'ı kızdıran davranışlara uymuş olmalarıdır. c14-277

* 'Allah yüz bin Âdem yaratmıştır' c14-285

*'Rahim Rahman'dan bir daldır, onu kavuşturanı Allah kavuşturur, keseni Allah keser (sıla-i rahm yapanla Allah sıla-i rahm yapar, terk edeni Allah terk eder)' 290

* 'Merhametlilere Allah merhamet eder. Yerdekilere merhamet edin ki, göktekiler de size merhamet etsin.' 290

*Şefaat hadisinde ise şöyle der: 'Allah kıyamette şöyle diyecektir: 'Melekler şefaat etti, nebiler ve müminler şefaat etti, geride merhametlilerin en merhametlisi kalmıştır.' 290

*Hz.Peygamber sevinçli hallerinde 'Nimet veren ve ihsan eden Allah'a hamd olsun' der, sıkıntı halinde ise 'Her durumda Allah'a hamdolsun' derdi. 293

*‘Merhamet edenlere Rahman merhamet eder’ 295

*‘Yerdekilere merhamet edin ki, göktekiler de size merhamet etsin’ 295

*‘Merhamet edenlere Rahman merhamet eder’ 295

* ‘Yerdekilere merhamet edin ki, göktekiler de size merhamet etsin’ 295

* ‘Kendini bilen rabbini bilir.’ 297

*Cebrail geceleyin yanında bir ağaç olduğu halde peygambere gelmiş. Ağaçta iki kuş yuvası bulunuyordu. Birisine Hz.Peygamber, ötekine Cebrail oturmuş. Sonra ağaç onları yükseltmiş ve göğe kadar çıkmışlar. İnci ve yakuttan bir Refref sarkmış. Hz.Muhammed onun mahiyetini bilmediği için bu Refref kendisine etki etmemişken Cebrail onu görünce bayılmıştır. Hz.Peygamber şöyle der:‘Bu esnada Cebrail'in bilgide benden üstünlüğünü anladım.Çünkü Cebrail neyi gördüğünü anlamış,bu bilgi onda bayılma etkisi yapmıştı. Halbuki Hz.Peygamber onu bilmiyor, dolayısıyla Refrefin ona etkisi olmamıştı. 301

* ‘Sana övgüyü sayamam. Sen kendini övdüğün gibisin! 303

*Hz. Peygamber ise başkalarından üstünlüklerinden bahsederken kendisine ‘cevamiu’l- kelim' verildiğini söylemiştir. 306

*‘Ben kıyamet günü insanların efendisiyim’ 306

*‘Ben kulumun duyması ve görmesi olurum’ 306

* ‘Allah’ım! Sen yolculukta eşlik edensin (sahih, arkadaş!).’ 310

*Hadiste Allah ‘Ben onun duyması, görmesi olurum’ buyurur. 310

* Hz.Peygamber ‘Siz bıkana kadar Allah bıkmaz’ buyurur. 311

*‘Fatma benden bir parçadır, onu üzen, beni üzer, onu sevindiren, beni sevindirir. Fakat Allah’ın helal kıldığı bir şeyi haram ve helal kıldığı bir şeyi de haram yapamam.’ Hz.Peygamber kendisini bilmekle birlikte özel yön ona haramı haram, helali helal olarak bıraktırmış, Hz.Ali’nin Ebu Cehil’in kızıyla evlenmesini yasaklamamıştı, çünkü onunla evlenmesi helaldi. Fakat şöyle demiştir: ‘Onunla evlenmek istiyorsa, kızımı boşamalıdır. Allah’a yemin olsun ki, Allah düşmanının kızıyla Allah peygamberinin kızı aynı adamın eşi olamaz.’ 316

* Hz.Peygamber şöyle der: ‘Kimin hicreti Allah’a ise’, sonra şöyle der: ‘Fetihten sonra hicret yoktur.’ 317

* ‘Mide ilacın evidir. Koruma ilacın başıdır, bütün hastalıkların esası üşümedir.’ 318

*Hz.Peygamber ‘Ademoğluna belini kendisiyle doğrultacağı birkaç lokma yeterlidir’der. 318

*Hz. Peygamber şöyle buyurur: ‘İçinizden birisini, yatağına uzanmışken bir hadisim kendisine geldiğinde ‘Bana Kuran okuyun’ dediğini görmeyeyim. Allah’a yemin olsun ki, hadis Kuran gibidir veya daha fazlasıdır.’ 322

*‘Allah’a karşı kimseyi tezkiye etmem’ Hz.Peygamber bir insanı tezkiye etmek yerine şöyle derdi: ‘Onun şöyle olduğunu zannediyorum.’ Allah Teala şöyle der: ‘Nefislerinizi tezkiye etmeyiniz. O takva sahiplerini en iyi bilendir.’ 324

*Bir adam Hz.Peygamberden kendisini cennette refiki yapmasını istemiş, Hz.Peygamber ise ona ‘çok secde yaparak nefsine karşı bana yardımcı ol’ demiş, yani ondan yardım istemişti. 328

* ‘Cehennem ehli orada ne ölür ne dirilir. Fakat insanlara günahları nedeniyle bir ateş temas eder. Allah orada kendilerini öldürür.' 330

* Allah kulunun diliyle şöyle der: ‘Allah kendini öveni duydu.’ Başka bir kutsi hadiste ‘Ben onun kendisiyle duyduğu kulağı, kendisiyle gördüğü gözü, dili, eli ve ayağı olurum' denilir. 334

* Peygamber ise şöyle der: ‘Ben bana söylememi emrettiğin şeyi onlara söyledim.' c14-335

* ‘Namazı kendim ile kulum arasında ikiye böldüm’ 336

***Allah Hz.Peygamber’e ilahi mertebeye karşı gayret makamını ve onun hakkı olan cezalandırma özelliğini verdiğinde, Hz.Peygamber Allah’ın kullarından belli bir grubun yok olması için bir ay namazda kunut duaları okuyarak beddua etmiştir. Onlar, Allah’a ve peygamberlerine karşı çıkmış Ra’l, Zekvan ve Useyye kabileleriydi. Bunun üzerine Allah Cebrail ile vahiy indirerek şöyle demiştir: ‘Ey Muhammed! Allah sana seni beddua veya lanet et diye göndermediğini söylüyor. O seni böyle insanlara merhamet et diye göndermiştir.’ Bu ifadeyle Allah Peygamber’ine şöyle demiş olur: ‘Onlara yaptığın bedduayı hayır duaya tebdil eyle.’ Bunun ardından Cebrail ‘Biz seni âlemlere rahmet olarak gönderdik.’ ayetini okumuştur. Yani onlara merhamet et diye seni gönderdik. Çünkü dua ettiğinde, bana itaat etmelerini sağlayacaksın. Bana itaat ettiklerini gördüğünde ise gözlerin parıldar ve mutlu olursun. Onlara lanet okuyup beddua edersen ve bedduan kabul edildiğinde, sadece taşkınlıkları ve açık günahları daha da artsın diye cezalandırılmalarını geciktirebilirim. Bütün bunlar, senin onlara beddua etmenden kaynaklanır. Böylece onları cezalandırmamızı sağlayan taşkınlıkta aşırı gitmelerini emretmiş gibi olursun. Hz.Peygamber Rabbi kendisine böyle bir edep verdiğinde şöyle demiş: ‘Beni Allah terbiye etmiş, ne güzel terbiye etmiştir!’ Artık şöyle dua ederdi: ‘Allah’ım ! Kavmime hidayet eyle, onlar bilmiyor!’ 340

**Hz.Peygamber bir gece sabaha kadar sadece şu ayeti okuyarak namaz kılmıştır: ‘Onlara azap edersen, onlar senin kulların! Bağışlarsan, Sen Aziz ve Hâkim’sin.’ Bu ifade Hz. İsa’ya aittir. Allah peygamberlerini kendisine hatırlatırken Hz.Peygamber’e şöyle demiştir: ‘Onlar Allah'ın hidayet ettiği kimselerdir, sen onların hidayetine uy!’Hz.İsa’nın hidayeti Hz Peygamber’in sabaha kadar geceleyin okumuş olduğu bu ayetti. Bu makam nerede, Ra’l ve Zekvan’a beddua ettiği makam nerede! 340

*Hz.Peygamber Deccal’den ve onun ilahlık iddia etmesiyle ilgili bir hadisinde, herhangi birimizin ölmeden önce Rabbini göremeyeceğini söylemişti. 342

* Bir kutsi hadiste ‘Büyüklük benim örtüm, azamet izarımdır, onlardan birisi hakkında benimle kavga yapanı yok ederim’ denilir. 344

*Nitekim Hz.Peygamber doğum tarihinden söz ederken böyle hükümdarlardan birisi olan Kisra’ya atıf yapar ve ‘Ben adil bir hükümdarın devrinde doğmuşum’ der. Böylece ona hükümdar demiş, indirilmiş bir şeriata göre hareket etmese bile ‘adil' diye nitelendirmiştir. c14-345

*Hz.Peygamber ‘Hepiniz çobansınız, güttüklerinizden sorumlusunuz’buyurur. 352

* Hz.Peygamber ‘Allah bütün işlerde yumuşaklığı sever’ buyurur. 352

*Nitekim Allah şöyle der: ‘Beni yerin ve göğüm sığdıramadı, mümin kulumun kalbi sığdırdı.’ 355

*** Öte yandan Allah’ın tercümanı olan peygamberlerin yaratıklar kıyamette kendilerinden şefaat istediklerinde şöyle diyecekleri aktarılmıştır: ‘Allah bugün daha önce hiç kızmadığı ve bir daha kızmayacağı şekilde gazaba gelmiştir.’ Bu gazap intikamla ortadan kalkar. Hz. Peygamber ‘Sadaka Rabbin gazabını söndürür’ der. 355

*Hz.Peygamber kutsi bir hadiste Rabbinden şöyle aktarır: ‘Beni zikretmenin kendisini benden bir şey istemekten alıkoyan kimseye istediğinden daha iyisini vereceğim.’ 360

***Hz.Ayşe Hz.Peygamber’in bütün vakitlerinde Allah’ı zikrettiğini söylemiştir. Bununla birlikte Peygamber yaşlılarla ve küçüklerle şakalaşırdı. 366

*** Allah âlemi altı günde yaratmış, yaratmaya pazar başlamış, Cuma tamamlamış, bu esnada âlemi yaratmış olmaktan dolayı kendisine bir yorgunluk ilişmemiştir. Yedinci gün olunca -ki hafta yedi gündür- âlemin yaratılışını tamamlamıştır. Bu yönüyle O’nun durumu, yorgun düşüp istirahat etmek üzere uzanmış bir kimsenin durumuna benzemiştir. Söz konusu kişi uzanarak, ayaklarından birini ötekinin üzerine koyup şöyle demiştir: ‘Ben hükümdarım.’ Nitekim peygamberlerden gelen rivayetlerde böyle denilir. 369

*Bu nedenle Hz.Peygamber -iki kişi bile olsa- birini başkan diğerini uyan yaparak insanları bir yere göndermiştir. 374

*Hz.Peygamber ise ‘Allah’ın ardında kimse için bir gaye yoktur’ demiştir. 376

***

-Kutu’l-Kulub'un yazarı Ebu Talib el-Mekkî

-Tercümanü’l-Eşvak , (Zeairu’l-A’lak kitabında şerhedildi)

CİLT 15

* ‘Bir adam insanların göreceği şekilde cennet ehlinin amelini işler, cennet ile arasında bir karış kalır, hakkında kitabı tecelli eder, cehennem ehlinin amelini işler ve cehenneme girer.’ 17

* ‘Sana sıkıntı vereni vermeyene bırak’ 19

*‘Müftüler fetva verseler bile fetvayı kalbine sor.’ 19

* Peygamber’inin diliyle şöyle der: ‘Oruç bana aittir.’21

*Başka bir hadiste ‘Orucun bir benzeri yok, çünkü oruç O’na aittir’ denilir. 21

* Bu nedenle Hz.Hatice ile (amcası) Varaka b. Nevfel Hz. Peygamber’e şöyle demişlerdi: ‘Hayır!Allah’a yemin olsun ki Allah seni hiçbir zaman başarısız yapmayacaktır.’ c15-22

*Hz.Peygamber ‘Güzel ahlakı tamamlamak üzere gönderildim’ demiştir. 22

* Hz.Peygamber bir duasında şöyle der: ‘Kötülük sana ulaşamaz!’ 26

*Bu nedenle Hz.Peygamber‘İyilik senin elindedir' demiştir.Kötülük hükmü kabul eden mümkünden ortaya çıkar ki bu durum hadiste ‘Allah'ım! Kötülük sana ulaşamaz' diye belirtilmiştir. 27

*Sahih bir rivayette Hakkın suretlerde tecelli edeceği ve başkalaşacağı (tahavvül) söylendi. 28

*Allah şöyle der: ‘Allah kulunun diliyle kendini öveni duymuştur’ 28

*‘Ben kulumun duyması ve görmesi olurum.’ 28

* Allah inandığından başka bir surette tecelli ettiğinde, insan -sahih bir rivayette yer aldığı üzere- O’ndan kaçar. 30

**Hz.Peygamber kutsi bir hadiste Allah’ın şöyle söylediğini bildirir: ‘Ben kulumun duyması, görmesi ve eliyim.’ 33

*‘Allah Adem’i kendi suretinde yarattı’ 35

* Allah Hz. Peygamber’e şöyle demesini emretti: ‘Rabbim! bilgimi arttır ' 37

* ‘Sana Hz. Peygamber’in rüyayı tabir eden Hz. Ebu Bekir’e söylediğini söylerim: Bir kısmında isabet ettin, bir kısmında yanıldın!’ 39

*‘Karşılığında ücret aldığınız işlerde en hak sahibi olan, Allah’ın kitabıdır.’ 42

*‘Ameller niyetlere göredir, herkes için niyet ettiği vardır; kim Allah’a ve peygambere hicret ederse, onun hicreti Allah’a ve peygamberinedir; kim dünya için hicret ederse, ona ulaşır veya bir kadın için hicret eden onunla evlenir ve hicreti kendisi için hicret yaptığı şeye olur.’ 43

*‘Cennette gözlerin görmediği, kulakların duymadığı, hiç bir insanın aklına gelmeyen nimetler vardır’ 43

* Bir rivayette Allah'ın şöyle dediği aktarılır: 'Hiçbir kimse bana farz kıldığım şeyden daha sevimli bir amelle yaklaşamamıştır.' Şöyle devam eder: 'Kul nafile ibadetlerle bana yaklaşmayı sürdürür, en sonunda onu severim, onu sevdiğimde duyması, görmesi olurum.' 43

* Nitekim Hz.Peygamber (zina suçunu itiraf eden biri hakkında) şöyle demiştir: 'O kişi zina suçunu itiraf etmeseydi, Allah günahını örtecekti.' c15-45

*Hz.Peygamber Allah'ın kelamını duymak ve ufuklarda ve nefsindeki ayetleri görmek üzere (Hakkın) onun kulağı ve gözü olması için dua etmiş, sonra şöyle demiştir: 'Bu varisi bizden kıl.' Çünkü Allah varis olanların en hayırlısıdır. Bu duaya mukabil sahih bir rivayette Allah 'Ben onun duyması ve görmesi olurum' demiştir. 53

*Nitekim Müslim kitabının girişinde bir şahsın uykusunda peygamberi gördüğünü aktarır. Peygamber'e ezberlemiş olduğu bin hadisi arz eder ve Hz.Peygamber onların arasından altısını onaylar, geri kalanlarını reddeder. 55

*'Kendini bilen Rabbini bilir' 57

* 'Allah akıllardan olduğu kadar gözlerden de perdelenmiştir. Mele-i a'la da sizin gibi O'nu arar.' 61

***Hz.Peygamber'den aktarıldığına göre Kâbe yapılırken para yeterli gelmemiş ve Hicr'de yedi arşın boyu bir yer terk edilmiştir. Abdullah b. Ziibeyr ise Kabe'yi Hz. İbrahim'in inşa ettiği temellere döndürmüş, fakat Abdulmelik b.Mervan el-Haccac b.Yusufa emrederek binayı eski haline döndürmesini istemiş,sonra pişman olarak şöyle demiştir: 'Keşke İbn Zübeyir'e müsaade etseydim de yapacağını yapsaydı.' Sonra emrini geri almış, Hicr'i Kâbe için harem bölgesi olarak bırakmıştır ki farklı dönemlerde halifelerden hiç biri onu yıkmaya kalkmasın. 68

* 'İhsan görür gibi Allah'a ibadet etmektir' 72

*'Allah kaza ve kaderini uygulamak istediğinde akılları insanlardan alır. Kaderini uyguladıktan sonra ibret alsınlar diye akıllarını onlara döndürür.' 75

*Hz.Peygamber şöyle der: 'Ben Allah'ı temiz bir şekilde zikretmek isterim.' Başka bir rivayette 'abdestli iken' dediği aktarılır. 78

* Bu durumda zikretmek, Hz.Peygamber'in 'Her durumda Allah'a hamdolsun' hadisinde belirtilen hamde benzer. c15-78

* Bu durum, hiç kuşkusuz, 'Allah kulunun diliyle 'Allah kendine hamd edeni duydu' der' hadisinde belirtilir ki o da zikrin bir türüdür. c15-79

*'Benim Allah ile bir vaktim vardır, ona Rabbimden başkası giremez' 82

*'Allah kendisini seven kullarıyla kavuşmayı onların O'na kavuşmayı özlemesinden daha çok özler' 83

**Hz.Peygamber'e 'Isra gecesinde Rabbini gördün mü?' diye sorulduğunda kendisinden dolayı 'Nur idi, nasıl göreyim ki!' dediği Sırrın Münazelesinin Bilinmesi 87

*'Allah'ın yetmiş veya yetmiş bin -kuşku bendendir- nur ve karanlık perdesi vardır.' 87

* Hz.Peygamber bir duasında Allah'tan kendisini nur kılmasını istemiştir. 87

*'Beni nur kıl' 88

*'Nur idi, O'nu nasıl göreyim ki!' c15-88

*'Bir ip sarkıtsaydınız, Allah'ın üzerine düşerdi' 90

*'Rabbimiz gecenin son üçte birinde yakın semaya iner' 90

*Allah alemlere muhtaç değil iken Hz.Peygamber Bedir günü Rabbine şöyle demiştir: 'Bu topluluğu yok edersen bu günden sonra sana ibadet edilmeyecek!' 98

*'Allah karşısında tevazu sahibi olanı Allah yükseltir' 98

*'Bunlar sizin amellerinizdir, size döndürüleceklerdir' 98

*'Nice giyinik vardır ki, çıplaktır.' 100

*'Ben senin övgünü yerine getiremem.' 'Sen kendini övdüğün gibisin.' 101

*'Kişi hükümdarın izni olmaksızın eman alamaz veya izni olmadan onun davetine oturmaz.' 103

* 'Bir yemin edip ondan daha hayırlı bir iş gören kimse yeminin kefaretini ödesin ve hayırlı olan işi yapsın'113

* 'Allah Adem'i kendi suretinde yaratmıştır. Arş'a istiva etmezden önce onu yaratmamıştır. Arş'a ise Rahman istiva etmiştir.' 116

*Hz.Peygamber şöyle der: 'Allah'ın onları bağışlayacağını bilseydim, yetmiş kereden çok tövbe ederdim.' Bunu ise 'istersen onlar için yetmiş kez mağfiret dile, Allah onları bağışlamayacak' ayeti üzerine söylemiştir. 119

*Hz.Peygamber 'Müftüler fetva verse bile, sen fetvayı kalbine sor' der. 124

* Sahabe Kuran okurken atı deprenmeye başlamış. Sahabe başını kaldırmış, içinde ışık bulunan bir bulut görmüş. Her ayet okuduğunda, bulut kendisine doğru yaklaşıyor, sustuğunda yükseliyormuş. Sahabe bu durumu anlatınca Hz.Peygamber şöyle demiş:'Gördüğün Kuran nedeniyle inen sekinedir.' 124

*Bir rivayette Hasan b. Sabit'in Kureyşlileri hicvetmek istediğinde Hz.Peygamberden himmet talep ettiği, buna mukabil peygamberin ona şöyle dediği aktarılır: 'Hasan! Sen söyle, çünkü Ruhu'l-kuds peygamberin iffetini savunduğun sürece seni destekleyecek!' 126

* Sahih bir rivayette Allah'ın kulunun diliyle şöyle dediği rivayet edilir: 'Allah namazda kendine hamd edeni duymuştur.' 126

* Hz.Peygamber kıyamet günü böyle biri hakkında Rabbine 'yazık, yazık ona' diyecektir. c15-128

*'Alimler nebilerin varisleridir' 129

*Hz.Peygamber peygamberlerin altın veya gümüş miras bırakmayacaklarını, sadece bilgiyi miras bırakacaklarını söylemiştir. 129

* Hz.Peygamber Saide'nin tek başına bir ümmet olarak diriltileceğini bildirmiştir. 132

* 'Allah kardeşim Lût'a merhamet etsin! O güçlü bir dayanağa dayanıyordu.' c15-133

*Bir rivayette 'Allah'ın doksan dokuz ismi vardır' denilir. 138

*'Kendini bilen rabbini bilir' 138

* 'Herkes fıtrat üzere doğar' 145

* Sahih bir rivayette Hz.Peygamber'in onun hakkında 'Talha ahdini yerine getirenlerdendir' dediği aktarılır. 147

*'Adem su ile toprak arasındayken ben peygamberdim' 148

* 'Beni Allah terbiye etti, ne güzel terbiye etti!' 149

* Hz.Peygamber -ki rabbini bilen doğru sözlüdür o- rabbine hitap eder: 'Bütün hayır senin elindedir.' 150

* Nitekim Hz.Peygamber kulun bedbahtlık veya mutluluğunun öne geçmesiyle ilgili hadiste bunun benzerini zikretmiş, şeriatta bu husus yer almıştır. Hz.Peygamber hadisi söyleyince, sahabe şöyle demiş: 'Ey Allah'ın peygamberi! Amel neyle ilgilidir?' Hz.Peygamber şöyle demiştir: 'Siz amel ediniz, herkes kendine kolaylaştırılmış işi yapar.' 153

* Bu nedenle Hz.Peygamber sahih bir rivayette 'İnsan başka insanlara göründüğü kadarıyla cennetliklerin amelini işler' demiştir. 'Bir insan insanlara görülen haliyle cehennemliklerin amelini işler.' c15-153

*Halife (Hz.Peygamber) ise amcasına (Ebu Talib'e) 'Kelime-i şehadeti kulağıma söyle ki, Allah katında senin lehine şahitlik edeyim' der. 154

*.. Allah kutsi hadiste 'Namazı kendim ile kulum arasında ikiye ayırdım' demiştir. c15-156

*Hz.Peygamber şöyle der: İnsanların hizmetçisi onların efendisidir.' 167

* 'Biz O'na aidiz ve O'nunla hareket ederiz' 170

*Hz. Peygamber Deccal hakkında 'Onun cenneti ateş iken cehennemi cennettir' diyerek her ikisini de olumlamıştır 174

* Bizimle Allah arasındaki nesep bağını tespit eden kutsi bir hadiste şöyle denilir: 'Allah kıyamet günü şöyle nida eder: 'Bugün sizin neseplerinizi (aranızdaki kan bağını) kaldıracağım, benim nesebimi yükselteceğim. Takva sahipleri nerede?' 182

*Bir rivayette, Yahudilerin Hz.Peygamber'e 'Ey Muhammed! Bize Rabbinin nesebini söyle (bize O'nu nitele)' dediklerinde, 'De ki O Allah birdir' ayetinin nazil olduğu aktarılır. 183

* 'Çocuk babanın sırrıdır' 184

*Bu nedenle Hz.Peygamber'in zikretmiş olduğu bir ifade gelmiştir: 'Kulum canı hakkında benimle yarışır. Öyle bir kuluma cenneti haram kılarım. Dolayısıyla onu bu keşiften sonra hiçbir şey örtemez.' 187

* Hz.Peygamber'e 'Rabbini gördün mü?' diye sorulduğunda, 'Nur idi, nasıl göreyim ki?' diye cevap vermiştir. 194

* 'Hikmeti ehli olmayana vermeyiniz, öyle yaparsanız hikmete zulüm etmiş olursunuz. Ehline de engellemeyin, bu kez ehline haksızlık etmiş olursunuz.' 195

* 'İman, İslam ve ihsan arasında fark vardır: İslam amel, iman tasdik, ihsan görmek veya görmek gibidir.' 198

*Kutuplar konusunun dayanağı Hz.Peygamber'in 'Hepiniz çobansınız' hadisidir. c15-206

*'Kıyamet yeryüzünde 'Allah Allah' diyen varken kopmaz.' 215

** 'Kuran'ı benden Ehl-i beytim'den birisi tebliğ etmelidir.' 217

*Nitekim Hz. Peygamber'in savaşta kendisine kılıç verdiği Ebu Dücane kılıcın hakkını vermiş, savaş saflarının arasında cesaretle yürümüş, Hz.Peygamber onun bu böbürlenerek yürüyüşüne bakıp şöyle demişti: 'Böyle bir yürüyüşü Allah ve peygamberi sevmez, fakat burada değil!' 219

* 'Allah kıyamet günü yaşlı birini çağırır ve ona 'Neler yaptın?'diye sorar. Yaşlı adam Allah'ın dilemiş olduğu yaklaştırıcı ibadetleri zikreder. Allah ise onun yalan söylediğini bilir, fakat yine de cennete götürülmesini emreder. Melekler 'Ya Rab! Bu adam sözlerinde yalancıdır' dediklerinde Allah şöyle der: 'Yalan söylediğini biliyorum, fakat yaşlı birini yalanlamaktan haya ettim.' 220

*Bir rivayette şöyle denilir: 'Allah kullarının arasını kıyamet günü bulur.' Zalim ve mazlum yargılanmak ve haklarını almak üzere Rablerinin önünde durduklarında Allah o ikisine şöyle der: 'Başlarınızı kaldırınız.' Başlarını kaldırdıklarında, büyük bir iyilik görürler ve 'Allah'ım! Bu hayır kime aittir?' diye sorarlar. Allah 'Bana bedelini verene aittir' der. Mazlum şöyle der: 'Rabbim! Bu iyiliğin bedelini kim ödeyebilir ki?' Allah 'Sen falan kardeşini affedersen onun bedelini ödemiş olursun' der. Bunun üzerine mazlum şöyle der: 'Rabbim! Ben onu bağışladım.' Allah da şöyle der: 'Kardeşinin elini tut!' Birlikte cennete girerler. Bu hadisten sonra Hz.Peygamber şu ayeti okudu: 'Allah'tan korkun, birbirinizin aranızı düzeltin ' 220

* 'Beni yerim ve göğüm sığdıramadı, kulumun kalbi beni sığdırdı.' 231

*'Senden sana sığınırım' 237

*'Allah kulunun diliyle kendine hamd edeni duydu' ve 'Ben kulumun duyması, görmesi, eli ve ayağıyım' hadislerinde bu husus belirtilir. Başka bir kutsi hadiste 'Benimle duyar, benimle görür' denilir. 256

*El-Melik ise hadiste geçtiği üzere, 'Melik ve Kuddus münezzehtir.' el-Ali ismi hadiste 'Ali ve A'la olan münezzehtir' şeklinde geçer. 264

*'Allah'ın zikrini yerine getirmek üzere hacdaki menasik farz kılınmıştır.' 266

*Sahih bir hadiste belirtildiğine göre Hz. Peygamber geceleyin yüz kere, gündüz yüz kere Allah'ı tespih ederdi. 267

*Hz.Peygamber şöyle buyurur:Kim güneş doğmadan ve batmazdan önce yüz kez Allah'ı tespih ederse, makbul bir hac yapmış gibi olur. Kim Allah'a sabah ve akşam hamd ederse Allah yolunda yüz at yüklemiş olur veya yüz savaşa katılmış olur. Kim Allah'a gece ve gündüz yüz kez tehlil getirirse (la-ilahe illellah), İsmailoğullarından yüz köleyi azat etmiş gibi olur. Kim Allah'a yüz kere tekbir getirirse, o gün aynı zikri yapmadıkça veya onun söylediklerine ilave yapmadıkça hiç kimse onun elde ettiği sevabı elde edemez.' 268

*'Subhanallah ve elhamdülillah ifadeleri gök ile yer arasındaki yerleri doldurur' 268

*Hz.Peygamber el-hamdülillah (Allah'a hamd olsun) hakkında 'Bu ifade teraziyi doldurur'buyurur. 270

*'Sen kendini övdüğün gibisin' 270

* Hz.Peygamber sevinçli bir durumda şöyle derdi:'Nimet veren ihsan eden Allah'a hamd olsun.' Sıkıntı halinde ise şöyle derdi: 'Her durumda hamd Allah'adır.' 274

*'Beni Rabbim terbiye etti, ne güzel terbiye etti' 275

*'Kötülük sana ulaşamaz' 275

*'Nimet veren ve ihsan eden Allah'a hamd olsun.' 276

*'Beni mümin kulumun kalbi sığdırdı' (kutsi hadis) 280

*Hz.Peygamber (kıyametteki ilahi gazap hakkında) şöyle der: 'Allah Teala daha sonra bir daha öyle öfkelenmeyecektir.' 281

* 'Namazı kendim ile kukun arasında ikiye böldüm, yarısı bana yarısı kuluma aittir' (hadis-i kutsi) 285

* 'Ben onun duyması (ve diğer güçleri) olurum' (hadis-i kutsi) 287

**Hz.Peygamber Rabbini övdüğü bir hutbesinde şöyle der: 'Biz O'nunlayız ve O'na aidiz.' 287

* 'Allah şöyle buyurur: Bana yaklaşanlar farz kıldığım ibadetleri yerine getirmekten daha sevimli bir işle bana yaklaşmamışlardır. Kul nafile ibadetlerle bana yaklaşmayı sürdürür. Ta ki onu severim. Onu sevdiğimde duyması, görmesi ve desteklenmiş eli olurum.' 289

* Bu nedenle bir rivayette 'Kul kulu/kölesi olmayan kimsedir' denilir. 290

* Bir misal olarak Allah şöyle der: 'Senin gündüzde büyük meşguliyetin vardır.' 292

*Bir rivayette şöyle denilir: 'Bir adam kardeşine 'seni seviyorum' der, öteki de onu severse, ikinci kişi sevgide hiçbir zaman ilkinin derecesine ulaşamaz. Çünkü birincinin sevgisi sebepsiz iken ötekinin sevgisi bir karşılıktır ve ilkine denk olamaz.' 292

* 'Ameller tartılırken kulun farzları tamam olmazsa, nafile ibadeti varsa Allah farzını nafilesinden tamamlayacaktır.' 292

* Hiç kuşkusuz farz olmayan bir işe başlamak, Allah karşısında verilmiş bir sözdür. Bu nedenle sahabe ‘Üzerimde (farzlardan başka) başka bir yükümlülük var mı?’ diye sorunca, Hz. Peygamber ‘Hayır! Ama nafile ibadetler var’ demiş, bu genel ifade ihtimale açık olmuştur. 293

* Bu kırıklık kutsi bir hadiste ‘Ben kalpleri benden dolayı kırık olanların nezdindeyim’ şeklinde belirtilir. 293

*Hz.Peygamber ‘İçinizden birisi kazuratla sınanırsa, onu örtsün’, yani ortaya çıkartmasın demiştir. 296

* Hz.Peygamber ‘Rabbinizi göreceksiniz’ ifadesiyle bizim görebileceğimizi tespit ederken aynı zamanda görmeyi olumsuzlamıştır. Kendisine ‘Rabbini isra gecesi gördün mü?’diye sorulduğunda, hayretle şöyle demiş: ‘Nurdu, nasıl göreyim?’ 297

*‘Namazı kendim ile kulum arasında ikiye böldüm:Yarısı bana, yarısı kuluma aittir.’(hadis-i kutsi) 317

* Rivayete göre Cebrail Adem’e Kabe’yi tavafı öğretirken ona şöyle demiştir: ‘Sen yaratılmazdan önce biz Kabe’yi tavaf ediyorduk.’ Hz.Adem sormuş: ‘Siz tavafta ne derdiniz?’ Cebrail şöyle cevap vermiş: ‘Sübhanallah ve’l-hamdu lillah ve la ilahe illallahu Allahu ekber (Allah münezzehtir, hamd Allah’a aittir, Allah’tan başka ilah yoktur, Allah en yücedir).’ Hz.Adem şöyle demiş: ‘Ben sizin söylediğinize La-havle ve la kuvvete illa billah’ ifadesini ekliyorum. Böylece bu hazine Hz.Adem’e tahsis edilmiştir. 318

* Hz.Peygamber yağmur yağarken elbisesinin önünü açıp rabbinin katından yeni gelen yağmur isabet etsin diye göğsünü öne çıkartırdı. 332

*Hz.Peygamber ihsanı ‘ibadette Hakkı görmek üzere amel etmek’ diye tanımlamıştır. 337

*Bir rivayette Allah’ın kulunun diliyle şöyle söylediği bildirilir: ‘Allah kendisine hamd edeni duydu.’ 337

* ‘Veliler, görüldüklerinde Allah’ın hatırlandığı kimselerdir.’ 340

*‘Siz kendinizi pervaneler gibi ateşe atıyorsunuz, ben de sizi kanatlarınızdan tutup engellemeye çalışıyorum.' 346

*Kutsi bir hadiste Allah şöyle buyurur: ‘Ben beni zikredenle birlikte otururum.’ 347

*Hz.Peygamber şöyle buyurur: ‘Onlardan biri sizin amelinizi yaptığında, elli kat sevabı vardır.’ c15-351

*Hz.Peygamber’in diliyle Hacer-i esved’in Allah’ın sağ eli olduğunu bildirmiştir. 352

*‘Ademoğlu ölünce ameli kesilir, üç şey devam eder: Sadaka-ı cariye, insanlar arasında yaydığı bilgi veya ona dua eden salih evlat.’ 362

*Hz.Peygamber ayakları şişinceye kadar namaz kılar, (sebebi sorulunca) şöyle derdi: ‘Şükreden bir kul olmayayım mı?’ 370

* Bu nedenle Hz. Peygamber Fatiha olduğunu vakıasında gören birine ‘Bilgin mübarek olsun’ demiştir. c15-371

*Hz. Peygamber şöyle der: ‘Dinini değiştireni ölürünüz.’ 380

***

CİLT 16

*‘Allah Adem'i kendi suretinde yarattı.’ 25

* ‘Senden sana sığınırım’ 28

* ‘Komutan (emir) olmak istemeyin! Siz istemezken size görev verilirse, size yardım edilir. Siz istediğinizde size verilirse yardım edilmez.' 34

* ‘Hikmeti ehlinden başkasına vermeyin, hikmete zulmetmiş olursunuz; ehline vermezlik etmeyin, onlara zulmetmiş olursunuz’ 37

* ‘Kendini bilen rabbini bilir’ 47

* ‘Allah’tan hakkıyla haya ediniz.’ 55

* ‘Kendini bilen rabbini bilir’ 58

* Hz.Peygamber’e ‘Allah'ın velileri kimlerdir?’ diye sorulduğunda, şöyle demiştir: ‘Görüldüklerinde Allah'ın hatırlandığı kişiler!’ 61

* Hz.Peygamber bir yolculukta dua ederken şöyle der: ‘Allah’ım! Sen yolculukta sahibimiz, ailede halifemizsin.’ 64

* ‘Allah kulun görmesi (görme gücü) ve duymasıdır.' 66

*‘Allah'ın hakkını yerine getirmek yaratılmışın hakkına göre daha önceliklidir’ 66

* ‘Allah'ın ardında bir gaye yoktur.’ 79

*‘Bir dost edinecek olsaydım, Ebu Bekir’i dost edinirdim, fakat arkadaşmız Allah’ın dostudur’ 82

*‘Âdem ile onun dışındaki bütün peygamberler sancağımın altındadır’ 82

* ‘İçinizden biri koltuğuna uzanmışken, benden kendisine bir söz geldiğinde zinhar ‘Bana Kur'an'dan okuyun’ demesin. Çünkü benim sözüm Allah’a yemin olsunki Kur’an gibidir ve onda bulunanları ve fazlasını içerir.’ 99

*Bir bedevi şöyle demiş: ‘Rabbim! Bana ve Muhammed'e rahmet eyle, bizimle birlikte bir başkasına değil!’ Hz.Peygamber bu sözü duyunca şöyle demiş: ‘Sen geniş bir şeyi sınırladın.’ 102

*‘Senden sana sığınırım.’114

* ‘Allah'ım! Beni nur yap’ 125

* ‘Merhaba! Ey Allah’ın kendilerinden dolayı beni azarladığı kimseler!’ 127

*‘Onlar görüldüklerinde Allah'ın hatırlandığı kimselerdir.’ 128

*‘Beni Allah edeplendirdi, ne güzel edeplendirdi’ 129

*‘Bu adamın öldürülmesi onun öldürmeleri gibidir’ c16-131

* Cisimlerin yaratılışı hakkında Hz.Peygamber'den gelen bir rivayette 'Allah göğün tıpkı erkekten çıkan meni gibi yağmur yağdırmasını sağlayacaktır.' Sonra şöyle eklemiştir: ' Temiz şehrin bitkileri rabbinin izniyle (temiz) çıkar).' 133

* 'Allah'ın zincirlerle cennete sevk edilecek kulları vardır' 133

* 'Yaptığım bir işte mümin kulumun canını alırken gösterdiğim tereddüdü göstermedim, o ölümü sevmezken ben gecikmesini sevmem, onun bana kavuşması kaçınılmazdır'- kutsi hadis 135

* 'Kendini bilen rabbini bilir' 136

*'Dehr'e sövmeyin, O Allah'tır' 141

*(Sahabe) 'Beş vakit namazdan başka üzerimde bir farz var mı' diye sormuş, Hz.Peygamber de 'Hayır! Nafile kılarsan, o başka' demiştir. 143

* Çünkü Hz.Peygamber Allah'a iman eden kişi hakkında 'bana ve benim getirdiğime iman eden (kişi mümindir)' der. 157

* 'Yusuf'un yerinde olsaydım, davetçinin davetine uyardım' c16-158

*'Biz kuşkulanmaya İbrahim'den daha yakınız' c16-159

*'Hûd suresi ve kardeşleri beni yaşlandırdı' 161

* Hz.Peygamber 'Benim saçlarımı beyazlattı (beni yaşlandırdı)' demiştir. 163

* 'Risalet ve nebilik kesilmiş, benden sonra nebi yoktur' 164

* 'Allah her söz söyleyenin dilindedir.'176

* 'Allah kulunun diliyle 'O kendine hamd edeni duydu' demiştir' 176

*'Bir ip sarkıtmış olsaydınız, Allah'ın üzerine düşerdi' 181

* 'Senden sana sığınırım' 184

*'Size kavmin büyüğü geldiğinde, ona ikramda bulununuz' 188

*'Allah'a selam olsun demeyiniz, çünkü Allah es-Selam'dır zaten' 224

*Kutsi bir hadiste ise 'Zulmü kendime yasakladım' buyurur. 232

* 'Kulun gecikmesini istemem'(Kutsi hadis) 232

*'Allah kulları adına küfrü hoş karşılamaz' 232

*'Hiç kimse falan ayeti unuttum demesin, bana unutturuldu desin' 234

* 'Acıktım beni doyurmadın, susadım su vermedin, hasta oldum beni ziyaret etmedin' (kutsi hadis) 243

* ‘Allah Adem'i kendi suretinde yaratmıştır’ 245

* Bir rivayette ‘Her şey bir kaza ve kadere bağlıdır, acizlik ve zeka bile’ denilir. 246

*‘Allah’a sanki O'nu görür gibi ibadet et' 254

*‘Allah namaz kılanın kalbindedir' 254

* ‘Allah kendine hamd edeni duydu.’ 260

* ‘Ben onun duyması ve görmesi olurum’. 260

* Hz.Peygamber’e ‘Rabbini gördün mü' diye sorulmuş, ‘Nurani idi, nasıl göreyim?' demişti. 261

* Sahih bir kutsi hadiste Allah şöyle der: ‘Acıktım beni yedirmedin, susadım bana su vermedin. Kul şöyle der: Sen âlemlerin Rabbiyken nasıl olur da yer ve içersin? Allah şöyle der: Falan kulum acıkmıştı, falan kulum susamıştı; onu doyursaydın veya senden su istediğinde onu içirseydin!’ 269

* ‘acıktım beni yedirmedin, susadım bana su vermedin’ (hadis-i kutsi) 269

*Hz.Peygamber tırnaklarından taşıncaya kadar süt içtiğini görmüş. ‘Ey Allah’ın Peygamberi! Bu rüyanın tevili nedir?’ denildiğinde, ‘bilgidir’ diye cevap vermiştir. 272

*‘Öncekilerin ve sonrakilerin bilgisini öğrendim’ 277

*‘Kötülük sana ulaşmaz.’ 283

*Hz.Peygamber’in ‘Bütün yaratılmışlar Allah’ın ailesidir (O’na muhtaçtır)’ dediği aktarılmıştır. 295

* ‘Kendini bilen Rabbini bilir’ 297

* ‘Allah Adem'i kendi suretinde yaratmıştır’ 303

*Isra gecesinde inci ve yakut refrefı kendisine sarktığında Hz.Peygamber secde etmeyip Cebrail secde edince şöyle demiş: ‘Bilgide Cebrail’in benden üstün olduğunu anladım.’ 304

* ‘Kul Allah'ı razı edecek sözler söyler. Bu sözler illiyyîn derecesine yazılır. Bir adam da Allah'ı kızdıracak sözler söyler ve o sözlerin nereye gideceğini hesap etmez. Onlar da siccin'e yazılır' 308

* ‘Dolunayda ayı gördüğünüz gibi Rabbinizi göreceksiniz.’ 310

*‘Öğlen vakti güneşi arada bir bulut olmaksızın gördüğünüz gibi Rabbinizi göreceksiniz.’ 310

* Bir rivayette ‘Amelleriniz size döndürülür’ denilir. 315

*‘Allah kutsi bir hadiste şöyle demiştir:'Kıyamet günü sizin nesebinizi kaldıracağım, nesebimi yukarı kaldıracağım. Takva sahipleri nerede?” 322

*‘Kur’an-ı Kerim benim dilimle inmiştir, benim dilim ise açık Arapça’dır’ 325

*‘O insanlar hepsi yere batırılsa bile niyetlerine göre diriltilirler.’ c16-327

*Kutsi hadiste şöyle denilir: ‘Siz günah işlemezseniz, Allah günah işleyip sonra tövbe eden Allah'ın kendilerini bağışladığı bir kavim getirir. 328

*‘Günah işlemeseydiniz Allah günah işleyen ve kendilerini bağışladığı bir kavim getirirdi.’ 328

*‘Allah Hz. Musa’ya ‘Bana hakkıyla şükretmelisin’ diye vahyedince, Hz.Musa ‘Buna kim güç yetirebilir ki?’ demiş, Allah ise ‘Nimeti benden görürsen hakkıyla şükretmiş olursun’ buyurmuştur.’ 335

*‘Sadaka Rahman’ın eline düşer, Allah sadakaları alır’ 337

*Bir kutsi hadiste şöyle der: ‘Acıktım, beni doyurmadın.’ 337

*‘Çocuk yatağa aittir' 338

* ‘Kendini bilen Rabbini bilir’ 345

*‘Rabbinizi göreceksiniz’ 347

* ‘Ben onun duyması ve görmesi olurum' 350

* Hz.Peygamber’e ‘Bize Rabbini nitele’ denildiğinde, O’nu kendisi nedeniyle ve kendisiyle nitelemiş, başkasından kaynaklanan bir nispeti O’ndan tenzih etmiş, kendisine ihlas suresi indirilmiştir: 'Deki, O Allah tektir, sameddir, doğurmadı, doğrulmadı, O’nun dengi yoktur.' 360

*‘Kerem müminin kalbidir. Müminin kalbine bakarsan, Hakkı orada bulursun. Allah şöyle der: ‘Mümin kulumun kalbi beni sığdırdı.’ 367

*‘Mümin kulumun canı alırken tereddüt ettiğim kadar hiçbir şey için tereddüt etmedim.’ 375

*Allah onu yatıştırmak üzere ‘Müslüman olmalarını senin başına kakarlar’buyurmuş, sonra da peygamberine onlara şöyle demesini emretmiştir.'Deki: Müslüman olmanızı benim başıma kakmayın. Allah sizi imana ulaştırdığı için ihsanda bulunandır, doğru sözlü iseniz' c16-376

* Hz.Peygamber zikretmiş olduğumuz üzere onlarda iyilik yapma hissi ve başa kakma kokusu bulunduğunu açıklayarak şöyle demiştir: ‘Vallahi, dilerseniz istediğinizi söyleyin.’Hz.Peygamber Ensar’ın yardımını zikretmiş, kavmi kendisini kovmuşken onların kendisini himaye ettiklerinden söz etmiştir. c16-376

* ‘Mümin, kardeşi için istediğini kendisi için istemedikçe kemale ermez.’ 378

*‘Bir ip sarkıtsaydınız, O'nun üzerine düşerdi’ 378

*‘Bütün hayır senin elinde! 379

*‘Kötülük sana ulaşamaz' 379

*Bir adam Hz.Peygamber'e gelerek 'Kardeşimin karnı ağrıyor' demiş, Hz.Peygamber de 'bal içir' demiş. Bal içirdikten sonra hastalığı artınca, kardeşi geriye dönmüş ve durumu bildirince Hz. Peygamber tekrar 'ona bal içir' demiş, ishali artmış. Hz.Peygamber'e döndüğünde şöyle demiş: 'Ey Allah'ın Peygamberi! Ona bal içirdim, bal ishalini arttırdı.' Hz.Peygamber şöyle demiş: 'Allah doğru söylüyor, kardeşinin karnı yalan söylüyor. Üçüncü kez bal içir.' Bal içirdiğinde hasta iyileşmiş. Çünkü zararlı fazlalıklar bal sayesinde bedenden çıkmıştır. 379

***

-el-Meşahidü'l-Kudsiye

-et-Tenezzülatü'l- Musuliyye

*Anka-i Muğrib

CİLT 17

* ‘Allah kulunu sevdiğinde, onun kendisiyle duyduğu duyma gücü, görme gücü, eli ve ayağı olur. 13

*Hz.Peygamber bir duasında Rabbine hamd ederken şöyle der: ‘Biz O ’nunla ve O ’nun için varız.’ 14

*Bir rivayette ‘Allah haya sahibidir’ denilir. 23

*‘Haya imandandır, iman sabrın yarısı, şükrün yarısıdır. Allah es-Sabûr ve eş-Şekûr’dur’ 23

* Hz.Peygamber ‘Haya hayır getirir, Allah haya sahibidir’ der. 24

*Hz.Peygamber şöyle der: ‘Erkeklerden pek çok kimse kemale ermişken kadınlardan İmran kızı Meryem, Firavun’un eşi Asiye kemale ermiştir.’ 27

* ‘Bir ip sarkıtsaydınız Allah’ın üzerine düşerdi.’ 28

* Cebrail Hz. Peygamber’e ‘ihsan nedir?’ diye sorduğunda Allah’ın peygamberi ‘İhsan Allah’a O ’nu görür gibi ibadet etmendir, sen Allah’ı görmesen bile O seni görüyordur’ demiştir. Başka bir rivayette ‘Sen görmesen bile O seni görür’ der. 30

* ‘Allah Adem’i kendi suretinde yaratmıştır 30

* ‘Kendini bilen Rabbini bilir’ 30

* ‘Dehr'e sövmeyin, çünkü Allah dehr'dir’ 32

* Hz.Peygamber Rabbine dua ederken ‘Sen seferde sahihsin (eşlik eden)’ demiştir. 36

* ‘Sen yolculukta sahib olansın.' ‘Ailede halifesin’ 41

*Hz. Peygamber iki halifeye biat edildiğinde ‘ötekini öldürün' buyurdu. 42

*Hz.Peygamber ‘Ayakkabımın giizel, elbisemin güzel olmasını severim' diyen bir adama şöyle demiştir: ‘Allah güzeldir ve güzeli sever.' 43

*Hz.Peygamber ‘Allah kendisine karşı güzellik yapmaya en uygun kimsedir' buyurur. 43

*‘O'nu görür gibi Allah’a ibadet et' 43

*Hz.Peygamber’e ‘Bizim için mallara narh koy' denilmiş, o da şöyle demiştir: ‘Narhı koyan Allah'tır. Ben Allah ile karşılaştığımda üzerimde kimsenin hakkı bulunmasın istiyorum.’ 48

*‘Fiyatı belirleyen Allah'tır’ 48

*Bir rivayette şöyle denilir: ‘Allah'ım! Üzüntüyü gider, ey insanların Rabbi! Sen şifa ver, eş-Şafi sensin. Senin verdiğin şifadan başka şifa yok.' 61

*Hz.Peygamber de bir duasında şöyle der: ‘Senin verdiğin şifadan başka şifa yok!’ 61

*‘Senin verdiğin şifadan başka şifa yoktur’ 62

***‘Allah tektir(vitr) ve teki sever.’ Hz.Peygamber de işlerini bir, üç, beş, yedi, dokuz, on bir gibi sayılarla tek yapardı....64

*Vitrin bu anlamı ikindi namazını cemaatle kılmayı kaçıran hakkında Hz.Peygamber’in söylemiş olduğu ‘Sanki ailesini ve malını kaybetmiştir (vütire ehlehu)’ hadisinde belirtilir. c17-64

*‘Allah’ın doksan dokuz ismi vardır (tis‘atün ve tis‘îne) veya yüzden bir eksik ismi vardır (mietün ila vahid) onları sayan Cennet'e girer.’ 65

***Hz.Peygamber ölüm vaktinde muhayyer bırakıldığında, onun söylediği duyulan yegane söz ‘Refik-i a’la (yüce dost)’ sözüydü. 67

*‘Kim Allah'a kavuşmayı isterse Allah da ona kavuşmak ister!’ 67

* ‘Benim dostum kitabı indiren Allah’tır.' 88

*‘Âdem ve onun dışındaki nebiler sancağımın altındadır’ 92

*Bu durum İsra hadisinde Hz.Peygamber tarafından şöyle ifade edilir: ‘Öyle bir yere çıktım ki, kalemlerin cızırtısını duyuyordum.’ 95

*‘Allah'ın doksan dokuz ismi vardır, onları İhsa eden cennete girer.’ 96

*Hz.Peygamber duasında şöyle der: ‘Allah’ım! Kendini isimlendirdiğin her isimle senden istiyorum.’ 97

**Hz.Peygamber sana namazda kıbleye karşı bir sütre edinmeni emreder. 120

* ‘Haksız yere öldürülen herkesin günahının vebali Âdem’in oğlu üzerindedir, çünkü o haksız yere öldürme adetini çıkaran ilk kişidir' 128

* ‘O ’nu görmesen de O seni görür’ 138

* ‘Allah siz bıkıncaya kadar bıkmaz. Siz bıraktığınızda O da bırakır.’ 143

*‘Bıyığı ve sakalı kısaltınız’ 144

*Bir rivayette şöyle denilir: ‘Hükümde dile getirilmemiş hususlar afiyettir.’ 147

*Hz.Peygamber, bize bildirmek üzere, bir duasında şöyle der: ‘Bütün hayır senin ellerindedir.’ 148

*‘Kötülük sana ulaşamaz!’ 148

* ‘Zenginlik mal çokluğu değil gönül zenginliğidir’ 158

**Şari dünya ve ahiretin birbirine kuma olduğunu beyan etmiştir; birini razı edersen ötekini kızdırırsın. 169

* Nitekim kutsi bir hadiste ‘Allah bir kulunu severse, kendisiyle duyduğu kulağı olur' denilir. Ardından hadiste kulun bütün organ ve güçleri tadat edilir. En sonunda ‘Kendisiyle yürüdüğü ayağı’ denilir. 172

***Hz.Peygamber’den aktarılan bir duada onun peygamberlerin hidayetini talep ettiği ve saadete erenlerin hayatı gibi bir hayatı talep ettiği zikredilir. 175

***Hz.Peygamber Allah’ın kendisine vesile makamını ihsan etmesi için O ’na niyaz etmelerini istemiş, himmetinin yükseldiği nedeniyle daha üstünü talep etmiştir. 177

* ‘Hidayete erdikten sonra hiçbir kavim dalalete düşmez, yeter ki cedele sapmamış olsunlar' 180

* ‘Eziyete karşı Allah’tan daha sabırlı kimse yoktur’ 189

* Sahih bir rivayette ‘Ademoğlu bana saygısızlık etmiştir, bu ona yakışmazdı; Ademoğlu beni yalanladı, böyle yapmak ona yakışmazdı’ denilir. 190

* ‘O her şeyin Rabbi ve sahibidir’ 196

* Sahih kutsi bir hadiste şöyle denilir: ‘Sizin ilkleriniz, sonlarınız...’ Kutsi hadis şöyle devam eder: ‘İnsanlarınız ve cinleriniz...’ ‘Hepiniz en muttaki bir insanın kalbi üzerinde bulunsaydınız, bu durum, benim mülküme bir şey katmazdı.’ Sonra şöyle der: ‘Öncekileriniz, sonrakileriniz, insan ve cinleriniz en günahkâr bir adamın kalbi üzerinde olsaydınız, bu durum da mülkümden hiçbir şey eksiltmezdi.’ ‘Öncekileriniz ve sonrakileriniz, insanlarınız ve cinleriniz bir yerde toplanıp dilekte bulunsaydınız ve her birinize istediğini verseydim, bu durum, mülkümden hiçbir şeyeksiltmezdi.’ 196

*‘Allah'ı görür gibi O'na ibadet et! 200

*‘Kuşkusuz Allah namaz kılanın kıblesindedir’ 200

*‘Allah'ım! Sen yolculukta arkadaş, ailede vekilsin’ 200

*‘Siz bıkana kadar Allah bıkmaz.’ 201

* ‘Allah kıskançtır, kıskançlığının bir neticesi de taşkınlıkları yasaklamasıdır. 202

* ‘Hasta oldum, beni ziyaret etmedin; acıktım beni doyurmadın, susadım, bana su vermedin.’ (hadis-i kutsi) 208

*‘Allah’ın ardında bir gaye yoktur’ c17-210

*‘Rabbim! bilgimi artır' 246

* ‘Namazı kendim ile kulum arasında ikiye taksim ettim’ 257

* İnsanların efendisinin şöyle dediği aktarılır: ‘Ne zarara uğrayın ne zarar verin!’263

* ‘Beni göğüm ve yerim sığdıramadı, takva sahibi ve temiz mümin kulumun kalbi sığdırdı' (kutsi hadis) 267

*Kutsi hadiste ‘Ben kulumun görme ve duyma (gücü) olurum' denilir. 267

* ‘Nuranîdir, nasıl göreyim! 273

* ‘Rabbinizi dolunay gecesinde ayı gördüğünüz gibi göreceksiniz’ 273

*el-Malik olan Hak bir tecelli ve rivayette şöyle der: ‘Ademoğlu beni kınadı, böyle yapmak ona yakışmadı! Âdemoğlu beni yalanladı, böyle yapmak ona yakışmadı.’ 279

*‘Rabbimiz Amâ'da idi (fı-amâ)’ 281

*‘Senden sana sığınırım’ 282

* Bir rivayette insanların efendisi Hz.Peygamber’in ayakkabısının bağlarından birinin koptuğu kimseye -ayakları arasında adaleti tesis etmek üzere- ötekini de çıkarmasını söylediği bildirilir. Evlatlarından birisini diğerlerinden ayırarak ona malından veren bir babaya da -evlatlar arasında itidal ve denklik olmadığı için- ‘Ben zulme şahitlik edemem’ demiş, bu davranışı hayır olsa bile zulüm ve haksızlık diye isimlendirmiş, ardından adama şöyle demiştir: ‘Senin için hayır ve iyilikte evlatlarının eşit olmalarını istemez misin? Niçin doğruluk yolundan sapıyorsun? Zariflik ve iyilikle evlatların arasında adil davranmalısın.’ 286

*Hz.Peygamber’in makamı ve görevi onu yaşlılarla şakalaşmaktan alıkoymamış ve şöyle demiştir: ‘Yaşlılar cennete giremeyecektir. 307

* Hz.Peygamber bu fiili işleyene ‘onu gizle’ demiştir. c17- 316

* Hz.Peygamber yolu üç kısma ayırmıştır; ihsan, iman ve İslam! 323

* ‘Ben bana yaklaşan kulumun kendisiyle duyduğu kulağı, kendisiyle konuştuğu dili olurum’ 329

* Hz.Peygamber ‘Ben bana vahyedilene uyarım' der. 331

*** İbn-i Ümm Abd gibi Kur’an’a göre yaşayan kişi ise ne güzel kuldur!Hz. Peygamber ona kulak vermiş, bu davranışı nedeniyle övmüş,geceleyin Kur’an-ı Kerim’i teğanni yaparak okuduğu için methetmiştir. 333

*‘Allah'ım! Senden sana sığınırım’ 339

*‘Muhammed ümmeti diğer ümmetler içinden sahip olduğu nur sayesinde ayrışır' 339

*** Hz.Peygamber riyaset arzusunun kıyamette pişmanlık olacağını söylemiştir ki kastedilen mecburiyet nedeniyle görevi alan değil, iradeyle alandır. 353

*‘Ben Ademoğlunun efendisiyim, övünme yok!’ 355

* Hz.Peygamber ihsan sahiplerini övmüş, iyilik, rahmet ve başkalarına şefkat duygusu taşıması nedeniyle ihsan sahiplerini en kıymetli insanlar saymıştır. 363

* ‘Siz bıkıncaya kadar Allah bıkmaz’ 364

* ‘İslam'da ruhbanlık yoktur’ 375

***

CİLT 18

* Hz.Peygamber'den gelen bir rivayette, Allah'ın kıyamette kullarını barıştıracağı bildirilmiştir. 29

* Hz.Peygamber 'Size iki vaiz bırakıyorum' demiş, onları 'konuşan ve susan vaizler' diye tavsif etmiştir. Konuşan vaiz Kur'an-ı Kerim iken susan vaiz ölümdür. 31

* Hz.Peygamber şöyle der:'Hanginiz beni meşgul etmiştir?Ben Kur'an ile niza edici değilim.' c18-35

*Kutsi hadiste'Namaz benimle kulum arasında ikiye taksim edilmiştir' denilir. 37

*Hz.Peygamber ise yolcunun evine geceleyin gelmesini yasaklamış, bunu unutarak yapmışsa hatasını telafi etmesini söylemiştir. 38

*'İçinizden birisi bu kirle imtihan edilirse onu örtsün' c18-38

*'Kim iyi bir adet çıkartırsa, onun ve onu yapanların ecri kendisine aittir.' 42

* 'Ölen kişinin kıyameti kopmuştur.' 47

*Hz.Peygamber şöyle buyurmuştur: '(Keseni) bağlama, yoksa sana da bağlanır.' c18-62

* Bir rivayete göre, Cebrail ile Mikail ağlamışlar. Allah 'Niçin ağlıyorsunuz?' diye vahyetmiş, onlar da şöyle demişlerdir: 'Biz senin tuzağından emin değiliz.' Allah şöyle buyurmuştur: 'Her zaman böyle olun, tuzağımdan emin olmayın.'65

*Soru soran, Hz. Peygamber'e 'Halkı (alem) yaratmazdan önce rabbimiz neredeydi?' diye sormuş, o da 'üstünde ve altında havanın bulunmadığı Ama'daydı' diye cevap vermiştir. 69

*Bir rivayette Hz.Peygamber 'Dost edinseydim Ebu Bekir'i dost edinirdim, fakat arkadaşınız Allah'ın dostudur' demiştir. 72

*'Hz.Peygamber 'insanlar uykudadır, öldüklerinde uyanırlar' 73

*'Allah'ım! Sen ailede halife, seferde yoldaşsın' 78

*Hz.Peygamber imamlık (başkanlık) hakkında şöyle der: 'Sen istemeden sana verilirse, sana yardım edilir; sen talep edersen kendi haline bırakılırsın.' 79

*Hz.Peygamber veda haccında sa'yetmek istediğinde şu ayeti okumuştur: 'Safa ve Merve Allah'ın şiarlarındandır.' Sonra 'Allah'ın başladığıyla başlarım' diyerek Safa ile başlamıştır. 83

*'Hz.Peygamber buyurdu ki: 'Biz görevi talibine vermeyiz. Böyle bir durumla onun halifeliği sabit olur. Halifelik peygamberliğe ilave bir iştir, çünkü peygamberlik tebliğ iken halifelik zorla hükümran olmaktır.' 84

* 'Hz.Peygamber: 'Allah'ın doksan dokuz ismi vardır' demiş, onları saymış, sonra 'gaybınm bilgisine ayırdığın isimler' demiş, ardından da 'Seni ben hakkıyla övemem' demiştir.*85

*'Sen ailede halife ve yolda arkadaşsın' 85

*‘Bana edebi Allah öğretti, ne güzel de öğretti’ 85

*‘Hiç kimse ölmeden Rabbini görmeyecektir.’ 86

* ‘Hz.Peygamber şöyle buyurur: ‘Kuşkusuz Sa’d kıskançtır,ben ondan, Allah benden daha kıskançtır. O kıskançlığı nedeniyle taşkınlıkları yasaklamıştır.’ 89

* Hz.Peygamber’e ‘Rabbini gördün mü?' diye sorulduğunda ‘Nurdur, nasıl göreyim' diye cevap vermişti. 91

* Rüzgârdan daha güçlü olan bir adamı tavsif eden bir rivayette şöyle denilir: ‘O adam sağıyla sadaka veren, verdiği sadakayı ise sol elinden gizleyen kimsedir' 97

*Bir rivayette şöyle denilir: ‘Onlar vasıtasıyla size yardım edilir.’ ‘Onlar sayesinde yağmur yağar.’ ‘Onlar sayesinde rızıklanırsınız.’ c18-98

*Hz.Peygamber sevinçli durumlarda şöyle derdi: ‘Nimet veren ve ihsan eden Allah’a hamdolsun.’ Sıkıntı anında şöyle derdi: ‘Her durumda Allah’a hamdolsun.’ 99

* ‘Nefsinin senin üzerinde hakkı olduğu gibi gözünün de üzerinde hakkı vardır. Bazen oruç tut, bazen tutma, gece namaz kıl, bazen uyu.' 100

* ‘Ben seni övemem, sen kendini övdüğün gibisin.' 101

*Hz.Peygamber şefaat hadisinde şöyle der:‘Orada Rabbimi bugün bilmediğim övgülerle överim.’ 101

* Bir rivayette ‘Bugün sizin nesebinizi alçaltacağım, kendi nesebimi yükselteceğim, takva sahipleri nerededir' denilir. 103

* Bir rivayette Allah’a en sevgili gelen işin övülmek olduğu söylenir. 106

* ‘Beni Allah edeplendirmiştir, ne güzel de terbiye etmiştir.’ 115

*‘Hz.Peygamber ‘kul, kulu (kölesi) olmayandır’ 116

*‘Sanki görürmüşçesine Allah’a ibadet et' 117

* ‘İslam beş şey üzerinde kurulmuş: Allah’tan başka ilah yoktur demek, namaz kılmak, zekat vermek, ramazan orucu tutmak, güç yetirenlerin de Kabe’yi ziyaret etmesi’ 122

* ‘Allah vardı, O’nunla beraber başka bir şey yoktu' 129

* Kutsi bir hadiste şöyle denilir: ‘Bilinmez bir hâzineydim, alemi yarattım, onlara tanındım, onlar da beni bildi.’ 135

* Hz.Peygamber şöyle der: ‘Allah’a kaçınız, O’ndan size gelen bir elçiyim . 'Kendi sığınışı hakkında ‘Sana sığınırım’ der ki bu da onun emri ve duasıdır. 142

*‘Bir ip sarkıtsaydınız Allah’ın üzerine düşerdi’ 144

* ‘Kişinin Müslümanlığının iyi (ihsan, yani Allah'ı görür gibi olan bir Müslümanlık) olması, kendisini ilgilendirmeyen işleri terk etmesine bağlıdır’ 145

*‘Kendini bilen Rabbini bilmiştir.’ 146

*‘Ben kulumun görmesi ve duymasıyım’ 146

* ‘Babasından başkasının babası olduğunu iddia eden veya efendisinden başkasına sığınan köleye Allah lanet etsin.' 158

*‘Namazı kendimle kulum arasında ikiye böldüm, yarısı benim, yarısı kulumun dur.' (kutsi hadis) 160

*Bir rivayette şöyle denilir: ‘İman müminin kalbinde bereketlenirken mümin ancak bir müminle bereketlenir.’ 160

*‘Kötülükten sonra onu silen bir iyilik yapmalısın’ 182

*‘Ben kulumun bana olan zannı üzereyim. Benim hakkımda iyi zanda bulunsun.’ (kutsi hadis) 182

*Hz.Peygamber zarar hakkında şöyle der: ‘Her durumda hamd Allah’a mahsustur.’ Sevinç halinde ‘Hamd, nimet veren ve ihsan eden Allah’a mahsustur’ der. 183

*Allah sahih-kutsi hadiste şöyle der: ‘Ben onunla beraberim.’ ‘Beni içinden zikrederse, onu içimden zikrederim. Bir topluluk içinde zikrederse, onlardan daha iyi bir topluluk içinde zikrederim.’ 183

*Bir kutsi hadiste Allah şöyle der: ‘Kulum bana bir karış yaklaşırsa ona bir kulaç yaklaşırım; bir kulaç yaklaşırsa, ona daha fazla yaklaşırım. Yürüyerek gelirse koşarak giderim.’ 184

*‘Kulum bir iyilik yapmaya niyetlenip onu yapmadığında (ma-lem ya’mel) onu bir iyilik olarak yazarım.’ ‘Yaptığında ise on katı olarak yazarım.’ ‘Kötü bir şey yapmaya niyet edeni ise yapmadığı sürece (ma-lem ya’mel) bağışlarım.’ ‘Onu’ yaptığında ise misliyle yazarım.’ (kutsi hadis) 185

* ‘Ben ve benden önceki peygamberlerin söylediği en faziletli cümle, ‘Allah’tan başka ilah yoktur' ifadesidir' 187

* ‘Bir velime düşmanlık edene savaş ilan ederim’ 190

*‘Kulum bana farz kıldığım ibadetlerden daha sevimli bir işle yaklaşmadı. Bana nafile ibadetlerle yaklaşmayı sürdürür, ta ki onu severim. Onu sevdiğimde kendisiyle duyduğu kulağı, kendisiyle gördüğü gözü, kendisiyle tuttuğu eli, kendisiyle yürüdüğü ayağı olurum. Bir şey isterse veririm, bana sığınırsa korurum.Bir şeyi yaparken en çok mümin kulumun canını almada tereddüt ettim. O ölümü sevmez, ben ise onun gecikmesini sevmem.’ (kutsi hadis) 192

* Sahih bir kutsi hadiste Allah şöyle der: ‘Kulumun namazına bakınız! Tam mıdır, noksan mıdır? Tam olduğunda onu tam olarak yazarlar. Eksik olduğunda Allah şöyle der: Bakınız! Kulumun nafile ibadeti var mıdır? Nafile ibadeti olursa Allah şöyle der: ‘Kulumun farzlarını nafile ibadetinden tamamlayın.'Sonra ameller böyle teker teker ele alınır.' 192

* Gök yağmur yağdırırken Allah şöyle buyurur:‘Kullarımın bir kısmı bana iman ederek, bir kısmı inkâr ederek sabahlamış! Onların arasında ‘bize şöyle yağmur yağmıştır’ diyenler beni inkâr etmiş, yıldızlara iman etmiştir. Buna mukabil ‘Allah’ın rahmeti ve ihsanıyla yağmur yağdı’ diyenler ise bana inanmış, yıldızları inkâr etmişlerdir.’ 193

*‘Bir adam Allah’ı kızdıran söz söyler, sözün nereye ulaşacağını bilemez, sonra sözü nedeniyle cehennemde yetmiş çukura düşer. Bir adam Allah’ı razı edecek bir söz söyler, sözün nereye varacağını bilemez, o söz nedeniyle illiyyîn'de yükselir.’ 194

*‘İnsanları çeneleri üzerine cehenneme düşüren şey dillerinin ürünleridir.’ 194

*Sahih-kutsi bir hadiste Allah’ın şöyle dediği bildirilir: ‘En zalim kişi benim gibi yaratmaya kalkışandır. Bir zerreyi veya tohumu veya kılı yaratsınlar bakalım.’ 194

*Sahih bir rivayette ‘Taşlar peygamberin avucunda tespih ederdi' denilir. 195

*Allah kıyamette şöyle der: ‘Ey Ademoğlu! Hasta oldum, ziyaret etmedin.’ İnsan şöyle cevap verir: ‘Rabbim! Sen alemlerin Rabbiyken seni nasıl ziyaret edebilirdim ki?’ Allah şöyle der: ‘Bir kulumun hasta olduğunu biliyordun fakat ziyaretine gitmedin. Onu ziyaret etseydin beni onun nezdinde bulurdun.’ ‘Ey Ademoğlu! Senden yemek istedim, yemek vermedin.' Kul ‘Sen alemlerin Rabbiyken seni nasıl yediririm?' deyince Allah şöyle der: ‘Falan kulumun yemek istediğini ve senin ona yemek vermediğini hatırlamıyor musun? Yemek verseydin, o yemeği benim nezdimde bulurdun. Ey Ademoğlu! Senden su istedim, bana su vermedin.' Kul şöyle der: ‘Rabbim! Alemlerin Rabbiyken ben sana nasıl su veririm?' Allah şöyle der: ‘Senden su isteyen falan kuluma su vermediğini bilmiyor musun? Su verseydin, verdiğini benim katımda bulurdun.' 195-196

* ‘Ey kullarım! Ben kendime zulmü haram faldım, onu sizin aranızda da haram faldım. Birbirinize zulmetmeyin. Ey kullarım! Benim hidayet ettiklerimin dışında hepiniz şaşırmışsınız. Benden hidayet isteyin ki, hidayet edeyim. Ey kullarım! Benim yedirdiklerimin dışında hepiniz açsınız. Benden yemek isteyin ki sizi yedireyim. Ey kullarım! Hepiniz çıplaksınız, benden elbise isteyin ki sizi giydireyim. Ey kullarım! Siz gece gündüz hata işlemektesiniz,ben de bütün günahları bağışlarım. Bağışlanma dileyin ki, sizi bağışlayayım.’ 198

* ‘Kullarım!Siz bana zarar veremezsiniz, kendiniz zarar görürsünüz, bana fayda veremezsiniz...’199

*‘Ey kullarım! Öncekiler ve sonrakiler, insanlar ve cinler, en takva sahibi bir kulun kalbi üzere olsaydı, bu durum mülküme bir şey katmazdı. Ey kullarım! Öncekiler ve sonrakiler, insanlar ve cinler en günahkar birinin kalbi üzere toplanmış olsaydı, bu durum mülkümden bir şey eksiltmezdi. Kullarım! Öncekiler ve sonrakiler, insanlar ve cinler bir yerde toplanıp benden istese ve her birine istediğini verseydim, denize daldırılan bir iğne oradan birşey eksiltmediği gibi, bu durum nezdimde olanlardan bir şey eksiltmezdi.’ 200

* ‘Bir adam Hz. Peygamber’e şöyle demiş: Ey Allah’ın Peygamberi! Ben ayakkabımın güzel, elbisemin güzel olmasını severim.’ Hz.Peygamber şöyle der: ‘Allah güzeldir, güzeli sever.’ 201

* ‘Allah kendisi için güzel görünmeye en layık olandır.’ 201

* Allah Hz. Musa'ya şöyle emreder: ‘Ey Musa! Bana hakkıyla şükretmelisin.' Hz. Musa ‘Hakkıyla şükretmek ne demektir, Rabbim?' deyince şöyle demiştir: Nimeti benden görünce, bana hakkıyla şükretmiş sayılırsın.' 202

‘Şükreden bir kul olmayayım mı?' 202

* ‘Veya gaybının bilgisinde kendine ayırdığın veya bir yaratılmışa bildirdiğin isimlerinle senden isterim.’ 204

*‘Muhammed'in kızı Fatıma bile hırsızlık yapsaydı elini keserdim.’ 207

*Hz.Peygamber o ikisinin tövbesi hakkında ‘bundan daha büyük tövbe olur mu?' demişti. c18-207

*Allah baba hakkında çocuğun ölümüne dair şöyle der: ‘Çocuğunun canını kabzettiğim bir mümin kulumun ödülü ancak cennet olabilir.' 207

*‘Allah tektir (vitr), teki sever.' 207

*‘Kur’an ehli! Vitir (üzere işlerinizi) yapınız.’ c18-208

*‘Allah’ın doksan dokuz ismi vardır, onları öğrenen (İhsa eden) kişi cennete girer.’ 208

* Hz.Peygamber insanların geçtiği yoldaki bir dikeni görüp kaldıranın bu fiilini Allah’ın beğendiğini ve onu bağışladığını söylemiştir. 209

*‘Günah işlememiş olsaydınız, Allah günah işleyen, tövbe eden Allah’ın kendilerini bağışladığı ve kendilerine döndüğü bir topluluk getirirdi.’ 210

* ‘Aldığı da verdiği de Allah’a aittir. Her şey belirli bir süreye kadar O’nun katındadır. Süresi sona erdiğinde başkası gelir.’ 210

*‘Allah’ın kulları üzerindeki hakkının ne olduğunu bilir misiniz? O’na ibadet etmeleri, hiçbir şeyi kendisine ortak koşmamalarıdır.’ ‘Onların Allah’a karşı hakları nedir, bilir misiniz? Kendilerine azap etmemesidir.’ 212

* ‘Dünyadan bir şey yükseldiğinde, onu alçaltmak Allah’ın üzerindeki bir haktır.' 214

* ‘Cuma günü gusül abdesti her Müslüman üzerine vaciptir.’ 215

*‘Her Müslüman haftada bir kere gusül abdesti almalıdır.’ 215

**Nitekim dişlere misvak sürmek hakkında şöyle denilir: ‘Misvak kullanmak ağzı temizler, Rabbi razı eder.’ 215

*‘Ben haklı olsa bile tartışmayı terk edenin cennetin civarında köşke kefilim; şaka bile olsa yalanı terk eden için de cennetin ortasındaki bir köşke kefilim.’ 216

*‘Ben güzel ahlakı tamamlamak üzere gönderildim.’ 216

*‘Sen yolculukta arkadaş, ailede halifesin.’ 216

* ‘Müşriklerin arasında yaşayan bir müslümandan ben uzağım.’ 217

* ‘Allah’ın benimle gönderdiği hidayet ve bilgi, bir toprağa isabet eden yağmura benzer; bir kısmı yağmuru kabul etmiş, üzerine pek çok ot ve bitki bitmiştir. Toprağın bir kısmı suyu tutmuş, Allah o suyla insanlara fayda vermiş, suyu içmişler, sulamada ve ekinde kullanmışlardır. Toprağın bir kısmı da onun dibidir. Su oraya temas etmiş, yer ne suyu tutabilmiş ne bitki bitirebilmiştir. Aynı şey

Allah'ın dini hakkında anlayış sahibi olanlar için geçerlidir. Allah öyle birine benim vasıtamla gönderdiği vahiyle fayda vermiştir. Öyle biri bilir, amel eder ve öğretir. Bu ilme kulak vermeyen kimse suyu tutmayan veya bitki bitirmeyen toprağın alt kısmına benzer.' 218

*'Birbirlerini sevmede, birbirlerine şefkat ve merhamet göstermede müminler bir beden gibidir. Bedenin bir organı şikayet ettiğinde, uykusuz kalarak veya ateşlenerek bedenin diğer kısımları onun yardımına koşar.' 219

*'Mümin ham ekin gibidir; gürbüz hale gelinceye kadar bazen rüzgar onu yere yatırır, bazen dengeler.' 220

*'Kur'an okuyan müminin durumu kokusu güzel olan portakala benzer.''Tatları da güzeldir.' 'Kur'an okumayan müminin durumu hurmaya benzer, tadı güzeldir.' 'Fakat kokusu yoktur.''Kur'an okuyan münafığın durumu reyhane bitkisine benzer, kokusu güzeldir.' 'Tadı ise acıdır.' 'Kuran okumayan münafığın durumu hanzala karpuzuna benzer; tadı acıdır ve kokusu yoktur.' c18-220

*'Allah'tan rab olarak, İslam'dan ve Hz.Muhammed'den peygamber olarak razı olan, imanın tadını almıştır.' 220

* 'Allah kulunun diliyle, Semiallahu li-men hamideh (Allah kendine hamd edeni duydu) der' 221

*'Ben beni zikredenle beraberim' (kutsi hadis) 222

*'Kur'an ehli Allah'ın ehli ve O'nun seçkinleridir' 222

* 'Salih arkadaş misk sahibine benzer; fayda gelmese bile kokusu sana ulaşır. Kötü arkadaş körük sahibine benzer; kötülüğü ulaşmasa bile dumanı ulaşır.' 222

* 'Size düşmanlarla karşılaşıp boyunlarınızın vurulmasından veya sizin onların boyunlarını vurmanızdan daha üstün bir ibadet söyleyeyim mi? Bu ibadet zikirdir.' 223

** 'Hepiniz çobansınız, güttüklerinizden sorumlusunuz.' 223

* Hz.Peygamber Allah'ın kurallarını uygulayanlar ile ihlal edenleri aynı gemiye binenlere benzetmiştir:'Bir kısmı geminin üst tarafında bir kısmı aşağısına yerleşmiştir. Aşağıdakiler su istediklerinde üzerlerinde bulunanlara çıkarak şöyle demişlerdir:Biz nasibimizi gemiyi delerek alacağız, size tenezzül etmeyeceğiz. Yukarıda oturanlar onları kendi halinde bırakırlarsa, hepsi birden boğulur.' 223

*(Hz.Peygamber'e İslam'ın şartlarını soran) sahabe '(farzların dışında) başka bir yükümlülüğüm var mı?' yani farz zekatın dışmda vermem gereken bir şey var mı diye sorduğunda, Hz.Peygamber şöyle buyurmuştu: 'Hayır! Fakat gönüllü olarak verebilirsin.' 224

*'Cimri ile sadaka verenin durumu üzerlerinde demirden iki elbise bulunan iki adama benzer. Elleriyle o elbiseden kurtulmaya çalışırlar. Sadaka veren sadaka verdikçe, elbisesi açılır ve genişler, tesiri azalır. Cimri sadakaya niyetlendiğinde her halka mekanını sıkar ve daraltır.' 225

*'Allah'ım! Bilmemekten ve bilinmemekten sana sığınırım.'225

*'Hayır bir adettir.' 227

*‘Allah’ın hataları sildiği ve dereceleri yükselttiği bir ameli size söyleyeyim mi? Abdest suyunu organlara ulaştırmak ve yaymak!’ ‘Mescitlere çokça yürümek’ ‘Bir namazın ardından ötekini beklemek. İşte bu bağ demektir, bağ demektir, bağ demektir (rıbat).’ 227

*‘Bana cevamiu’l-kelim verildi’ 228

*‘Müslümanların kanları eşittir, onlar kendi dışlarındaki kimselere karşı tek bir el gibidirler.’ 228

*‘Müslümanlar bir adam gibidir. Birisi şikayet etse, bütünü şikâyet eder; başı şikayet etse bütünü şikayet eder.’ 228

*‘Küçüğümüze merhamet etmeyen, büyüğümüze saygı göstermeyen bizden değildir.’ Başka bir hadiste ‘Büyüğümüzün değerini bilmeyen’ denilir. 229

*Hz.Peygamber her güçlükte bir sevap ve ecir bulunduğunu söylemiştir. 229

* ‘Allah kardeşim Lut’a yardım etsin! Güçlü bir rükne dayanıyordu.’ 230

*‘Kimse komşusunun ona verdiği hediyeyi küçük görmesin. Bir koyun bacağı bile olsa, küçük görmesin. Çünkü küçük görmek tam bir cehalettir.’ 234

*‘Müminin eteği topuğunun yarısına doğru olmalıdır.’ 234

*Hz.Peygamber yolda Ensar’dan bir kadınla karşılaşmış, ona şöyle demiştir: ‘Sizler bana Allah’ın en sevimli gelen kullarısınız.’ 235

* ‘İmanın alameti Ensar'ı sevmek, münafıklığın alameti onlardan nefrettir.’ 235

*‘Allah’ın senin vasıtanla birine hidayet etmesi güneşin üzerinde doğduğu her şeyden senin adına daha hayırlıdır.’ 236

*‘kaba ve sert elbiseler giyiniz’ 238

*‘İman yetmiş küsür şubedir. En üstünü La-ilahe illallah (Allah’tan başka ilah yoktur) demek, en aşağı derecesi yoldan eziyet veren şeyleri kaldırmaktır.’ 238

*Hz.Peygamber ‘Haya tamamen iyilik ve hayırdır’, ‘Haya hayırdan başka bir şey getirmez’ demiştir. 239

* ‘Din nasihat (samimiyet, öğüt) demektir.’ Sahabe ‘Kim için?’ dediklerinde Hz.Peygamber:‘Allah için, peygamber için, müminlerin önderleri ve sıradan fertleri için’ diye cevap vermiştir. 239

*‘Allah’a methedilmekten daha sevimli gelen bir iş yoktur.’ 240

*‘Allah’ın dini kolaydır’ 242

*‘Hak Ömer için geride arkadaş bırakmadı’ 243

* ‘arada bir lağv olmaksızın bir namazın ardından kılınan namaz illiyyînde yazılır’ 245

* ‘Günah gönlüne sıkıntı veren şeydir.' 248

*‘Sana kuşku vereni, kuşku vermeyene bırak.' 248

*‘Müftüler sana fetva verse bile fetvayı kalbine sor!' 248

*Hz.Peygamberden gelen bir rivayette salih hidayetin ve doğru yönelmenin ve itidalin peygamberliğin yirmi beşte birlik parçası olduğu söylenmiştir. 248

*‘Ahiret işlerinin dışında her işte ağır olmak gerekir.’ 248

*İmam Müslim Hz.Peygamber’in Abdulkays el-Eşecc'e şöyle dediğini aktarır: ‘Sende Allah’ın ve peygamberin sevdiği iki özellik var.' ‘Onlar nedir?' diye sorduğunda, şöyle cevap vermiştir: ‘Gücün yettiği halde bağışlamak ve teenniyle hareket etmek.’ 248

*‘Cimri kişi yanımda adım söylenmişken salâvat getirmeyendir.’ 249

*Hz.Peygamber’den gelen bir rivayette, Hz.Peygamber’e bir kez salât ve selam getirene Allah’ın on kere salat getireceği söylenir. 249

*Bir rivayette rüyanın kuşun ayağına bağlı olduğu söylenmiştir; anlatılınca bağdan çözülür. 250

*Güzel koku kullanman gerekir, güzel koku kullanmak sünnettir.Erkekler kokusu yayılan fakat rengi gizlenen kokulan tercih etmelidir.Kadın ise kokusu gizli fakat rengi açık bir koku kullanmalıdır. Hz.Peygamber’in hadisi bunu böyle beyan eder. 250

*‘Misvakla kılınmış bir namaz misvaksız kılınan namazdan yetmiş kat daha sevaplıdır.’ 250

*Hayvanın boynuna zil takmaktan sakın! Zil takılı bir hayvandan melekler kaçarlar. Bu konuda Hz. Peygamberden gelen bir hadis vardır. 252

*** Sana yapacağım bir tavsiye de kendini Allah’a satarak cehennemden azat olmanı sağlamandır. Bunu ancak yetmiş bin kere ‘La-ilahe illallah’ diyerek yapabilirsin. Yetmiş bin kere bu cümleyi söylediğinde, Allah onun karşılığında seni cehennemden azat eder. Veya kimin adına bu zikri yaparsan Allah onu cehennem ateşinden azat eder. Bu konuda Hz.Peygamber’den gelen bir rivayet vardır. 253

*‘Onlar sizin kardeşlerinizdir, Allah onları sizin kudretinize vermiştir’ 254

*‘İnsanların çeneleri üzerinde ateşe düşmelerinin sebebi dillerinin ürünleridir.’ 254

*‘Hz.Peygamber’e kıyamet günü ‘Rabbimizi görecek miyiz?’ diye soruldu.Hz.Peygamber şöyle cevap verdi: ‘Canımı elinde tutan Allah’a yemin olsun ki Rabbinizi görürken birbirinize rahatsızlık vermeyeceksiniz. Allah kula der ki: Ben sana ikramda bulunmadım mı? Seni efendi yapmadım mı? Evlendirmedim mi? Sana atlar, develer amade kılmadım mı? Kul şöyle der: Evet, ya Rabbi! Allah şöyle der: Bana kavuşmayacağını mı zannettin? Kul şöyle cevap verir: Sana, kitabına ve peygamberlerine iman ettim, namaz kıldım, oruç tuttum, sadaka verdim, gücüm yettiği kadar iyilik yaptım. Allah şöyle der: ‘İşte onlar buradadır.’ Sonra ona şöyle der: ‘Şimdi sana bir şahit göndereceğiz.’ Kul içinden ‘Bana karşı şahitlik edecek kimdir?’ diye düşünür ve bu konuda bir karara varamaz.Sonra topuğuna ‘konuş’ denilir. Konuşmaya başlar. Sonra eti ve kemikleri yaptıkları hakkında şahitlik ederler. Bu sayede kendi nefsi hakkında mazeret beyan eder. Öyle biri Allah’ın gazap ettiği bir münafıktır.’ 255

*‘Kişiye ailesinin yaptığını kırbacının ve ayakkabısının bağı haber vermeden kıyamet kopmaz.’ 255

*İnsanlar ezan okumak ve birinci saftaki sevabı bilselerdi, onu paylaşabilmek için aralarında kura çekerlerdi. Hicretteki sevabı bilselerdi, bu konuda yarışırlardı. Sabah namazındaki sevabı bilselerdi sürünerek bile olsa ona gelirlerdi.' 256

*'Kim la-ilahe illallah, Allahu ekber (Allah'tan başka ilah yoktur, Allah pek büyüktür)'derse, Rabbi onu tasdik ederek şöyle der: 'Benden başka ilah yoktur, Ben tek büyük olanım.' Kim 'Allah'tan başka ilah yoktur, yalnızca O ilah'tır' derse Allah şöyle der: 'Benden başka ilah yoktur, sadece Ben ilahım.' Bir kişi 'Allah'tan başka ilah yoktur, O'nun ortağı yoktur' derse,Allah şöyle der: 'Benden başka ilah yoktur, benim ortağım yoktur.'Kim 'Allah'tan başka ilah yoktur, mülk ve hamd O'na mahsustur' derse,Allah şöyle der: 'Benden başka ilah yoktur, mülk ve hamd bana mahsustur.' Kim 'La ilahe illallah ve la havle ve la kuvvete illa billah (Allah'tan başka ilah yoktur, O'ndan başka güç ve kuvvet sahibi yoktur)'derse, Allah şöyle der:'Benden başka ilah yoktur, benden başka güç ve kuvvet sahibi yoktur.' 'Kim Allah'ı razı ederek bu sözü söylerse cehennem onu yakmaz.' 256

*Hz.Peygamber müezzinin sesini duyanların onun söylediklerini tekrarlamasını emretmiştir. 257

*Bir rivayette şöyle denilir: 'İnsan çöl bir yerde bulunup yanında kimse bulunmadığı halde namaz vakti girerse ezan ve kamet getirir. Ezan okuduğunda,dağlar kadar melekler arkasında saf tutarak namaz kılarlar. 257

*'Merhamet edenlere Rahman merhamet eder.' 257

* Hz.Peygamber duada insanın önce kendisiyle başlamasını emretmiş, kendisinin muhtaç olduğunu öğrenmesini temin etmiştir. 258

*'Nefislerinizi hesaba çekilmezden önce hesaba çekiniz.' 259

*'Hz.Peygamber cennete katat giremez demiştir.' (Ebu İsa şöyle der: Hadiste geçen katat söz taşıyan demektir.) 260

* Hz.Peygamber Muğire'nin Müslümanlığını kabul etmiş, arkadaşı kafir olduğu halde arkadaşına ihanet etmesini kabul etmemiştir. 264

*Rivayete göre adamın biri Hz.Peygamber'e şöyle sormuş: 'Kime iyilik yapayım?' Hz.Peygamber 'annene' diye karşılık verince 'sonra kime iyilik yapayım?' diye tekrar sormuş, Hz. Peygamber üç kere 'annene' diye cevap vermiştir. Adam dördüncü kez sorduğunda 'annene, sonra babana' diye cevap vermiştir. 264

*Hz. Peygamber'Ben kimseyi Allah'a karşı tezkiye etmem' demiştir. 265

* 'Bir şeyi size yasaklarsam ondan uzak durunuz.' 265

* 'Bir şeyi emredersem gücünüz ölçüsünce onu yapın' 266

*Hz.Peygamber 'bu iddialardan vazgeçin, çünkü onlar kötüdür' demiştir. c18-266

*Hz.Peygamber bedevilerden birisinin şöyle dediğini duymuş: 'Allah'ım! Bana ve Muhammed'e merhamet eyle, başka birisine değil!'Bunun üzerine Hz.Peygamber 'Sen geniş olanı daralttın' diyerek 'Benim rahmetim her şeyi kuşatır 'ayetini kasteder. 267

* Bir hadiste 'Ramazan ayından sonra tutulacak en üstün oruç Allah'ın haram kılınmış ayındaki orucudur' buyurulur. Kastedilen ay Recep'tir. 269

*Hz.Peygamber Şaban ayında çok oruç tutardı. Rivayeti aktaran ravi şöyle der:‘Neredeyse bütün ayı oruçlu geçirirdi.’ 269

* ‘Şaban ayının yarısı geldiğinde artık orucu bırakın.’ 269

** Kurban bayramı Allah’ın katında en değerli gündür. Bu hususta Hz. Peygamber’den gelen rivayet vardır. 269

* Hz.Peygamber ‘Kulun Rabbine en yakın olduğu hal secdedir’ demiştir. 270

*Bir hadiste şöyle denilir: ‘En iyi iş insanın babasının sevdikleriyle ilişkisini sürdürmesidir.’ 270

*** Herhangi bir insanın senden alacağı varsa onu en güzel şekilde ödemen, hatta fazlasıyla ödemen lazımdır. Böyle yaptığında -Hz.Peygamber’in bildirdiğine göre- Allah’ın en hayırlı kullarından birisi olursun. 271

* ‘Allah’ın hakkı ödenmeye en layık haktır’ 272

*Bir rivayette develere binen en hayırlı kadınların Kureyş kadınları olduğu rivayet edilir. 272

* Kul ‘ancak sana ibadet eder ve ancak senden yardım dileriz' dediğinde, Allah ‘bu ayet benimle kulum arasında taksim edilmiştir, kuluma istediği verilecektir' der. 273

*‘Mümin için mümin birbirini tutan binaya benzer’ 274

*‘Allah’ım! Senden sana sığınırım’ 274

*Hz.Peygamber bir namazın ardından ötekini beklemenin ‘rıbat’ olduğunu bildirmiştir. 275

**Hz.Peygamber her tehlilin sadaka olduğunu bildirdiği kadar her tekbirin, tespihin, hamdin veya iyiliği emredip kötülükten sakındırmanın sadaka olduğunu bildirmiştir. 275

*Bir rivayette insan kardeşine ‘kafir’ dediğinde, bu hükmün onlardan birisine döneceği bildirilmiştir. 276

*‘Kardeşinin kötülüğünü izhar etme, Allah onu kötülükten kurtarır, seni imtihan eder.’ 277

*Niyetlerle ilgili bir hadiste Hz.Peygamber ‘Bize bulut yağmur yağdırdı diyenler Allah’ı inkar etmiş, yıldızlara inanmıştır’ demiştir. 277

*‘Güzel koku süriinmüşken bir toplulukla karşılaşan ve topluluğun kokusunu hissettiği kadın, zina etmiş sayılır.’ 277

*‘Üzerine koku isabet eden bir kadın bizimle yatsı namazına katılmasın’ 277

*Bir adam Hz.Peygamber’e doğru geliyormuş, Hz.Peygamber, o kendisine ulaşmazdan önce adamın yöneldiğini görerek şöyle demiş: ‘Aşiretin oğlu ne kötüdür.’ Yanına vardığında ise yüzünde tebessüm görmüş, ona gülümsemiş. Adam ayrıldığında Hz.Aişe şöyle demiş: ‘Ey Allah’ın peygamberi! Sen adam hakkında söyleyeceğini söyledin, sonra yüzüne karşı tebessüm ettin.’ Hz. Peygamber şöyle demiş:‘Ey Aişe! En kötü insan şerrinden emin olmak üzere insanların kendisine ikramda bulunduğu kişidir.’ 279

*‘Allah katında kıyamette en kötü insan eşinin sırrını izhar edendir.’ 279

*Hz.Peygamber bir adamın kendisine ve ebeveynine kötü söz söylemeyi yasaklamıştır. Bunun üzerine ‘Ey Allah’ın Peygamberi! Bir adam anne babasına nasıl söver ki?’ diye sorulunca, şöyle demiş: ‘Başka birinin babasına söver, onun da babasına sövülür, annesine söver o kişi de onun annesine söver.’ 280

**Büyük günahlardan birisi de kişinin na-hak yere Müslüman birinin ırzı hakkında ileri geri konuşmasıdır. Hz.Peygamberden sabit olan bir hadis bunu beyan eder. 280

*‘Bir el itaatten ayrılır ve emre ve ehline karşı koyarsa, şeytan o cemaate girer.’ 280

*‘Yöneticiler zulmederse sizin lehinize ve onların aleyhinedir; adil davranırlarsa sizin ve onların lehinedir.’ 280

**Hz.Peygamber zekatın tamİığının bir tezahürünü de sadaka toplayıcının -haksızlık etse bile- senden razı olarak geriye dönmüş olması olarak zikretmiştir. 281

*‘Bir kişinin senin vesilenle hidayete ermesi, güneşin üzerinde doğduğu her şeyden senin için daha hayırlıdır.' 282

*Hz.Peygamber şöyle der: ‘Bir adam Kur’an okur ve Kur’an ona lanet eder, o da okurken kendisine lanet eder.’ 282

*‘Kur’an lehinde veya aleyhinde bir delildir. Her insan sabahlarken kendini ya azat eder veya köle kılar.’ 282

*Hz.Peygamber’in şöyle söylediği aktarılmıştır: ‘Herhangi birinizin ipini alıp sırtında odun toplaması dilencilik etmesinden iyidir.’Bir hadiste ise ona verilir ya da mahrum bırakılır denilir. 282

*‘Allah’a ve ahiret gününe iman eden kişi, misafire ikram etmelidir.’ 283

*‘Allah’a ve ahiret gününe iman eden etrafında şarabın döndürüldüğü bir sofrada oturmasın.' 283

*‘İhsan görür gibi Allah’a ibadet etmendir.’ 283

*‘Sabah namazını kılan Allah’ın zimmetindedir.’ 284

*‘Evinde abdest alıp Allah’ın bir evine doğru yürüyen ve orada farz namaz kılanın giderken ve gelirkenki her adımı kendisinden bir hatayı düşürürken, diğeri onu bir derece yükseltir.' 285

* ‘Dürüst bir şekilde şehitlik isteyeni Allah yatağında ölse bile şehitler menziline ulaştırır.’ 286

*‘İslam’da iyi bir adet çıkaran kişi adetin sevabını ve daha sonra onu yapanların sevabını kazanır.’ 286

*‘Kim zorda kalana bakar veya onun yükünü alırsa, Allah onu gölgesinde gölgelendirir. Kıyamet günü Allah kullarını bağışlayanları bağışlar.’ 286

*‘Allah’tan kıyamet günü kendisini güçlüklerden kurtarmasını isteyen kişi, zorda kalana yardım etsin veya onun yükünü alsın.’ 287

*Bir rivayette gücü varken güzel elbise giymeyene Allah kerem elbisesi giydirir denilir ki hadis sabittir. 287

* Hz.Peygamber şöyle der: ‘Yerine getirme imkanı varken öfkesini tutanın Allah batınını iman ve eman ile doldurur.’ 287

*Hz.Peygamber -bize Deccal’den Allah’a sığınmamızı öğretmek üzere- Deccal fitnesinden Allah’a sığınırdı. 287

*‘Kim Allah’a bir karış yaklaşırsa, Allah ona bir arşın yaklaşır’ 288

*Hz.Peygamber bir kadınla evlenmiş, yanına girdiğinde kadın, bedbahtlığı nedeniyle Allah’a sığınmış, bunun üzerine Hz.Peygamber şöyle demiş: ‘Sen kocan hakkında Allah’a sığındın.’ Sonra onu boşamış, kendisine yaklaşmamıştır. 289

*Hakkında şefaatçi olduğun birisinin hediyesini kabul etme! Öyle bir hediye Hz.Peygamber’in bu konudaki buyruğuyla yasaklamış olduğu riba, yani faizdir. 291

*‘Allah’ın hadlerinin uygulanmasına karşı şefaatçi olan birisi Allah ile zıtlaşmıştır’ 291

*Aynı şekilde hakkı kovmak üzere yapıldığını bildiğin bir düşmanlığa da yardım etme. Hz. Peygamber böyle bir konuda yardımcı olan için ‘Allah’ın gazabını satın almıştır’ demiştir. 291

*Bir rivayete göre, Müslümanı küçük düşürmek üzere kendisine iftira edeni Allah cehennem çukurlarından birisine atar; söylediğinden uzaklaşana, yani tövbe edene kadar oradan çıkamaz. 291

*Bir seferde Hz.Peygamber, bir kadının devesine lanet okuduğunu duymuş, ona emretmiş, deve sürüden uzaklaştırılmış ve şöyle demiş:‘Lanetli bir hayvan bize eşlik etmesin!’ Bunun üzerine deve kervandan kovulmuş. 292

*Hz.Peygamber şöyle der: Kimse kardeşini üç günden fazla terk etmesin. 292

*Hz. Peygamber de şöyle der: ‘Allah’ın dini kolaylıktır.’ 295

*‘Allah dövme yapan kadına, yaptırtmak isteyene, yüzünü kıllardan bütünüyle temizleyen ve temizletene lanet etmiştir.’ 296

*Hz.Peygamber topraktaki işaretleri değiştirenleri lanetlemiştir. 296

*‘Ben amelimin oruçluyken Allah’a yükseltilmesini tercih ederim.’ c18-298

*Hz.Peygamber şöyle der: ‘Bu ilmi her nesilden adil kişiler taşır.’ 299

*Kavmin imamı Allah’ın kitabını en iyi okuyan olmalıdır.Bu tavsiye Hz.Feygamber’in tavsiyesidir. 300

*‘Gözleri patlak, Habeşli bir köle bile olsa hükümdara itaat edin’ 301

* Hz.Peygamber ona ‘Ne görüyorsun?’ diye sorduğunda şöyle demiş: ‘Su üzerinde bir arş görüyorum.’ Hz. Peygamber ‘senin gördüğün İblis’in tahtıdır' demiştir. c18-302

*‘Sizden önceki milletler cezaları aşağı sınıftan insanlara uygulayıp asilleri terk ettikleri için helak olmuşlardır.’ 302

*‘Dünyanın fitnesinden sakının, süsünü ayrıştırın.’ 303

*‘Sabır belanın ilk geldiği andadır’ 304

* Allah bana şöyle buyurdu: ‘Ey İsrafil! İzzetim ve şanım, varlığım ve keremime yemin olsun ki; Kim besmeleyi Fatiha suresine bitiştirerek bir kez okursa, şahit olun ki, onu bağışladım, yaptığı iyilikleri kabul ettim, günahlarını affettim. Onun dilini ateşte yakmam, kabir azabından korurum, cehennem azabından kurtarırım, kıyamet azabından ve en büyük korkudan kurtarırım, peygamberlerden ve velilerden önce o bana gelir.’ 305

*‘Sa’d kıskançtır, ben ondan, Allah benden daha kıskançtır. Allah kıskançlık nedeniyle taşkınlıkları yasaklamıştır.’ 306

*‘Kadın veya erkek kulu zina ederken Allah’tan daha kıskanç kimse yoktur.’ 306

*‘Biz Allah’a aidiz ve O’na döneceğiz.’ Sana gelen musibeti Allah’a dayanarak kendinden uzaklaştır, sonra şöyle de: ‘Allah’ım! Bu musibette benim yaramı onar, musibetin götürdüğünden daha hayırlısını bana ver.’ Hz.Peygamber’in şöyle söylediği aktarılır: ‘Kul böyle dua ettiğinde Allah ona daha hayırlı bir şey verir.’ Ebu Seleme ölmüş, hanımı bu duayı okumuş ve sonra şöyle demiştir: ‘Ebu Seleme’den daha hayırlı kim ola ki?’ Allah eski eşinin yerine kendisini daha hayırlı birisiyle evlendirmiştir ki o da Hz.Peygamberdir. 306

*‘Yüz müslümanın cenaze namazını kaldığı birine onların hepsi şefaat ederler.’ 307

*Bir kişi ölüp kırk kişi onun cenaze namazını kılar ve o kırk kişi Allah’a şirk koşmamış iseler, Allah katında cenaze adına şefaatçi olurlar.’ 307

*‘Yarım hurmayla bile olsa ateşten kendinizi koruyun.’ 308

*Kulun da sabahladığı her gün iki melek iner ve gelirler. Nitekim rivayette böyle yer almıştır. Meleklerden birisi şöyle der: ‘Allah’ım! Verene verdiğinin yerini alacak şeyleri ihsan eyle.’ Bu dua ‘Nafaka verirseniz Allah onun bedelini yerine koyar ’ ayetinin karşılığıdır. Öteki melek şöyle der: ‘Allah’ım! Cimriye telef olacak şekilde ver.’ Bu melek de birinci melek gibi onun aleyhine değil, lehine dua eder. Çünkü melekler sadece hayır duasında bulunurlar. Onlar şöyle dua edenlerdir: 'Rabbimiz! Her şeyi bilgin ve rahmetinle doldurdun .’ 308

*Bir rivayette bir kavmin birinci saftan geride kalmayı adet haline getirdikleri, ta ki Allah’ın da onları ateşte geride bıraktığı bildirilmiştir. 313

*Nitekim Hz.Peygamber Safa ile Merve arasında koşmak istediğinde böyle yapmış, Safa’da durmuş ‘Safa ve Merve Allah'ın şiarlarındandır' ayetini okuyarak ‘Allah’ın başladığıyla başlarım’ demiştir. 316

*‘Amel ediniz, tevekkül ediniz.’ 318

*Ramazan ayındaki bir umre hacca denktir. Hz.Peygamberden böyle bildirilmiştir. 319

*‘Şam’a yerleşmeniz gerekir. Orası Allah’ın hayırlı yerlerinden birisidir. Allah hayırlı kullarını oraya seçer.’ 319

** Hz.Peygamber adakta bulunanın cimri olduğuna şahitlik etmiştir.323

*‘Üzüme kerem demeyin, kerem Müslüman adamdır.’ 323

* ‘Kafir Allah’ın katındaki rahmeti bilseydi, hiç kimse cennetten umut kesmezdi’ 324

*Hz.Peygamber çörek otunun bütün hastalıklara şifa olduğunu söylemiştir. 327

*‘Bir mümin müslüman kardeşini saygınlığının çiğnendiği ve iffetine laf edilen bir yerde yalnız bırakırsa, Allah da yardım istediği bir yerde kendisini yalnız bırakır.' 327

*Hz.Peygamber’e şöyle denilmiş: ‘Bir adam bir adamla karşılaştığında, onu öpebilir mi?’ O da ‘Hayır’ diye cevap vermiş. ‘Peki musafaha edebilir mi’ diye sorduklarında ‘evet, edebilir’ diye cevap vermiştir. Başka bir hadiste Hz.Peygamber ‘İki Müslüman musafaha ederken henüz ayrılmadan Allah onların günahlarına mağfiret eder’ der. 328

**Nitekim Hz.Peygamber veda haccında sahabesine böyle emretmiş, kurbanı olmayanların ihramdan çıkmalarını söylemiştir. c18- -330

*Rivayete göre, Allah’ın gökyüzünde bir horozu vardır. O horoz ötüp yeryüzündeki diğer horozlar sesini duyduğunda, onlar da öter ve feryat ederler. 333

**Küçük çocuğunu, akşam karanlığı çöktüğünde tasarruftan alıkoy. Çünkü şeytanlar bu esnada yayılır ve bir vesvesenin çocuğa ulaşmasından emin olamazsın. Şari böyle buyurmuştur. 333

**Arkadaşlık yaptığın veya seninle arkadaşlık yapan herkese rütbesine ve derecesine göre davran. Allah karşısında ise O’na vermiş olduğun sözü yerine getirmek üzere davran. O’na verdiğin söz rububiyetini kabul sözüdür. Allah es-Sahib, yani arkadaştır. Hz.Peygamber böyle buyurdu. 334

*‘Ey Ali! Sana bir tavsiyede bulunacağım. Onu aklında tut, o tavsiyeye uyarsan sürekli hayır ve iyilikte bulunursun. Ey Ali! Müminin üç alameti vardır: Namaz, oruç ve zekat. Tekellüf sahibinin üç alameti vardır: Gördüğünde yağcılık eder, yanında yokken gıybet eder, musibet gelince bela okur. Zalimin üç alameti vardır: Kendinden aşağı derecedekini zorbalıkla ezer, üzerindekine karşı isyan eder, zulme taraf olur. Riyakarın üç alameti vardır: İnsanlar arasındayken dinçtir, tek başına kalınca tembelleşir, bütün işlerinde övülmeyi sever. Münafığın da üç alameti vardır: Konuşunca yalan söyler,söz verince tutmaz, emanet alınca ihanet eder. Ey Ali! Tembellerin üç alameti vardır: İhmal edinceye kadar geciktirir, zayi edinceye kadar ihmal eder, günah işleyinceye kadar zayi eder. Akıllı şahıs üç yerde tezahür eder: Geçimi için mücadele eder, haram olmayan işlerden hazzını kazanır, günahın peşinde koşmaz.’ 336

*‘Ey Ali! Yakînin bir alameti de Allah’ı kızdıracak bir işle kimseyi razı etmemendir. Allah’ın ihsan ettiği bir şeye karşılık kimseyi övmemen gerekir, emretmediği sürece kimseyi kınamaman lazımdır. Rızkı harisin hırsı getirmediği gibi istemeyenin isteksizliği de rızkı engellemez. Allah rahatlığı, kendi taksimiyle; genişliği, yakîne ve rızaya yerleştirmiştir. Buna mukabil üzüntü ve gamı da kendisini kızdıran işlere yerleştirmiştir. Ey Ali! Bilgisizlikten daha şiddetli fakirlik, akıldan daha cömert mal, kendini beğenmekten daha tehlikeli yalnızlık, istişareden daha güçlü dayanışma yoktur. Yakin gibi iman, kendini haramdan korumak gibi vera, güzel ahlak gibi iyilik, tefekkür gibi ibadet yoktur. 336

*‘Ey Ali! Her şeyin bir afeti vardır: Sözün afeti yalan, bilginin afeti unutmak, ibadetin afeti riyakârlık, zarifliğin afeti sululuk, cesaretin afeti taşkınlık, müsamahanın afeti başa kakmak, güzelliğin afeti kendini beğenmek, değerin ve asaletin afeti iftihar, hayanın afeti zayıflık, keremin

afeti böbürlenmek, ihsanın afeti cimrilik, cömertliğin afeti israf, ibadetin afeti kibir, dindarlığın afeti hevadır. Ey Ali! Bir kişi seni yüzüne karşı överse şöyle de: ‘Allah’ım! Beni söylediklerinden daha hayırlı birisi yap, bilmedikleri işlerimi bağışla, hakkımda söyledikleri hususta beni yargılama.Böyle yaparsan onların sözlerinden emin olursun. 337

*Ey Ali! Oruçlu akşamladığında orucunu açarken şöyle de:‘Allah’ım! Senin için oruç tuttum, rızkınla iftar ettim.' Böyle dersen o gün -kendi ücretlerinden hiçbir şey eksilmeksizin- oruç tutan herkesin sevabı sana yazılır. Oruç tutan her insanın kabul edilen bir duası vardır. Birinci lokmada şöyle der: ‘Rahman ve Rahim Allah’ın adıyla! Ey mağfireti geniş olan Allah, beni bağışla.' İftarda bu duayı okuyana mağfiret edilir. Bilmelisin ki oruç cehennemden koruyan bir kalkandır. 337

*Ey Ali! Güneş’e ve Ay’a yönelme, onlara sırtını dön. Onlara yönelmek hastalık iken onlara sırtını dönmek ilaçtır. 337

*Ey Ali! Yasin suresini çok oku. Yasin suresini okumanın on bereketi vardır: Aç insan Yasin’i okursa doyar, susamış okursa suya kanar, çıplak okursa giyinir, hasta okursa iyileşir, korkak okursa emniyet bulur, hapisteki okursa kurtulur, bekar okursa evlenir, yolcu okursa yolculuğunda ona yardım edilir, malını kaybeden okursa malını bulur. Bunun yanı sıra eceli gelen birinin başında okunursa ölümü kolaylaşır. Sabah vakti Yasin’i okuyan, akşama kadar; akşam okuyan da sabaha kadar güvendedir.’ 337

*‘Ey Ali! Cuma gecesi Duhan suresini oku ki, mağfirete mazhar olasın. Ey Ali! Ayete’l-Kürsü’yü her namazın sonunda oku. Onu okursan şükredenlerin kalpleri, peygamberlerin sevabı ve iyilerin amelleri sana verilir. Ey Ali! Haşr suresini oku. Onu okursan kıyamette her şeyden güvende olarak diriltilirsin.' 337

*Ey Ali! Tebareke ve Secde surelerini oku.Bu iki sure seni kıyamette korkularından kurtarır. Ey Ali! Yattığında Tebareke suresini oku. Bu sure seni kabir azabından, Münker ile Nekir’in sorularından kurtarır. Ey Ali! Abdestliyken ihlas suresini oku. Onu okursan kıyamette sana şöyle hitap edilir: ‘Ey Allah’ı öven kişi! Kalk ve cennete gir.’ Ey Ali! Bakara suresini oku. Bu sureyi okumak bereket, okumamak pişmanlıktır. Tembel insanlar uykusuzluk nedeniyle bu sureye güç yetiremez. 337

*Ey Ali! Güneşin altında uzun süre kalma. Güneş altında kalmak hastalığa yol açar, elbiseyi eskitir ve rengini soldurur. Ey Ali! Yangından güvende kalmanı sağlayacak dua şudur: ‘Allah’ım! Seni tenzih ederim, Senden başka ilah yoktur. Sana tevekkül ettim. Yüce Arş’ın sahibisin.’ 338

*Ey Ali! Kuruntulardan kurtulmak için şu ayeti okuman gerekir: ‘Kur'an'ı okuduğunda seninle ahirete inanmayanlar arasında bir perde çekeriz. Ayetin bu kısmından ‘Gerisin geriye kaçarlar ' kısmına kadar okumalısın. 338

*‘Ey Ali! Her türlü kem gözden uzak kalman için şöyle demen gerekir: ‘Allah neyi dilerse o olur, neyi dilemezse o olmaz. Ben Allah’ın her şeye güç yetirdiğine şahitlik ederim. Allah her şeyi bilgisiyle ihata etmiş, her şeyi sayıca saymıştır. O’ndan başka güç ve kuvvet sahibi yoktur.’

*Ey Ali!Zeytin ye, zeytinyağı kullan.Zeytin yiyen ve yağını kullanana şeytan kırk sabah yaklaşamaz. 338

*Ey Ali! Yemeğe tuzla başla, tuzla bitir. Tuz yetmiş hastalığın ilacıdır ki onlardan birisi delilik, diğeri cüzzam, ayrıca abraş, boğaz ağrısı, kemik ağrısı, mide ağrısı vardır. Ey Ali! Yemek yemeye başlarken ‘Allah’ın adıyla’ diye başla, bitirdiğinde ‘Allah’a hamdolsun’ de. Böyle yaparsan muhafaza melekleri sürekli iyiliklerini yazarlar. 338

*Ey Ali! Ayın başlangıcında hilali gördüğünde üç kere ‘Allahu ekber’ ve üç kere ‘Beni yaratan, seni yaratan, senin için menziller belirleyip alemlere ayet kılan Allah’a hamdolsun’ de ve ardından şöyle elde: ‘Allah meleklerine karşı seninle övünmüştür. O şöyle der:‘Ey meleklerim! Böyle diyen bir kulu cehennemden azat ettim, şahit olunuz.’ 338

*Ey Ali! Aynaya bakarken şöyle de:‘Allah’ım! Yaratılışımı güzel yaptığın gibi ahlakımı güzel yap ve beni rızıklandır.’ Ey Ali! Bir aslan görüp başın sıkıntıya girdiğinde, üç kere tekbir getir ve şöyle de: ‘Allah korkup çekindiğim bu hayvandan daha büyük, daha yüce ve daha izzetlidir. Allah’ım! Bu hayvanın kötülüğünden sana sığınırım.’ Böyle demek Allah’ın izniyle yeterlidir. Havlayan bir köpek gördüğünde şöyle de: Ey insanlar ve cinler topluluğu! Göklerin ve yerin çeperlerinden çıkmaya çalışsanız bir sultan olmaksızın oradan çıkamazsınız.’ 338

*Ey Ali! Evinden bir ihtiyaç maksadıyla çıktığında, Ayete’l-kürsü’yü okumalısın. Bu sureyi okumakla ihtiyacın -Allah’ın izniyle- karşılanır. Ey Ali! Abdest aldığında şöyle demelisin: ‘Allah’ın adıyla, salat ve selam Hz.Peygamber’in üzerine olsun.’ Ey Ali! Geceleyin az da olsa namaz kıl, seherlerde Allah’a dua eyle, duan reddedilmez, çünkü Allah şöyle der: ‘Onlar seher vakitlerinde bağışlanma dileyenlerdir .' 339

* Ey Ali! Ölüyü yıkamak gerekir. Kim bir ölüyü yıkarsa kendisine yetmiş kere mağfiret edilir. Bu mağfiretlerden birisi bütün yaratılmışlara dağıtılsaydı, hepsini kuşatırdı.’ Hz.Ali diyor ki, bunun üzerine şöyle dedim:‘Ey Allah’ın Peygamberi! Bir ölüyü yıkayan kişi ne demelidir?’ Hz.Peygamber şöyle dedi: ‘Ey Rahman! Mağfiret eyle.’ Yıkamayı tamamlayıncaya kadar böyle dua eder. 339

*Ey Ali! Tek başına yolculuğa çıkma, çünkü şeytan yalnızla beraber, iki kişiden nispeten daha uzaktır. Ey Ali! Bir kişi tek başına yolculuğa çıktığında, sapıtır, iki kişi de sapıtır, halbuki üç kişi bir cemaattir.’ Ey Ali! Yolculuğa çıktığında vadilerde konaklama. Vadiler yılanların ve yırtıcı hayvanların mekanlarıdır.’ Ey Ali! Üç kişi bir hayvanın üzerine binmesin. Öyle bir durumda en öndeki lanetlenmiştir.’ 339

*Ey Ali! Kölenin veya cariyenin bir çocuğu olduğunda, sağ kulağına ezan oku ve sol kulağına kamet getir. Böyle yaparsan şeytan çocuğa zarar veremez.’ Ey Ali! Hilal gecesi veya ayın yarısının olduğu gece ailene yaklaşma. Aksi halde (doğacak) çocuğun deliliğe maruz kalır. Hz.Ali şöyle demiştir: ‘Ey Allah’ın peygamberi! Niçin öyle olur?’ O da şöyle cevap vermiştir: ‘Çünkü cinler kadınlara en çok ayın ortasında ve hilalin çıktığı gece musallat olurlar. Delilerin gece yarısı ve hilalin çıktığı gece çığlık attıklarını görmez misin?’ 339

*Ey Ali! Sana bir sıkıntı geldiğinde şöyle demelisin: ‘Allah’ım! Muhammed hakkı için ve onun ailesinin hakkı için beni kurtarmanı istiyorum. Bir şehre girmek istediğinde veya bir köye girmek istediğinde orayı görünce şöyle de: Allah’ım bu şehrin hayrını ve bu şehir hakkında takdir ettiğin iyilikleri diliyorum.Bu şehrin kötülüğünden ve orada takdir ettiğin kötülüklerden sana sığınırım. Allah’ım! Bu şehrin hayrıyla beni rızıklandır, kötülüklerinden koru. Beni o şehir halkına sevdir, o şehir halkının salihlerini de bize sevdir.’ 339

*Ey Ali! Bir yere yerleştiğinde şöyle de: Allah’ım! Bizi mübarek bir menzile yerleştir, Sen yerleştirenlerin en hayırlısısm. Böyle dua edersen oranın hayırlı rızkını yer, kötülüğü ise senden uzaklaşır. Ey Ali! Mürailikten sakın. Çünkü onun sebebini bilemez, fitnesinden kurtulamazsın.
Ey Ali!Peştamal takmadan hamama girme, çünkü avret mahalline bakan ve bakılan kişi lanetlenmiştir. Ey Ali! ‘İşaret parmağına ve orta parmağa yüzük takana, bu davranış Lut kavminin fiillerindendir.’ Ey Ali! İpekli elbise giyme, ipekli elbise şeytanı çağırır. Ey Ali! Rükû veya secdedeyken Kur’an okuma. Ey Ali! Tartışmaktan uzak dur, tartışmak amelleri ortadan kaldırır.

*Ey Ali! Dilenciyi küçümseme, at üzerinde sana gelse bile istediğini ver. Sadaka dilencinin eline düşmeden önce Allah'ın eline düşer.' Ey Ali!Sadakayı erken ver, çünkü sadakayla beraber bela bulunmaz. Ey Ali! İnsanlara güzel davran. İnsanlara güzel davranmakla gündüz oruç tutan ve gece ibadet edenlerin derecelerine erersin. 340

*Ey Ali! Öfkeden sakın, şeytan Ademoğluna en çok öfkelendiğinde hakim olur. Ey Ali! Mizah ve şakadan sakın, mizah Ademoğlunun heybet ve vakarını götürür. Ey Ali! İhlas suresini oku, ihlas suresi fakirliği ortadan kaldırır. Faizden uzak dur, faizde altı özellik vardır ki üçü dünyada, üçü ahirette ortaya çıkar: Dünyadakiler, zenginliği yok etmek, yokluğu hızlandırmak ve rızkı yok etmektir. Ahirette olan özellikleri, hesabın kötü olması, Allah'ı öfkelendirmek, cehennemde kalmak veya orada yalnız başına kalmaktır. -Kuşku ravidendir.- 340

*Ey Ali! Evine girerken evdekilere selam ver; evdekilere selam vermek, evin hayrını artırır. Ey Ali Fakir ve miskinleri sev ki, Allah da seni sevsin. Ey Ali! Miskinleri küçümseme, kıyamet günü melekler de seni küçümser. Ey Ali!Sadaka vermen gerekir, sadaka kötülüğü senden uzaklaştırır. Ey Ali! Ailenin ihtiyaçlarını cömertçe karşıla ve geçimlerini sağla ki Arş'ın sahibinden korkmana gerek kalmasın. Ey Ali! Bineğe binince şöyle dua et: 'Bize ikramda bulunan ve İslam'a ulaştıran Allah'a hamdolsun. O bize Hz. Muhammed vasıtasıyla hidayet etmiş ve ihsanda bulunmuştur. Bu bineği bize amade kılan Allah'a hamdolsun, biz Rabbimize gidenleriz.' 340

*Ey Ali Allah'tan kork denildiğinde, öfkelenme; yoksa Allah kıyamet günü sana kötülük yapar. Ey Ali! Allah kulunun şöyle demesini sever:'Allah'ım! Bana mağfiret eyle, günahları senden başka kimse bağışlayamaz.' Kul bu sözü söyleyince Allah şöyle der: 'Ey meleklerim! Bu kulum günahları benden başka kimsenin bağışlayamayacağını bilmiştir, onu bağışladığıma şahit olun.' 340

*Ey Ali!Yeni bir elbise giydiğinde şöyle de: 'Allah'ın adıyla; hamd bu elbiseyi bana giydiren ve avret mahallimi örtüp insanlara muhtaç olmaktan kurtaran Allah'a olsun.' Böyle deyince elbise henüz üzerindeyken Allah sana mağfiret eyler.

*Ey Ali! Kim yeni bir elbise giyer ve bir yoksulu veya çıplak bir yetimi giydirirse, Allah'a komşu olur, Allah ona eman verir, bu elbise üzerinde olduğu sürece onu muhafaza eder. Ey Ali! Çarşıya girerken şöyle de: Allah'ın adıyla; Allah için şahitlik ederim ki, O'ndan başka ilah yoktur. Hz. Muhammed O'nun kulu ve peygamberidir.' Bunu söyleyince Allah şöyle der: 'İnsanlar gafil iken kulum beni zikretti, şahit olun ki kulumu bağışladım.' Ey Ali! Allah ismini sokaklarda zikreden bir kulunu beğenir. O kul mescide girdiğinde şöyle der: Allah'ın adıyla giriyorum; Allah'ın peygamberinin üzerine salât ve selam olsun. Allah'ım! Bana rahmetinin kapılarını aç.' Çıkarken de şöyle der: 'Allah'ın adıyla çıkıyorum, Allah'ın peygamberine salât ve selam olsun. Allah'ım bana ihsanın kapılarını aç.' 341

*Ey Ali! Müezzinin ezan okuduğunu duyduğunda, sözlerini tekrarla ki müezzinin aldığı sevap sana yazılsın. Ey Ali! Abdestini bitirdiğinde şöyle de: 'Allah'tan başka ilah olmadığına şahitlik ederim. Hz.Muhammed de O'nun elçisi ve kuludur. Allah'ım! Beni tövbe edenlerden ve temizlenenlerden eyle.Bu duayı yaptığımda annenin seni doğurduğu gündeki gibi günahlarından temizlenmiş olursun, sekiz cennet kapısı açılır ve 'dilediğinden gir' denilir. 341

*Ey Ali! Yemeğini bitirince şöyle de: 'Hamd beni yediren, içiren ve bizi Müslüman yapan Allah'a mahsustur.' Ey Ali içtiğinde şöyle de: 'Hamd, bizi suyla içiren Allah'a mahsustur. Allah onu merhametiyle tatlı ve içilebilir bir su kılmış, onu günahlarımız nedeniyle acı ve tuzlu yapmamıştır. Böyle dua eden biri şakir (şükreden) diye yazılır. 341

* Ey Ali! Yalan söylemekten uzak dur, yalan yüzü karartır. İnsan yalan söyler, söyler, en sonunda Allah katında yalancı diye yazılır ve isimlendirilir; insan doğru söyler, söyler, en sonunda Allah katında dürüst ve doğru sözlü diye isimlendirilir. Hiç kuşkusuz yalan imandan uzaktır. 341

*Ey Ali! Kimsenin gıybetini yapma, gıybet oruçlunun orucunu bozar. İnsanların dedikodusunu yapan kişi kıyamette onların etini yer. Ey Ali! Laf taşıyıcı olmaktan sakın. Laf taşıyıcılar cennete giremez. Ey Ali! Allah adına yalan veya doğru yemin etme. Ey Ali! Yeminlerinizi Allah'ın karşısına koymayınız. Allah yalan yere kendi üzerine yemin edene merhamet etmez, onu temize çıkarmaz. 341

*Ey Ali! Dilini tut, dilini hayra alıştır. Kıyamet günü kul en çok dilinden dolayı azap görür. Ey Ali! Israrcı olmaktan sakın, ısrarcılık pişmanlık getirir. Ey Ali! Hırslı olmaktan sakın, hırs babanı (Hz. Adem'i) cennetten çıkarmıştır. Ey Ali! Hasetten sakın, haset ateşin odunu yemesi gibi iyilikleri yer. Ey Ali! İnsanları güldürmek üzere yalan söyleyene yazıklar olsun, yazıklar olsun, yazıklar olsun! 341

*Ey Ali! Misvak kullanman gerekir; misvak ağzı temizlerken Rabbin rızasmı kazandırır, dişleri parlatır. Ey Ali! Dişlerini temizlerken parmaklarını kullanarak temizlemelisin. Meleklere en nahoş gelen şey bir kulun ağzmda yemek görmektir. 342

*Hz. Ali şöyle demiştir: 'Ey Allah'ın peygamberi 'Âdem Rabbinden kelimeler alıp tövbe etti ' ayetinde kastedilen nedir?' O kelimeler nelerdir?' Hz.Peygamber şöyle demiştir: 'Allah Adem'i Hint toprağına,Havva'yı Cidde'ye, yılanı İsfahan'a,İblis'i Bisan'a indirdi.Cennette yılan ve tavustan daha güzel bir şey yoktu. Yılanın üzerinde katırda olduğu gibi çizgiler vardı. İblis onun arasına girdiğinde, Adem'i kandırmış, aldatmış,Allah da yılana gazap etmiş, güzelliğini kendisinden alarak şöyle demiştir: 'Senin rızkını topraktan vereceğim! Karnın üzerinde toprak üzerinde yürüyeceksin. Sana merhamet edene Allah merhamet etmeyecektir. Allah tavus kuşuna da gazap etmiş, İblis'in ağaca gitmesine kılavuzluk ettiği için ayaklarını mesh etmiştir. Adem yüz sene başını göğe kaldırmaksızm hatasına ağlayarak kalmıştır. Bu esnada mahzun bir şekilde oturmaktaydı. Allah Cebrail'i kendisine göndererek şöyle demiştir: 'Ey Adem! Allah sana selam ediyor ve sana şöyle diyor: Seni iki elimle yaratıp ruhumu üflemedim mi? Meleklerim sana secde etmedi mi? Seni kulum Havva ile nikahlamadım mı? Bu ağlama da nedir öyle?'Adem şöyle cevap vermiş: 'Ey Cebrail! Beni ağlamaktan uzak tutacak nedir ki? Ben Rabbime komşuluktan uzaklaştırıldım.' Cebrail şöyle demiş: 'Ey Adem! Şu kelimeleri söylersen Allah günahına mağfiret edip tövbeni kabul eder.' Hz. Adem 'Onlar nelerdir?' diye sorunca, Hz.Peygamber şöyle cevap vermiş: 'Allah'ım! Hz.Muhammed ve onun ailesinin hakkı için senden isterim. Allah'ım! Seni tenzih ederim, sana hamd ederim. Bir kötülük işledim, nefsime zulmettim, günahları senden başkası bağışlayamaz, sen merhametlilerin en hayırlısısın. Allah'ım! Seni tenzih ederim, senden başka ilah yok! Bir kötülük işledim, kendime zulmettim. Benim tövbemi kabul et çünkü tövbeleri kabul eden ve merhamet eden sensin. Allah'ım! Sana hamdederim, senden başka ilah yok. Bir kötülük işledim, kendime zulmettim, mağfiret eyle, mağfiret edenlerin en hayırlısısın. İşte Adem'in kelimeleri bunlardı.'

*Ey Ali! Ev yılanlarına dokunmanı yasaklarım; yassı ve kuyruğu kesikler hariç! Onlar iki şeytandır. Yolunda yılan gördüğünde, üç kez 'yolumdan çık' demeden onu öldürme; dördüncüyü söyledikten sonra öldürebilirsin. Ey Ali! Yolda bir yılan gördüğünde, onu öldür. Ben cinlere yolda yılan suretinde görünmemeleri şeklinde şart koştum. Kim yılan suretinde görünürse, kendisini ölüme atmış demektir. 342

*Ey Ali! Dört özellik bedbahtlık özelliğidir: Göz katılığı, kalp katılığı, uzun emel ve dünya sevgisi! Ey Ali! Dört.özellikten seni sakındırırım: Kuvvetli haset, hırs, yalan ve öfke. Ey Ali! İnsanların en kötüsünün kim olduğunu sana bildireyim mi?' Şöyle dedim: 'Evet, ey Allah'ın peygamberi, bildir!'

Hz.Peygamber ‘tek başma yolculuk yapan, misafirine cimrilik yapan ve kölesini döven kişidir’ dedi. Ardından ekledi: ‘Bütün bunlardan daha kötüsünü bildireyim mi?’ ‘Bildir ey Allah’ın peygamberi’ dedim. ‘Bütün bunlardan daha kötüsü kendisinden hayır beklenmeyen ve kötülüğünden emin olunmayan kişidir’ dedi. 343

*Ey Ali! Cenaze namazı kılarken şöyle de: ‘Allah’ım! bu senin kulun ve kulunun oğludur. Henüz bir şey değilken yaratılıştaki hikmetin ona işlemiştir. O sana misafir gelmiştir, sen onun yerleşeceği en hayırlı menzilsin. Allah’ım! Onun delilini ortaya koy, peygamberine kat, sabit bir sözle onu sabit kıl. O sana muhtaç iken Sen kendisinden müstağnisin. O, ‘Allah’tan başka ilah yoktur’ diye kelime-i şehadet getirirdi. Onu bağışla, merhamet eyle, sevabından mahrum kılma, bizi ondan sonra fitneye düşürme. Allah’ım! Temiz birisiyse temizliğini artır, hatalıysa günahlarını bağışla.’ 343

*Ey Ali! Bir kadının cenaze namazını kılınca şöyle dua et: ‘Allah’ım! Sen onu yarattın, onu sevdin, onun sahibisin, gizlisini ve açığını bilensin. Biz şefaatçi ve duacı olarak sana geldik. Bu kadını bağışla, merhamet et, ecrinden mahrum bırakma, bizi onun ardından fitneye düşürme.’ Çocuğun namazını kılınca şöyle dua et:‘Allah’ım! Onu anne ve babasının takipçisi yap, o ikisine sabır ver, çocuğu onların öncüsü kıl, onlara nur ver. Bu çocuğu onlar için nur kıl, anne-babasını cennete koy, onları çocuğun ecrinden mahrum bırakma.’ 343

*Ey Ali! Abdest alırken şöyle de: ‘Allah’ım! Abdesti tam almayı, mağfiretini tam elde etmeyi diliyorum.’ 343

*Ey Ali! Mümin kul kırk seneyi yaşadığında, Allah onu üç beladan emin kılar: Delirme, cüzzam ve abraş hastalığı. Altmışa geldiğinde, ahirete yüz dönmüştür artık. Altmıştan sonra Allah ona sevdiği işlerde kendisine yönelmeyi nasip eder. Yetmişe geldiğinde, gök ehli ile yeryüzündeki Salihler onu severler. Seksene geldiğinde, iyilikleri yazılır, günahları silinir. Doksana geldiğinde, geçmiş ve gelecek günahları bağışlanır. Yüz yaşına geldiğinde, onun adı gökte ‘Allah’ın yerdeki esiri’ diye yazılır. Ey Ali! Tavsiyemi dinle, sen Hak üzeresin, Hak da seninle beraberdir. 343

*‘Ruhları en yüce mahale bağlanmış olan bedenlerle dünyaya eşlik edin. 346

*‘Ey Ebu Hureyre!Abdest alınca şöyle de: ‘Bismillah-ve’l hamdülillah(Allah’ın adıyla, hamd Allah’a mahsustur).’ Böyle söylediğinde hafaza melekleri o abdestten ayrılıncaya kadar senin adına sevap yazarlar. Ey Ebu Hureyre! Yemek yerken ‘Bismillah ve’l-hamdülillah (Allah’ın adıyla, hamd Allah’a mahsustur) de. Hafaza melekleri yemek senden ayrılıncaya kadar sürekli senin için iyilikler yazmaya devam ederler. Ey Ebu Hureyre! Ailenle ve cariyenle bir araya geldiğinde, ‘Bismillah ve’lhamdülillah (Allah’ın adıyla, hamd Allah’a mahsustur)’de.Bunu söyleyince hafaza melekleri boy abdesti alana kadar sana iyilik yazmayı sürdürürler. Boy abdesti aldığında Allah günahlarını bağışlar.Ey Ebu Hureyre!O birleşmeden dolayı bir çocuğun olursa, kendisinden geride bir şey kalmayıncaya kadar, o çocuğun nefesleri adedince senin için iyilik yazılır.Ey Ebu Hureyre! Bir bineğe bindiğinde,‘Bismillah ve’l-hamdülillah (Allah’ın adıyla, hamd Allah’a mahsustur)de. Bunu dersen, binekten ininceye kadar ibadet etmiş kişilerden olursun. Ey Ebu Hureyre! Gemiye bindiğinde, ‘Bismillah ve’l-hamdülillah (Allah’ın adıyla, hamd Allah’a mahsustur) de. Gemiden ininceye kadar abidlerden olursun.Ey Ebu Hureyre!Bir elbise giydiğinde,‘Bismillah ve’l-hamdülillah (Allah’ın adıyla, hamd Allah’a mahsustur) de.Böyle dersen elbisedeki her iplik sayısınca senin için on iyilik yazılır. 353

*‘Ey Ebu Hureyre! Elinle vermiş olduğun şey seni korkutmasın. Böyle bir haldeyken ölürsen Allah katında muteber birisi olursun. Ey Ebu Hureyre! Eşine sadece kendi evinde hücre cezası ver, din işlerinin dışındaki bir hususta onu dövme, azarlama. Böyle davrandığında dünya yollarında yürürken bile Allah’ın cehennemden azat ettiği kimselerden olursun. Ey Ebu Hureyre! Senden büyük veya küçük olanlardan gelen eziyetlere tahammül et, senden daha hayırlı veya daha kötü olan

insanlardan gelen eziyetlere tahammül et. Böyle davranırsan Allah meleklerine karşı seninle övünür. O birisiyle meleklerine karşı övünürse, o kişi kıyamette bütün kötülüklerden kurtulmuş bir durumda gelir. 353

*'Ey Ebu Hureyre! Komutan veya komutanın veziri veya hükümdarın huzuruna giren birisi veya onun istişare ettiği birisi olduğunda, benim siret ve sünnetimi ihlal etme. Bir hükümdar veya onun veziri veya onun yanma girip çıkan veya onun kendisiyle istişare ettiği birisi benim siretime ve sünnetime aykırı gelirse, kıyamet gününde cehennem onu her yerden kendine doğru çeker. 'Ebu Hureyre! Bir saat adil davranmak, iki sene gecesi ibadet ve gündüzü oruçla geçirilmiş ibadetten hayırlıdır. 354

*'Ey Ebu Hureyre! Küçük veya büyük günah işleyen müminlere de ki: Hiç kimse işlediği günahta ısrar ederken ölmesin. Rabbiyle günahında ısrar edici olarak karşılaşanın küçük günahının cezası, büyük günah işleyerek O'nunla karşılaşanın cezasıyla birdir. Bunun sebebi günahta ısrarlı olmaktır.' Ebu Hureyre! Allah'la tövbe etmiş olduğun büyük günahları işleyerek karşılaşmış olman, O'nun herhangi bir kitabını öğrenip de unutmuş bir halde karşılaşmandan hayırlıdır. Ey Ebu Hureyre! Valilere lanet etme, Allah cehennem ümmetini oraya valilerine lanet etmeleri nedeniyle sokmuştur. 354

* Ey Ebu Hureyre! Şeytandan başka hiçbir şeye kötü söz söyleme. Kötü söz söylememişken ölürsen Allah'ın bütün peygamberleri ve müminleri seninle musafaha eder, cennete ulaşıncaya kadar böyle devam edersin. Ey Ebu Hureyre! Sana zulmedene kötü söz söyleme ki, ecrin sana kat be kat verilebilsin. 354

* Ey Ebu Hureyre! Yetimi ve dulu doyur, yetim için merhametli bir baba, dul hanım için şefkatli bir eş gibi ol. Böyle yapınca dünyada alıp verdiğin her nefesin karşılığında cennette sana öyle bir köşk verilir ki, onlardan her biri dünya ve içerisindeki her şeyden hayırlıdır. 354

*Ey Ebu Hureyre! Gece karanlıklarında Allah'ın mescitlerine yürü. Böyle yaparsan ayağını attığın her adımda her şeyin ölçüsüne denk iyilikler sana yazılır. Bunlar yedi kat aşağıya varıncaya kadar sevip veya sevmediğin her şeye denktir. 354

*Ey Ebu Hureyre! Mescitler evin, Allah yolunda cihat, hac ve umre düsturun ve adetin olsun. Böyle yaparak ölürsen, kabirde ve kıyamet günü sırat köprüsünde Allah seninle ünsiyet eder, cennette seninle konuşur. Ey Ebu Hureyre! Fakiri kovma, yoksa kıyamette melekler de seni küçümser. 355

*Ey Ebu Hureyre! Öfkelenme, Allah'tan kork denildiğinde öfkelenme. Kötü bir iş yapmaya niyetlendiğinde, Allah'tan kork denilince öfkelenme. Kötü bir işe niyetlendiğinde ve sana 'Allah'tan sakın' denilince, öfkeye kapılma. O işi yaptığında, hatanın cezası cehennemdir. Ey Ebu Hureyre! Bir kişiye 'Allah'tan kork' denilir de, o kişi öfkeye kapılırsa, kıyamet günü getirilir ve bir yere yerleştirilir, bütün melekler yanından geçerken kendisine şöyle derler: 'Sen kendisine 'Allah'tan kork' denilmiş, buna karşılık öfkeye kapılmış birisisin.' Bu söz onu üzer. Kıyamet gününün kötülüklerinden veya kötülüğünden -kuşku ravidendir- sakınmalısın. 355

*Ey Ebu Hureyre! Allah'ın sana emanet verdiği kimselere karşı O'nu görür gibi davran, çünkü Allah'ın emanet ettiği bir şeye karşı kötülük yapanı Cenab-ı Allah sıratta bekler ve ceza verir.
Nice mümin sırata kısas için gönderilir! 355

*Ey Ebu Hureyre! Her Müslüman gecenin ortasında birkaç rekat ile olsa namaz kılmalıdır. Gece ortasında Allah'ı razı etmek maksadıyla namaz kılanın dünya ve ahiret ihtiyaçları karşılanır. Ebu Hureyre şöyle sormuş: 'Ey Allah'ın Peygamberi! Hangi gece namaz daha faziletlidir. Hz.Peygamber 'Gece ortasındaki namaz' diye cevap vermiştir.

*Ey Ebu Hureyre! Gücün yettiği ölçüde, Müslümanların kanları, malları ve ırzları hakkında yükün hafiflemiş bir halde Allah'a kavuşmalısın. Böyle bir durumda Allah'a yakın insanların birincilerinden olursun. Allah'ın yarattığı hiç kimse hakkında bir maksadın olmasın. Aksi halde Allah kıyamet günü cehennem kötülüklerine seni arz eder.Ey Ebu Hureyre!Cehennemi hatırladığında, ondan Allah'a sığın, kalbini ondan uzaklaştır, nefsin ve derin onun karşısında titresin. Böyle yaparsan Allah seni cehennem ateşinden kurtarır. Ey Ebu Hureyre! Cennete arzu duyduğunda, orada senin için bir nasip ve iyi söz yaratması için Allah'a dua et, kalbin cennete arzu duysun, gözlerin yaşarsın, sen de ona iman et. Böyle yaparsan Allah cenneti ihsan eder, seni geriye çevirmez. 355

*Ey Ebu Hureyre! Kıyamet günü cennete benimle beraber girinceye kadar benden ayrılmak istemiyorsan, hiçbir zaman unutmayacak şekilde beni sevmelisin. Bilmelisin ki, beni seversen üç şey seni terk etmez. Ebu Hureyre şöyle demiş: 'Onları bana bildir, ey Allah'ın peygamberi?' Şöyle buyurmuş: 'Allah'ın taksimine razı ol Allah'ın taksimine razı olmuş bir şekilde dünyadan çıkan insandan Allah razı olur. Allah bir insandan razı olursa, onun varacağı yer cennettir.'

*Ey Ebu Hureyre! Marufu emret ve münkerden alıkoy. Ebu Hureyre şöyle demiş: 'Marufu nasıl emredeyim, münkerden nasıl uzaklaştırayım?' Hz.Peygamber şöyle demiştir: 'İnsanlara hayrı öğret, onlara iyiliği telkin et, günah işleyen birisini görüp onun Allah'ın azabında ve kılıcından korkmadığına şahit olduğunda, onun kılıcından ve kırbacından korkman doğru olmadığı gibi kendisine 'Allah'tan kork' demeden geçip gitmen de caiz değildir. 356

*Ey Ebu Hureyre! Kur'an'ı öğren ve onu insanlara öğret. Ölüm gelinceye kadar bu hal üzere kal. Bu halde ölünce, melekler kabrine gelir, sana selam verirler, kıyamete değin senin için bağışlanma dilerler. Müminlerin Allah'ın evini haccetmeleri gibi, melekler de seni ziyarete gelir. Ey Ebu Hureyre! Müslümanlara güleryüz göster, onlarla musafaha ederken selâmlaşarak musafaha et. Bulunduğun her yerde ve zamanda böyle davran. Hafaza meleklerinin dışındaki bütün melekler senin için bağışlanma dilerler, sana dua ederler. Bil ki dünyadan çıkarken melekler birine istiğfarda bulunursa, Allah onun günahlarına mağfiret eder.

*Ey Ebu Hureyre! Dünyada ve ahirette övgü ve iyiliğin seni kuşatmasını istersen, dilini insanları gıybetten uzak tut. Çünkü insanların gıybetini yapmayana Allah dünya ve ahirette yardım eder. Dünyada yardım etmesi insanların kendisini suçladıkları durumda meleklerin onları yalanlaması demek iken ahirette yardım etmesi yapmış oldukları kötülükleri bağışlayarak amellerini en güzel şekilde yapılmış amel olarak kabul etmesidir. 356

*Ey Ebu Hureyre! Allah yolunda yürü ki, rızkını genişletsin. Ey Ebu Hureyre! Akrabalarını ziyaret et ki, hesap etmediğin yönden Allah sana rızık versin. Kâbe'yi ziyaret et ki, Allah Harem beldede işlemiş olduğun günahlarını bağışlasın. Ey Ebu Hureyre! Köle azat et ki, Allah onun her uzvuna karşılık senin bir uzvunu azat etsin. Köleyi azat etmede kat be kat sevaplar vardır. Ey Ebu Hureyre! Açları doyur ki,onun iyiliğinin bir misli sana yazılsın ve kötülüklerinden hiçbir şey sana yazılmasın. Ey Ebu Hureyre!Yapmış olduğun hiçbir iyiliği küçük görme;senden su isteyenin kabına su koymanı bile küçümseme. O da iyiliklerden birisidir. Büyük veya küçük bütün iyiliklerin ve hayırların sevabı cennettir. Ey Ebu Hureyre! Ailene namaz kılmayı emret, çünkü Allah rızkı hesap etmediğin yerden verir. Şeytan evine girecek bir yer veya yol bulamasın.

*Ey Ebu Hureyre! Müslüman kardeşin hapşırdığında ona 'yerhamukellah (Allah sana merhamet etsin)' de. Böyle dersen Allah sana yirmi iyilik sevabı yazar. Şöyle dedim: 'Ey Allah'ın Peygamberi! Annem ve babam sana feda olsun, bu nasıl oluyor?' Şöyle dedi: 'Sen mümin kardeşine 'Allah sana merhamet etsin' dediğinde sana on iyilik yazılır. O da sana 'Allah sana hidayet etsin' diye karşılık verince on iyilik daha yazılır. 357

*Ey Ebu Hureyre! Müslüman erkek ve kadınlar, mümin erkek ve kadınlar için istiğfarda bulun. Böyle yaparsan onların hepsi senin adına şefaatçi olurlar ve sen de onlarm sevaplarma sahip olursun. Bununla beraber onların sevaplarından hiçbir şey eksiltilmez.
*Ey Ebu Hureyre! Allah katında sadık birisi olmak istersen, O'nun bütün peygamberlerine, nebilerine ve kitaplarına iman etmelisin. Ey Ebu Hureyre! Bedenine ateşin haram kılınmasını istersen, sabahladığında ve akşamladığında şu duayı okumalısın: 'La-ilahe illallahu vahdehu la şerike leh la ilahe illallahu lehu'l-mülkü ve lehu'l-hamdu, la-ilahe illallahu vallahu ekber, la-ilahe illallahu ve la-havle ve la-kuvvete illa billah. (Allah'tan başka ilah yoktur, O'nun ortağı yoktur, Allah'tan başka ilah yoktur, mülk ve sonsuz sena O'na aittir, Allah'tan başka ilah yoktur, Allah en büyüktür, Allah'tan başka ilah yoktur, O'ndan başka güç ve kuvvet sahibi yoktur.) 357

*Ey Ebu Hureyre! Ölüm vaktinde can çekişen birinin yanına girdiğinde yapman gereken iş ona telkinde bulunmaktır. Bir peygamber bile olsa ona kelime-i şahadeti telkin etmelisin. Ey Ebu Hureyre! Bir insan can çekişirken hastaya 'Allah'tan başka ilah yoktur, O'nun ortağı yoktur' diye kelime-i şahadet telkini verirsen ve hasta da onu söylerse, bütün iyiliklerinin bir misli telkin edene de verilir. Hasta kelime-i şahadeti söylemese, telkin verenin boynu 'la-ilahe illallah' sözü karşılığında azat edilir. Ey Ebu Hureyre! Ölülere 'La-ilahe illallah, rabbi iğfır lî (Allah'tan başka ilah yoktur, Rabbim, beni bağışla)' diye kelime-i şahadet telkini vermelisin. Bu ifade bütün günahları siler götürür. Şöyle dedim:'Ey Allah'ın Peygamberi! Bu buyurduğun ölüler için de, diriler için durum nedir?' Hz.Peygamber ifadesini yirmiden fazla tekrarlayarak 'Yok eder, yok eder' demiştir.

*Ey Ebu Hureyre! Gücün yeterse yağmur yağınca onun altında iki rekat namaz kılmaya çalış. Böyle bir namaza karşılık yağan her damla sayısınca sevap verilirken yağmurun bitirdiği her yaprak sayısınca sevap verilir. Ey Ebu Hureyre! Suyu sadaka olarak ver, çünkü bir kişi abdest alırsa -onun sevaplarından hiçbir şey eksilmeksizin- sevaplarının bir misli sana verilir. Ey Ebu Hureyre! Bir insanın günahlarının bir ot yetiştirmesinin karşılığında bağışlandığını biliyor musun? Hayvanlar gelmiş, otu yemişler, bunun karşılığında otu yetiştiren adamın günahları bağışlanmış.

*Ey Ebu Hureyre! İnsanlara güzel söz söyle ki, kıyamet günü felaha eresin. Ey Ebu Hureyre! İster kafir ister Müslüman olsun, yoksula karşı iyi davran. Kafir bir yoksula yardım ettiğinde, Allah sana merhamet ederken müslüman bir yoksula yardım etmenden ise daha sevaplı bir iş yoktur.

*Ey Ebu Hureyre! Ailenin ihtiyaçlarını karşılarken veya annenin veya oğlunun ihtiyacını karşılarken onun izni olmaksızın sadaka vermemen lazımdır. Ey Ebu Hureyre! Eşinin malından herhangi bir miktar senin için helal değildir; sen istemeden verdiği ise bunun dışındadır. Bu durum 'Kendi istekleriyle size verdikleri size helaldir' ayetinde ifade edilir. Ey Ebu Hureyre! Kadınlara eşlerinin evlerinden herhangi bir şeyi sadaka olarak vermelerinin helal olmadığını söyle. Fakat eşleri evde olmadığında ve evde bozulacak yaş bir şey varsa, ondan verebilirler. 358

*Ey Ebu Hureyre! İnsanlara benim sünnetimi öğret. Bunu yaparsan kıyamette senin için parlak bir nur ortaya çıkar, senden önceki ve sonraki bütün nesiller o nur nedeniyle sana gıpta ederler. Ey Ebu Hureyre! Müezzin veya imam ol. Ezanda sesini yükseltirsen sesin arşa varana kadar yükselir. Bu esnada sesinin üzerine vurduğu her şey karşılığında sana on sevap verilir, imam olduğunda, ardında namaz kılanların sayısınca sana sevap verilir, namazlarının sevabının bir misli de senin için yazılır. Bununla beraber onların namazlarından hiçbir şey eksiltilmez. Fakat bunun böyle olması hain bir imam olmaman şartına bağlıdır.' Şöyle dedim: 'Ey Allah'ın Peygamberi! İmam hain nasıl olabilir ki? Şöyle dedi: 'Onları düşünmeden duayı kendine tahsis edersen cemaate ihanet etmiş olursun.' 358

* Ey Ebu Hureyre! (Çocuğuna veya kölene) Edep öğretirken üç defadan fazla dövme. Üçten fazla

döversen, kıyamette kısas cezasıyla karşılaşırsın. Ey Ebu Hureyre! Evinin küçüklerine namaz ve abdest adabını öğret. On yaşına ulaştıklarında döverek zorlayabilirsin. Fakat üçü geçmemek gerekir. Ey Ebu Hureyre! Yolda kalmışlara karşı görevini unutma. Yolda kalanı evine veya kendi evine ulaştır, böyle yaparsan melekler de seni sırata taşır. 358

*Ey Ebu Hureyre! Fakirlerle otur, kalk. Allah'ın rahmeti bir an bile olsa onlardan uzak değildir. Ey Ebu Hureyre! Müslümanların yollarında kendilerine eziyet etme, çünkü yollarda onlara eziyet edeni bütün Müslümanlar ve melekler kınar. Ey Ebu Hureyre! Yolda eziyetle karşılaştığında, onu toprakla örtmelisin. Böyle yaparsan kıyamette Allah senin günahını örter.

*Ey Ebu Hureyre! Amaya yol gösterirken, sol elini sağ elinle tut, böyle bir davranış sadakadır. Ey Ebu Hureyre! Kendisine yolu göstermek maksadıyla gözleri görmeyen birisiyle bir mil yürüyene, attığı her adım karşılığında kıyamet günü Allah onu memnun edecek sözleri ona duyurur. Ey Ebu Hureyre! Senden iyilik isteyen sağıra kulak ver. Böyle yaparsan kıyamette Allah seni memnun edecek sözleri sana işittirir. Ey Ebu Hureyre! Yolunu şaşırmışa yolunu göster, böyle yaparsan kıyamette melekler seni en iyi yere yönlendirirler. Ey Ebu Hureyre! Bir Yahudi'yi Havra'ya veya Hıristiyanı kiliseye, Sabii'yi kendi ibadethanesine, Mecusi'yi ateş tapınağına, müşriki ise put haneye yönlendirme! Onları ibadet hanelerine götürürsen, tövbe edinceye kadar onların işledikleri günahların misli sana yazılır. Ey Ebu Hureyre! Hiç kimseyi Allah'ın sınırlarının dışında bir yere yönlendirme. Öyle davranırsan, o kişinin işlediği günahın misli sana verilir. Ey Ebu Hureyre! Allah'ın kullarını O'nun mescitlerine, Harem şehre ve kabrime yönlendir. Böyle yapınca onların ecirlerinin bir misli sana verilirken kendi ecirlerinden hiçbir şey eksiltilmez.

*Ey Ebu Hureyre! Kadınlara kabrimi ziyaretin üzerlerine farz olmadığını bildir. Yanlarında mahrem erkek bulunursa, Allah'ın evini ziyaret onların görevidir. Mahremleri yoksa onu da ziyaret edemezler. Şöyle dedim: 'Ey Allah'ın Peygamberi! Yaşlı bir kadın bile olsa, öyle mi?' Hz.Peygamber 'yaşlı da olsa böyle' diye cevap verdi.

*Ey Ebu Hureyre! Gücün yeterse hiçbir zalim hakkına el uzatmasın veya sana dil uzatmasın. Ben senin adına bunu isterim. Ey Ebu Hureyre! Bir komutanın (olursa) senin gibi adil davranmalıdır. Sen adil davranıp da görevlendirdiğin kişi zalim olursa, işlediği günahta senonun ortağı olurken sevapta o senin ortağın olmaz.

*Ey Ebu Hureyre! Zekat vacip olacak miktarda malın olduğunda zekâtını ver. Zekâtını vermiş bir halde malına afet gelirse, verdiğin zekât kıyamet gününe onu taşır. Ey Ebu Hureyre! Bir Yahudi veya Hıristiyan ile karşılaştığında abdestliyken onlarla musafaha etme; musafaha edersen abdestini tazele.Ey Ebu Hureyre! Yahudi, Mecusi ve Hıristiyan için künye kullanma, onları kendi adlarıyla isimlendir ki, tahkir etmiş olasın. Onlardan herhangi birine saygı göstermen doğru değildir. Müslümanlarla yaptıkları zimmet sözleşmesi nedeniyle üzerinizdeki hakları, rızaları olmaksızın mallarını almamak, izinleri olmaksızın evlerine girmemek, çocuklarıyla aralarına girmemek, eşleri hakkında hıyanet etmemektir. Dinin ne olduğunu öğrenmen için sana böyle emredilmiştir. Ey Ebu Hureyre! Bir Yahudi veya Hıristiyan veya Mecusiyle baş başa kaldığında, onu İslam'a davet etmeden yanından ayrılman doğru değildir.

*Ey Ebu Hureyre! Ehl-i kitap içinden birisiyle tartışma, çünkü tartışırken o sana (kitabındaki) vahiyden bir şeyi söylemiş, sen onu yalanlamış veya sen bir vahiy söylemiş o da seni yalanlamış olabilir. İslam'a davet etmen bunun dışındadır. Bu durum şu ayette belirtilir: 'Onlarla en güzel şekilde tartış.' Kastedilen İslam'a davettir. Ey Ebu Hureyre! İster imam ol ister olma, temiz olduktan sonra bir elbiseyle namaz kıl. 360

*Ey Ebu Hureyre! Bedir şehitleri gibi sevap almak ister misin? Cuma günü giyebileceği bir elbisesi olmayan yoksul Müslüman ara! Ona bir elbise hediye et veya ödünç ver. Ey Ebu Hureyre! Ateşin

sesini duymamak, kötülüğünün sana ulaşmamasını ister misin? Senden yardım isteyene yardım et; ister yanan, ister hırsız, ister sele kapılmış ister boğulan biri olsun, birdir. Ey Ebu Hureyre! Sıkıntıya düşenlerin sıkıntısını, endişelilerin endişelerini gider ki kıyametin endişelerinden kurtulasın. 360

*Ey Ebu Hureyre! Borçluya hakkını ödemek üzere gayret et ki, melekler de sana istiğfar etmek maksadıyla seninle beraber yürüsün. Ey Ebu Hureyre! Allah birinin borcunu yerine getirmek istediğini bilirse, onu hesap etmediği yönden rızıklandırır, hayatında veya ölümünden sonra borcunu ödemeyi onun adına kolaylaştırır. Ey Ebu Hureyre! Helal mal kazanıp zekatını veren sonra miras olarak malı bırakan kişinin varisleri o malla hangi iyiliği yaparsa -kendi ecirleri eksilmeksizin- bir misli de kendisine yazılır. 360

*Ey Ebu Hureyre! Kim iffetli bir erkek veya kadına zina iftirasında bulunursa, kıyamette cehennem vadilerinden birisinde hapsedilir; ta ki söylediği sözün beyanı gelene veya ortaya çıkana kadar! Ebu Hureyre şöyle demiş: 'Hibal vadisi ne demektir?' Hz. Peygamber 'içinde sel bulunan cehennem vadisi' demiştir.

*Ey Ebu Hureyre! Bir adam borçluyken ölür ve ellerinde kesin bir delil olmadığı halde varisleri bu borcu inkar edebilir. Allah onun borcunu ödeme iradesine sahip olmadığını biliyorsa, öyle bir borç kıyamet gününde hayırlarından ödenir. Ey Ebu Hureyre! Allah yolunda öldürülenin bütün günahları bağışlanır; bunun istisnası borcu veya iffetli bir kadına veya erkeğe zina iftirasıdır.

* Ey Ebu Hureyre! Her günah kıyamette bir üzüntü vesilesidir. Nice günahlar gamdan ortaya çıkmışken nice gamlar günahtan ortaya çıkar. Bir müslümanın üzerindeki en büyük günah, başkasının kanını veya malını veya ırzını ihlalden kaynaklanan zulüm günahıdır. Ey Ebu Hureyre! Bu günahlardan herhangi birisini işleyip ölümünden önce Allah'a tövbe eden ve bağışlanması için yakaran bir kul, o günaha sahip olmaz; Allah kıyamet günü dilediği şekilde kendi katından verecekleriyle hasımlarını razı eder.

*Ey Ebu Hureyre! Bir insan sana zulmettiğinde, onu şikayet etme ve insanlara duyurma! Onun halini insanlara duyurduğunda sen ve o kişi eşit olursun. Ey Ebu Hureyre! Küçük veya büyük bir haksızlığı bağışlayanın ecri Allah'a kalmıştır. Bir kişinin ecri Allah'a kalırsa, o kişi, Hakka yakın ve cennete girecek olan kullardan birisidir. 361

*Ey Ebu Hureyre! Allah'ın yaratıklarından herhangi birisini korkutma; yoksa kıyamet günü Allah'ın melekleri de seni korkutur. Ey Ebu Hureyre! Allah'ın rahmetinin yaşarken, ölürken, kabirde ve diriltilirken üzerinde olmasını istersen, geceleyin kalk ve namaz kıl. Bu namazla sadece rabbinin rızasını maksat edin, ardından ailene de namaz kılmalarını söyle! Namazı kılmalarının ardından seni uyandırırlar. Bu esnada geceden üç saat, gündüz üç saat üzerinden geçmiştir. Bu esnada evinde Allah'a ibadet eden kimse bulunduğunda, Allah o ibadetin bir mislini de sana verir. 361

*Ey Ebu Hureyre! Evin bütün köşelerinde namaz kıl ki, evinin nuru, gökteki yıldız ve ışıklı cisimlerin yeryüzündekilerin göreceği şekilde parladığı gibi parlar. Ey Ebu Hureyre! Sabah akşam muhtaç akrabaların için çalış ki, dünya ve ahirette Allah'ın veli ve sevdiklerine taksim etmiş olduğu hayırdan büyük pay elde edesin. Ey Ebu Hureyre! Allah'ın bütün yaratıklarına merhamet eyle ki, kıyamette Allah da seni ateşten kurtarsın. Şöyle dedim:'Ey Allah'ın Peygamberi!Ben suda bulunan sineklere bile merhamet ederim.' Allah'ın Peygamberi şöyle buyurdu: 'Allah sana merhamet eder, Allah sana merhamet eder, Allah sana merhamet eder.' 361

*Ey Ebu Hureyre! Sana bir musibet indiğinde, Allah'ın verdiği nedeniyle razı ol. Allah da bilir ki,

musibetin sevabı senin için musibetin kendisinden sevimlidir. Bu durumda Allah sana mağfiret, rahmet ve hidayet ihsan eder. Ey Ebu Hureyre! Mahzun iken teselli edilmeyi istediğin kadar, mahzun insanı teselli et. Ona Allah'ın musibet için hazırlamış olduğu sevabı hatırlat. Bunun için attığın her adıma karşılık Allah bir köle azadı sevabı verir.

*Ey Ebu Hureyre! Bir kadın cemaatine uğradığında, onlara selam verme; onlar selam verirse, onların selamını al. Ey Ebu Hureyre! Bir Müslüman diğer bir müslümana selam verir, o da selamını alırsa, melekler yetmiş kere o Müslüman için dua ederler. Ey Ebu Hureyre! Bir müslümanla karşılaşıp da ona selam vermeyen müslümana melekler şaşırır. Ey Ebu Hureyre! Selam vermeyi alışkanlık haline getir. Selam vermek cennetliklerin özelliklerindendir. Bu itibarla selam cennet ehlinin selamlaşmasıdır. İbn Şahin şöyle demiştir:'Selam kıyamette cennetliklerin selamlaşmasıdır.'

* Ey Ebu Hureyre! Sabah akşam dilin Allah'ı zikretmekle meşgul olsun ki, sabah akşam dilinde hiçbir hata kalmasın.Ey Ebu Hureyre! Suyun kiri temizlemesi gibi, iyilikler kötülükleri siler.Ey Ebu Hureyre! Kardeşinin ayıbını ört ki, Allah senin yardımcın olsun. Ey Ebu Hureyre! Allah'ın belirlediği hadlerden birisiyle ilgili olarak hükümdarın huzuruna çıkmadan önce, kardeşine yardım et ve ayıbını ört. Fakat canınla veya malınla destek olma. Allah'ın herhangi bir haddi hususunda aracı olmaya çalışan kişi de onun gibidir.' 361

* 'Ey Ebu Hureyre! Öyle bir kavmin yolunu takip etmelisin ki, insanlar ürktüklerinde onlar ürkmezler; insanlar cehennemden eman talep ettiklerinde cehennemden korkmazlar.' Ebu Hureyre şöyle demiş: 'Ey Allah'ın Peygamberi! Onlar kimdir? Bana onları tarif et, özelliklerini söyle ki, kendilerini tanıyayım!' Hz.Peygamber şöyle demiş: 'Ahir zamanda ümmetimden gelecek ve kıyamet günü peygamberlerle beraber diriltilecek bir kavimden söz ediyorum. İnsanlar onların hallerini görünce peygamber olduklarını zannederler. En sonunda ben onlara söz konusu insanları tanıtırım ve 'benim ümmetim, benim ümmetim' derim. Benim sözlerimle insanlar onların peygamber olmadıklarını öğrenir. Onlar da şimşek gibi ve rüzgâr gibi geçerlerken nurları orada bulunanların gözlerini perdeler.' Şöyle dedim: 'Ey Allah'ın Peygamberi bana onların amellerini söyle, belki ben de onlara katılırım.' Hz. Peygamber şöyle demiştir: 'Bu kavim zor bir yol takip etmiş, böylelikle peygamberlerin derecesine katılmış kimselerdir. Onlar Allah kendilerini doyurmuşken açlığı tokluğa tercih etmişlerdir. Allah kendilerini giydirdikten sonra, çıplaklığı giyinmeye tercih etmişlerdir. Allah onları içirdikten sonra susuzluğu suya yeğlemişlerdir. Onlar Allah katındakini umarak bütün bu nimetleri terk etmiş, hesabından korkarak helali terk etmiş, bedenleriyle dünyadayken dünyadan herhangi bir işle meşgul olmamışlardır. Melekler onların Rablerine itaatleri karşısında şaşırmışlardır. Onlara ne mutlu, onlara ne mutlu! Allah'ın bizi bir araya getirmesini isterim' Sonra Hz.Peygamber o insanları özleyerek ağlamış, şöyle demiştir:'Allah yeryüzündekilere bir azap murat ettiğinde onlara bakar, azabı kendilerinden uzaklaştırır. Ey Ebu Hureyre!Onların yolnu takip etmen gerekir. Onların yoluna aykırı davranan son derece şiddetli bir hesap içerisinde bîtap düşer.' 363

*'Herhangi bir eksiklik olmaksızın tevazu gösterene ne mutlu! Miskinliğe varmaksızın nefsi hakkında zelil davranana ne mutlu!Günaha harcamaksızın topladığı malı harcayana ne mutlu Anlayış ve hikmet sahipleriyle oturup kalkan, yoksul ve miskinlere merhamet edene ne mutlu! Kazancı helal, ahlakı düzgün, görünen yönü keremli, kötülüğü ve şerri insanlara ulaşmayan kimseye ne mutlu! Bilgisine göre amel eden, malının fazlasını verip de sözünün fazlasını kendine tutana ne mutlu!' 366

*'Hz.Peygamber'in amcası Abbas Hz.Peygamber'e gelerek şöyle sormuş: 'Ey Allah'ın Peygamberi! Beni komutan olarak görevlendir.' Hz.Peygamber şöyle demiş:Komutanlık kıyamet günü pişmanlık ve hasret demektir, gücün yeterse komutan olma.' 368

*'Müminlere kindar olarak sabahlayan cennet kokusu duyamaz.' 368

*Hz.Peygamber şöyle buyurur: ‘Ölmeden önce tövbe ediniz. Başka bir meşguliyet çıkmadan önce salih amelleri süratle yerine getiriniz. Rabbinizle aranızdaki bağı koparmayın. Böyle yaparsanız saadete erersiniz. Çok sadaka verin, rızık bulursunuz. İyiliği emredin ki kazanç elde edesiniz. Kötülüğü engelleyin ki yardıma mazhar olursunuz. Ey insanlar! Sizin en akıllınız ölümü en çok hatırlayanınız en arifiniz ise ölüme en çok hazırlanandır. Aklın alametlerinden birisi aldanış ve gaflet yerlerinden uzaklaşmak, ebedilik yurduna yönelmek, kabirleri ziyaret, diriliş günü için hazırlanmaktır.’ 371

* Hz.Peygamber’in şöyle dediği aktarılır: ‘Mekke’de yemek biriktirmek, orada taşkınlık yapmaktır.' 371

* ‘Ey Ebu Hureyre! Seninle komşuluk yapanla iyi komşuluk yap ki, (elinden ve dilinden emin olunan) Müslüman olasın. Seninle arkadaşlık yapanla iyi arkadaşlık yap ki, mümin olasın. Allah’ın farzlarını yerine getir ki, abid olasın. Allah’ın taksimine rıza göster ki zahit olasın.’ 373

* Hz.Peygamber kısas yoluyla birini öldürenin hükmüyle katllin hükmünün bir olduğunu beyan etmiştir. 384

*Allah Hz.Peygamber’e bize şöyle demesini emretti: ‘De ki, Allah’ı seviyorsanız bana uyun.' Peygamber’e uyanlar hakkında da şöyle der: ‘Allah sizi sever, günahlarınızı bağışlar . 385

*Allah kutsi hadiste şöyle der:‘Benim katımda en gıpta edilecek dostum şöyle bir mümin kulumdur: Onun namazdan hazzı büyüktür, rabbine kendisini görürcesine ibadet eder, gizlide ve açıkta O’na itaat eder, insanların arasında gizlenmiştir, parmakla gösterilmez, rızkı yeterlidir ve bu hususta sabırlıdır.' Sonra Hz.Peygamber Rabbinden bu kutsi hadisi aktardıktan sonra şöyle demiştir: ‘Umut ettikleri süratle verilmiş, ağlamaları az olmuş, mirası da az olmuştur.’ 385

*Enes b. Malik şöyle demiştir: ‘Hz.Peygamberle bir gün otururken dişleri görünecek kadar güldüğünü gördük. Ömer şöyle dedi:‘Annem ve babam sana feda olsun ey Allah’ın Peygamberi! Seni güldüren nedir? Hz.Peygamber şöyle dedi: Ümmetimden iki adam izzet sahibi Rabbin huzuruna getirildi, onlardan birisi ‘Rabbim! Bu kardeşimden benim hakkımı al’ dedi. Allah da ona ‘kardeşine borcunu öde’ dedi. Adam ‘Rabbim! İyiliklerimden geride hiçbir şey kalmadı ki?’ deyince mazlum şöyle dedi: ‘Rabbim! Günahlarımın bir kısmını yüklensin.’ Hz. Peygamber’in gözleri dolmuş sonra şöyle demiştir: ‘O gün çetin bir gündür. O gün insanlar günahlarını taşıyacak birisine muhtaçtırlar.’ Sonra devamla şöyle demiştir: ‘Allah bunu isteyene şöyle der: ‘Başını kaldır, cennetlere bak.’ Adam başını kaldırıp şöyle der: ‘Rabbim! İncilerle donatılmış gümüşten şehirler, altından köşkler görüyorum. Acaba hangi peygambere aittirler? Yoksa hangi şehide aittirler.’ Allah şöyle der: ‘Bunlar bana bedel verene aittir.’ Adam şöyle der: ‘Rabbim! Kim onun bedeline sahip olabilir ki?’ Allah şöyle der: ‘Sen buna sahipsin.’ Kul ‘nasıl?'deyince, Allah ‘kardeşini bağışlayarak’ diye cevap verir. Mazlûm kul ‘Rabbim! Kardeşimi bağışladım’ der. Allah ‘Öyleyse kardeşinin elinden tut, onu cennete götür’ der. Hz.Peygamber şöyle der: ‘Allah’tan korkun, aranızı düzeltin. Allah kıyamet günü müminlerin arasını düzeltir.' 385

*‘Ey Ademoğlu! Günün başlangıcında dört rekat namaz kıl. O namaz günün sonuna kadar sana yeter.’ 389

*Allah şöyle der:‘Ey Peygamberlerin ve korkutucuların kardeşi!’ Bu sözle Efendimiz Hz. Muhammed’e hitap edilir. Bu tavsiye Hz.Peygamber’in kutsi bir hadisle Allah’tan aktardığı tavsiyedir:‘Evlerimden herhangi birisine girerken selim kalplerle, doğru dillerle, temiz ellerle,temiz cinsel organlarla girin. Bir evime kullardan birine haksızlık yapmış bir halde girmeyin. Kul benim

huzurumda namaza durduğunda haksız bir şekilde aldığını hak sahibine ulaştırmadığı sürece, onun namazını kabul etmem. Hakkı sahibine ulaştırdığında ise kendisiyle duyduğu kulağı, kendisiyle gördüğü gözü olurum. O da benim dostlarımdan, seçkinlerimden birisi ve peygamber, sıddîk ve şehitlerle beraber cennette komşu olur.' 390

*Allah yanında Cebrail bulunurken Hz.Peygamber'e şöyle vahyetti: 'Dilersen nebi ve kul ol, dilersen nebi ve melek ol.' Hz. Peygamber Cebrail'e baktı, Cebrail ona tevazu göstermesini ima edince şöyle dedi:'Ben bir kul-nebi olayım.' Hz. Peygamber şöyle der: 'Melek-peygamber' demiş olsaydım, benim karşımda dağlar altın ve gümüşe dönmüş olarak yürüyecekti.' 390

*Allah şöyle der: 'Kim bir velim hakkında bana saygısızlık yaparsa, ona savaş açarım.' Bir rivayette 'ona savaş ilan ederim' denilir. Şöyle demiştir: 'Benim katımda en sevimli ibadet, nasihat, yani samimiyet ve ihlastır. 391

* Hz.Peygamber şöyle der: 'Allah şöyle demiştir: Ey Ademoğlu her gün seni rızıklandırırız. Sen ise mahzun olursun. Her gün ömründen eksilir, sen ise sana yeterli gelenle mutlu olursun. Sonra da seni taşkınlığa düşürecek şeyi talep edersin. Ne azla yetinir, ne çokla doyarsın.' 403

*'Ey insanlar! Sorumlu olduğunuz üzere, ahiretin hayrına ve salahına ait işlere yönelin, dünyevi işlerinizden yüz çevirin. Allah'ın nimetiyle beslenen organları O'nun azabma maruz bırakacak günahlarda kullanmayın. Meşguliyetiniz Allah'ın mağfiretini aramak olsun. Himmetlerinizi O'na yaklaşmaya yönlendirin. Kim dünyadan olan nasibiyle başlarsa, ahiretteki nasibini yitirir ve dünyadan da istediğini elde edemez. Kim ahiretteki nasibine yönelirse, dünyadaki nasibi kendisine ulaşırken ahiretten de istediği kendisine ulaşır.' 405

*Hz.Peygamber şöyle der:'Ahir zamanda birtakım adamlar ortaya çıkar. Onlar dini dünya karşılığında satarlar, insanlara yumuşak sözlü görünürler. Dilleri baldan daha tatlıyken kalpleri kurtların kalbi gibidir.' Allah şöyle der:'Bana mı iftira ediyorlar, yoksa bana karşı suç mu işliyorlar? Zatım üzerine yemin ettim ki, onların üzerine en bağışlayıcı olanı bile hayrete düşürecek bir fitne göndereceğim.' 406

*Hz.Peygamber şöyle der: 'Kıyamet günü Ademoğlu ürkek bir haldeyken getirilir ve Allah'ın huzurunda durdurulur. Allah ona şöyle der: 'Sana nimet verdim, ihsanda bulundum, sen ne yaptın?' Şöyle der:'Ben verdiklerini topladım, çoğalttım ve onların çoğunu geride bıraktım, beni geriye döndür.' Allah şöyle der: 'Önceden gönderdiklerini bana bir göster.' Kul şöyle der: 'Ya Rabbi! Ben verdiklerini topladım, biriktirdim, çoğalttım ve olan daha fazlasını geride bıraktım. Beni geriye gönder, onu sana getireyim.' Kul önceden bir hayır göndermemişse, onun cehenneme atılmasına hükmedilir ve atılır.' 407

*Hz.Peygamber şöyle der: 'Hz.Musa şöyle demiştir: 'Rabbim! Bana öyle bir bilgi öğret ki seni onunla yad edeyim ve onunla dua edeyim.' Allah şöyle demiş: 'Ey Musa! 'Allah'tan başka ilah yoktur'de. Hz. Musa şöyle demiştir: 'Rabbim bütün kulların zaten bunu söylüyor.' Allah tekrar 'Allah'tan başka ilah yoktur de' diye cevap verir. O da şöyle der: 'Senden başka ilah yoktur. Ben, bana mahsus bir ey istiyorum.' Allah şöyle der: 'Yedi gök ve onları dolduranlar ile yedi arz bir kefede bulunsa ve 'Allah'tan başka ilah yoktur' cümlesi öteki kefede bulunsaydı, bu kefe ağır gelirdi.'407

*Allah Hz.Peygamber'e şöyle der:'Ey Muhammedi Seni şu nimetim razı etmez mi? Bir insan sana salavat getirse, on kere ona merhamet ederim. Bir insan sana selam verirse, ona on kez selam veririm. 408

*'Allah ümmetimden bir adamı kıyamet günü yaratıkların önüne çıkartır ve izhar eder. Onun

üzerinde doksan dokuz defter açar. Her biri gözün görebildiği büyüklüktedir. Sonra ona şöyle der: ‘Bunlar (senin günahların), onlardan herhangi birisini inkar eder misin? Hafaza melekleri sana zulmetmiş olabilir mi?'Adam şöyle der: ‘Hayır, ya Rabbi!' Allah şöyle der: ‘Peki mazeretin var mı?’ Adam ‘hayır Rabbim' diye cevap verir. Allah şöyle der: ‘Senin benim nezdinde bir iyiliğin vardır. Bugün sana haksızlık edilmeyecek.' Ardından bir levha çıkartır. Onda ‘Allah’tan başka ilah olmadığına, Muhammed’in onun kulu ve peygamberi olduğuna şahitlik ederim' yazılıdır. Şöyle der: ‘Terazini getir.' Adam şöyle der: ‘Rabbim bu defterler karşısında bu levha da ne ola ki?' Allah şöyle der: ‘Zulme uğramayacaksın.' Sonra kulun günahlarının bulunduğu defterler bir teraziye, bu levha terazinin diğer kefesine koyulur da defterler hafif gelir, levha ağır gelir. Binaenaleyh Allah isminin karşısında hiçbir şeyin bir ağırlığı olamaz. 408

*Hz.Peygamber şöyle der: ‘Onlar -yani melekler- Allah’ın huzurunda durdurulur şahitlik ederler. Yani Allah’a ihlasla ibadet etmiş salih bir kul için şahitlik ederler. Allah onlara şöyle der: ‘Siz kulumun ameli üzerinde gözetmendiniz, ben de kalbini murakabe ederim. Kulum o amelle beni değil, başka birini amaçlamıştır, lanetim onun üzerine olsun.' Hz.Peygamber şöyle der: ‘Allah kıyamet günü olunca, aralarında hüküm vermek üzere kullarına iner. Her ümmet gelir, çağrılan ille kişiler Kur’an-ı Kerim’i ezberleyen bir adam, Allah yolunda öldürülen bir adam, malı çok olan bir adamdır. Allah Kuran-ı Kerim hafızına şöyle der: ‘Ben Peygamber’e indirdiğim kitabı sana öğretmedim mi?’ Adam ‘evet, Rabbim öğrettin’diye cevap verir. Allah sorar:‘Öğrettiğimle nasıl amel ettin?’ Hafız cevap verir: ‘Gece ve gündüz onu okudum.’ Allah ona şöyle der: ‘Yalan söylüyorsun.’ Melekler de ‘yalan söyledin’ diye ekler. Allah şöyle der:‘Sen falan Kur'an okuyucusudur denilsin diye onu okudun, öyle de denildi zaten.’ Sonra zengin getirilir ve Allah ‘Sana bolca nimet vermedim mi? Seni kimseye muhtaç etmedim’ der. Adam ‘Evet Rabbim’ diye cevap verir. Allah şöyle der: ‘Peki verdiğimle nasıl amel ettin?’ Adam cevap verir: ‘Yakın akrabayı gözettim, sadaka verdim.’ Allah şöyle der:‘Yalan söyledin’, melekler de ‘yalan söyledin’ derler. Allah şöyle der:‘Sen falanca cömerttir denilsin istedin, bu da denildi.’ Sonra Allah yolunda öldürülmüş kişi getirilir, Allah şöyle der: ‘Niçin öldürüldün?’ Adam şöyle der: ‘Sen bana Allah yolunda savaşmayı emrettin, ben de savaştım ve öldürüldüm.’ Allah ona ‘yalan söyledin’ der, melekler de ‘yalan söyledin’ derler. Allah şöyle der: ‘Sen falan kişi cesurdur, kahramandır’ denilsin istedin, bu da söylendi.’ Sonra Hz. Peygamber Ebu Hureyre’nin dizlerine vurarak şöyle demiş: ‘Ey Ebu Hureyre! Bu üç kişi kıyamette ilk olarak cehenneme atılacak kimselerdir.’ 408

*‘Şehvetleri azaltırsan fakirlik sana kolaylaşır, günahları azaltırsan ölüm sana kolaylaşır. Sana ait olanı önünden gönderirsen, Allah’a kavuşmak seni mutlu eder. Sana verilen şeyle tatmin olursan, hesabın kolaylaşır. Sana zorunlu olanı bırakıp başka bir işle ilgilenme! Senin için taksim edilmeyen sana gelmeyecektir. Senden alınmış bir şeye yetişecek değilsin. Tükenecek bir şeyin peşinden koşma. Öyle bir mülkün peşinde koş ki kendisinden ayrılamayacağın menzil de yok olmasın.’ Hz. Peygamber şöyle der:‘Dünya sevgisi kulun kalbini üç şeyle mutmain olmasıyla doldurur; kendisinden ayrılamayacağı bir meşguliyet, zenginliğe varmayacak bir yoksulluk, sonuna ulaşılamayacak bir emel. Dünya ve ahiret isteyen ve istenendir. Ahireti isteyeni dünya ister ki, rızkı kemale ersin. Dünyayı isteyeni de ahiret talep eder ki ölüm onun boynunu yakalasın. Saadete ermiş kişi bakiyi tercih edendir. Onun nimeti fani üzerinde sürer, tadı da tükenmez. Sana ikram edilenden infak et.’ 419

*Hz.Peygamber şöyle buyurmuştur: ‘Sanki ölüm bizden başkalarına yazılmış, sanki Allah ölümü bizden başkalarına vacip laldı, sanki gördüğümüz ölüler bir yolculuğa çıkmış da biraz sonra bize döneceklerdir. Bir yandan kabirlerini hazırlar, bir yandan miraslarını yeriz. Sanki biz onların ardından ebedi olarak kalıcıyız. Bütün öğütleri unutmuş,bütün belalardan emin gibiyiz. Kendi ayıbını görmenin başkalarının ayıbını görmekten alıkoyduğu kişiye ne mutlu! Kazandığı malını günah dışında harcayana ne mutlu! O kişi anlayış ve hikmet sahipleriyle, yoksul ve hor insanlarla oturup kalkar. Nefsini zelil kılan, ahlakını güzelleştiren, yaşantısını hoş eden insanlardan kötülüğünü uzaklaştırana ne mutlu! Malının fazlasını verene ne mutlu! 420

*‘Ey Kays! Her izzetle beraber zillet, hayatla beraber ölüm, dünyayla beraber ahiret vardır. Her şey için bir hesaba çeken vardır. Her şey üzerinde bir murakıb, her iyiliğin bir sevabı, her kötülüğün cezası, her ecelin kitabı vardır. Böyle olması da kaçınılmazdır. Ey Kays! Seninle defnedilen arkadaşın canlı, sen ölüsün ve onunla beraber defnedilirsin. O kerim olursa, sana ikramda bulunur; değersiz biriyse seni teslim eder. Sonra seninle beraber haşredilir, sen de onunla haşredilirsin. İsteyeceksen ondan iste. Onu salih yapmalısın. Salih olursa onunla ünsiyet eder, korkacaksan ondan korkarsın. Sözünü ettiğim senin fiilindir.' 420

*‘Ölmeden evvel Allah’a dönün, meşguliyetiniz olmadan salih amellere koşun. Rabbinizle aranızdaki bağı güçlendirin ki, saadete eresiniz! Sadakayı çoğaltın ki, rızık bulasınız. Marufu emredin ki, bereket elde edesiniz. Kötülükten alıkoyun ki, yardıma mazhar olasınız. Ey insanlar! En akıllınız ölümü en çok düşüneninizdir. En kararlı olanınız, ölüme en çok hazırlık yapandır. Aklın alametlerinden birisi, aldanış yurdundan yüz çevirerek ebedilik yurduna yönelmektir. Öyle bir insan kabir yurdu için azıklanır, diriliş günü için hazırlık yapar.' 420

*Hz.Peygamber şöyle buyurmuştur: ‘Ey insanlar! Sizin görevleriniz vardır. O görevlerin peşinden gidin. Sizin bir nihayetiniz vardır, o maksada doğru gidin. Mümin iki korku arasındadır; geçmiş ecel ile geride kalan ecel. İnsan Allah’ın onun hakkında ne yapacağını bilemez. Gelecekle ilgili de Allah’ın hangi hükmü vereceğini bilemez. Kul nefsinden ve dünyasından ahireti için almalıdır. Yaşlılık gelmeden önce gençliğinden, ölüm gelmeden önce hayatından istifade etmelidir. Muhammed’in canını elinde tutan Allah’a yemin olsun ki; ölümden sonra insanı yoran bir şey, dünyadan sonra ise cennet veya ateşten başka bir yurt yoktur.’ 421

*Hz.Peygamber şöyle demiştir: ‘Kulun imanı kendisinde beş özellik bulunmadan kemale ermez: Allah’a tevekkül, işlerini Allah’a havale etmek, Allah’ın emrine teslim olmak, O’nun kazasına rıza göstermek, verdiği belaya sabır göstermek. Kim Allah için sever, Allah için buğz eder, Allah için verir, Allah için vermezse, hiç kuşkusuz, onun imanı kemale ermiştir.’ 421

*‘İman yetmiş küsur şubedir; en aşağısı yoldan eziyet veren şeyleri kaldırmak iken en üstünü ‘Allah’tan başka ilah yoktur’ demektir.’ 421

*‘Konuşan bir alim veya dinleyen ve idrak eden birisi olmaksızın, hayatta bir hayır yoktur. Ey insanlar! Siz ‘hüdne’ (özelliğindeki) bir zamandasınız, süratle tükeneceksiniz.Geceyi ve gündüzü görüyorsunuz, her an nasıl değişmektedirler! Onlar uzaktakini size getirir, vadedilenleri ulaştırırlar.’ Mikdad kendisine şöyle demiştir:‘Ey Allah’ın peygamberi ‘hüdne’ ne demektir.’ Şöyle cevap vermiştir: ‘Kesilme ve imtihan yurdu demektir. Sizin için karanlık gecenin parçaları gibi birbirine girdiğinde, Kur’an-ı Kerim’e bağlanmanız gerekir. Kur’an şefaat eden, şahit ve tasdik edilendir. Kim Kur’an’ı önüne alırsa, onu cennete götürür; İçim arkasına atarsa, onu da cehenneme çeker. Kur’an-ı Kerim en doğru yola ulaştıran en açık delildir.Kim onunla konuşursa doğru söyler, ona göre amel eden sevap kazanır, ona göre hüküm veren adil olur. Kul nefesini verip kabre girince, daha önce işlemiş olduğu amelin ve geride bıraktığı malın karşılığını görür. Acaba (miras bıraktığı) malını batıldan mı kazanmıştı veya hak sahibinin hakkını vermemiş miydi?’ 421

*Hz.Peygamber şöyle der: ‘İnsanlar onun elinden ve dilinden selamete ermedikçe kulun adı Müslümanlar arasında yazılamaz; komşusu kendisinden emin olmadıkça, müminler derecesine ulaşamaz; beisli işlere düşme korkusuyla beis bulunmayan işlerden sakınmadıkça da takva sahiplerinden sayılamaz. Ey insanlar! Kim gecelemekten korkarsa hızlanır; hızlı yürüyen ise vasıl olur. Ecel sayfalarınız dürülmüş olsaydı,amellerinizin akıbetlerini öğrenirdiniz. Müminin niyeti onun amelinden daha hayırlıyken münafığın niyeti amelinden daha kötüdür.' 422

*‘Kim Allah’a yönelirse her sıkıntıda Allah kendisine yeter. Kim dünyaya yönelirse, Allah onu dünyaya emanet eder. Kim Allah karşısında günah işleyerek bir işi yaparsa, umduğundan daha uzak, korktuğuna daha yakın olur. Kim Allah’a karşı günah işleyerek insanların övgüsünü kazanmak isterse, kendisini öveceklerine kınarlar. Kim Allah’ı kızdırarak insanları razı ederse, Allah onu insanlara bırakır. Kim insanları kızdırmak bahasına Allah’ı razı ederse, onların kötülüklerine karşı Allah kendisine yeter. Kim Allah ile kendi arasındaki işi iyi yaparsa, Allah onunla insanlar arasındaki işlerde kendisine yeter. Kim sırrını düzeltirse, Allah onun görünen kısmını düzeltir. Kim ahireti için çalışırsa Allah dünya işinde ona yeter.’ 422

*Hz.Peygamber şöyle demiştir: ‘Allah konuşup da (başkalarına) fayda veren bir kula merhamet etmiştir. Veya susar ve selamette olur. Dil insana en çok sahip olan şeydir. Dikkat edin! Kulun bütün sözleri onun aleyhinedir. Bunun istisnası Allah’ı zikretmek, iyiliği emretmek,yasaklardan engellemek, müminlerin arasını düzeltmektir.’ Muaz b.Cebel kendisine şöyle demiş: ‘Ey Allah’ın Peygamberi! Biz konuştuğumuz sözler nedeniyle hesaba mı çekiliriz?’ Hz.Peygamber şöyle demiştir: ‘İnsanlar cehenneme ancak dillerinin ürünleri nedeniyle düşerler. Kim selamet isterse, diliyle söyleyeceği sözlere dikkat etsin, içinde sakladığını muhasebe etsin, amelini güzelleştirsin, emelini azaltsın.’ 422

*‘Dünyaya sövmeyin. Müminin ne güzel bineğidir dünya! Mümin dünyada hayra ulaşır, onunla kötülükten kurtulur. Kul ‘Allah dünyaya lanet etsin’ dediğinde dünya şöyle der: ‘Allah Rabbine beni asi kılana lanet etsin!’ 422

*'Tatları kaçıranı çok zikredin. Çünkü siz darlık içinde ölümü zikrederseniz, darlık sizin için genişler, ondan razı olursunuz, böylece ecir alırsınız. Ölümü zenginlikte zikrettiğinizde, sizi ondan soğutur. Siz ölüm sayesinde sabit durur ve ciddiyet kazanırsınız. Kuşkusuz temenniler emelleri keser, geceler de ecelleri yaklaştırır. Kişi iki gün arasındadır; birisi amelini saymış olduğu geçmiş gün, diğeri kendisine gelip gelmeyeceğini bilmediği kalan gündür.' 423

*‘Rızık taksim edilmiştir, hiç kimse Allah’ın onun için yazmış olduğu rızkı kaybetmeyecektir. Onu güzel bir şekilde talep edin. Ömür sınırlıdır, kimse kendisi adına takdir edileni aşamaz. Ecel tükenmeden acele ediniz. Ameller sayılıdır; küçük veya büyük hiçbiri ihmal edilmeyecektir. Siz Salih amelleri çoğaltın. Ey insanlar! Kanaatte genişlik, iktisatta tamlık, zühtte rahatlık vardır. Her amelin karşılığı vardır, her gelecek olan da yakındır.’ 423

* ‘Aldanmış bir halde cezalandırılan ve mutmain olduktan sonra sıkıntıya düşenleri gördün mü? Onlar kuşkulara kapılmış, şehvetlere yönelmiş kimselerdir. En sonunda Rablerinin elçileri kendilerine gelir. Artık arzu ettikleri şeylere ulaşamamış, kaçırdıklarına dönememişlerdir. Yaptıkları işlerle gelmişler, geride bıraktıklarına ise pişman olmuşlardır. Halbuki pişmanlık fayda vermemiş, kalem kurumuştur. Allah önceden hayır işleyene merhamet etsin! O doğru bir şekilde Allah’a yönelmiş biridir.’ 423

* ‘Ey insanlar hikmeti ehlinden başkasına vermeyin, hikmete zulmedersiniz; ehlinden de esirgemeyin, ehline zulmetmiş olursunuz. Zalim olarak cezalandırmayın, faziletiniz ortadan kalkar. İnsanlara gösteriş yapmayın, amelleriniz boşa çıkar. Mevcut olanı engellemeyin, hayırlarınız azalır. Ey insanlar! Eşya üç şeyden ibarettir: İlki, ortaya çıkmış doğru, ona uyunuz; İkincisi, yanlışlığı ortaya çıkmış iştir, ondan sakının; üçüncüsü karışık işlerdir ki, onları da Allah'a havale ediniz. Ey insanlar! Size sevapları büyük olan iki basit amel söyleyeyim mi? Kimse onlar gibi iki şeyle Allah’a kavuşmamıştır; susmak ve güzel ahlak.’ 423

*Hz.Peygamber şöyle buyurur: ‘İnsanlara kıyamet günü (ceza) üç şeyden birisiyle verilir: Ya işlemiş oldukları dindeki kuşkudan veya tercih ettikleri hazzın şehveti nedeniyle veya yerine getirdikleri hamiyet kaynaklı gazap nedeniyle onlara ceza verilir. Sizin için bir şüphe ortaya

çıktığında, onu kesin inanç ile ortadan kaldırın. Bir şehvet size sunulduğunda, züht ile onu ezin. Bir gazap ortaya çıktığında, bağışlamakla onu sindirin. Kıyamet günü bir münadi şöyle bağırır: 'Kimin Allah üzerinde bir ecri varsa ayağa kalksın!' İnsanları affedenler ayağa kalkarlar. Allah'ın şu ayetini görmez misin: 'Kim affeder ve arayı düzeltirse, onun ecri Allah'a kalmıştır.'' 424

*'Allah şöyle der: Ey Âdemoğlu!Her gün rızkın sana verilir, sen ise üzülürsün. Her gün ömrün eksilir, sen ise sevinirsin. Sahip olduğunla yetinmelisin. Sen ise taşkınlığa götürecek şeyi istiyorsun. Ne azla yetiniyor, ne çokla doyuyorsun.' 424

* Hz.Peygamber'e şöyle denilmiştir:'Ey Allah'ın peygamberi 'Haklarında korku olmayan ve üzülmeyecek olan ' ayetinde ifade edilen Allah'ın velileri kimlerdir?' Şöyle demiştir: 'İnsanlar dünyanın zahirine bakarken, onlar batınına bakanlardır.Onlar insanlar dünyanın hemen ortaya çıkan işleriyle ilgilenirken sonrasıyla ilgilenenlerdir. Onlar kendilerini öldürmekten korktukları şeyi öldürenlerdir. Onlar bildiklerini geride bırakmışlardır. Onları engellemek isteyen her şeyi bir kenara atmışlardır. Dünyada yüksek olan hiçbir şey onları aldatmamıştır. Dünya onların nezdinde bir değere sahip değildir. Evlerini harap etmişler, imar etmemişlerdir. Gönüllerinde dünya ölmüş, onu diriltmemiş, aksine onu yıkmışlardır. Dünya ile ahiretlerini inşa etmişler, ahireti satın almışlardır. Onlar dünyayı satarak kendileri için baki olanı satın almışlardır.Onlar dünya ehline saralı gibi bakarlar. Tehlikeler kendilerine yerleşmiştir. Umut ettiklerinden başka bir eman ve sakındıklarından başka bir korku bulmazlar.' 424

*'Siz geçmiş bir halef ve geride kalan öncülersiniz. Sizden öncekiler imkan bakımından sizden daha zengin ve daha güçlüydü. Siz onlardan daha zayıfsınız. En çok güvendikleri şeyler kendilerinden yüz çevirmiş, bel bağladıkları şeyler onlara fayda vermemiştir. Onlara aşiretlerinin kuvveti fayda vermediği gibi onlardan fidye de kabul edilmemiştir. Nefislerinizi ansızın hesaba çekilmeden önce azıklandırm. Siz hazırlıktan gafilsiniz. Artık pişmanlık fayda vermez ve kalem kurumuştur.' 425

*'Dünyada bir yolcu gibi veya misafir gibi bulun ve kendini ölülerden say. Sabahladığmda sanki akşam olmayacak, akşamladığında sabaha çıkmayacak gibi kabul et. Sağlığında hastalığın için tedbir al, gençliğinde yaşlılığın, boş vaktinde meşguliyetin, yaşarken ölümün için tedbir al. Yarın adının ne olacağını bilemezsin.' 425

*Hz.Peygamber şöyle buyurur: 'Dünya sizi ahiretinizden alıkoymasın. Arzularınızı Rabbinize itaate tercih etmeyin. Yeminlerinizi günahlarmıza kalkan yapmaym. Hesaba çekilmeden önce kendinizi hesaba çekin. Azaba uğramadan önce hazırlık yapın. Yolda sıkıntıya düşmeden önce yolculuk için azıklanın. Orası adalet yeri, Allah'ın sorgu ve sualinin ortaya çıkacağı yerdir. Hiç kuşkusuz korkutma görevini yerine getiren nedeniyle mazeret ortaya çıkmıştır.' 425

* 'Yükümlü tutulduğunuz ahireti ıslah etmek için uğraşın. Fakat sizin için taahhüt edilmiş dünya işlerinden yüz çevirin. Allah'ın nimetleriyle beslenmiş organlarınızı günaha yönelerek O'nun azabına maruz kalmak için kullanmayın. Meşguliyetinizi Allah'ın mağfiretini aramak maksadıyla harcayın. Himmetlerinizi kendisine itaat ederek Allah'a yaklaşmaya yöneltin. Kim dünyadaki nasibini öne alırsa, ahiretteki nasibini yitirir. Dünyadan ise ancak Allah'ın dilediğini elde eder. Kim ahiretteki nasibini öncelerse, dünyadaki nasibi de kendisine ulaşırken ahiretten de dilediğine ulaşabilir.' 425

*'Fazla yemekten uzak durun. Fazla yemek kalbe katılık verir, organları Allah'a itaatte yavaşlatır, himmeti öğüdü dinlemek karşısında sağır biralar. Gereksiz bakışlardan uzak durun. Gereksiz bakış arzuyu artırır, gafleti çoğaltır. Tamahkar olmaktan uzak durun. Tamahkârlık kalbe hırs kazandırır, kalplere dünya sevgisini yerleştirir. Tamahkârlık bütün kötülüklerin anahtarı, bütün iyilikleri yok eden bir sebeptir.' 426

*‘ (İnsanların işleri) sadece umut edilen bir hayır veya sakınılan bir kötülük veya bilinen bâtıldır; bâtıldan sakının. Veya kesin bir hakikattir; onu ise talep edin. Veya kendisi için çalışılması gereken ahirettir. Dünya bir leştir, ondan uzaklaşın. Dünyadan talebi kesilmeyen ahiret için nasıl çalışabilir ki? Şehveti sona ermeyen biri nasıl ahirete yönelir ki? En çok şaşılacak kişi beka diyarını tasdik ederken fena yurdu için çalışan; Allah'ın rızasının O’na itaatte olduğunu bilirken günahlarda gezinen insanın halidir.’ 426

* ‘Nefislerinizi itaatle süsleyin, onlara korku elbisesini giydirin. Ahiretiniz için çalışın, orayı varacağınız yer kabul edin. Biliniz ki siz, kısa zamanda gidecek ve Allah’a varacaksınız. Orada sadece salih amel veya işlemiş olduğunuz güzel işler fayda verebilir. Siz işlemiş olduğunuz amelleri önceden gönderir, yaptıklarınıza karşılık sevap alırsınız. Değersiz dünyanın süsleri yüce cennetin mertebelerine karşı sizi aldatmasın! Kuşkular ortadan kalkmış, herkes varacağı yerle karşılaşmış, herkes gideceği yeri ve bulunacağı yeri öğrenmiştir.’ 426

* ‘Dünyanın kandırdığı kimselerden olmayın. Kuruntular onları aldatır, tuzak onları düşürür. Öyle bir insan süratle yok olacak ve hemen değişecek dünyaya yönelir. Bu dünyanızın geçmiş kısmına göre geride kalan kısmı pek kısa ve azdır. Hal böyleyken neyin üzerinde yükseliyor ve neyi bekliyorsunuz? Vallahi! Bulunduğunuz dünya hayatı adeta yok mesabesindedir. Gideceğiniz ahiret ise ezeli gibidir. Yola çıkmak üzere hazırlıklarınızı yapınız, yolculuk yakın olduğu için azığınızı tedarik ediniz. Biliniz ki herkes yapmış olduğunu yetersiz görür, yapmadığı hakkında pişman olur.’ 426

* ‘Ey insanlar! Emelin basit olması ecelin öne geçmiş olmasından kaynaklanır. Mead ise amelin (lazım olacağı) bir alandır. Orası daha önceden hazırlığını yapanın sevineceği, kaçırdığı amel karşısında ise üzüleceği ve pişman olacağı bir yerdir. Ey insanlar! Tamahkarlık, fakirlik; umutsuzluk, zenginlik; kanaat, rahatlık;uzlet, ibadet; amel, hazine; dünya, madendir. Geçen kısmı itibarıyla şu dünyanızdan beni gömleğin uçları kadar sevindiren bir şey olmadı (hiçbir değeri yoktur). Kalan kısmı da -su suya benzer ya!- geçmiş kısmının bir benzeri sayılır. Hepsi tükenme içerisinde ve yakın zaman içerisinde yok olup gidecektir. Siz de öfkeyle cezalandırılmadan ve pişmanlık fayda vermeden önce, nefes aldığınız esnada ahiret için çalışın.’ 427

* ‘Ümmetim dünyada üç sınıftır: Birinci sınıf mal toplamayı, biriktirmeyi sevmeyen, onu elde etmek ve biriktirmek için çalışmayanlardır. Onlar dünyadan açlıklarını giderecek yiyecek, avret mahallini örtecek elbiseyle yetinirler. Zenginlikleri ahirete ulaştıracak olandır. ‘Onlar korkmayacak ve üzülmeyecek kimselerdir .' İkinci grup malı en güzel ve helal yoldan toplamayı seven, en güzel yerde harcayanlardır. Onlar kazandıkları malla akrabaları gözetir, kardeşlerine yardım eder, fakirleri doyurur. Taş üzerine yatmak (veya taşlanmak), onlara bir dirhemi helal olmayan yönden kazanmaktan veya onu belirlenmiş yerin dışına harcamaktan veya verilmesi gereken hakkını vermemekten veya ölüm vaktine kadar onu saklamaktan daha kolay ve ehven gelir. Onlar, kendileriyle tartışılırsa öfkelenen, affederlerse selamete eren kimselerdir. Üçüncü grup, malı helal ve haram yollardan toplamayı seven, üzerlerine farz veya vacip olan hakları ödemeyenlerdir. Malı infak ederlerse israf edecek şekilde infak eder; ellerinde tutarlarsa, cimrilik yaparak ve biriktirmek üzere tutarlar. Onlar, günahları karşılığında cehennem onları kendisine çekene kadar, kalplerinin gemini dünyanın ele geçirdiği kimselerdir.’ 427

* ‘İnanç zayıflığının bir yönü insanları Allah’ı öfkelendirecek işlerle razı etmen, Allah’ın vereceği rızık hakkında onları övmen, Allah’ın vermediği hususlarda onları kınamandır. Allah’ın rızkını hırs getirmediği kadar birinin istememesi de onu geride bırakmaz. Allah rahatlığı ve ferahlığı razı olmak ve kesin inanca, üzüntü ve gamı öfke ve kuşkuya yerleştirmiştir. Allah’a yaklaşma maksadıyla bir işi bıraktığında, onun sevabı sana bolca verilir. Sen himmetini ve gayretini ahirete ayır. Razı olunan kişinin sevabı orada kesilmediği gibi, öfkelenilen kimsenin cezalandırılması da bitmez.’ 428

*‘Sizi cehennemden uzaklaştıracak olan şey size söylediklerimdir. Sizi cennete yaklaştıracak olan da benim gösterdiklerimdir. Ruhu’l-Kuds benim ruhuma üfleyerek şöyle demiştir: ‘Hiçbir kul rızkı tamamlanmadan ölmeyecek.’ Siz de onu güzelce talep edin, rızkı aramadaki tembelliğiniz sizi günah yoluyla O’nun ihsanını talebe sevk etmesin.Allah’ın katında olana ancak O’na itaat ederek ulaşılır. Herkesin bir rızkı vardır ki mutlaka kendisine gelir. Kim kendi rızkından razı olursa, onun adına mübarek olur ve rızkı genişler. Kim rızkından razı olmazsa, onun için bereketlenmez ve rızkı genişlemez. Rızık, sahibini aradığı gibi ecel de onu arar.’ 428

*‘Dünya imtihan yeri, inayet ve sıkıntı yeridir. Mutluların (saidler) nefisleri ondan uzaklaşmış, bedbahtların ellerinden zorla alınmıştır. İnsanların en mutlusu dünyadan en çok yüz çeviren, en bedbahtı ise onu en çok talep edendir. Dünya kendisine samimi olana karşı hilekar, itaat edene karşı zorba, boyun eğene karşı tavizsiz ve katıdır. Kurtuluşa eren kişi ondan yüz çeviren iken helak olan ona batandır. Dünya hakkında rabbinden çekinen ve nefsine karşı samimi olan kula ne mutlu! O dünya kendisini ahirete göndermeden önce sevabını öne alır, şehvetini erteler. O karanlık ve tozlu bir karında vahşet ve korku içinde kalır. Orası kapkaranlık bir yerdir. Artık ne iyiliğini artırabilir ne de günahları eksiltebilir. Sonra kabirden çıkartılır, ya cennete götürülür ve orada nimeti sürekli olur veya azabına ara verilmeden kalacağı cehenneme götürülür.’ 428

* ‘Kollarınızı sıvayın, iş çetindir! Hazırlık yapın, yolculuk yakın. Azıklanın, yol uzun. Yükleriniz hafif olsun, arkanızda vadiler gibi yokuşlar var. O yolu yükü hafif kişiler aşabilir. Ey insanlar! Kıyamet saatinin önünde çetin işler, şiddetli korkular ve çetin bir zaman dilimi vardır. Orada karanlık hakimdir, fasıklık orada yayılır, iyiliği emredenler engellenir, kötülükten alıkoyanlar yüceltilir. O gün için imana sıkıca sarılın ve azı dişlerinizle ona bağlanın. Kendinizi Salih
amele zorlayın, sıkıntı vaktinde sabırlı davranın. Böyle davranırsanız, daimî nimete ulaşırsınız.' 429

* ‘Allah’ın katında olanı sev ki, O da seni sevsin. İnsanların elindekini küçük gör ki, insanlar seni sevsin. Zahit kişi insanların kalbini kazanır. Onun bedeni dünyadayken kalbi ahirettedir. Kıyamet günü dağlar gibi iyilikleri olduğu halde bir kavim getirilir ve hepsinin ateşe atılmaları emredilir.' Sahabe şöyle sormuş:‘Ey Allah'ın peygamberi! Onlar namaz kılıyorlar mıydı?' Hz.Peygamber ‘Namaz kılıyorlar, oruç tutuyorlar, geceleyin pek az uyuyorlardı, fakat dünyadan bir şey ortaya çıktığında peşinden gidiyorlardı' demiştir. 429

*‘Ey insanlar! Bu dünya (her şeyin yerli yerine yerleştiği) bir istiva yeri değil, karışım yeridir. Burası sıkıntı yeridir, rahatlık yeri değildir. Onu tanıyan, dünyadaki rahatlık sebebiyle rahata ermez, üzüntüsü için de üzülmez. Allah dünyayı bir bela yeri,ahireti de karşılık yeri olarak yarattı. Dünyanın belası ahiretin ödülünün sebebidir. Ahiretin ödülü de dünyanın belasının bedelidir. Allah versin diye alır, ödüllendirmek için imtihan eder. Dünya süratle başkalaşır,hemen değişir. Sonucunun acısını düşünerek, onun tadından kaçının,daha sonraki sıkıntıları nedeniyle onun peşin lezzetlerinden uzak durun.Allah'ın harap olacağına hükmettiği bir yeri imar etmek maksadıyla gayret sarf etmeyin. Allah sizden kendisinden uzak durmanızı istemişken onun peşinden gitmeyin. Aksi halde Allah'ın azabına müstahak, cezasına yönelenler olursunuz.' 429

*‘Ey insanlar! Allah’tan hakkıyla korkun, O’nu razı edecek işlere gayret edin. Dünyadan büsbütün yüz çevirin. Ahiretin baki, dünyanın fani olduğuna iman edin. Ölüm sonrası için çalışın; sanki dünya yok ve ahiret de ezeli gibidir. Ey insanlar! Dünyada olan yolcudur, onun elindeki de ödünçtür. Yolcu gidici, ödünç olan da iade edilecektir. Dünya mevcut bir maldır; iyi de kötü de ondan yer. Ahiret ise kâdir hükümdarın hüküm verdiği doğru haberdir. Allah kendisini düşünen ve kabir için çalışana merhamet etsin. Öyle bir insan eceli tükenip de ameli kesilmeden önce ipini eline almış ve kendi yolunda gitmiştir.’ 429

*Hz.Peygamber şöyle buyurmuştur: ‘Dünya yönelmeye yüz tutmuş, ahiret gelmek üzere hazırlanmıştır. Dikkat edin! Siz şimdi içinde hesabın bulunmadığı amel günündesiniz. Yarın ise

amelin bulunmadığı hesap gününde olacaksınız. Allah dünyayı onu sevene ve sevmeyene verirken ahireti sadece onu sevene verir. Dünyanın çocukları ve ahiretin çocukları vardır. Siz ahiret çocuğu olun, dünyanın çocuğu olmayın. Hakkınızda en çok korktuğum kötülük, hevaya uymak ve uzun emeldir. Hevaya uymak kalplerinizi Haktan çevirir, uzun emel himmetlerinizi dünyaya yönlendirir. Bu ikisinin dışında dünya veya ahirette kimse adına bir hayır yoktur.' 430

* 'Her evde ölüm meleği evin kapısında günde beş kere durur. İnsan yemeğinin tükendiğini görüp eceli geldiğinde, ölüm üzüntüsü üzerine çöker, ölümün sıkıntıları kendisini kuşatır ve kaplar. Ailesinden birisi saçlarını açar, yüzüne vurur,üzüntüsü nedeniyle ağlar, feryat ve figan ederken ölüm meleği şöyle der: 'Bu korku nedeniyle size yazık olsun. Nedir bu endişe böyle? Sizden herhangi birinize rızık getirirken veya ecelini getirirken mutlaka emirle iş yaptım. Birinin canını kabz ederken, mutlaka izinle ve emirle bunu yaptım. Ben size döneceğim, sonra tekrar döneceğim, tekrar döneceğim ta ki geride kimseyi bırakmayacağım.' Hz.Peygamber şöyle demiştir: 'Muhammed'in canını elinde tutana yemin ederim ki; onlar ölünün yerini görseler ve sözünü duysalardı, ölümden geçer ve canları hakkında ağlarlardı.' Ölü tabuta konulduğunda ruhu tabuttan dışarı doğru yükselir ve şöyle ağlar: 'Ah ailem, evladım! Dünya benimle oynadığı gibi sizinle oynamasın. Ben helal veya haram bakmadan mallar kazandım, onu başkasına miras olarak bıraktım; keyfi onun, sıkıntısı benimdir. Zinhar, benim bu halime düşmekten sakının.' 430

* 'Ademoğluna yetecek olan belini ayakta tutacak birkaç lokmadır.' 431

* İnsanların hakkı zayi ettiklerini, namazı öldürdüklerini, iftirayı çoğalttıklarını, yalanı helal saydıklarını, rüşvet aldıklarını, sağlam binalar yaptıklarını, zenginlere hürmet ettiklerini, sefihleri çalıştırdıklarını, kan akıtmayı helal saydıklarını gördüğünde kıyamet yaklaşmış demektir. Cahil onların nezdinde zarif alim, zayıf ve biçaredir. Zulüm övünç vesilesi, mescitler de yol haline gelmiştir. Şartlar çoğalır, Mushaflar süslenir, minareler yükselir, kalpler dinden uzaklaşır, şarap içilir, boşanmalar çoğalır, ansızın ölümler ve günahlar yayılır, iftira çoğalır, Allah'ın dışındaki şeylere yemin artar, güvensize emanet verilir, emin olan ihanet eder, kurtların kalplerine koyun postu giydirilir. İşte bu durumda kıyamet kopar.' 432

*'Bir dilenci ağzında lokma bulunan bir kadına gelmiş. Kadın ağzındaki lokmayı çıkarmış,dilenciye uzatmış.Kısa bir süre sonra kadına Allah bir oğlan çocuk ihsan etmiş. Bebek biraz büyümüşken bir kurt gelmiş ve çocuğu kapıp götürmüş. Kadın bir yandan kurdun izinden gidiyor bir yandan da 'oğlum, oğlum' diye feryat ediyordu. Allah bir meleğine şöyle emretmiş: 'Kurda yetiş, çocuğu ağzından al ve annesine şöyle de: 'Allah sana selam ediyor.' Sonra da şöyle demesini emretmiş: 'Bu senin (dilenciye verdiğin) lokmaya karşılık bir lokmadır.' 434

*Hz.Peygamber'in şöyle dediği sahihtir: 'Din nasihattir.' Sahabe 'kimin için nasihattir?' diye sorduklarında ise, 'Allah için, peygamberi için, müminlerin imamları ve avamı için' diye cevap vermiştir. 435

*Hz.Peygamber'in şöyle buyurduğu aktarılmıştır: 'İslam ülkelerinde bir kilise yapılmasın, yıkılan tamir edilmesin.' 437

***

-Mehasinu’l-Mecalis yazarı ibn ül arif

-Kitabu’n- Nesaih (Nasihatler Kitabı)

-el-İrşad fi Harki'l -Edebi'l-Muhtar (Alışılagelmiş Edebi Aşmada İrşad):)) (Arabi esprisi)

****